

ፖፕ ሺኖዳ ፫ይ

አብ መንፈሳዊ ዘተ

ምንጽጸር ትምህርተ መለኮት

“1ይ ክፍሊ”

እዚ መጽሓፍ እዚ መሰሉ ዝተሓለወ ኢዩ።
ብዘይፍቓድ ክሕተም ይኹን ክቕረጽ ኣይፍቐድን ኢዩ።

ስም መጽሓፍ፤ ሿይ ክፍሊ ምንጽጻር ትምህርተ መለኮት
ስም ደራሲ፤ ፖፕ ሺኖዳ ፫ይ
ብሓልዮት፤ መንፈሳዊት ትምህርቲ ግብጻዊት ቤተክርስቲያን
ቤትማሕተም፤ ገዳም ሰማእት ቅዱስ ሚና፣ ማርዮፕ ግብጺ
ስም ተርጓሚ፤ ኣባ ቢጂሚ ዘ. ኣቡነ ቢሾይ
ቁጽሪ መዝገብ፤ 9768/2004
I.S.B.N.፤ 977-5345-76-6

ብፁዕ ወቅዱስ ኣቡነ ሺኖዳ-፫ይ
መበል 117 ፖፕ መንበረ ወንጌላዊ ማርቆስን
ፓትሪያርክ እስክንድርያን

ሓሙሻይ ክፍሊ፥ አክብሮት ቅድስቲ ድንግልን ዘለአለ	
ማውነት ድንግልናአን	127
-ክብረት ቅድስቲ ድንግል ማርያም	128
-ናይ ቅድስቲ ድንግል አስማት	132
-በዓላታ	135
-ቅድስቲ ድንግል ማርያም ሓረገ-ወይኒ ኢያ።	136
-ቅድስቲ ድንግል ማርያም አፍደገ ሂወት ኢያ።	140
-ናብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንጽሊ ዲና?	141
-ቀጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም	145
-ሸኹሪ ወዳ	146
-ብዕብሪ ሰበይትኻ እትብል ቃል	148
-ቅድሚ ምርኻቦም	150
-“አሕዋቲ” ዝብል ቃል	152
ሻዱሻይ ክፍሊ፥ ጾም	157
ሻብዓይ ክፍሊ፥ መግዛእቲ ሸሕ ዓመት	167
ሻሙናይ ክፍሊ፥ ህያባትን ቋንቋታትን (ልሳናት)	181
-ህያባት	182
-ምንትስቻስ በዓለ ሓምሳን ብልሳናት ምዝራብን	187
ታሸዓይ ምዕራፍ፥ ንስሓ	195
ዓሰራይ ምዕራፍ፥ ናይ ቤተክርስቲያን መንጎኝነት	205
-እምነት	208
-ጥምቀት	210
-አስተምህሮ	211
-ካብ አምላኽ ውሉዳነት	212
-ምውሃብ መንፈስ ቅዱስ	213
-(ምሻም) ምቛም አገልገልቲ ጎይታ	214
-አገልግሎትን ንስሓን	216
ምዕራፍ ዓሠርተው ሓደ፥ ፍልልይ ሥርዓት	219
-ናብ ምብራቕ ገጽካ ምርኣይ	220
-ምክባር መስቀል	224
-ሸምዓታትን መብራህትታትን	234
-ዕጣን	239
-ቤተመቐደስን ታቦትን	248
-ሰእልታትን አይኮናትን	251

ታሪኽ እዚ መጽሓፍ እዚ

ናይ መንፈሳዊ ትምህርቲ ኤጲስቆጶስ ከሎኹ፡ ነዚ ናይ ምንጽ ጻር ትምህርተ መለኮት፡ ብመደብ ከስተምህር ጀመርኩ፡ እዚ ትምህርቲ እዚ ኸአ፡ ክሳብ ሕጂ ንናይ መንፈሳዊ ትምህርቲ ተማሃሮ ምምሃሮም ይቕጽል ኣሎ።

ነዚ መደብ ትምህርቲዚ ዝምልከትውን፡ ብዙሕ መጻሕፍቲ ዘርጊሕና ኣሎና።

እቶም ብዛዕባ “ድሕነት” ዝዝትዩ መጻሕፍትና ካብኡ ሓደ ክፋል ኢዩም፡ ንሳቶም ከአ፤

ሀ፡- ድሕነት ብናይ ኦርቶዶክስ ኣረኣእያ፡

ለ፡- ናይ ብቕጽበት ድሕነት መናፍቕነት። ነታ ብሓደሓደ አገልገልቲ ኣቢሎ፡ ኣብ ውሽጢ ኦርቶዶክሳውነትና፡ ክሰሉኽ ዝደ ለዩ ሓሳባት ፕሮቴስታንት፡... ንምምላስ ኢዩ።

ካብዚ ቀጺልናውን ሣልሳይ መጽሓፍ “ብዛዕባ ክህነት” ዝምል ከት ዘርጊሕና ኢና፡ ኣብኡ ኸአ ነቲ ንምሥጢረ ክህነት ዝኸሕድ ወይ ከም ናይ ኩሉ ዝቈጽሮ ወይ ከአ ዝውግዶ ርእይቶታት ዘቲና፡ እዚ ብፍላይ እኳ ናይ በላሚስ (ጨንፈር ፕሮቴስታንት) ሓሳባት ኢዩ።

ቐጺልና ኸአ ራብዓይ መጽሓፍ ብዛዕባ “ድሕሪ ሞት ምንጻህ” ዝምልከት ዘርጊሕና፡ እዚ ኸአ ኣብቲ ምስ ካቶሊክ ኣሕዋትና፡ መንፈሳዊ ዙተ እንገብረሎ ዝነበርና እዋን ኢዩ። ሓሙሻይ መጽ ሓፍውን ብዛዕባ “ባህርያት ክርስቶስ” ዝምልከት ኢዩ። እዚ መጽሓፍ እዚ ኸአ ኣብቲ ሓደ ባህርያትን ክልተ ባህርያትን ዝብ ልዘተ፡ እምነትና ዝገልጽ ኢዩ። እዚ ጎዳይ እዚ ካብ ፍርቂ

ሐሙሻይ ክፍለ ዘመን አትሒዙ አብ ቤተክርስቲያን ምፍልላይ ዘምጽአ ኢዩ።

እዚ አብ ኢድካ ዝርከብ ዘሎ ሻዱሻይ መጽሓፍ ከአ፡ አብ መንጎናን ፕሮቴስታንት ንብዙሕ ፍልልያት ዝትንክፍ ኢዩ።

ሥነ-መለኮትን ሃይማኖታዊ መምርሕን ነጥብታት ዘጠቓልል ኢዩ፡ ብዛዕባ ጥምቀት፣ ሥርዓት ቤተክርስቲያን፣ ኣማላድነት፣ ኣክብሮት ቅድስቲ ድንግል ማርያም፣ ቀጻልነት ድንግልናአን፣ ብዛዕባ ጸም፣ ናይ ሸሕ ዓመት ግዝአት፣ ንስሓን መንጎኝነት ቤተክርስቲያንን...፡ ከምኡ'ውን ብዛዕባ ዕግን፣ ብዛዕባ ስእልታትን ኣይኮናትን (ኣይኮን ብቅዱስ ሜሮን ዝተቐበለ ስእሊ ቅዱሳን ኢዩ)፣ ቤተመቐደስን መንበረ ታቦትን፣ መብራህትታትን ሸምዓን፣ ክብረት መስቀልን ብመስቀል ምዕታብን፣ ናብ ምብራቕ እናረ ኣኻ ምጽላይን ዝምልከት ነጥብታት ተጠቒሱ ኣሎ።

እዚ ኸአ ብ1984 ዓ. ም. አብ ገዳም አቡነ ቢሾይ ኮይነ ንመንፈሳዊ ተማሃሮ ዘመሃርክዎም ኢዩ።

አብቲ እዋን እቲ ከም ናይ ኣስተምህሮ መወከሲ ኮይና ኢያ ዝተሓትመት። ብድሕሪኡ አብ ሎስኣንጅሎስ ኣሜሪካ ብእንግሊዝኛ ተተርጉማ ተሓትመት፡ ካልኣይ ጊዜ ኸአ አብ ሎንደን ተተርጉማ ተሓትመት። ንሕና'ውን ብድሕሪዚ አብ ግብጽን ሃገራት ኣዕራብን ዘለዉ ደቅና ምእንቲ ክምሃሩላ፡ ብቋንቋ ዓረብኛ ንክንሓትማ መደብና።

አብታ ናይ መወከሲ ሕታም ዘይተጠቐሰ ካልእ መደባት ተሪፉ ኣሎ።

ንሱ ኸአ፤ ከም እኒ ብመጽሓፍ ጸሎት መዝሙር ምጽላይ፡ ዝኣመሰሉ ኢዮም፡ ኣምላኽ እንተ ፈቐዶ ብዛዕባ እዚ ነጥቢ

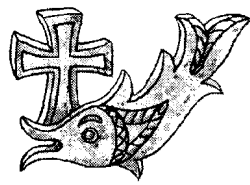
አብ ሓጺር እዋን፡ ፍሉይ መጽሓፍ ክንዝርግሕ ኢና። እቲ አብ መንጎናን ካቶሊክን ናይ ሥነ-መለኮት ዘተ ነጥቢ ዝኾነውን፡ ብዛዕባ ምሥራፅ መንፈስ ቅዱስ ዝምልከት ኢዩ። ከምኡ'ውን እቲ ዝተረፈ ምስእም ዘሎና ፍልልያት ምስኡ ኣታሓሒዝና አብ ዝሓጸረ እዋን ክንዝርግሕ ተስፋ ኣሎና።

አብቲ ብዛዕባ ክህነት ዝምልከት መጽሓፍና'ውን እቲ አብ መንጎናን ፕሮቴስታንት ዘሎ ፍልልይ ከም፤ “ምሥጢረ ቀኑር ባን” ከምኡ'ውን “ብካህን ንስሓ ምእታው” ከምኡ'ውን “መንፈሳዊ ኣቦነት” (አብ ነፍሲ) ዝኣመሰለ ምስካልእ መደባት ተንኪፍና ኣሎና።

እዚ መንፈሳዊ ዘተ ከምቲ ቀደም ዝነበረ፡ ባእሰን ጽልእን ኣይኮነን!!

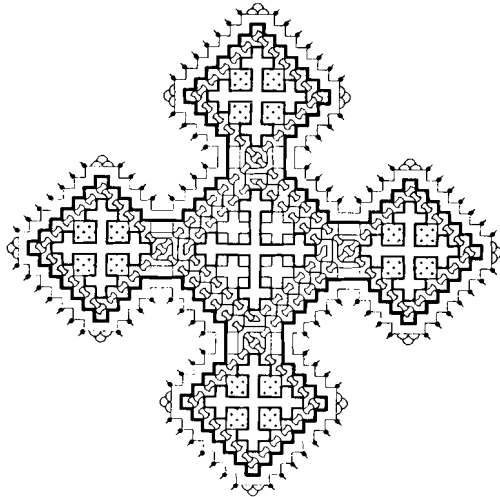
አብ ፍቕሪ ዝተሞርኮሰ ዝርርብ ኢዩ፡ ዕላማኡ ኸአ ብመንፈሳዊ መገዲ ጌርካ አብ ናይ ሓባር ምርድዳእ ንምብጻሕ ኢዩ። ንሕና ኣብዚ መጽሓፍ እዚ ኣርቶዶክሳዊ ሓሳብና ንገልጽ፡ ከምኡ ኸአ ነቲ ናባና ዝቐንዎ ተቃውሞታት መልሲ ንህበሉ። ንኹሉ ነገር ብኣርእስቲ ንምርምሮ።

ቅዱስ መንፈስ ኣምላኽና ንኹላትና ናብ ሓደ ሓሳብን ሓደ እምነትን ክመርሓና ንምነ...

ሓንቲ እምነትን ቅኑዕ አስተምህሮን

ትምህርተ መለኮት፡ ብዛዕባ እቲ ስሙ ንዘለአለም ብናኻ ዝኾነ ኣምላኽ፡ ዝነግር ትምህርቲ ኢዩ። እቲ ንኣምላኽ ዘይፈልጦን ወይ እውን ብውሑዱ ንኣምላኽ ብዝፈልጡ ዘይተማህረ ሰብ፡ ብዛዕባ ኣምላኽ ክዛረብ ኣይግብኡን ኢዩ።

ትምህርተ መለኮት፡ ዝተራቐቐ ናይ ምግላጽ ክእለት፡ ዘድልዮ ኢዩ። ዝተራቐቐ ምትርጓምን ከምኡውን ኣብቲ ንሱ ዝውከሶ መሠረታዊ ፍልጠትን ኩሉ ብቕኑዕነቱ ዝኣምነሉን ዝግብሉን ክኸውን ኣለዎ። ንሕና ከም ብውርሻ ኣበው ተዋራሲት ቤተክርስቲያንን (traditional) ከም ዓቃቢት ቤተክርስቲያናንን (conservative) መጠን፡ ነቲ ካብ ጥንቲ ኣትሒዞ ብሓዋርያት ዝተዋህበና እምነት ዓቂብና ኢና እንሕዞ (ይሁ፡3)፡ ኣብ ሃይማኖትና ሓድሽ ነገር እንምህዞ የልቦን። ከምኡውን እቲ ኣቦታትና ዘቈጸም ናይ ቀደም ደረት ኣይነዝብሎን ኢና። (ምሳ፡22.28)።

እታ ኣብ ቤተክርስቲያን ዘላ እምነት “ሓንቲ እምነት” ኢያ። (ኤፌ፡4.5) ቤተክርስቲያንውን በዚ ሓደ እምነት እዚ፡ በቲ መጻሕፍት ኣብ ጸጽባሕ እንጽልዮ ክፍሊ ጸሎት መዝሙር፡ ኣቢላ ኩሉ ጊዜ ተዘክረና። (ኤፌ፡4.5)።

እዚ ሓደ እምነት እዚ፡ ናይ ነብሲወከፍ ኣባል ቤተክርስቲያን እምነት ኮይኑ፡ ቀንዲ መሠረቱ ኸእ፡ መጽሓፍ ቅዱስ ኢዩ። ካብኡ ቀጺሉ ኸእ፡ እቲ ኣብ ቅዱሳን ጉባኤታት ዝጸደቐ ቃላት ቅዱሳን ኣቦታትናን ኣብ ቤተክርስቲያንና ዝተመዘገበውን ኢዩ። ብፍላይ እኳ ኣብ ናይ ሥርዓት ቤተክርስቲያን ዝርከቡ ጽሑፋት ኢዮም። እዚ ኹሉ ኸእ ምስ መጽሓፍ ቅዱስ ዝሰማማዕ ኢዩ።

ብሓብራ ሽኦ “ሥርዓት ቤተክርስቲያን” ተባሂሉ ይሰመ።

እቲ ንሥርዓት ቤተክርስቲያን እንመዝኑሉ ኣገዳሲ ቅነዕ መምህራ፡ ምስ መጽሓፍ ቅዱስ ምስምማዕ ኢዩ። ኣብዚ ጉዳይ እዚ ሽኦ መምህርና ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ግናኽ ንሕና እኳ እንተ ኾንና ወይስ መልእኽ ካብ ሰማይ፡ ብዘይእዚ ንሕና ዝሰበኻናልኩም ወንጌል፡ ካልእ ወንጌል እንተ ሰበኻልኩም...” (ገላ.1:8-9)።

ስለዚ ሽኦ ቤተክርስቲያን ካብቲ መጀመርታ ክፍለ ዘመን ካብ ጊዜ ሓዋርያት ኣትሒዛ፡ ብቅነዕ ኣስተምህሮ፡ ነቲ ጥዑይ እምነታዎታዊ ንክትርከብ ኣዚያ ጥንቅቅቲ ኢያ ዝነበረት። ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ንተማሃራዩ ቅዱስ ቲቶስ ናይ ቅሬጥስ ኤጲስቆጶስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎ፤ “ንሰኻ ግና ነቲ ጥዑይ ትምህርቲ ከም ዝግባእ ገርካ ንገር” (ቲቶ.2:1)። እዚ ጥዑይ ኣስተምህሮ እዚ እቶም ቀዳሞት ኣቦታት ኤጲስቆጶሳት፡ ምእንቲ ንዝመጽእ ወለዶ ብኣስተምህሮ እሙናት ዝኾኑ ከረከቡ፡ ብቐጥታ ካብ ሓዋርያት ኢዮም ዝርከብዎ ዝነበሩ። በዚ ሽምዚ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ይሰጋገር። ኣብዚ ነጥቢዚ ሽኦ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ንተማሃራዩ ኤጲስቆጶስ ጢሞቴዎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎ፤ “እዚ ኣብ ቅድሚታ ብዙሓት ምስክር ካባይ ዝሰማዕካዮ ድማ ንክልኣት ክምህሩ ንዝከኣሉም እሙናት ሰብ፡ ሕድሪ ሃቦም።” (2ጢሞ.2:2)።

ሓላፍነት ኣስተምህሮ፡ ተግባር ቤተክህነት ኢዩ።

ኣስተምህሮ ሓላፍነት ኣቦታትና ሓዋርያት ኢዩ ዝነበረ፡ ካብኡ ሽኦ ንተማሃሮኦም ኣቦታት ኤጲስቆጶሳትን ካህናትን ዲያቆናትን ኮነ። ኣስተምህሮ ብፍጹም ናይ ተራ ምእመናን ሓላፍነት ኣይኮነን።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ሓላፍነት ኣስተምህሮ ንኣቦታትና ሓዋርያት ጥራይ ኢዩ ዘረከቦም እምበር፡

ንብምሉኡ ህዝቢ ኣየረከበን፡ ከምዚ ዝሰዕብ ውን ባሎም፤ “ስለዚ ዚዱ ንኹሎም ኣህዛብ ብስም ኣቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን እናኣጥመቕኩም፡ ዝኣዘዘኹኹም ኩሉ ክሕልዉ ሽኦ እናመሃርኩም፡ ደቂ መዛሙርቲ ግበርዎም።...” (ማቴ.28:19-20) ከምኡ ውን ከምዚ ዝሰዕብ ባሎም፤ “ናብ ኩላ ዓለም ኪዱ፡ ንብዘሎ ፍጥረት ከኣ ወንጌል ሰበኹ።” (ማር.16:15)፤ እዚ ንተራ ኣማኒ (ግባር) ኣይተዛረቦን።

በዚ ሽኦ ሓዋርያት፡ እቲ ሓላፍነት ስብከት ወንጌል፥ ኣስተምህሮ፥ ኣገልግሎት-ቃል፥ ምርክኻብ እምነት፡ መሠረታዊ ሓላፍነታዎ ከም ዝኾነ ቁጽርዎ። ኣብዚ ሽኦ ከምዚ ዝሰዕብ ባሎ፤ “ንሕና ግና ጸሎትን ኣገልግሎት እዚ ቃል እዝን ከዩብኮርና ንኣዝ።” (ግብ.6:4) ከምኡ ውን ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ነዚ ኣነ ኣዋጅን ሓዋርያን መምህር ኣህዛብን ክኸውን ተሸምኩ።” (2ጢሞ.1:11)፡ “... መንግሥቲ ኣምላኽ ብብዙሕ ትብዓት እናሰበኸ፡ ብዛዕባ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ይምህር ነበረ።” (ግብ.28:31)።

ሓዋርያ ጳውሎስ ነቲ ናይ ምስባኽን ምምሃርን ተግባር፡ ንኤጲስቆጶሳት ተማሃሮኡ ኣረኪቡ። ንተማሃራዩ ቅዱስ ጢሞቴዎስ ከምዚ ዝሰዕብ ባሎ፤ “... ብኹሉ ዓቕልን ብምህሮን እቲ ቃል ክትሰብኹ...” (2ጢሞ.4:1-4) ንተማሃራዩ ኤጲስቆጶስ ቴቶስ እውን ከምዚ ዝሰዕብ ባሎ፤ “እዚ ብኹሉ ሥልጣን ንገርን ምዓድን ግናሕን። ሓዶ እኳ ኣይንጻቕካ።” (ቲቶ.2:15) እዚ ናይ ኣስተምህሮ ተግባር ናብ ኣቦታትና ካህናት ብሓፈሽኡ ናብ ቤተክህነት ሓሊፉ፡ ኣብ ዝቕጽል ብዝርዝር ክንጠቕሶ ኢና፡ ምክንያቱ “... ንሕጊ ድማ ካብ ኣፋ ይደልዮ ኢዩ እሞ...” (ሚል.2:6-7)።

ቅዱስ ሲኖዶስ ከኣ ብኡኩባት ኣቦታት ኤጲስቆጶሳት በለ

ዝቐውም፡ እቲ ኣብ ቅድስቲ ቤተክርስቲያን ሕጊ ንምሕጋግ ሥልጣን ዘለዎም ኣይቲ። ከምኡ ውን ብዘሓት ኣቦታት ኤጲስቆጶስታት ንብዛዕባ ሃይማኖት ዝምልከት ጉዳይ ዝሃብዎ መልሲ፡ ጉባኤ ቤተክርስቲያን ከም ቅዱስ ሕጊ ይኣምኑሉ።

ጉዳይ እምነትን ሃይማኖታዊ መምርሕን ግን፡ ናይ እታ ብጉባኤታትን ኤጲስቆጶስታትን ዝተወከለት ቤተክርስቲያን ሓላፍነት ኮይኑ፡ ኣቦታት ካህናት ከኣ ንህዝቢ ይገልጹሉምን ይትርጉሙሉምን።

ተራ መእመናን ግን ኩሉ ጊዜ ተማሃርቲ ጥራይ ኢዮም።

መምህርነት ቤተክህነት ካብ ኣትራኖላት መድረኽ ናይ ቤተክርስቲያን ጥራይ ዝፍጸም ኣይኮነን፤ ከምኡ ውን ኣብ ንስሓን መንፈሳዊ መሪሕነት ናይ ምሃብ ደረጃን ንዕኡ ዝምልከት ካልእ ውን ዘለዎ ኢዮ።

መምህራን ኣብ ጉዳይ እምነትን ሃይማኖታዊ መምርሕን ናይ ግሊ ርእይቶኦምን ሓሳቦምን ከምህሩ ኣይግባእን ኢዮ። ኣብቲ ዝተረከብዎ ከምቲ ዘለዎ ናይ ቤተክርስቲያን ሃይማኖታዊ መምርሒ ክጸንዑን ከምህሩን ኣለዎም። ምክንያቱ ከኣ ንዝኾነ ሰብ ንናይ ግሉ ሓሳባት ክዘርግሑ ነፃነት እንተ ሂብካዮ፡ እቲ ናይ ኣስተምህሮ ውጥን ዝተፈላለዩ ስለ ዝኾነውን፡ ሃይማኖታዊ መምርሒ ኢዮ ኢልና ክንሰምዮ ኣይኻኸልን ኢና።

ኩሉ ኣብ ሃይማኖታዊ መምርሒቶ ቀይዲ ዘይበሉ ዝኾነ ሰብ። እቲ ሃይማኖታዊ መምርሒቶ ቁናን ይኸውን። እዚ ኹሉ ኹሉ ካብታ ብሓንቲ እምነት ዘላ ቤተክርስቲያን ወፃኢ ይኸውን። እታ ንእምነት ዓቃቢት ዝኾነት ቤተክርስቲያን፡ ኩሉ ጊዜ ኹሉ ንእምነት ብንቕሓት እትሕሉ፡ በዚ ጉዳይ እዚ ኣይተፍቅድን ኢያ።

ንዝኾነውን ናይ ምምሃር ሥልጣን ኣይትህብን ኢያ። ንዝኾነ ናይ መምህራን ኣስተምህሮ ኹሉ ኣብቲ ካብ ቅዱሳን እተረከበቶ እምነት ተሞርኩሳ ትምርምሮ። በዚ ኹሉ ቃል ሓዋርያ ጳውሎስ ይትግበር (ግላ.1፡9)። ሚዛንና ዝጸንዐ ኢዮ።

ሓደ ሓደ ጊዜ ውን እቲ ኣብ እምነት ወይ ኣብ ኣስተምህሮ ናይ ጌጋ ጠንቂ ዝኾነውን፡ ምስ ናይ ካልኣት እምነት ምድብላቕን ብመጻሕፍቶም ምስትምሃርን ብመሃህራኖም ምምሳጥን ኢዮ።

ብተወሳኺ ውን ከም ጠንቂ ዝኾነውን እቲ ኣብ ናይ ግሊ ሓሳብ ኣዘውጥርካ ምሙርኪስን ሓሳብካ ንምቕያር ዘይምቕባልን ከምኡ ውን ንቤተክርስቲያን ዘይምእዛዝ ኢዮ። ምናልባት እቲ ከም ጠንቂ ዝኾነውን ውን፡ ትዕቢት ኣብ ልቡ ስለ ዝሰፈነ፡ እቲ ካልኣት ዝበልዎ ግጉይ፡ ንሱ ጥራይ ሓቀኛ ከም ዝኾነ ዝሓባብ ሎ፡ ንሱ ካልኣት ክርድእዎ ዘይክእሉ ከም ዝርድእ ይርዳእ...

ቤተክርስቲያን ኣብ ኩሉ ታሪኻ ንጥዑይ ትምህርቲ ኣዘዞ ጥንቅቅቲ ኢያ ነይራ። ንኣብነት ካብቲ ኡኹል ዝኾነ ነጥብ፡ ኣብ እስክንድርያ “ኦርዮስ” ንዝተባህለ ቀሺ ብምክንያት ጌጋ ትምህርቲ፡ ናይ እስክንድርያ ፓትሪያርክ ቅዱስ ጴጥሮስ ናይ መወዳእታ ሰማእት ተቐውዎ፡ ብድሕሪቱ ውን ፓትሪያርክ ኣለክሳ ንደሮስ ኣብ እስክንድርያ ካብ ግብጽን ሊብያን ሚእቲ ዝኣኸሉ ኤጲስቆጶስታት ዝተሳተፍዎ ጉባኤ ኣጋቢኡ ኣውገዞ። ካብኡ ቀጸሉ ኹሉ ኣብ ኒቅያ ብ325 ዓ.ም. ካብ ምሉእ ክርስቲያናዊ ዓለም 318 ኤጲስቆጶስታት ዝተሳተፍዎ ጉባኤ ኣጋቢኡ ኣውገዞ። ነዚ ኹሉ ጠንቂ ዝኾነ፡ ሓደ ብኣስተምህሮኡ ዝተጋገዩ ቀሺ ኢዮ ነይሩ፡ ምክንያቱ ኹሉ ኣስተምህሮኡ ምስ ተዘርግሐ ሓደጋ ስለ ዝኾነውን ኢዮ። ዋላ ሓደ እኳ ነዚ ጉዳይ እዚ ንሃይማኖታዊ ነፃነት ንሕደጎ ዝበለ ኣይነበረን...!

ንዝተፈለገህ ሃይማኖታዊ መምርሒ ንምምርማር፡ እዚ ምንጽጸር ትምህርተ መለኮት ዝብል ሥነ-ፍልጠት ቆመ። ምእንቲ ኣብ ሓደ እምነት ክብጸሕ ከኣ፡ እዚ ናይ ሥነ-መለኮት ዘተ ቆመ።

ኣብ ጽላል ናይ ሥነ-መለኮት ዘተ ኳንና ብሹሉ ፍቕርን ብቕደም ተኸተል ኣርእስትን ከምኡ ኸኣ ናይ ዝኾነ እምነት ከይዘለፍና ነዚ መጽሓፍ እዚ ነቕርብ።

ንሕና ብመንፈሳውነት ሥነ-መለኮታዊ ዘተን ፍሪ ነገ ፍን ኣመንቲ ኢና።

ኣገደስቲ ትዕዛብትታት፤

ኩሉ ኣስተምህሮ ሓደ ኣይኮነን

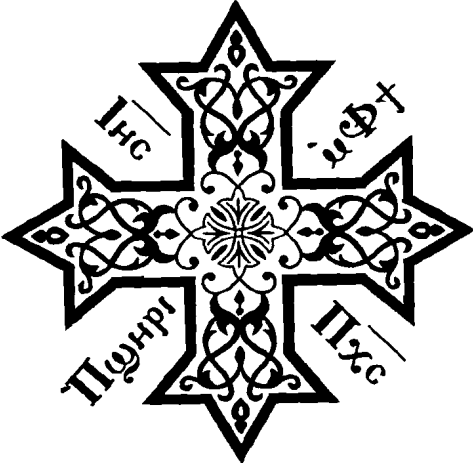
ንሕና ኣብዚ መጽሓፍ እዚ ብሓፈሽኡ ኣብ ናይ ፕሮቴስታንት ዓንኬል ንዘለዉ ኢና እንዛረብ።

ኣብ ውሽጢ እዚ ዓንኬል እዚ ግን ንሶም ዝፈላለዩሉ ዝርዝር መግለጺ ኣሎ።

ንኣብነት ብዛዕባ ጥምቀት፤ ኩሎም ኣብ ዓንኬል ፕሮቴስታንት ንጥምቀት እቲ ዝግብእ ናይ ድሕነት ኣገዳሲ ተራ ኣይህቡን፡ ንሶም ድሕነት ብእምነት ጥራይ ኢዩ ይብሉ።

ኣብቲ ዝርዝር ምስ እንኣቱ ግን፤ ገሊጻም ጥምቀት ብምንጻግ ኢዩ ዝኸውን ኢሎም ዝኣምኑ ኣለዉ፡ ገሊጻም ከኣ ብምጥላቕ፡ ገሊጻም ከኣ ንኸልቲኡ ዝድግፉ ኣለዉ...፡ ከምኡውን ገሊጻም ሀፃናት ምጥማቕ ዝድግፉ ኣለዉ፡ ገሊጻም ከኣ ኣይድግፍዎን።

ንሕና ግን ነዚ ጉዳይዚ ከም ትሕዝቶ፡ ናብ ዝተፈለየት ኣብ ዓንኬል ፕሮቴስታንት ዘላ ማሕበር ቆንጺልና ከዩቶከርና... ልክዕ በዚ ሥርዓት-ውን ምስቲ ካልእ ፍልልያትና ክንምርምሮ ኢና።...

ብሓፋሽኡ ምስ ፕሮቴስታንት ዘሎና ፍልልይ

እቲ ፍልልያት ብዙሕ ኢዩ፤ ገሊኡ ኣብ ሃይማኖታዊ መምርሒን እምነትን፣ ገሊኡ ኸኣ ኣብ ኣገባብ፣ ብሣልሳይ ደረጃ ኸኣ ገሊኡ ኣብ ናይ ቤተክርስቲያን ሥርዓት፣ ኣብ ጉዳይ ኣምልኾ ውን... ዝምልከት ኢዩ። ነዚ ኸሉ ወይውን ንኣገደስቲ ሃጥብታት ካብኡ፣ ኣቐዲምና ኣብነታት ከየብሃሕና ቦቲ ዝግባእ መገዲ ከንዛረበሉ ክንፍትን ኢና። ካብኡ ቀጺልና ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ተግባርኩስና ብዝርዝሩ እናመርመርና መልሲ ክንህበሉ ኢና።

ካብቲ ኣገደስቲ ፍልልይ ኣብ መንጎናን ፕሮቴስታንት ዘሎ እዚ ዝሰዕብ ኢዩ፤

፩፡- እቲ ንክርስቶስ ብክልተ ባህርያትን ክልተ ድልዎትን ዝብል እምነቶም፤

ናይ ግብጺ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ግን ባህርያት ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፣ እቲ ኣምላኻውን ሰብኣውን ባህርያቲ ብሓይ ዝተዋሃደ ኢዩ ኢላ ትኣምን። ስለዚ ኸኣ ባህርያት እቲ ዝተሠገወ ቃል ትብሎ። ንሕና፣ ክርስቶስ ብኣምላኽነቱን ብተሠጋውነቱን ፍጹም ከም ዝኾነ ኣመንቲ ኢና። ኣምላኽነቱ ካብ ተሠጋውነቱ ብሓንቲ ካልኢት ወይውን ብሓንቲ ቅጽበት ዓይኒ ዝኣክል ጊዜ ኣይተፈልየን። በዚ ምኽንያት ከኣ ብድሕሪ ምውህሃዱ ኸልተ ባህርይ ኢልና ኣይንዛረብን ኢና። ብሰንኪ እዚ ክልተ ባህርያት ዝብል ኣዘራርባ ኢና ብ451 ዓ. ም.

ንጉሳኤ ኬልቂድን ዝነጸግናዮ።

(አብቲ ብዛዕባ ባህርያት ክርስቶስ ዝምልከት ዝዘርጋሕናዮ መጽሓፍ ተመልከት)

፪:- ምስራቕ መንፈስ ቅዱስ፤

ፕሮቴስታንት፡ ከም ካቶሊክ “መንፈስ ቅዱስ ካብ አቦን ወድን ሠሪፀ” ኢሎም ይእምኑ። (አብ እብራሂም ስዒድን ዶክተር ዋትሶን፤ ዝባሃሉ ዝጸሓፍዎ ናይ እምነት መግለጺ መጽሓፍ 1ይ ክፍሊ ሕቶ 63 ገጽ 59) ተመልከት፡ እዚ ሽካ ነቲ ናይ ቤተክርስቲያን ሃይማኖታዊ መምርሒ ዝጸረር ኢዩ፡ ቤተክርስቲያን ከምቲ አብ (ዮሃ.15፡26) ዘሎ መንፈስ ቅዱስ ካብ አቦ ጥራይ ከም ዝሠርፅ ኢዩ እትእምን።

፫:- በቲ ሸውዓተ ምስራቕ ቤተክርስቲያን ዘይ ምእማኖም፤

አብ ፕሮቴስታንት ገለ ካብዞም ሸውዓተ ምስራቕ አብእም እኳ እንተ ሃለዉ፡ ምስራቕ ኢሎም አይሰምይዎምን ኢዮም። ከም አብነት፤ ቃል ኪዳን የተኣታተዉ ኢዮም፡ ምትእስሳር ወይ ውን አብ መንጎ ክልተ ዝፍጸም ቃል ማሕላ ጥራይ ደአምበር፡ ከም ምስራቕ ቤተክርስቲያን አይቁጽርዎን። ከምኡውን ጥምቀት አለዎም፡ ግን ከምቲ ኩሉ ሓይሊ ተግባራን ከም ምስራቕ ቤተክርስቲያንን አይርእይዮን...፡ ግቡእ ጥራይ ኢሎም ይሰምይዮ።

፬:- ብውርሻ አበው (Tradition) ወይ ብምርኽኻብ ሓዋርያት አይእምኑን፤

ብዘይካ ብመጽሓፍ ቅዱስ ብኻልእ ዝእምንዎ የብሎምን፡ ኸኩሉ ሕጊ ቤተክርስቲያን አይቅበልዎን ኢዮም፡ ከምኡውን ንቅዱስ ሲኖዶስን ውሳኔታቱን አይቅበሉን፡ ናይ አቦታት ምህር ውን አይክተሉን። ስለዚ ኸኩሉ እቲ ብውርሻ አበው ናብ

ቤተክርስቲያን ዝተማሓለፈ ሥርዓታት አይቅበልዎን።

፭:- ክህነት አይቅበሉን፤

ንሶም አብ ሰማይን አብ ምድርን ኢየሱስ ክርስቶስ እቲ ሓደ ካህን ጥራይ ኢዩ ዘሎ፡ ካብ ደቂ ሰብ ግን ካህን የሎን ይብሉ። ወይ ከአ ንሕና ኩላትና ካህናት ኢና፡ አብ መንጎ ደቂ ሰባት በዘ ጉዳይ እዚ ፍልልይ የሎን ይብሉ። አብ ገለ ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት “ቀሺ” ኢሎም ዝጸውዑ አለው፡ እዚ ግን ካህን ኢዩ ማለቶም አይኮነን። እንታይ ደአ፡ አብእም አገልጋሊ ወይ ንሳ ወይ መምህር ስለ ዝኾነ መጸውዒ ዝጥቀሙሉ ኢዩ፡ እምበር ብክህነት ንምስራቕ ቤተክርስቲያን ዘገልግል አይኮነን።

ብክህነት ዘይእምኑ እንተ ድአ ኮይኖም፡ በቲ ናይ ክርስቶስ ሊቀ-ካህናትነት-ውን አመንቲ አይኮነን። ቤተክርስቲያን ሓንቲ ኣካል ስለ ዝኾነት፡ ሓደ ርእሲ አለዎ፡ ንሱ ሽካ ኢየሱስ ክርስቶስ ኢዩ። ፕሮቴስታንት ግን እዚ ምርአስ ናይ ክርስቶስ ንቤተክርስቲያን ካብ ሰብ ካልእ ራእሲ ከህልዎ ከም ዘይፈቅድ ገሮም ይርእይዮ።

ናይዚ ውጽኢት ከአ ከምቲ ኩሉ ዝፈልጦ፡ ብኹሉ ናይ ቤተክርስቲያን ሥልጣን አይእምኑን ኢዮም።

ካብ እዚእም ኩሎም ግን አብ አብያተክርስቲያኖም ደረጃ ጳጳሳትን ሊቃነ ኤጲስቆጶሳትን ካህናትን ዲያቆናትን ዘለዎም ማሕበረ ኣንጀሊካን ወይ ኤጲስቆጶሳውያን ብፍሉይ ንርእዮም። ከም አብነት ከአ ናይ ካንተንበሪ ሊቃነ ኤጲስቆጶሳት፡ ከምኡውን ሊቃነ ኤጲስቆጶሳት ዮርክ ብዘይካእም ካልኣት-ውን ምጥቃስ ይከአል። ይኹን ደአምበር፡ ንኤጲስቆጶሳቶም ኸምርግዉ ይፈቑዩ ጹሎም። አብዚ እዋን እዚ ድማ ንደቂ ኣንስትዮ-ውን መዓርገ

ክህነትን ኢጲስቆጶስን ምውሃብ ጀሚሮም አለው። ብፍላይ ንክህነት ዝምልከት መጽሓፍ ዘርጊሕና ስለ ዘሎና ከተንብቦ ትኽእል።

፮:- ኣብ ትሕዝቶ ድሕነት ብዙሕ ፍልልያት ኣሎና፤

ካብቲ ኣዝዮ ኣገዳሲ ኣብ እምነት ጥራይ ምትኳሮም ኢዩ፡ ብዘይከአ ንካልእ ኩሉ ዘይምግዳስ፡ ነቲ ኣብ ግብሪ ሓዋርያት፤ “...ብጐይታና ኢየሱስ እመን እዋ ንሸኽን ቤትካን ክትድሕኑ ኢኹም፡” (ግብ.16:31) ዝብል ጥቕሲ ብምጥቃስ ንኹሉ ናብ ድሕነት ዘብጽሑ ትሕዝቶ ቤተክርስቲያን ከም ጥምቀትን ንሱኣን ዝአመሰሉ ኣይክተሉን። ስለዚ ድማ ሰብ ብምእማን ጥራይ ከም ዝድሕን ይኣምኑ። ብሓፊሽኡ ንሶም ምስ ኣምላኽ ብቐጥታ ርክብ ጥራይ ኢዩ ዘድሊ ኢሎም ስለ ዝኣምኑ፡ ነቲ ቤተክርስቲያን ኣብ ድሕነት ዘለዋ ተራ ይኸሕዱ።

ሓንቲ ካብተን ኣዚያን ዝፈልያና ነጥብታት፤ እታ ኣማኒ ካብ እምነቱ ምስ ዝወድቕ ፈጸሙ ከም ዝጠፍእ ዘይምእማናም ኢያ፡ ምኽንያቱ ንሶም ኣማኒ ዋላ እኳ ካብ እምነቱ እንተ ወደቐ ብፍጹም ከም ዘይጠፍእን ይኣምኑ...

ካብቲ ኣብ ትሕዝቶ እምነት ዝጐልሐ ፍልልይ ዘሎ ና፡ እቲ ብዛዕባ ተግባርን እምነትን ዝምልከት ኢዩ።

ኣብ እምነት ጥራይ ኣትኩሮም ስለ ዝጥምቱ፡ ንሥነ-ምግባር ሸለል ይብልዎ። ብውህበት ጸጋ ጥራይ ብምግዳሶም ከአ ንመንፈሳዊ ገድሊ ይገድፍዎ። እቶም እምነት ብፍቕሪ ጥራይ ክኸውን ኣሎዎ ዝብሉ (ገላ.5:6)፡ ኣብቲ ቅጥዒ ኣልቦ ኣዝዮም ዘሰፋሕፍሑ ኢዮም።

(ንድሕነት ዝምልከት ክልተ መጻሕፍቲ ሓቲምና ኣሎና፤ እቲ ሓደ ካብኡ “ድሕነት ብናይ ኦርቶዶክስ ኣረኣእያ” እቲ

ዛልኣይ ዘእ “መናፍቕነት ብናይ ቅጽበት ድሕነት...” ዝብል ኢዩ)።

ዛ፤- ሥርዓት ቤተክርስቲያን ኣይቅበሉን

ፕሮቴስታንትነት ኣንጻር ሥርዓት ቤተክርስቲያን ኢዩ። እዚ ኣዘዩ ገፊሕ መደብ እዚ ብዙሕ ትንታኑ ዘድልዮ ኢዩ። ብተወ ብዚውን ብዝኸነ ሊቶርጂ “ሥርዓት ቅዳሴ” (ሥርዓት ጸሎት) ኣይኣምኑን። ከምቲ ኣባና ዘሎ መጽሓፍ ሥርዓት ኣይጥቀሙን፡ ነዞ እኒ መጽሓፈ ግጽዊ፥ መጽሓፈ ማህሌታት፥ ጸሎት ምሕጻብ እግሪተ ሥርዓት ስግደታት፥ ሥርዓት መጽሓፈ ሕማማትን ሆላእናን፡ ከምኡውን እቲ ንዝኸነ ምሥጢር ቤተክርስቲያን ዝምልከት ሥርዓትን ካልእውን ከምኡ ዝአመሰለን የብሎምን።

፪:- ኣብ ጥምቀት ዘሎ ፍልልይ፤

ምናልባት ካብቲ ኣዚዩ ኣገዳስነት ጥምቀት ንድሕነት ኢያ። ከምኡውን ጥምቀት ንህፃናት ኣገዳሲ ኢዩ። ብኹሉ ተግባር ጥምቀትውን ኣይኣምኑን፡ ከምኡውን ቦቲ ጥምቀት ምስ ሓድሽ ውልድነትን ንጽህናን ሕድገት ሓጢአትን ዘለዎ ርክብ ኣይኣምኑን፤ ነዚ ኸአ ጸኒሕና ክንትንትና ኢና። በዚ፡ ጥምቀት ኣብ ፕሮቴስታንት ተግባር ዘይብላ ስም-ሓዘል ጥራይ ኮይና ተሪፋ፡ ምኽንያቱ ኩሉ እቲ ብጥምቀት ኣቢሉ ኢዩ ዝፍጸም ኢልና እንኣምናሉ ነገራት፡ ብእምነት ጥራይ ስለ ዝኸድዎ ኢዩ። ስለዚ ንሶም ብሥርዓት ዘይኣምኑ ክንሶም... ጥምቀት ኣብእም ሥርዓት ወይ ንማለቱ ጥራይ ኮይና ተሪፋ፡ ኣብ ርእሲዚ ኸአ ከሎም ፕሮቴስታንት ንጥምቀት ብዝምልከት ሓደ ዝእምነቶም ኣይኮኑን። ካብእም ህፃናት ክጥመቑ ኣሎዎም ኢሎም ዝኣምኑ ኣለው፡ ከምኡውን ጥምቀት ብምጥላቕ ክትፍጸም ኣለዎ ኢሎም ዝኣምኑ ኣለው... ምስ ካልእ ፍልልይ...

፱:- ብኑዛዜ አይአምኑን፤

እዚ ማለትና ኸአ ብካህን ኑዛዜ ምእታው ዘይምእማኖም ኢዩ፤ እዚ ኸአ በቲ ሓደ ወገን ብመሠረቱ በቲ ሰብአዊ ካህን ዘይምእማኖም ኢዩ፡ በቲ ሓደ ወገን ከአ ኑዛዜ ብቐጥታ ምስ አምላኽ ክኸውን ኣሎዎ ዝብል እምነቶም ኢዩ። ነዚ ቀጺሉ ዝሰዕብ ከአ በቲ ካህን ኣብ ርእሲ ተናሳሕቲ ዝጽልዮ ጸሎት ዘይምእማን ኢዩ። ብሓፊሽኡ ኸአ ብሥልጣን ምፍታሕን ምእሳርን ኣይአምኑን ኢዮም።

(እዚ ውን ኣብቲ ክህነት ዝብል መጽሓፍና፡ ምሥጢር ንሱሓን ኑቲ ካብ አምላኽ ንካህናት ዝተሞሀበ ሥልጣን ንሕድገት ሓጢአት ገሊጽናዮ ኣሎና)

፲:- ብምሥጢር ቊርባን ኣይአምኑን ኢዮም፤

ኣብ ፕሮቴስታንት ቅዳሴ ዝባሃል የሎን፡ መሥዋእቲ አምላኽ ዝባሃልውን የብሎምን፡ እቲ ሕብስትን ወይንን (መሥዋእቲ) ናብ ቅዱስ ሥጋኡን ደሙን ይቐየር ኢዩ ኢሎምውን ኣይ አምኑን ኢዮም። በዚ ኸአ ኣብዚ ቅዱስ ምሥጢራትዚ ቊርባን የሎን። እቲ ኩሉ ዝገብርዎ ቃል ጎይታ ንምፍጻም ጥራይ ኢዩ (ሉቃ.22:19)። ንሱ ኸአ ኣብ ሓደሓደ በዓላት ናይ ምቕራስ ሕብስቲ ንተዝካር ጥራይ ኢዮም ዝገብርዎ፡ ነዚ ኸአ ፍቓድ ደኣምበር ትእዛዝ ቤተክርስቲያን ኣይኮነን ይብልዎ።

በዚ ከምዚ ኸአ ኣብ ናይ ፕሮቴስታንት ኣብያተክርስቲያናት መሥዋእቲ ስለ ዘየልቦ ታቦት ዝብሃል የልቦን...

ኣብዚ ካብኦም እቶም ኣንጀሊካን ወይ ከአ ኤጵስቆጶሳውያን ዝበሃሉ ዝተፈልዩ ኢዮም። ታቦትን ቅዳሴን ኣሎዎም፡ ከምኡውን እቲ ሕብስትን ወይንን ናብ ሥጋን ደምን ከም ዝቐየር እምነት ኣሎዎም...

(እዚ ውን ኣብቲ ክህነት ዝብል መጽሓፍና ብዛዕባ ምሥጢር ቊርባን ገሊጽናዮ ኣሎና)

፲ሱ- ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዘሎና ፍልልያት፤

ፕሮቴስታንት ምስናይ ኣዚዩ ዓቢይ ተገዳስነቶም ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ፡ ከምኡውን “ብሓቕነት መጽሓፍ” ዝብል ዘረበኦምን፡ ኣብዚ እምበኣር ንሕና ክልተ ኣገደስቲ ነጥቢ ክንጠቐስሎም ኢና፤

ሀ:- እቲ ካብ ቅዱሳን መጻሕፍቲ ከም ጠብያ፥ ዮዲት፥ ኢዮሱ ወዲ ሲራክ፥ ባሮክ፥ መጽሓፊ ጥበብ፥ መጽሓፊ መቃብያን ከምኡውን ገለ ክፍልታት መጻሕፍቲውን... ዘይምእማኖም ኢዩ፡ እዚ ኸአ ካብ ኢፓክሪፋ (ናይ ኣይሁድ ዛንታ) መጻሕፍቲ ኢዩ ኢሎም ስለ ዝግምትዎ፡ ከምቲ ካቶሊክ ምስቲ መጻሕፍቶም ኣሰፊሮም ዘለዉ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዘይምስፋሮም ኢዩ...

ለ:- ከምኡውን ንኣስተምህሮ ብሉይ ኪዳን፡ ጎይታና ኢየሱስ ከርሱቶስ ንትንቢትን ነቢያትን ከም ዝሰዓሮም፡ ወይውን ገለ ቊንዲ ነገራት ብሉይ ኪዳን ምልክት ጥራይ ከም ዝኮበረ፡ እዋ ኣብ ሓድሽ ኪዳንውን ከም ዝተፈጸመ ስለ ዝአምኑ! ከምቲ ዘጽልዮ ኣኸብሮት እናሃቡ ኣይጥቀሙሉን። ንሃይማኖታዊ መምርሒ ካብ ብሉይ ኪዳን እንተ መስኪርናሎም፡ ካብ ብሉይ ኪዳን ስለ ዘኾነ ኣይቅበልዎን! ኣብዚ እምበኣር እቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ንምልክታት ካብ ሓቕነት ዝፈሊ ነጥቢ፡ ኣብ ቅድሚኦም ብሩህ የሎን፡ ወይውን ኣብኡ ንሕና ምስኦም ፍልልይ ኣሎና...

፲፮:- ብኣጽዋማት ቤተክርስቲያን ኣይአምኑን፤

ንጸም ኣብ ዝኾነ እዋን ዝፍጸም ናይ ግሊ ተግባር ገይሮም ይቐበልዎ። ብኹሉ ህዝቢ ብሓበራ ኣብ ዝተወሰነ እዋን ዝጸወም ኣጽዋማት ግን ኣይሰማምዕሉን። ኣብ ረቡዕን ዓርብን ኣይጸሙን፡

ከምኡውን ጸመ አርብዓ፥ ጸመ ሕማማት፥ ጸመ ሓዋርያት፥ ጸመ ፍልሰታን ካልእ አጽዋማትን አይጸመን። አብቲ ዝጸመሉ እዋንውን ጥልቅት ካብ ምብላዕ አይቀጠቡን።

ሰብ ብመግቡን መስቲኡን ብዝኾነ መገዲ ክቐየድ አይቅበልዎን...

፲፫፡- አብ ፕሮቴስታንት ምንኩስና የልቦን፤

ብዘይካ አብ ኦርቶዶክስን ካቶሊክን ናይ ምንኩስና ሥርዓት የልቦን። ከሉም አገልገልቶም ምርዑዎት ኢዮም።

ዋላውን አብታ አብ መንጎ ካቶሊክን ፕሮቴስታንት እትርከብ፡ ብገለ ገለ ምሥጢራት ቤተክርስቲያን ከም እኒ ቀጥባን፥ ክህነት እትኣምን፡ ናይ ኣንጀሊካን ቤተክርስቲያን ከይተረፈ፡ ምንኩስና ይኹን ድንግልና የብሉምን፡ ስለዚ ድማ እቶም ኤጲስቆጶስቶምን ሊቃነ ኤጲስቆጶስቶምን ምርዑዎት ኢዮም።

አብዚ ቀረባ እዋን ግን አብ ጀርመን አብ ገለ ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት ምንኩስና ከም ዘሉ ሰሚዕና...

፲፬፡- ስለ ምወ.ታት ምጽላይ አይኣምኑን፤

ንዝሞተት ነፍሲ ምሕረት አይልምላን፡ ዕረፍቲውን አይሓቲላን። እቲ አብ ጊዜ ቀብሪ አብ ውሽጢ ቤተክርስቲያኖም ዝፍጽምዎ፡ ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ሓደ ጥቕሲ እንቢቦም አስተምህሮ ጥራይ ኢዮም ዝህቡ። እዚ ኸአ ንስድራቤት መዋቲ ንምጽንፍዕ ወይውን ብምኸንያት ሞት ጌርካ ምምሃር ጥራይ ኢዮ። ንምወት ግን ፈጺሞም ምእንትኡ አይጽልዩን ኢዮም፡ ስለ ሕድገት ሓጢአቲ አይልምኑን፡ ንአምላኽ ምእንቲ ዘለአለማውነት እቲ ዝሞተ ሰብ አይሓቲን።

፲፩- አብ ፕሮቴስታንት ምምላድ የልቦን፤

ብአማላድነት መላእኽትን ቅድስቲ ድንግል ማርያምን ቅዱሳንን ሓ.ዲ.ሞሞ አይኣምኑን። አማላድነት ምወ.ታን ንህያዋን፡ ህያዋን ከአ ንሞ.ታን አይኣምኑሉን። አብ መንጎ አምላኽን ሰብንሲ ብዓጽሞ መንጎኛ የሉን ይብሉ። እዚ ኸአ ናብ ካልእ ነጥቢ ዝነገሰገዐ ምኸንያት ይኸውን፡ ንሱ ኸአ፤

፲አ- ንቅዱሳን ዘይምኸባር፤

ንመላእኽቲ ይኹን ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ከምኡውን ንዛልኦት ቅዱሳንን አየኸብሩን፡ ከምቲ ንሕና እነብዕሎ ናይ ቅዱሳን ባዓላት አየብዕሉን። አብ ቤተክርስቲያንውን ብሃዕባ ህይወት ቅዱሳን ዝጠርነፈ መጽሓፈ ሰንክሳር አየንብቡን። ናይ ቅዱሳን ውዳሴን ማኅሌትን መልክዕን የብሉምን። አብ ቅዳሴውን ሰሞ ቅዱሳን አይጠቐሱን፡ ንዓጽመ ሥግኣምውን ከቶ ክብረት አይህቡን።

እዚ ኸአ ናብ ካልእ ነጥቢ ይመርሓና፡ ንሱ ኸአ፤

፲፯- አብ ፕሮቴስታንት ናይ ቅዱሳን ተራ ስእሊ ያካትን ማሩን ዝተቐብአ ስእሊ ቅዱሳን (አይኮን) የብሉምን፤

አብ መንጎ ካቶሊክን ፕሮቴስታንት ዝኸበረ ውግእ አንጻር አይኮናት አብ ታሪኽ አገዳሲ ተራ ነይርዎ። አብ ቤተክርስቲያን ዝኾነ ተራ ስእልን አይኮንን ክህሉ አይኣምኑን፡ አብ ቅድሚ ስእሊ ናይ ሓደ ካብ ቅዱሳንውን ሽምዓ ምብራህን ብስም ቅዱስ ኸአ መብጽዓ ምእታውን አይፈቐዱን፡ ምኸንያቲ እዚ ሓደ ዓይነት ምምላድ ምጥያቕ ስለ ዝኾነ፡ ንሶም ከአ ብምምላድ አይኣምኑን።

ምስ እዚ ጉዳይ እዚ ካልእ አገዳሲት ነጥቢ ትተሓሳዝ፤

፲፰:- ብስም ቅዱሳን አብያተክርስቲያናት ዘይምህናፅ፤

ብስም መልአኽ ወይ ሰማእት ወይ ጸድቕ ቤተክርስቲያን አይሃንፀንን፤ ብአስማቶም ውን አይትስመን። እንታይ ደአ፡ ቤተክርስቲያን ብስም እቲ ዘላቶ ከተማ ወይ ከባቢ ትስመ፡ ንአብነት አብ ካይሮ “ቤተክርስቲይስን ሾብራ” ወይ ውን “ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን አስዩጥ”... ተባሂላ ትስመ። ከምኡ ኸአ ብአስማት ጸጋ ትስመ ከም ንአብነት “ቤተክርስቲያን ተስፋ”... ብምባል፡ ብስም ቅዱሳን ግን አይትስመን...

እቶም አንጀሊካን ዝበሃሉ ግና ብስም ቅዱሳን ይሰምዩ ኢዮም፡ ንአብነት አብ ካይሮ “ካቴድራል ኮሎም ቅዱሳን” ትበሃል አላቶም፡ ከምኡ ውን አብ ሎንደን “ካቴድራል ቅዱስ ጳውሎስ” ትበሃል አላቶም...

፲፱:- ህንፃ ቤተክርስቲያን፤

ገሊአም ካብ አዝዩ ቅጥዒ ዘይምህላዎም ዝተላዕለ፡ አምላኽ ሰማይን መሬትን ዝመልአ ስለ ዝኾነ፡ አብ ዝሰፍረሉ ቦታ የብሉን ኢሎም ንህንፃ ቤተክርስቲያን ዝነጽጉ አለዉ፡ ዝኾነ ደኹን ግን ብሓፈሽኡ ፕሮቴስታንት አብያተክርስቲያናት አሎዎም። እንተኾነ ግን መንበረ ታቦትን መጋረጃ ቤተመቐደስን የበለገን፡ እንዳ ደወልን አብ ማእከል ውን ንሰማይ ዘመልክት ጉልላት ከሠርሑን ቁዩዳት አይኮኑን። ልክዕ ከምቲ አብ ማሕበራት ንአስተምህሮ እንጥቀመሉ አትራኖስን ወናብር ኮፍ መበልን ጥራይ ኢዩ ዘለዎም።

፳:- ናብ ምብራቕ ገጸም አይርእዩን፤

ናይ ፕሮቴስታንት አብያተክርስቲያናት ከም አብያተክርስቲያን ንና ንምብራቕ ገጸን አይርእዩን። ከምኡ ውን ንጸሎት ምስ

ዘቆሙ ናብ ምብራቕ ገጸም አይርእዩን፡ በብቲ ዘለውዎ አብ ዘነ መአዝን ኢዮም ዝርእዩ።

፳ኦ:- ሽምዓን ዕጣንን የብሎምን፤

አብ ናይ ፕሮቴስታንት አብያተክርስቲያናት ዕጣን አይጥቀሙን። ሥርዓት ማዕጠንቲ ጸሎተ ነግህን ጸሎተ ሰርክን የብሎምን። ጸሎቶም ውን ብዕጣን ዝተሰነዩ አይኮኑን። አብ ቤተክርስቲያናቶም ከአ ጽንሃህ ዝባሃል ብፍጹም የብሎምን። ከምኡ ውን ሽምዓታት የብሎምን፡ ንንባባት ወንጌል ብመብራህቲ ሽምዓ አየሰንዩዎን።

፳፰:- ጸሎተ ቀንዲል የብሎምን፤

(ማለት ጸሎት በእንተ ዳውያን)። ሓንቲ ካብተን ሸውዓተ ምሥጢራት ቤተክርስቲያን ኢያ ትቁጸር፡ ንሶም ብዝኾነ ምሥጢራት ቤተክርስቲያን አይአምኑን፡ ወይ ውን ብዝኾነ ሥርዓት ጸሎታት፡ ዋላውን ከም ምሥጢር ቤተክርስቲያን አብልዕሊ ሕሙም ምጽላይ፡ ከምኡ ውን እቲ ምቕዳስ ዘይቲን ብእኡ ምቕባእን አይአምኑን።

፳፯:- መጽሓፍ ጸሎተ መዝሙር ውን የብሎምን፤

ቡተን ሸውዓተ ጸሎታት ቤተክርስቲያን፡ ነቲ ጊዜኡን ትሕዝትኡን አይአምኑሉን። ብሓፈሽኡ ኸአ ተጻኒዑ ብዝጸለ ጸሎት አይአምኑን። ዝኾነ ሰብ አብቲ ዝደልዮ እዋን ከምቲ ንሱ ዝደለዮን ገይሩ ኢዩ ዝጸሊ ይብሉ።

እዚ ኸአ አብታ “አብ ሰማይ እትነብር አቦና...” ትብል ጸሎት የበግረና። አብ መጀመርታን መወዳእታን ጸሎቶም አይጸልዩዎን። ከምቲ ብጸሎት መዛሙር ዘይከታተሉ ንዓአውን አይከታተሉዎን ኢዮም። አብ ገለገለ አኼባታቶም ደጋጊሞም ክብልዎውን ጸገም

የብሉምን፣ እዚ ጌጋ ኢዩ ማለት ዘይኮነስ፣ ብዘይሥርዓት ኢዩ ዝኸውን ዘሎ።

፳፬፡- ናይ ሓደ ሸሕ ዓመት ግዝኣት፤

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መወዳእታ ዘመን መጺኡ፣ ኣብ ምድሪ ንሓደ ሸሕ ዓመት ዝኣክል ክገዝእ፣ ኣብኣ ኸኣ ሰይጣን ዝተኣበረ ክኸውን ኢዩ ኢሎም ይኣምኑ። ኣብኣ ኸኣ ሰላም ክሰፍን፣ ተኸላ ምስ ዕየት ክወፍር... ኢዩ ይብሉ።

እንተ ኾነ ግን ኣብ ፕሮቴስታንት ኣብ ዝርዝር እዚ ናይ ሓደ ሸሕ ዓመት ግዝኣት ፍልልይ ኣሎ።

፳፭፡- ብድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣይ ኣምኑን፤

ንዮሴፍ ፀረቢ ተመርጲያቶ ኢያ፣ ኢሎም ኢዮም ዝኣምኑ። ካብኡ ኸኣ ደቂ ወለደት ብ “ኣሕዋት ኢየሱስ” ተባሂሎም ይፍለጡ ይብሉ። (ማቴ.12.47)። ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ውን ኣየኸብርዋን። መብዛሕትኡ እዋን ኸኣ “ኣደ ኢየሱስ” ኢሎም ኢዮም ዝጽውዕዋ፣ ነታ “ምልእቲ ጸጋ” እትብል ቃል ኣይኣምኑላን፣ (ሉቃ.1:28)። “ዝተጸገወት” ኢሎም ኢዮም ዝትርጉምዋ። እቲ “ሥጋ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ናብ ሰማይ ከም ዝዓረገ” ኣርቶዶክስን ካቶሊክን ዝኣምኑሉ ይኸሕዱ። ብዝኸነ በዓል ካብ በዓላት ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣየብዕሉን።

ገሊጾም ከኣ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም “ኣብትና” ይብልዋ...!!

፳፮፡- ብነፃነት ሃማኖታዊ መምርሒን ዝተፈላለዩ ምዃኑን ይኣምኑ፤

ዝኾነ ሰብ፣ ናይ ቤተክርስቲያን ሥልጣን ከይከልከሎ፣ ብዝፈቐዶ ሃይማኖታዊ መምርሒ ከምልኽ ይኸእል፣ ብዝፈቐድውን ከምሀርን

ንዝደለዮ ሃይማኖታዊ መምርሒ ውን ክዝርግሑ ይኸእል ኢዩ፣ ይብሉ። ንሶምሲ ብሥልጣን ቤተክርስቲያን ኣመንቲ ኣይኮነን። በዚ ምክንያት ኸኣ ዋላ እኳ ሓፊሻዊ ጠርናፊ ዓንኬል ይሃልወን ሄምበር፣ ኣዝዩን ዝበዝሓን ኣብ መንጎኦን ከኣ ዝተፈላለዩ ሃይማኖታዊ መምርሒ ዘለወን፣ ዝተፈላለዩ ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት ክቕማ ክኢሉን።

ልክዕ ኸኹሉ ሓደ ዓይነት እምነት (ኤፌ.4:5) ክህልዎ ከም ዘይግብኦ፣ እዚ ዓይነት ብዝሒ (Plurality) ንሓሳብ ቤተክርስቲያን ዘህብትም ኢዩ ይብሉ!

፳፯፡- ህያባት መንፈስ ቅዱስ፤

መብዛሕትኣን ካብ መሠረት-እምነት ፕሮቴስታንት ዝኸነ ማሕበራት፣ ንህያብ ብቋንቋታት ምዝራብ ቀጻሊ ከም ዝኸነ ይኣምኑ። ምስክር ናይ ምልኣት መንፈስ ቅዱስ ወይውን እቲ ሰብ መንፈስ ቅዱስ ከም ዝተቐበለ ምስክር፣ ገይሮም ከኣ ይቈጽርዎ። ገሊጾም ውን ህላውነቱን ኣገዳስነቱን ምስፍሕፋሑን ይድግፉ ግን ኸኹሉ ኣይኮነን በሃልቲ ኢዮም።

እዚ ነጥቢ ዝ ምናልባት ኣብ ጴንጤን ከምኡ ኸኣ ኣብ ዓቢ ናይ መንፈሳዊ መሰል ምንጽብራቕ ዘለዎም ሰባት (Christmatics) ዝበሃሉን ኣዝዩ ዝበርሀ ኢዩ።

፳፰፡- ንመንፈሳዊ ኣቦነት ይኸሕዱ፤

ንዝኸነ ካህን ወይ ኤጲስቆጶስ ኣቦ ኢሎም ኣይጽውዑን፣ እዚ ኸኣ ነቲ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንኣቦታትና ሓዋርያት “ኣብ ምድሪ ንሓደ እኳ ኣቦ ኣይትበሉ” (ማቴ.23:9) ዝበሎ ጥቕሲ ብጌጋ ተረዲኦም ይጠቕሱዎ።

(ነዚ ነጥቢ እዚ ኣብቲ “ክህነት” ዝብል መጽሓፍና ኣስፊሕና መግለጺ ሂብናሉ ኣለዎና)

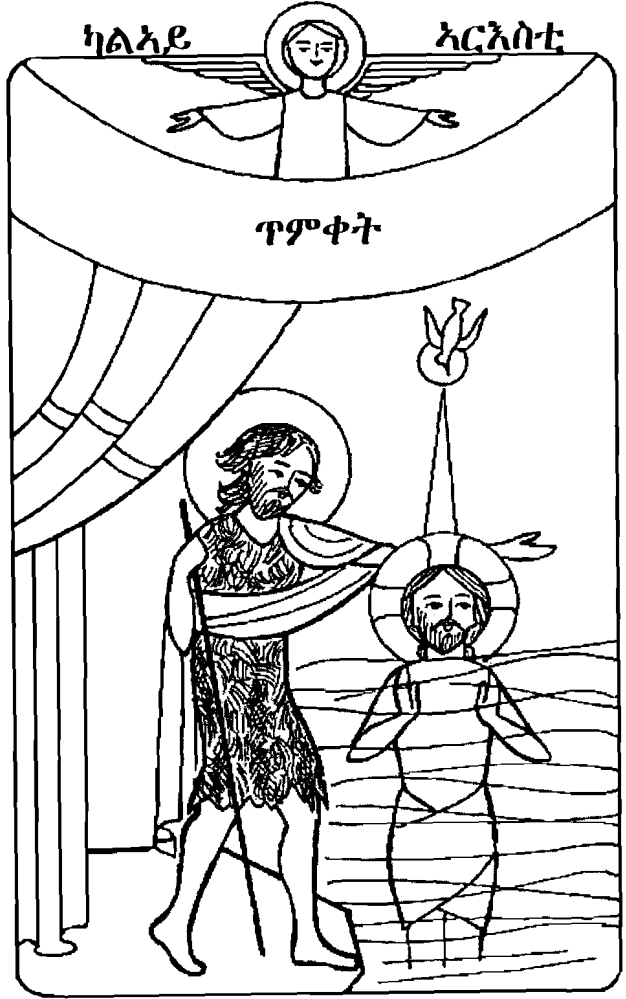
ጿ፱፡- መስቀል ንበረኸት አይጥቀሙን፤

መስቀል ከምቲ ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንድሕነት ደቁ ሰባት ዝተጠቐመላ መጠን ኣብ ፕሮቴስታንት ክብ ዝበለ ኣገዳስነት እኳ እንተ ሃለዎ፡ ከምቲ ኦርቶዶክስ ንመስቀል ዘክብርዎ ገይሮም ኣየክብርዎን። ከምቲ ኣባና ዘሎ ናይ መስቀል በዓል የብሎምን። ንዝኾነ ጸሎቶም ውን ከምቲ ንሕና እንገብሮ ብትእምርተ መስቀል ብስም ኣቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን ኢሎም ኣይጅምርዎን። ብኸምኡ ውን ጸሎቶም ኣይፃጽዉን። ኣገልገልቶም ኣብ ኣእዳዎም መስቀል ኣይሕዙን። ምክንያቱ መስቀል ንምብራኽ ስለ ዝኾነ፡ ንሶም ከኣ ብመስቀል ምብራኽ ስለ ዘይኣምኑ ከምኡ ውን ካብ መስቀልን ኣቦታት ካህናትን በረኸት ከም ዝርከብ ኣይኣምኑን።

ብዙሓት ካብኣም ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ ኣብያተ-ክርስቲያናቶም መስቀል ብምጥቃም ንእግዚአብሔር ነመስግን፡ ቅድሚ ሕጂ ከምኡ ይገብሩ ኣይነበሩን።

፴፡- ናይ ሕሩያት መሠረተ-እምነት፤

ኣብዚ ኸኣ ሓደ መሠረተ-እምነት ኣሎዎም፡ ንሱ ኸኣ፤ እግዚአብሔር ካብቲ ዘይውሱን ናይ ጸጋ መትከሉን ሥልጣኑን ተበጊሱ ንገለ ሰባት ካብ መጀመርታ ኣትሒዞ ንድሕነት ከም ዝሓረዮም ይኣምኑ። ከምዚ ዝሰዕብ ውን ይብሉ፤ “እግዚአብሔር ካብ መጀመርታ ኣትሒዞ፡ ካብ ሓጐስ ዝተላዕለ፡ ንገሊኡም ዘለኣለማዊ ህይወት ንክረኽቡ ሓረዮም፡ “እግዚአብሔር ንገለ ሰባት ሓርዮ፡ ብኣምላኽዊ ፍርድ ንዘልኣለማዊ ህይወት ጸውዖም” ይብሉ።

አብ መንጎናን ፕሮቴስታንትን

ብዛዕባ ጥምቀት ዘሎ ፍልልይ

እቲ ፍልልይና አብ ሓሙሽተ ኣገደስቲ ነጥብታት ዘቐከረ ኢዩ፡ ንሱ ኸኣ፤

፩፡ እንታይ ኢዩ እቲ ኣገዳስነት ጥምቀትን፡ ኣባና ዘርእዮ ውጺኢትን?

ከምቲ ኦርቶዶክሳዊ እምነትና፡ ብጥምቀት ኣቢልና ንድሕነት፥ ምንፃህ፥ ብፅእነት፥ ምሕዳስ፥ ውልድነትን ኣብ ክርስቶስ ከኣ ኣባልነት እንረኽብላ ድያ? ወይሲ ከምቲ መሠረት-እምነት ፕሮቴስታንት እዚ ኹሉ ብእምነት ኣቢልና እንቕበሎ ኢዩ? እዚ እንተ ኹይኑ ኸኣ ጥቕሚ ጥምቀት ደኣ እንታይ ኢዩ? ንሳሲ ኣብ ክርስትና ህይወት ምልክት ጥራይ ድያ? ወይሲ ነቲ ትእዛዝ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ (ማቴ.28:19) ንምፍጻም ጥራይ ኢዩ?

፪፡ ጥምቀት ብናይ መን መንጎኝነት ኢያ እትፍጸም?

ንሕና ኣብ ኦርቶዶክሳውነትና እቲ ንእማኒ ዘጥምቕ ናይ ግድን ሕጋዊ ካህን ክኸውን ኣለዎ ኢና እንብል። ፕሮቴስታንት ግን ብሰብኣዊ ክህነት ብፍጹም ኣይኣምኑን ኢዮም። ጥምቀት ከኣ ኣብ ኣም ብካህን ዘይኮነስ ብገዢ ኣገልጋሊ ኢያ ትፍጸም፡ እቲ ኣገልጋሊ ድማ ሽማግሌ ወይ ቀሺ ሰብኣይ ከምኡውን ሰበይቲ (ኣብተን ንጓል ኣንስተይቲ ክህነት ዝህባ ማሕበራት) ይፍጸም። ብኣፈሽኡ ግን ኣብ ፕሮቴስታንት ቀሺ ይኹን ሽማግሌ ከም ካህን ኣይቈጽርዎን።

፫፡ ንሕና ጥምቀት ሓንቲ ካብተን ሸውዓተ ምሥጢራት ቤተክርስቲያን ኢያ ኢልና ንኣምን፡ ፕሮቴስታንት ግን ከምኡ

ኣይርእይዎን ኢዮም።

፬፡ ንሕና ንጥምቀት ኣብ ውሽጢ ማይ ብምጥላቕ ንፍጽሞ፡ ንሶም ግን ብምንጻግ ይፍጽምዎ።

፭፡ ንሕና ንህፃናት ኣብ እምነት ወለዶም ተሞርኩስና ነጥም ቐም። ፕሮቴስታንት ግና ንህፃናት ምጥማቕ ኣይኣምኑሉን ኢዮም፡ እዚ ኸኣ እቲ ዝጥመቕ ኣሚኑ ክጥመቕ ኣለዎ ስለ ዝበሉ ኢዮም።

እንተ ኹን ግን ገለ ማሕበራት ፕሮቴስታንት ንህፃን ኣብ እምነት ወለዱ ተሞርኩስካ ምጥማቕ ይኣምኑሉ። ኣብ ግብጺ ዘለዉ ፕሮቴስታንት ኸኣ ምሳና በዚ ነጥቢ እዚ ተሳማሚዖም።

ብድሕሪ እዚ እቲ ንሶም ዘቕርብዎ ተቓውሞታት ተሪፉና ኣሎ፡ ከምለሰሊውን የድሊ ኢዩ፡ ነኣብነት፤

ሀ፡ እምነት ክሳብ ክንደይ ኢዩ ብቕዓታ? ብዘይጥምቀትክ እኽልቲ ድያ?

ለ፡ እቲ ኣብ የማን ጎይታና ዝተሰቕለ ሸፍታ፡ ከመይ ኢሉ ብዘይጥምቀት ክድሕን ክኢሉ?

ሐ፡ ማይ ንኸልኣይ ውልድነትን ድሕነትን ብቕዓት ኣለዎ ድዩ...?

መ፡ ስለምንታይ ኢዩ ኣድላይነት ካህን ግዲ ዝኾነ...?

እቲ ዘጥምቕ ካህን ብኸፋእ ባህርያት ዝማላለስ እንተ ኮኸኸ ከመይ ይኹን?

ረ፡ ጥምቀት ምሕዳስ ካብ ኮነት ስለምንታይ ደኣ ኢና ድሕሪ ጥምቀት እንኣጥእ?

ሰ፡ እቲ ህፃን ወለዱ ኣቐዲሞም ተጠሚቑምን ሓጢአቶም ተሓዲግሎምን እንከለዉ፡ ከመይ ኢሉ ኢዩ ሓጢአት ዝወርስ?

ሸ:- እቲ ማይ ነቲ ሓዋርያ ጳውሎስ “ርኩብ ክርስቶስ ምስ ቤተክርስቲያን” ዝበሎ ቃል “ክርስቶስ ብቻሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ ምስ አጽረያ...” (ኤፌ.5:26) ድዩ ዘመልከት።

ዝበን ነጥብታት እዚአን ሓንቲ ብሓንቲ ክንከታተለን ኢና...

ተግባራት ጥምቀት

፩:- ብጥምቀት ድሕነት ይፍጸም፤

ከምቲ ቃል ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፤ “ዝኣመነን ዝተጠምቀን ክድሕን፡... ኢዩ” (ማር.16:16)። “ዝኣመነ ክድሕን ኢዩ” ጥራይ አይበለን፤ ምስ እምነት ጥምቀት ክህሉ ግዲ ኢዩ።

ከምኡውን ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ንሱ ብምሕረቱን ብምሕጻብ ሓድሽ ልደትን ብምሕዳስ መንፈስ ቅዱስን ኢዩ ዘድሓነና፡...” (ቲቶ.3:5)። ሓዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ውን ብዛዕባ መርኩብ ኖኅ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “... ብኣኣ ሓደት፡ ማለት ሾሞንተ ነፍሲ፡ ብማይ ዝደሓናላ፡... እቲ ማይ ድማ ሕጂ ብተምሳሉ፡ ማለት ጥምቀት የድሕነኩም ኣሎ፡” (1ጴጥ.3:20-21) ይብል።

፪:- ነቲ ካልኣይ ውልድነት ብጥምቀት ካብ ማይን መንፈስን ንረክቦ፤

ሀ:- እዚ ኸአ ከምቲ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንኒቆዲሞስ ዝበሎ ኢዩ፤ “ኢየሱስ ድማ፡ ካብ ላዕሊ እንተ ዘይተወልደ፡ ንመንግሥቲ ኣምላኽ ክርእያ ዝኸእል ከም ዘየልዎ፡ ብሓቂ፡ ብሓቂ እብላካ ኣሎኹ ኢሉ መለሰሉ።” (ዮሃ.3:3)... ቀጺሉ ከምዚ ዝሰዕብ እናበለ ተርጉመሉ፤ “ኢየሱስ መለሰ፡ ብሓቂ፡

ብሓቂ እብላካ ኣሎኹ፡ ካብ ማይን መንፈስን እንተ ዘይተወልደ፡ ኣብ መንግሥቲ ኣምላኽ ክኣቲ ዝኸእል የልዎን።” (ዮሃ.3:5) በለ።... ወሲኹ ኸአ፤ “... ካብ መንፈስ እተወልደ ኸአ መንፈስ ኢዩ።... እቲ ካብ መንፈስ እተወልደ ዘበለ ድማ ከምኡ ኢዩ።” በዚ ኸአ ኩሉ እቲ ካብ ማይን መንፈስን ዝተወልደ፡ ካብ ላዕሊ ዝተወልደ ይኸውን፡ ወይውን ካብ መንፈስ ዝተወልደ ይኸውን። እዚ ኢዩ እቲ ካልኣይ ልደት።

ካብቲ ዘገርም፡ ገለ ፕሮቴስታንት ካብዛ ጥቕሲ ዚኣ ክሃድሙ ስለ ዝደለዩ፤ “ጎይታሲ ኩሉ እቲ ዝተወልደ... ደኣ ኢዩ ዝበለ!” እምበር “ካብ ማይን መንፈስን ዝተጠምቀ” አይበለን፤ ይብሉ።

ብዘይጥርጥር እነም ክልተ ዓይነት ኣገላልጻ ሓደ ትርጉም ኢዩ ዘለዎም። ምኽንያቱ “ካብ ማይ ዝውለድ” ማለትሲ “ዝጥመቕ” ማለቱዶ ኣይኮነን? ምኽንያቱ እቲ ዝጥመቕ ካብ ከርሢ መጠመቕ ኢዩ ዝወልእ። ከምኡውን ቃል ሓዋርያ ጳውሎስ፡ ነዚ ቃል እዚ የረጋግጹ...

ለ:- ቅዱስ ጳውሎስ፤ “ንሱ ብምሕረቱን ብምሕጻብ ሓድሽ ልደትን ብምሕዳስ መንፈስ ቅዱስን ኢዩ ዘድሓነና...” (ቲቶ.3:5) ይብል። ብዛዕባ ቤተክርስቲያንውን “ክርስቶስ ብቻሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ ምስ አጽረያ...” (ኤፌ.5:26) ይብል። ሓዋርያ ጳውሎስ ንምሕጻብ ማይ “ጥምቀት” ከም ዝኸነ ገሊጽዎ ኣሎ፡ ንሱ ኸአ ምሕጻብ ሓጢአትን ካልኣይ ልደትን ኢዩ።

፫:- ጥምቀት ምሕጻብ ሓጢአት ኢያ፤

ብመሠረት እተን አቕድም ኣቢልና ዝጠቐስናዮን ክልተ ጥቕሲታት።

ከምኡውን ብመሠረት እቲ ሃናንያ ወዲ ደማስቆ ብድሕሪ እቲ ሳኣል ጠርሲላዊ ብጎይታ ምስ ተጸውዐ ዝበሎ ጥቕሲ፤ “ሕጂኽ ንምንታይ ትድንጉ፡ ተንሢእካ ተጠመቕ፡ ስም ጎይታ

ጸዊዕካ ካብ ሓጢአትካ ተሓጸብ፡ በለኒ።” (ግብ.22.16)።

አብዚ እምበኣር ብውጽኢት ጥምቀት ሰብ ካብ ሓጢአቱ ከም ዝነጽህ ንርኢ። እዚ ናይ ሳኦል ጠርሲሳዊ ኣብነት ብሓቂ ኣዚያ ኣገራሚ ኢዩ። ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ሳኦል ምእንቲ ነዛብ ሓዋርያን ምእንቲ ሰሙውን ዝሰቆን ንሰሙ ዝጸውር ምሩጽ ኣቕሓን ክኸውን ኢሉ ጸወዖ። (ግብ.9:15-16)። ምስናይ እዚ ግን ሳኦል ምስ ጎይታ ብምርኻቡ ይኹን ሓዋርያ ክኸውን ተጸዊዑ እንክሉን፡ ሓጢአቱ ስለ ዘይተሓደገሉ ምእንቲ ካብ ሓጢአቱ ክነጽህ ጥምቀት ደልዩ ይጸበ ነበረ።

ምናልባት ሓዋርያ ጳውሎስ ነዚ ብጥምቀት ዝርከብ ምሕጻብ ሓጢአት፡ ብቐጻልነት ይዝከር ነይሩ ይኸውን፡ ስለዚ ድማ ንሰብ ቈረንቶስ፤ “... ብስም ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስን ብመንፈስ ኣም ላክናን ተሓጺብኩምን ተቐዲስኩምን ጸዲቕኩምን ኢኹም።” (1ቈረ.6:11) በሎም። ምክንያቱ ልክዕ ከምቲ ቅዱስ ጴጥሮስ ንኣይሁድ ዝበሎም፡ ብስም ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ተጠሚቐም ሕድገት ሓጢአት ስለ ዝረኸቡ ኢዩ።

፬፡- ብጥምቀት ሕድገት ሓጢአት ይርከብ፤

እዚ ኸኣ ኣይሁድ ኣብ በዓለ ሓምሳ፡ ምስ ኣመኑን ልቦም ምስ ተተንከፈን፡ ኣቱም ኣሕዋትና ሕጂ እሞ እንታይ ንግበር? በሎ፡ ሓዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ከኣ ከምዚ ክብል መለሰሎም፤ “... ተነስሑ ነበሲወክፍኩም ከኣ ብስም ኢየሱስ ክርስቶስ ንሕድገት ሓጢአት ይጠመቑ።...” (ግብ.2:38-39)።

ኣብታ መዓልቲ እቲኣ እምነት ኣይሁድ ንሕድገት ሓጢአት ዝኣክል እንተ ዝነበርሲ፡ እቲ ክቡር ሓዋርያ ጴጥሮስ ንሕድገት ሓጢአቶም ክኸምቑ ኣይምእዘዎን ነይሩ...! ብፍላይ እኳ እዛ መዓልቲ እዚኣ ኣብቲ ምምሥራት ቤተክርስቲያን ታሪኻዊት

መዓልቲ ዝኸነት፡ እዛ መዓልቲ እዚኣ እቲ ንድሕነት ኣገዳሲ ዝኸነ መትከል ዝሠረተላ ኢያ።

ምናልባት ገሊኦም፤ ሓጢአትሲ ከመይ ገይራ ኢያ ብጥምቀት እትሕደግ? ዝብል ሕቶ ይህልዎም ይኸውን፡ መልሱ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይኸውን፤

፮፡- ጥምቀት ምስ ክርስቶስ ሙማትን ምትንግእን ኢያ፤

መጽሓፍ ቅዱስ፤ “ዓስቢ ሓጢአትሲ ሞት ኢዩ፡...” (ሮሜ.6:22-23) ይብል። ስለዚ መገዲ ድሕነት ክርስቶስ ምእንታና ምስ ሞተ ኢዩ፡ ብሞት ስለ ዝጀመረ፡ ምስ ክርስቶስ ክንመውት ወይውን ከምቲ ሓዋርያኡ ዝበሎ፡ ብውሕዱ ብሞቱ ክንመስል ኣሎና፤ “ዝኸነ ኾይኑ ናብ ትንግኤ ምውታን እንተ ኣርከብኩ ኣለ፡ ብሞቱ እናመሰልክዎ፡ ንዕኡን ንኣይሊ ትንግኤኡን ሕብረት መከራኡን ምእንቲ ክፈልጥ፡ ኩሉ ከም ወፅዓ እቛጽሮ ኣሎኹ።” (ፊሊ.3:10-11)። እዚ ኸኣ ንሕና ኣብ ጥምቀት ንፍጽሞ፡ ከመይ ኢልና?

ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ወይስ ብክርስቶስ ኢየሱስ ዝተጠመቐና ዘበልና ከኣትና ብሞቱ ከም እተጠመቐናዶ ኣይትፈልጡን ኢኹም?... ናብ ሞት ብጥምቀት ምስኡ ተቐበርና።” (ሮሜ.6:3-4)። ነዚ ኣብህልኡ ደጊሙ ንምርግጋጽ፤ “ሞትና ንሞቱ መሲሉ ሕቡራቱ እንተ ኹንናሲ፡... እቲ ኣረጊት ሰብና ምስኡ ከም እተሰቐለ፡ ፈሊጥና ኣሎና።” ይብል።

ከምኡውን ሓዋርያ ጳውሎስ ኣብ (ቈሎ.2:12) ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ብጥምቀትውን ምስኡ ተቐብርኩም፡ ብግብራቲ ካብ ምውታን ዘተንሥኦ ኣምላክ ድማ ምስኡ ተንግእኩም።” እዚ ነቲ ዝተባህለ ትርጉም የረጋግጽ።...

እዚ ኩሉኸ ንምንታይ ኢዩ? ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ንሕና ምስ ክርስቶስ ካብ ሞትናሰ፡ ምስኡ ድማ ብሀይወት ከም እንነብር፡ ንእመን ኣሎና።” (ሮሜ.6:8-9)።

እምበኣርክስ ጥምቀት፡ ምእንቲ ድሕነት ኣድላይት ኢያ፡ ምኽንያቱ ኣብ ሞት ክርስቶስ ምሕባር ስለ ዝኾነት። ከምኡ ኸኣ ናብ ሀይወት ንምብጻጽ፡ ሙማት ግድን ከም ዝኾነን ዓሰቢ ሓጢአት ከኣ ሞት ከም ዝኾነን ምእማን ኢያ።

ኣብዚ ጥቕሲ (ሮሜ.6) እንግንዘቦ ክልተ ኣገደሱ፡ ጥቕስታት ይግለጻልና፤

ሀ፡- “ብጥምቀት ምስኡ ተቐበርና።” እትብል ጥቕሲ ምጥላቕ ተመልክት፡ ልክዕ ከምቲ ሰባት ኣብ ውሽጢ መቐብር ዝድፈኑ።

ለ፡- ሓደ ካብቲ ውጽኢት ጥምቀት ውን “እቲ ኣረጊት ሰብና ምስኡ ከም እተሰቐለ፡” ምግላጹ ኢዩ።

ኣብዚ ኣርእሱቲ እዚ ውን ናይ ጥምቀት ካልእ ውጽኢት ኣሎ፡ ንሱ ኸኣ፤

፩፡- ኣብ ጥምቀት ናይ ምሕዳስ ተግባር ኣሎ፤

ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ከምኡ ኸኣ ንሕና ብሓዳስ ሀይወት ምእንቲ ክንመላለስ፡ ናብ ሞት ብጥምቀት ምስኡ ተቐበርና።” (ሮሜ.6:4)። እዚ ማለት ከኣ እቲ ንዓና ብጥምቀት ዝውሃብ ጸጋ ምምልላስ ካብቲ ሓድሽ ሀይወት ኢዩ... እምበኣርክስ ባህርያትና ብጥምቀት ኣቢሉ ይሕደስ። እዚኸ ከመይ ኣሉ?

፪፡- ብጥምቀት ንክርስቶስ ንለብሰ፤

ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ብክርስቶስ እተጠመቕኩም ዘበልኩም ንክርስቶስ ለበስኩም...” (ገላ.3:27)። ንዕብዮት ተግባር ጥምቀት እትገልጽ ካብዛ ጥቕሲ እዚኣ ትዓቢ ጥቕሲዶ

ኣላ ኢያ?!

ንክርስቶስ ትለብሶ... እቲ ኣብኡ ዘሎ ከም ውጽኢት ጥምቀት ዝውሃብ ኩሉ ብፅእነት ትለብሰ። እቲ ብደሙ ኣብ ጥምቀት ዝውሃብ ድሕነት ትለብሰ... እቲ ቦቲ ቀዳማይ ሓጢአት ዘጥፋእናዮ (ዘፍ.1:26)። ኣምላካዊ መልክዕ ትለብሰ።

ኣብ ብሉይ ኪዳን ዘሎ ምልክታት ጥምቀት ውን ሓደ ዓይነት ትርጉም ይህብ፤

ሀ፡- ሓደ ካብቲ ምልክታት ጥምቀት፡ መርከብ ኖኅ ኢያ ነይራ። ብዛዕባኡ ኸኣ ሓዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ብኣኣ ሓደገት፡ ማለት ሸምንተ ነፍሲ፡ ብማይ ዝደሓናላ፡... እቲ ማይ ድማ ሕጂ ብተምሳሉ፡ ማለት ጥምቀት የድሕነኩም ኣሎ።” (1ጴጥ.3:20-21)።

ከምቲ ማይ ኣብ መርከብ ናይ ጥምቀት ተምሳሌ ዝኾነ፡ ቦቶም ካብ ሞት ማይ ኣይኒ ብመርከብ ኖኅ ዝዳሓኑ ኸኣ ጥምቀት ድሕነት ከም ዘለዎ ንገልጽ።

እዚ ብዛዕባ ድሕነት ብጥምቀት ከኣ፡ ነቲ ኣቐዲምና ዝጠቐስናዮ ቃል ጎይታና (ማር.16:16) ዝድግፍ ኢዩ።

ለ፡- ግዝረት ከኣ ሓንቲ ካብቲ ምልክታት ጥምቀት ኢያ።

ሐ፡- ከምኡ ውን ምስጋር ቀይሕ ባሕሪ ካብቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ዝተጠቐሰ ናይ ጥምቀት ምልክት ኢዩ።

ብዛዕባ እዛ ምልክት እዚኣ ኸኣ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣሕዋተየ፡ ኩላቶም ኣቦታትና ትሕቲ ደበና ከም ዝነበሩ፡ ኩላቶም ውን ባሕሪ ከም እተሳገሩ፡ ዘይትፈልጡ ክትኩኑ ኣይፈቱን ኢዩ። ኩላቶም ድማ ብደበናን ብባሕርን ናብ ሙሴ ተጠምቁ።” (1ቈረ.10:1-2)።

ከምቲ ፍሉጥ ከአ ምስጋር ቀይሕ ባሕሪ ንህዝቢ ካብ ፈርአን ድሕነቶም ኢዩ ዝነበረ። እዚ ኸአ ንዓና ናይቲ ብጥምቀት አቢልና ካብ ባርነት ሓጢአትን ሞትን እንረክቦ ምድሓን ምልክት ኢዩ። ኣብ ክልቲአን ኣብነታት ማለት ግዝረትን ምስጋር ቀይሕ ባሕርን ባእታ ማይ ኣዚዩ ብሩህ ኢዩ። ከምኡውን ልክዕ ከምቲ ኖኅ ኣብቲ ዘመን ኣቦታትና ፓትሪያሪካት (ሊቃና ኣቦታት) ናይ ክህነት ምልክት ዝነበረ...። ኣብዚ ኸአ ሙሴ ናይ ክህነት ምልክት ኢዩ።

መ:- ካብቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ዘሎ ንምልክት ጥምቀት ዝተጠቐሰውን እቲ ኣብ (ሀዘ.16:8-9) ዘሎ ኢዩ፡ ኣብዚ ኸአ ጎይታ ነታ ሓጢአተኛ ኢየሩሳሌም እታ ንዝወደቐት ነፍሲ ሰብ እተመልክት ከምዚ ዝሰዕብ ይብላ፤ “... መሓልኩልኪ፡ ኪዳን ከአ ኣቶኩልኪ፡ ናተይውን ኮንኪ ይብል እግዚአብሔር ኣምላኽ። ብማይ ሓጸብኹ፡ ካብ ደምኪ ኣጽረኹኪ፡ ብዘይቲ ደማ ቀባእኹኪ”። እዚ ማይን ምሕጻብን ናይ ጥምቀት ምልክት ኢዩ። ዘይቲ ኸአ ንቕብአት መንፈስ ቅዱስ ኢዩ ዘመልክት፡ እታ “ናተይውን ኮንኪ” ዝበላ ኸአ ኣብቲ ሥጋ ክርስቶስ ምውህሃዳ ወይደማ (ኣባልነት ክርስትያን) ኢያ እተመልክት።

ሰለዚ ጥምቀት፡ ድሕነትን ሕድገት ሓጢአትን ኣለዎ። እዚ ናይ ሓድሽ ኪዳን ኣስተምህሮ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ከምቲ ኣብ ብሉይ ኪዳንን ከምኡውን ብዛዕባ ግዝረትን መርኩብ ኖኅን ምስጋር ቀይሕ ባሕርን ዘሎ ምልክታውን ኢዩ።

እታ ብጥምቀት እንረክባ ሕድገት ሓጢአት፡ ኣብ ጸሎተ ሃይማኖት ኣብቲ፤ “ብሓንቲ ጥምቀት ንሕድገት ሓጢአት ንኣምን” ዝበሎ ብተገዳስነትን ብብሩህን ዝኾነ መግለጺ ጠቐስዎ ኣሎ።

፰:- ብጥምቀት ኣባላት ቤተክርስቲያን ንኸውን፤

እቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ዝገበር ዝነበረ ግዝረት ብዘይምጥርጣር ናይ ጥምቀት ምልክት ኢዩ። ኣብዚ ኸአ ሓዋርያ ጳውሎስ ብዛዕባ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ንሸኻትኩም ደማ ብግዝረት ክርስቶስ ነቲ ናይ ሥጋ ሰብነት ቀንጢጥኩም ብኢድ ዘይኮነት ግዝረት ብእኡ ተገዝርኩም። ብጥምቀትውን ምስኡ ተቐበርኩም፡ ብግብሪ እቲ ካብ ምውታን ዙተንሥኦ ኣምላኽ ደማ ምስኡ ተንግእኩም።” (ቈሎ.2:11-12)።

ከምቲ ፍሉጥ ከአ ኣብ ግዝረት ካብ ኣካላትና ሓደ ኣካል ይቐረጽ እሞ፡ ይመውት፡ ነቲ ኣብ ጥምቀት ዝፍጸም ሙሉእ ሞት ዘመልክት ኢዩ። ልክዕ ከምቲ ግዝረት ነባሪት ምልክት ዝኾነት ጥምቀትውን ከምኡ ኢዩ።

ከምቲ ኣብ ግዝረት ደም ዝፈሰሰ፡ ከምኡ ኸአ እታ ብጥምቀት ዝመጸት ሓዳስ ህይወት፡ ኣብቲ ምእንታና ዝፈሰሰ ደም መሰል ብምርካብ ኢያ።

ከምቲ እተገዝረ፡ ኣብታ ናይ ኣመንቲ ማሕበርን ኣብ ህዝቢ ኣምላኽን ሓደ ኣባል ዝቐጽር ዝነበረ፡ (ዘፍ.17:7) ልክዕ ከምኡውን እቲ ዝተጠምቀ ኣብ ቤተክርስቲያንን ካብ ህዝቢ ኣምላኽን ኣብ ሥጋ ክርስቶስን ኣባል ይኸውን። ከምቲ ዘይተገዝረ ዝጠፍእ ዝነበረ፡ (ዘፍ.17.14)። ልክዕ ከምኡውን እቲ ካብ ማይን መንፈስ ቅዱስን ዘይተወልደ (ዮሃ.3:3-5)፡ ኣብ መንግሥቲ ኣምላኽ ኣይኣቲን ኢዩ። ምክንያቱ ኸአ ስለ ዘይተጠመቐ ምስ ክርስቶስ ኣይተደፍነን፡ ሰለዚ ምስ ክርስቶስውን ኣይትንሥእን ኢዩ።

ከምቲ ግዝረት ብኣምላኽዊ ትእዛዝ ኣገዳሲትን ግዴታን ዝነበረት፡ ከምኡውን ጥምቀት ንሕድገት ሓጢአትን ኣብ ሥጋ ክርስቶስ ኣባልነት ንምርካብን ኣገዳሲት ኢያ።

ከምቲ ሰብ ሓንሳእ ሞይቱ ዝተንሥእ፡ ሓንሳእውን ኢዩ ዝገዘር፡ እቲ ዝጥመቕ ምስ ክርስቶስ ልዕሊ ሓንሳእ ስለ ዘይመውት፡ ስለዚ ድማ ጥምቀት ዘይትድገም ሓንቲሳዕ ኢያ።

እቲ ኣብ መንጎ ግዝረትን ጥምቀትን ዘሎ ናይ ሕድገት ሓጢአት ርክብ ግን፡ ሓዋርያ ጳውሎስ ኣብቲ፡ ብግዝረት ክርስቶስ ነቲ ናይ ሥጋ ሰብነት ቀንጢጥኩም ብኢድ ዘይኮነት ግዝረት፡ ብእኡ ተገዝርኩም። እናበለ ብዛዕባ መንፈሳዊ ግዝረት ዝተዛረበሉ ገሊጽዎ ኣሎ። ንጥምቀት እናኣመልከተ ኸአ ቀጺሉ ከምዚ ዝሰዕበ በለ፤ “ንብዘሎ ኣበላና ይቕረ ኢሉ፡ ብኣብሳኹምን ብዘይግዝረት ሥጋኹምን ሞይትኩም ንዝክርኩም፡ ንኣካትኩምውን ምስኡ ህያዋን ገበረኩም።” (ቈሎ.2.13)።

ጥምቀት ናይ ቤተክህነት ዕዮን ሓላፍነትን ኢዩ

ንጥምቀት ዝፍጽም ግድን ሕጋዊ ካህን ክኸውን ኣሎዎ።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሓላፍነት ጥምቀት ነቶም ቅዱሳን ሓዋርያቱ ደኣ እምበር፡ ንተራ ሰባት ከም ዘይሃዎም መጽሓፍ ቅዱስ ይነግረና፡ እዚ ኸአ ኣብቲ ንሓዋርያቱ ቅድሚ ዕርገቱ ዝበሎም ተመዝጊቡ ኣሎ። “ስለዚ ኪዱ ንኸሎም ኣህዛብ ብሰም ኣሶን ወድን መንፈስ ቅዱስን እናኣጥመቕኩም፡ ዝኣዘዘኹም ኩሉ ክሕልው ኸአ እናመሃርኩም፡ ደቂ መዛሙርቲ ግበርዎም።” (ማቴ. 28:19)። ነዚ ዝድግፍ ጥቕሲ ኸአ ኣብ (ማር.16:15-16) ኣሎ።

ከምዚ ኣብ ግብሪ ሓዋርያት ዝተነግረና፡ ኣብቲ ኩሉ ምስፍ ሕፋሕ ቀዳመይቲ ቤተክርስቲያን፡ እቶም ንተግባር ጥምቀት ዝፍጽሙ ዝሸኡ ሓዋርያት ኢዮም። እዚ ተግባር ድማ ንተምሃሮ እም

ኢጲስቆጶሳት ሓደጉሎም፡ ካብእም ከኣ ንካህናት።

ስለዚ ድማ ኢና ንሕና ንብካህን ዘይተፈጸመ ጥምቀት ዘይ ንቕበል።

ካብቲ ካህን ከማልእም ዘለዎ ረጅሒታት ሕጋውነት ዝለበሰ ካህን ክኸውን ኣሎዎ፡ እዚ ማለት ድማ ብናይ መዓርገ ክህነት ዘለዎም ሰባት ኣንብሮእድ ዝተሸመ ማለ ኢዩ፡ ከምኡውን ነቲ ቅዱስ ምሥጢራት ክትግብረሉ ዝኸእል ክህነታዊ ሥልጣን ዘለዎ ደኣበር ዝተወግዘ ወይ ክህነቱ ዝተታሕዘ ክኸውን የብሉን።

በዚ ኹሉ ውጽኢት ዘለዎ ጥምቀት፡ ብድሕሪ ምዝራብና፡ ኣሕዋትና ፕሮቴስታንት ነዚ ኹሉ ንእምነት ብምሃብ፡ ኣይኣምኑላን ኢዮም፡... ብድሕሪ እዚ፡ ጥምቀት ሓንቲ ካብ ተግባር ክህነት ከም ዝኸነት ዘረባና... ምናልባት ገሊጽዎ ይሓቱ ይኸኑ፤

ስለምንታይ ኢኹም ነቶም ናብ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ዝጸንበሩ ፕሮቴስታንት ንጥምቀቶም ትደግምዎ? ንሕና ኸአ ነቲ ኣብ ፕሮቴስታንት ምስ ተጠምቀ ክረኽቦ ዘይከኣለ ኩሉ ሃብቲ ኢና እንሀቦ ንብል፡ ከምዚ ኢልናውን ንሓቶ፤ ኣብ ጥምቀት ድሕነትዶ ረኺብካ? እቲ ምንጻህን ምሕዳስን ሕድገት ሓጢአትንከ ኣብኣዶ ረኺብካ? ካብ ሓጢአትካዶ ኣብኣ ተሓጺብካ? ኣብኣዶ ንክርስቶስ ለበሰካ? ሓድሽ ውልድነትዶ ኣብኣ ተወሊድካ?

እታ ካብ ፕሮቴስታንት ዝወሰድካዶ ጥምቀት ገለ ዝርከብ ከም ዘሎ እንተ ደኣ ዘይትኣምን ኮይና፡ ኣብ ጥምቀት ካብዚ ኹሉ ጸጋ ዋላ ሓንቲ እንተ ዘይረኽብካ፡ ንሕና ቦታ ነዚ ኹሉ ተግባር ዘለዎ ጥምቀት ከኸውሀበካ ንኸእል ኢና።

እቲ ካልኣይ ምክንያት ጌኣ፡ ከምቲ ኣቐዲምና ዝጠቐስናዮ፡ ብወግዓዊ ካህን ዘይተፈጸመት ጥምቀት ሕጋውነታ ኣይንኣምኑላን ኢና። ፕሮቴስታንት ኸአ ንምሥጢራት ቤተክርስቲያን ዝትግብር

ብሰብአዊ ክህነት እምነት የብሎምን ከምኡውን ጥምቀት ሓንቲ ካብተን ምሥጢራት ከም ገዢነትን አይአምኑን ኢዮም።

በዚ ምክንያት ዚ፡ ነዚ ጥምቀት ዚ አይንቅብሎን ኢና። ንደግሞ ኢናውን አይንብልን፡ ነቲ ናባና ዝጽንበር ንድሕነት ብዘድሊ መንፈስ እትጸውር፡ ብዘይብኣኣ ክድሕን ዘይክእል ጥምቀት፡... ብኢድ ካህን ነጠምቆ፡ ገዢነት ትኹን ጥምቀት፡ ዋላውን ብስም ሥላሴ ትኹን፡ እዞን ሠለስተ ኣገደሱቲ ነጥብታት እንተ ጎዲለንኣ አይብቅዕትን ኢያ። ንሰን ከኣ፤

- ሀ፡ ብኢድ ካህን እንተ ዘይኮይና
- ለ፡ ምሥጢር እንተ ዘይኮይና
- ሐ፡ ተግባር መንፈስ እንተ ዘይሃለዎ

አገዳስነት ጥምቀት

እቲ ክንግዘቦ ዘሎና ጥምቀት ካብ መጀመርታ ክርስትና አትሒዛ አድላይትን ብቐጥታ ንእምነት እትክተልን ከም ገዢነት ኢዩ፡ ገዢነት ደኹን ሸለል ዝብላ አይነበረን። ከምኡውን ኣብ አስተምህሮ ጎይታን ኣብ ተግባራዊ መሥርሕን ነበረት።

ብወገን ኣስተምህሮ፡ ጎይታ ንኣዋርያት ከምዚ ዝሰብ በሎም፤ “ስለዚ ኪዱ ኸኹሎም ኣህዛብ ብስም ኣቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን እናኣጥመቐኩም፡ ዝኣዘዘኹም ኩሉ ክሕልዉ ኸኣ እናመሃርኩም፡ ደቂ መዛሙርቲ ግበርዎም።...” (ማቴ.28:19-20)። ከምኡውን እዚ በለ፤ “ዝሓመነን እተጠምቀን ክድሕን፡... ኢዩ” (ማር.16:16)። ጥምቀት ምልክት ጥራይ እንተ ትኸውን ነይራ፡ ጎይታ ክላዕ ክንድዚ ተገዳስነት አይምህባን ነይሩ...

ኣብቲ ተግባራዊ መሥርሕውን። አይሁድ ኣብ በዓለ ሓምሳ ምስ ኣመኑ፡ ኣዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ብቐጥታ ኸኸጥመቐ ከምዚ እና በለ ዓደሞም፤ “... ተነሱሉ ነብሲወከፍኩም ከኣ ብስም ኢየሱስ ክርስቶስ ንሕድገት ሓጢአት ይጠመቑ፡...” (ግብ.2:38-39)። ኣብቲ መዓልቲ እቲ ኸኣ ሠለስተ ሸሕ ነብሳት ዝኣክሉ ተጠምቁ። ብዘይጥርጥር አድካምን ብዙሕ ጊዜ ዘድልዮ ዓቢ ትግባርን ኢዩ ነይሩ። አገዳስነት እንተ ዘይህልዎ ነይሩ ድማ፡ ኣቦታትና ኣዋርያት አይምፈጸምዎን ነይሮም።

እምነት ንበይኑ ከድሕን ዝክእል እንተ ገዢነት ነይሩ፡ ነም ኩሎም ኣሸሓት ምጥማቕሲ እንታይ ኣድለዮም? ኣዋርያ ጴጥሮስ “አንቲም ኣሕዋትና ካብ ኣመንኩምሲ። ድሕነት ስለ ዝተቐበልኩም፡ እዚ ይኣክለኩም ኢዩ፡ በረኽት እግዚኣብሔር ምሳኹም ደኹን ኪዱ።” ክብሎም እቲ ዝቐለለ ኢዩ ነይሩ።

ልክዕ ከምዚውን ኣብ ጥምቀት እቲ ስሉብ ኢትዮጵያዊ ንሪ ክብ፡ ንሱሲ ምስ ኣመነ ብቐጥታ ኸኸጥመቐ ባዕሉ ኢዩ ሓቲቲ። ፊሊጶስ ከኣ ኣጥመቐ እሞ ብሓገሱ ድማ መዓዳ ከደ። (ግብ.8:36-39)።

ሳኦል ጠርሲሳዊ እውን፡ ድሕሪ እምነቱን ጸዊዕቱን፡ ሓጢአቱ ኸኸሓጽብ ተጠምቀ። (ግብ.22:16)። እቲ ናይ ፊሊጶሲ ሓላዊ እሙራትውን ምስ ኣመነ፡ “... ሸዑ ንሱ ምስ ኩሎም ስድራቤቱ ተጠምቀ” (ግብ.16:33)። ልድያ ሸያጢት ሃሪ እውን ምስ ኣመነት ንሳን ቤታን ተጠምቀት። (ግብ.16:15)።

ቆርነሌዎስ ምስ ኣመነ፡ ጴጥሮስ ንዕኡን ኸኹሎም እቶም ምስኡ ቃል ዝሰምዑ ዝነበሩን ኣጥመቐም፡ “ሸዑ ጴጥሮስ፡ እዚኣቶም ከማና መንፈስ ቅዱስ ካብ ተቐበሉሲ፡ ከይጥመቐ ማይ ክክልክሎም ዝክእል ደኣ መን ኢዩ፡ ኢሉ መለሰ።” (ግብ.10:47)።

ድሕነት ብእምነት ጥራይ እንተ ገዢነት ነይሩሲ፡ እም

ኩሎም ዝኣመኑ ስለምንታይ ደኣ ኢዮም ዝተጠምቁ?

ጥምቀት ብምጥላቕ

፩:- ከምቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ተገሊጹ ዘሎ፡ ጥምቀት ብምጥላቕ ደኣምበር ብምንጻግ ከም ዘይነበረ ኢዩ ዝነግረና፡ ኣብ ጊዜ ዮሃንስ መጥመቕ ከይተረፈውን፡ ንባዕሉ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብምጥላቕ ኢዩ ዝተጠምቀ። ስለዚ ኸኣ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ኢየሱስ ምስ ተጠምቀ፡ ብኡብኡ ካብ ማይ ወፀ።...” (ማቴ.3:16)። (ማር.1:10)። ሓደ ካብቲ ጽቡቕ ድማ ናይ ግብጺ ቤተክርስቲያን፡ ምእንቲ ኣእምሮና በዚ ትርጉም ጥምቀት ርጉጽ ክኸውን፡ ንበዓል ጥምቀት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ በዓል “ቕጣስ” ማለት በዓል ምጥላቕ ኢላ ትሰምዮ።

፪:- እታ ካብ ማይ ወፀ እትብል ቃል፡ ኣብቲ ፊሊጶስ ነቲ ስሉብ ኢትዮጵያዊ ዘጥመቐሉ ነንብቦ። መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... ፊሊጶስን እቲ ስሉብን ክሊቲኦም ናብቲ ማይ ወረዱ፡ ኣጥመቑውን። ካብ ማይ ምስ ወፀ ኸኣ...” (ግብ.8:38-39)። እዚ ኸኣ ጥምቀት ብምጥላቕ ይፍጸም ከም ዝነበረ ምስክር ኢዩ። ብምንጻግ እንተ ዝኸውን ነይሩ፡ ፊሊጶስ ማይ ወሲዱ ነቲ ስሉብ ኣብ ሠረገላኡ እንክሎ ምነጻጎ ነይሩ፡ “ክሊቲኦም ኣብ ማይ ምውራድ” ኣይመድለዮምን።

፫:- ጥምቀት እትብል ቃል (Baptisma) ቀለመ ማለት ኢዩ። ብዘይምጥላቕ ከኣ ሕብረ ከተሰቲ ኣይክኣልን ኢዩ።

፬:- ተግባረ ጥምቀት ምስ ክርስቶስ ሞይትካ ምስኡ ምቕባር ማለት ኢዩ። ከምቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝስዕብ ዝበሎ፤

“... ናብ ሞት ብጥምቀት ምስኡ ተቐባርና።” (ሮሜ.6:3-4)። “ብጥምቀትውን ምስኡ ተቐባርኩም።” (ቄሎ.2:12)። ምቕባር ከኣ ብምጥላቕ እንተ ዘይኮይኑ ብክልእ ኣይትፍጸምን ኢዩ። ካብ ጥምቀት ምውፃእ ከኣ ብድሕሪ እቲ ምስኡ ሙማትናን ምስኡ ምቕባርናን ናብ ትንሣኤ ክርስቶስ ምቕባርና የመልክት፡ ምንጻግ ግን ንተግባረ ሞትን ምቕባርን ትንሣኤን ክገልጽ ኣይክኣልን ኢዩ።

፭:- ጥምቀት ካልኣይ ልደት ኢዩ። ውልድነት ከኣ ካብ ወላዲ፡ ውሉድ ምውፃእ ማለት ኢዩ። ኣብ ጥምቀት ከኣ ካብኣ ኣካል ሰብ ብምውፃእ ኣዝዩ ይበርሃልና። ምንጻግ ንተግባር ምውላድ ከመልክት ኣይክኣልን ኢዩ።

፮:- ጥምቀት፡ ከምቲ ንሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ዝተባህሎ፡ (ግብ.22:16) ካብ ሓጢአት ምሕጻብ ማለት ኢዩ። ከምቲ ኣብ መልእኽቲ ናብ ቲቶስ ዝበሎ፤ “ንሱ ብምሕራቲን ብምሕጻብ ሓድሻ ልደትን ብምሕዳስ መንፈስ ቅዱስን ኢዩ ዘድሓና እምበር፡...” (ቲቶ.3:5)። ምሕጻብ ከኣ ኣብ ማይ ምዕልቕላቕ ወይ ምጅርባብ የድልዮ፡ ስለዚ ካብ ምንጻግ ምጥላቕ ኢዩ ክመስሎ ይክኣል።

፯:- ኣብ ናይ ቀደም ሀንፃ ቤተክርስቲያን ምስ እንርኢ፡ ዕ መቕ ዝበለ መጠመቂ ንረክብ። እዚ ኸኣ ጥምቀት ብምጥላቕ ይፍጸም ከም ዝነበረ ይምስክር። ምክንያቱ ንምንጻግ ዓሚቑ መጠመቂ ኣየድልዮን ኢዩ።

እታ ምስ ፕሮቴስታንት ኣብ ጥምቀት ዘሎና ፍልልይ ዝተረፈትና እዛ ትኸተል ኢያ፤

ምጥማቕ ህፃናት

ፕሮቴስታንት ንህፃናት አየጠምቆን ኢዮም፡ እዚ ኸአ አብታ “ዝአመነን እተጠምቀን ክድሕን፡... ኢዮ” (ማር.16:16)። እትብል ቃል ጎይታ ምርኩስ ብምግባር፡ ቅድሚ ጥምቀት ብግዲ ክአምኑ አሎ-ም ስለ ዝብሉ ኢዮ። ካልእ ዝውከስዎ ኸአ፡ እቲ ህፃን አብ ጥምቀት እንታይ ይፍጸም ከም ዘሎ ስለ ዘይፈልጥ ብምባል ኢዮ። ስለዚ ጥምቀትሲ ብዘይእምነትን ብዘይምስትውዓልን ከመይ ኢላ ትፍጸም?! ይብሉ።

እዚ ናቶም ርእይቶ ኢዮ።

ንሕና ንጥምቀት ህፃናት ግድን ኢዮ እንብሉ- ምክንያት እዚ ዝሰዕብ ኢዮ፤

፩፡ ጥንቃቄና ዘለአለማውነት እዞም ህፃናት ንምዕቃብ ኢዮ፡ ምክንያቱ ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ ስለ ዝበለ፤ “ኢዮሱስ መለሰ፡ ብሓቂ፡ ብሓቂ እብለካ አሎኹ፡ ካብ ማይን መንፈስን እንተ ዘይተወልደ፡ አብ መንግሥቲ አምላኽ ክአቱ ዝኸእል የልቦን።” (ዮሃ.3:5)። እምበኣርከስ ንህፃናት ምጥማቕ እንተ ደአ ከለእናዮም፤ አብዚ አምላካዊ ፍርዲ አሕሊፍና ሂብናዮም ማለትዶ አይኮነን፡ ምክንያቱ አብቲ ጎይታ ነዚ ውሳኔ ዝሃበሉ እዋን ብዘይካ ህፃናት አይበለን።

፪፡ ንህፃናት አብ ውሽጢ ቤተክርስቲያን ህያው ተዋሳኒነት ንኸህልዎም ብጥምቀት ዕድል ንህቦም፡ ከምኡውን ብኹሉ አምላካዊ ምሥጢሩን ብኹሉ መሥርሖን ንኸሕጎሱ፡ ኩሉ ተግባር ጸጋን መሥርሓን አብ ህይወቶም ንህቦም። ብአኣ ገይርና ኸአ ብተግባራዊ ሥርዓት ንእምነት ነዳልዎም። ንግዳም እንተ ደአ አውዲእናዮም፡ ካብቲ ተውህቦ ጸጋን እምነትን ኮነንቶም ንኸውን አሎና።

፫፡ እቲ፤ “ዝአመነን እተጠምቀን ክድሕን፡... ኢዮ” ዝብል ቃል ጎይታ ግን፡ ነቶም ዓበይቲ አብቲ ናይ ምስትውዓል ዕድመ ዘለዉ ኢዮ ዝምልከት። በዚ ምክንያት ከአ፡ ንሕና ንዓበይቲ አሚናም ከምታ አብ (ማር.16:16) ዘላ ቃል ጎይታ እንተ ዘይገበሩ አይነጠምቆምን ኢና። እንተ ብዛዕባ ህፃናት ግን እታ ከምዚ ዝሰዕብ እትብል ቃል ጎይታ ንፍጽመሎም፤ “ኢዮሱስ ግና፡ መንግሥቲ ሰማያት ንኸምዚአቶም ዝበሉ ኢያ እዋ፡ ሕደጉ፡ ቈልዑ ናባይ ንምምጻእ አይትኸልክልዎም፡ በለ።” (ማቴ.19:14)።

፬፡ ብዛዕባ እምነት ከአ፡ ንህፃናት ምእማን ክኸልክሎም ዝኸእል ነገር ብፍጹም የሎን፡ ምክንያቱ አብቲ ናይ ምጥርጣርን ምሕሳብን ምምርማርን ደረጃ ዓበይቲ ስለ ዘይአተዉ ኢዮ። ንዕምሲ አብ እምነት ንኹሉ አመንትን ተቐበልትን ኢዮም፡ ምንጻግ እምነት ዝበሃል የብሎምን፡ ምጽራር እምነትውን የብሎምን፡ ከምኡውን ንመንግሥቲ አምላኽ ዝኸልክል ክፍአት የብሎምን።

ጥምቀቶም ከአ ምስታ ፕሮቴስታንት ዝአምኑላን ብኹሉ ሓይሎም ዘቃልሕዋን (ብጥርሖ ድሕነት) እትብል ደአ ትሰማማዕ።

፭፡ አብቲ ግይታ እምነት ጽቡቕ ገርና እንተ ደአ አቶኪርና፡ ንኹሎም እቶም አእምሮአዊ ዕብዮት ዘይብሎም ግን ዓበይቲ ዝኹኑ፡ ወይውን ከም እቶም ብዙሓት አብ ገጠራት ዝቕመጡን ከም ሸቃሎን መሃይምነት ዘየጥፍኡን ሙሁራት መሰልን፡ ንቕሓት እምነትን ዕምቄትን ምስትውዓልን እኹል ሓሳባትን ዘይብሎም ሰባት፡ እዚአቶም አብቲ ዓሚቕ መለኮታዊ ምርምር ክአቱ ዝኸእል ብልሓት ስለ ዘይብሎም...፡ ጥምቀት ክንክልክሎም ይግብአና ማለት ኢዮ። እዚአም ኩሎም አብ እምነት እንታይ ኢዮ ብጺሒቶም...? ከምቲ ህፃናት ዝኸልክሉ ንኸልክሎምዶ...?!

፯፡- ገሊጽም ከምዚ ዝሰዕብ ይብሉ፤ እቲ ህፃን ምስ ዓባዩ ንእምነት ምስ ዝነጽግከ ከመይ ይኹን?

ከምቲ ካብ እምነት ዝወደቐ ይኸውን... እታ ኣብ ጥምቀት ዝረኸባ ጸጋ ብሙሉእ ፍቓዱ ኢዩ ዝነጸጋ። ንሕና እቲ ብወገንና ኣብ ልዕሊኡ ክንፍጽሞ ዘለና ሓላፍነት ገበርና። ከም ማንም ሰብ እቲ ብመንፈስ ጀሚሩ ብሥጋ ዝፈጸመ ንሓድጎ (ገላ.3:3)። እቲ ዓቢ ግምት ግን፡ እቲ ብንእሽቶኡ እነጠምቕ ህፃን፡ ኣብ ቤተክርስቲያን ከአ ብህይወት ዝመላለስ፡ ኣብአ ኸአ ንኹሉ ህያባት ጸጋ ዝጥዕም፡ ከም እቶም ክሳብ ዝዓብዩ ከዩጠመቕና ሰቕ ኢልና እንር እዮም፡ እሞ ብቐሊሉ ኣብ ምዝንባልን እምነት ምሕዳግን ዝድፍኡ ኣይከውንን...

፯፡- እቶም ንጥምቀት ህጻናት ዝኸሕዱ፡ እኳ ድኣ ንኣድላይነት ጥምቀት ምእንቲ ድሕነት ዝኸሕዱ (ማር.16.16)። ንሶም ኣብ ድሕነት ብኣድላይነት ጥምቀት እንተ ዝኣምኑ፡ ንህፃን ካብ ድሕነት ክኹንንዎ መስግእም ነይሩ።

ብግዲ እምነት ንድሕነት ካብ ዝብሉ፡ ንህፃናት ከም ዘይኣመንቲ ካብ ዝርእዩ። ኣብ ርእይቶኦምሲ እቶም ብዘይጥምቀትን እምነትን ዘለዉ ህፃናት ከመይ ክኹኑ ኢዮም? ብዘይእዚዶ ክድሕኑ ይኸእሉ ኢዮም...? መልሲ ዘይብሉ ሕቶ ኮይኑ ተረፈ...

፰፡- ንሕና ንህፃናት እነጠምቕም ምክንያቱ ንዕኡ ዝሕብር ኣብ መጽሓፍ ስለ ዘሎ ኢዩ፡ እዚ ኸአ ኣብቲ መጽሓፍ ምልእቲ ስድራቤት ወይውን ሰብ ምስ ምሉእ ስድራ ቤቱ ከም ዝተጠምቁ ዝጠቐሶ ኢዩ፡ እዞም ከሎም ዝኣመኑ ኣብ ቤቶም ህፃናት ዘይብሉም ክኹኑ ዘይከውን ኢዩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ጥቕስታት ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ብዙሕ ኢዩ፡ ገለ ካብኡ ንምጥቃስ፤

ሀ፡- ኣብ ጥምቀት ናይ ፊሊጲ ሓላዊ እሙራት፡ ቅዱስ ጳውሎስን

ሲላስን ከምዚ ዝሰዕብ በልዎ፤ “... ብጎይታና ኢየሱስ እመን እሞ ንሸኻን ቤትካን ክትድሕኑ ኢኹም።” (ግብ.16:31)። ኣብዚ ማለት ኸአ፡ እምነቱ ንዕኡን ንስድራቤቱን እታ ናይ መጀመርታ ስጉምቲ ናብ ድሕነት እተምርሕ ክትከውን ኢያ። ስለዚ ኸአ ኣስዒባም ከምዚ ዝሰዕብ በሉ፤ “ንዕኡን ኣብ ቤቱ ንዘለዉ ከላቶምን ከአ ቃል እግዚአብሔር ነገርዎም” ቀጺሉውን መጽሓፍ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሽዑ ንሱ ምስ ከሎም ስድራቤቱ ተጠምቀ... ብኣምላኽ ስለ ዝኣመነውን ምስ ከላ ስድራቤቱ ተሓጎሱ።” (ግብ.16:32-34)። መጽሓፍ ቅዱስ ካብ ስድራቤት ናይ ፊሊጲ ሓላፊ እሙራት ንህፃናት ኣየትረፎምን፡ ብዛዕባ ጥምቀቱ ከምዚ ደኣ በለ፤ “ንሱ ምስ ከሎም ስድራቤቱ” ፍሉጥ ምስ ከሎም ህፃውንቶም...

ለ፡- ኣብቲ ጥምቀት ልድያ ሸያጢት ሃሪ ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “ንሳ ምስ ስድራቤታ ምስ ተጠምቀት ከኢ...” (ማር.16:15)።

ሐ፡- ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ስድራ ቤት እስጢፋኖስውን ኣጠሚቐ ኣለኹ።...” (1ቈሮ፡1:16)። እዚ ኹሉ ገዛውቲ ህፃናት ዘይብሉ ድዩ...?

መ፡- ኣብ እቶም ኣብ በዓለ ሓምሳ ዝተጠምቁ፡ ኣብ መንጎእም ህፃናት ኣይነበሩን ዝብል ጽሑፍ የለን።

ሪ፡- ንህፃናት ምጥማቕ ኣብ ታሪኽ ቤተክርስቲያን ጥንታዊ ኢዩ። ካብቲ እንጠቕሶ፡ እቲ ብዛዕባ መበቁል ነፍሲ፡ ውልድቲ ድያ ወይሲ ፍጥርቲ ዝብል ኣብ መንጎ ቅዱስ ኣጎሰጢኖስን ቅዱስ ጂሮምን ዝነበረ ዘተ ኢዩ፡ ቅዱስ ኣጎሰጢኖስ ምስ ሰብ ኢያ እትውለድ፡ ይብል ነበረ። ቅዱስ ጂሮም ከአ ፍጥርቲ ኢያ፡ ይብል ነበረ። ቅዱስ ኣጎሰጢኖስ ንመርትዖ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ (ፍጥርቲ እንተ ትኸውንሲ ሓጢአት ኣዳም ኣይምወረስትን።

እምበኣርከስ ስለምንታይ ንህፃናት ምጥማቕ የድሊ?)። ጂሮም ነዚ ሕቶ እዚ መልሲ ኣይረኽቡሉን።

፲:- ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ህፃናት ንክይጥመቑ ዝክልክል ወላ ኣንቲ ጥቕሲ የለን።

፲፩:- እንተ ብዛዕባ እምነት፣ ንሕና ህፃናት ኣብ እምነት ወለዶም ተጥርኲሶና ኢና እነጠምቕም። እዚ ጉዳይ ከኣ (መብቄል መሠረቱ) ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ኣዝዩ ብዙሕ ምሳሌታት ተጠቒሰዎ ኣሎ።

ሀ:- ግዝረት ከምቲ ኣቐዲምና ዝገለጽናዮ ናይ ጥምቀት ምልክት ኢዩ፣ ከምቲ ኣምላኽ ምስ ኣቦና ኣብርሃም ዘቐዎ ቃል ኪዳን (ዘፍ.17:11)፣ እቲ ዝግዘር ብእኡ ኣቢሉ ኢዩ ኣብቲ ኣባልነት ህዝቢ ኣምላኽ ዝቐጸር ዝነበረ። ከምቲ ፍሉጥ ከኣ ግዝረት ብትእዛዝ እግዚአብሔር፣ ኣብ ሻሙናይ መዓልቲ ኢዩ ዝፍጸም ዝነበረ። (ዘፍ.17:12)።

እቲ ሾሞንተ መዓልቲ ዝዕድሚኡ ህፃንከ፣ ኣብቲ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ኣቦና ኣብርሃምን ዝነበረ ቃል ኪዳን እንታይ ዝፈልጦ ኣሎዎ? ብዛዕባ ኣባልነት ህዝቢ ኣምላኽከ እንታይ ዝፈልጦ ኣሎዎ? ብዘይጥርጥር ወላ ኣንቲ ዝፈልጦ የብሉን። ግን ቦቲ ወለዱ ኣብ ግዝረት ዘለዎም እምነት ኢዩ ዝግዘር ዝነበረ። በዚ ኸኣ ሓደ ኣባል ካብ ህዝቢ ኣምላኽ ይኸውን እዋ፣ ካብቲ እግዚአብሔር ንኣቦና ኣብርሃም ዝኣተወሉ ቃል ኪዳን ንምውሳድ ብቐዓት ይረክብ ነበረ። እዚ ኹሉ ብእምነት ወለዱ ኢዩ።

ለ:- ምስጋር ቀይሕ ባሕሪ ናይ ጥምቀት ምልክት ኢዩ ነይሩ፣ ወይውን ከምቲ መምህርና ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ዝገለጸ፣ ንዓዕሉ እቲ ምስጋር ባሕሪ ጥምቀት ኢዩ ነይሩ፣ (1ቈረ.10:2)። ከምኡውን ንድሕነት ዘመልክት ኢዩ ነይሩ፣ ካብ

ባርነት ፈርኦን ካብቲ ናይ ሰይጣን ሓጢአትን ሞትን ባርነት ምድሓን የመልክት ነበረ።

ካብቶም ባሕሪ ዝተሳገሩ፣ ነቲ እግዚአብሔር ንሙሴ ዝኣተወሉ ቃልን እንታይነት ባርነት ፈርኦንን ካብኣ ድማ ቦታ ርኅርሕቲ ኢድ እግዚአብሔር ድሕነቶም እንታይ ከም ዝኸነትን ባሕሪ ምስጋርም “ብጥምቀት” ከም ዝደሓኑ፣ ዝፈልጡ ዓበይቲ ነበሩ። ግንከ ብዛዕባ እቶም ህፃናት ኣብ ጊዜ እቲ ምስጋር ባሕሪ፣ ኣብ ኢድ ኣቦታቶም ይኹን ኣዴታቶም ተጸይሮም ዝነበሩኸ? ብዘይም ጥርጣር ብእምነት ወለዶም ተጠምቁ፣ ካብ ባርነትውን ድሕነት ረኽቡ። ምክንያቱ እቶም ህፃናት ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እዚ ዋላ ኣንቲ ዝፈልጥዎ ኣይነበረን።

ሐ:- እቲ ሃልሳይ ሓያል ኣብነት ከኣ፣ ሙሴ ከምቲ ኣምላኽ ዝኣዘዞ ገንሸል ሓራዱ ንደሙ ኸኣ፣ ኣብ ልዓትን የማነ ጳጋም መእተዊ ገዛን ብምንጻግ፣ ነቶም ህፃናት፣ ካብቲ ቀዛፊ ናይ መልእኽ ሰይፍ፣ ብደም ገንሸል ፋሥጋ ስለ ዘድሓኖም ኢዩ፤ “... ነቲ ደም ርእየ ክሓልፈኩም ኢዩ።...” (ዘጸ.12:13)።

ከምቲ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ዝበሉ፣ ደም እቲ ገንሸል ፋሥጋ፣ ነቲ ብእኡ ዘድሓኖና ደም ክርስቶስ ኢዩ ዘመልክት፤ “ገንሸል ፋሥጋና፣ ማለት ክርስቶስ፣ ተሠዊኡ ኢዩ እሞ።...” (ቈረ.5:7)።

እቲ ኣብዚ እንሓቶ እዚ ዝሰዕብ ኢዩ፤ እቶም ብደም እቲ ገንሸል ፋሥጋ ዝደሓኑ ህፃናት፤ እምነቶም እንታይ ኢዩ ነይሩ? እቲ ብዛዕባ ካብ መቐዘፍቲ ብደም ምድሓን፣ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሙሴን ዝነበረ ቃል ኪዳን ፋሥጋ፣ እንታይ ዝፈልጥዎ ኣሎ? ብዘይጥርጥር ወላ ኣንቲ፣ ግን ብእምነት እቶም ካብ መቐዘፍቲ ብደምን ብተግባርን ብኣገዳስነት ደም ገንሸልን ከም

ዘድሕኑ ዝሓመኑ፡ ወለዶም ደሓኑ።

ግን እቶም ብግዝረትን ብደም ገንሸልን ብምስጋር ቀይሕ ባሕርን ዝደሓኑ ህፃናት፡ ትርጉም ናይ እዚ ሽሊ-ምስ ዓበዩ ክፈልጡ ከኣሉ። እዚ ድሕነት ግን ብእምነት ወለዶምን ቦቲ እግዚአብሔር ምስ ደቂ ሰባት ዝኣተዎ ቃል ኪዳንን ስምምዕን ኣብ ህፃውነቶም ብጥርሑ (ብሽምሑ) ተቐበሉ። ምስ ዓበዩ፡ ኣብዚ እምነት ብተግባር ተዋሰኡ...

ካብዚ ቀጺልና ብዛዕባ ጥምቀት ዝምልከት ዘቐርብዎ ሕቶታት ንምልስ፤

ብዛዕባ ጥምቀት ዝምልከት ሕቶታት

፩ይ ሕቶ፤

ጥምቀት ምሕዳስ እንተ ኮይና ስለምንታይ ኢና ደጊ ምና ድሕሪ ጥምቀት እንሓጥእ?

ብመሠረት ኣስተምህሮ መጽሓፍ ቅዱስ ጥምቀት ምሕዳስ ኢዩ፡ (ሮሜ.6:4) ግን እቲ ብጥምቀት እንወስዶ ሓድሽ ውልድነት፤ ሓድሽ ህይወት፤ ሓድሽ ጸጋ፤ ካልኣይ ጊዜ ፈጺሙ ዘይሓጥእ ኣይኮነን። ወይውን ከምቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ዝበለ፡ ሓድሽ ባህርያት ኢና እንወስድ፤ “ንሱ ብምሕረቱን ብምሕጻብ ሓድሽ ልደትን ብምሕዳስ መንፈስ ቅዱስን ኢዩ ዘድሓና እምበር፡..” (ቲቶ.3:5)። እዚ ባህርያት እዚ ብመንፈሳዊ ህይወት ንምንባር ሓይልን ክእለት ኣሎዎ።

ንሕና ብሥጋ ክሳብ ዘሎና ጊዜ ግን፡ ካብ ሓጢአት ንጸገት ኣይኮንናን። ኣብዚ እምበኣር ንሕና፡ ሠናይ ወይ ክፉእ

ክንገብር፡ ኣብ ፈተና ንርከብ። ምክንያቱ ሽኣ እቲ ብጥምቀት ዝወሰድናዮ ውህበት ጸጋ ምሕዳስ፡ ነቲ ኣባና ዘሎ ናይ ነፃነት ጸጋ ዝስዕር ኣይኮነን፡ ኣብቲ ነፃነት ቀጸልቲ ኢና፡ ንሕና ብኣኣ ምሰሊ ኣምላኽን መልክዑን ኢና፡ ስለዚ ሽኣ እቲ ብፅእ ንመፃ ልቲ ሸውዓተ ጊዜ ይወድቕ እሞ ይትንሥእ። እቲ ፍጹምነት ወይ ኣክሊል ብፅእነት ኣብቲ ዝመጽእ ህይወት ኢና እንወፃዖ። ብዛዕባ እዚ ሽኣ መምህርና ሓዋርያ ጳውሎስ፡ እቲ ንሱ ዝሓልፈሉ ጊዜ ኣብ ዝቐረበሉ እዋን ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ሠናይ ገድሊ ተጋዲሊ፡ እቲ ጉያ ወዲኤ፡ ነታ እምነት ሓልዩ። ደጊምሲ ጎይታይ፡ ንሱ እቲ ጳድቕ ፈራዲ፡ በታ መፃልቲ እቲኣ ዝሞኒ ኣክሊል ጽድቂ ተነቢሩላይ ኣሎ።...” (2ጢሞ.4:7-8)።

፪ይ ሕቶ፤

እቲ ዘጠምቕ ካህን ዘይጽቡቕ ስም እንተ ሃለዎ፡ እቲ ናይ ጥምቀት ተግባር ህልው ድዩ?

እታ ኣብ መጠመቂ እንረኽባ ጸጋ ካብ እግዚአብሔር ኢያ፡ ናይ እቲ እግዚአብሔር ንክገልግል ጥራይ፡ ዝሃቦ ካህን ኣይ ኮነትን። ወሳኒኣ ኣብቲ ተኣማንነት ቃል ኣምላኽን ህያባቱን ደኣምበር፡ ብናይ ካህን ጽቡቕ ምምልላስ ኣይኮነን።

ካህን ከምቲ ዘሐጉስ መልእኽቲ (ደብዳቤ) ጸሩልካ ዝመጽእ ኢዩ፡ እቲ ጸዋር መልእኽቲ መልክዑኛ ይኹን ኣይኹን ብዘየገድስ፡ እቲ መልእኽቲ ነኣኻ ኣይቐየርን ኢዩ።

ወይ ከኣ ከምቲ ሓረስታይ ዘርኢ ኣብ ግራት ዝዘርእ እሞ ዝፃቢ ኢዩ። እዚ ሓረስታይ ብፅእ ይኹን ሓጥእ፡ እቲ ኣገዳሲ ኣብቲ ህይወት ዘሎዎ ዘርኢ ኢዩ እምበር፡ ኣብ ኢድ እቲ ዝዘርእ ዘራኢ ኣይኮነን።

ንሸኻ ብኹባያ ወርቂ ወይ ነሓስ ጌርካ ማይ ትሰቲ፡ እቲ ማይ

ንሱ ኢዩ፡ ባህርያት እቲ ማይ ብምክንያት እቲ ብእኡ ዘቐር ቡልካ ጽዋእ ኣይቅየርን ኢዩ።

ኣብዚ እቲ ንሕና እንዛረበሉ ዘሎና ብዛዕባ ጥምቀትን ተግባራታን ኢዩ። ካብቲ ሃይማኖታዊ መምርሒ ክንወፅእ ኣይግብእናን ኢዩ፡ ካብቲ መደባት መሥርሕ ናብ ሰብኣዊ ነገራትን ኣብ ልዕሊ ካልኣት ምፍራድ ምእታው የበልናን፡ እዚ ኸኣ እቲ ጉይታ ንደቂ ሰባት ከምቲ ኣብ ወንጌሉ ዘሎ እሙን ቃሉ ብጥምቀት ዝሆዕ ብዓይኒ ዘይርኡ ጸጋ ኢዩ።

፫ይ ሕቶ፤

እቲ ኣብ ጎድኒ ጉይታ ዝተሰቐለ ሽፍታ ብዘይ ጥምቀት ከመይ ኢሉ ድሒኑ?

ነዚ ሕቶ እዚ ንምምላስ ከምዚ ዝሰዕብ ንብል፤ እቲ ሽፍታ ተጠሚቐ ኢዩ፡ እወ በታ ዝሓሸት ጥምቀት ተጠሚቐ። ከኡልና ኸኣ ብኸምኣ ክንጥመቕ ንፍትን ኣሎና። ምክንያቱ ጥምቀትሲ ከምቲ መምህርና ሓዋርያ ጳውሎስ ኣብ (ሮሜ.6) ዝገለጸ፡ ካብ ምስ ክርስቶስ ሞት ሓሊፋ እንታይ ኢዩ? እቲ ኣብ የማናይ ጎድኒ ጉይታ ዝተሰቐለ ሽፍታ፡ ብተግባር ምስ ክርስቶስ ሞይቱ፡ በዚ ኸኣ ሞቲ ጥምቀት ኮነሉ፡ ከምኡ ኸኣ ንሰማእታት፡ እቶም ብክርስቶስ ዝኣመኑ እሞ ኣብቲ ናይ ምስጋን ዘመናት፡ ቅድሚ ብጸጋ ናይ ማይ ጥምቀት ምቕባሎም ሰማእትነት ዝተቐበሉ፡ ናይ ደም ጥምቀት ተጠሚቐም ንብሎም። ከምቲ እቲ ሽፍታ ምስ ክርስቶስ ዝሞተ፡ እቲ ሞቶም ጥምቀት ኮነሎም።

(ኣብቲ ንድሕነት ዝምልከት መጽሓፍና ነዚ መደብ እዚ ገሊጽናዮ ኣሎና።)

፬ይ ሕቶ፤

ጥምቀት ክሳዕ ክንድዚ እንተ ድኣ ኣገዳሲ ኮይኑ፡ ስለምንታይ ደኣ ኢዩም ሓዋርያ ጳውሎስን ሲላስን፡ ነቲ ሓለቓ ቤትማእስርቲ ፊሊጲ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበልዎ፤

“... ብጉይታና ኢየሱስ እመን እሞ ንሸኻን ቤትካን ክትድሕኑ ኢኹም።” (ግብ.16:31)? እመን እሞ ተጠመቐ ኣይበልዎን። እዚ ኸኣ እምነት እኹል ከም ዝኾነ ኢዩ ዘርኢ።

እቲ እንሆዕ መልሲ፤ ሓዋርያት ንዘይኣማኒ ሰብ ኢዩም ዝዛረቡ ዝነበሩ፡ ዝኾነ እንተ ገበረ ብዘይእምነት ክድሕን ኣይክ እልን ኢዩ። በዚ ምክንያት ምእንቲ ክድሕን፡ መጀመርታ ናብ እምነት ክመርሕዎ ኣሎዎም። እምነት ምስ ተቐበለ ኸኣ ነቲ ዝተረፈ ነገራት ይገልጹሉ።

ስለዚ ኸኣ ብድሕሪ ዘረባ ሓዋርያት ክልተ ኣገደሱቲ ነጥብታት ተፈጸማ፡ ንሰን ከኣ፤

ሀ፡ “ንዕኡን ኣብ ቤቱ ንዘለዉ ኸኡቶምን ከኣ ቃል እግዚ ኣብሂር ነገርዎም” (ግብ.16:32)።

ለ፡ “... ሽዑ ንሱ ምስ ከኡም ሰድራ ቤቱ ተጠምቀ” (ግብ.16:33)።

እምበኣርከስ ነቲ ጉዳይ ዝምልከት ዝተረፈ ጥቕስታት እናረሳዕ ና፡ ሓንቲ ጥቕሲ ጥራይ ወሲድና፡ ኣብ ቅድሚና ከነንብር ኣይግብእናን ኢዩ። ምስቲ ምእማን ሓለቓ ቤትማእስርቲ ፊሊጲ፡ ጥምቀት ሓለቓ ቤትማእስርቲ ፊሊጲ ነንብር። ኣብ ጎድኒ እታ “... እመን እሞ... ክትድሕኑ ኢኹም” እትብል ቃል ሓዋርያ ጳውሎስ፡ እታ “ዝኣመነን እተጠምቀን ክድሕን፡... ኢዩ” (ማር.16:16)። እትብል ቃል ጉይታ ነንብር፡ ከምኡውን ነቲ

ዘተረፈ ንምድሓን ዝምልከት ጥቕስታት ነንብር፡ ንኣብነት፤ (1ጴጥ.3:21፥ ቲቶ.3:5)።

[ነዚ ጉዳይ ዝምልከት ሰፊሕ መግለጺ ኣብ መጽሓፍና “ድሕነት ብናይ ኦርቶዶክስ ኣረኣእያ” (ራብዓይ ሕታም ካብ ገጽ 25-32) ተመልከት]።

፩ይ ሕቶ፤

ጥምቀት እንተ ድኣ ግድንን ኣድላይትን ኮይና፡ ከሎም ነቢያት ብሉይ ኪዳንዶ ተጠሚቕም ኢዮም?

መልስና ከምዚ ዝሰዕብ ኢዩ፤ ኣብቲ ንሶም ዝነበሩሉ ጊዜ፡ ትእዛዝ ጥምቀት ተሰራዕ እንተ ዝነበር፡ ምጥማቕ መድለዮም ነይሩ። እዚ ትእዛዝ ግን ኣብ ክርስትና ህይወት ጥራይ ኢዩ ተሰራዕ፡ ስለ ምንታይ? ምኽንያቱ ጥምቀት ምስ ክርስቶስ መማት ስለ ዝኾነት። ክርስቶስ ከኣ ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣይሞተን።

እንተ ኾነ ግን ነቢያት ብሉይ ኪዳን ነቲ ንጥምቀት ዘመልከት ኣብቲ ጊዜኦም ክገብርዎ ዝከኣሎም ገይሮም ኢዮም፡ ከም ግዝረት፥ ምስጋር ባሕሪ ዝኣመሰለ። ብበዓለ ፋሥጋውን እቲ ንደም ክርስቶስ ዘመልከት ገበሩ።

ንዝኾነ ሰብ ነቲ ኣብ ዘመኑ ዘይነበረ ሕጊ ንክፍጽዎ ክንእዝዞ ኣይኽእልን ኢና።

፪ይ ሕቶ፤

ድሕነት ብማይ ድዩ ብቃል?

እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ብዛዕባ ቤተክርስቲያን፤ “ክርስቶስ ብቃሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ ምስ ኣጽረዮ...” (ኤፌ.5:26)።

ዘበሎ ቃል፡ እዚ ምሕጻብ እዚ ብቃል ከም ዝኾነዶ የመልከት ኢዩ? ወይ ድሕነት ብቃል ከም ዝኾነ።

ከምኡውን ብዛዕባ እተን፡ ንድሕነት ቃል ከም ዘድሊ፡ ዝጠቕሳ ጥቕስታት ከመይ ኢዩ፡ ከም እኒ፤ “ብህያውን ንዘለኣለም ብዝነብርን ቃል ኣምላኽ ካብ ዘይጠፍእ ዘርኢ እምበር፡ ካብ ጠፋኢ ዘርኢ ኣይኮንኩምን ከም ብሓድሽ እተወለድኩም፡...” (1ጴጥ.1:22-23)። ከምኡውን “ብኸራ ፍጥረቱ ምእንቲ ክንከውን ኢሉ ኢዩ ከም ፍቓዱ ብቃል ሓቂ ዝወለደና።” (ያዕ.1:18)። ብጥምቀት ተወለደና ወይውን ብጥምቀት ደሓና ኣይበሉን!!

እንታይ ደኣ ኢዩ ኣገዳስነት ማይ ንድሕነት?

መልስና፤

ጉይታ፤ “ዝኣመነን እተጠምቀን ክድሕን፡... ኢዩ” ካብ በለ፡ ስለዚ ድሕነት ከምኡ ይኸውን...

እታ “ዝኣመነ” እትበል ቃል ግን፡ ሓደ ነጥቢ ኣሎ ቕድሚኣ ክፍጸም ዘለዎ፡ ምኽንያቱ ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ግናኽ ነቲ ዘይኣመነሉ ከመይ ኢሎም ክጽውዕዎ ኢዮም? ብዛዕባኡ ከይሰምዑኹ፡ ከመይ ገይሮም ብእኡ ክኣምኑ? ብዘይሰብኺኽ ከመይ ገይሮም ክሰምዑ?” (ሮሜ.10:14)። ኣገዳስነት ቃል ካብዚ ኢዩ ዝመጸት...

ብመጀመርታ ቃል፡ ውጽኢታ ኽኣ እምነት ይኸውን። ውጽኢት እምነት ከኣ ጥምቀት ይኸውን፡ ውጽኢት ጥምቀት ከኣ ድሕነትን ሓድሽ ውልደነትን ይኸውን።

እቶም ድሕነትን ካልኣይ ውልደነትን ክልቲኦም ካብ ጥምቀት ክንሰም፡ ብመጀመርታ ግን ቃል ክኸውን ኣሎዎ፡ ምኽንያቱ ንሳ ኢዩ እታ ናብ እምነት እትመርሕ፡ ብእምነት ከኣ ጥምቀት።

ሰለዚ ኸአ ሓዋርያት ከምዚ ዝሰዕቡ ይብሉ፤ “... ብቃል ሓቂ ዝወለደና።” “ብህያውን ንዘለኣለም ብዝነብርን ቃል ኣምላኽ... ከም ብሓድሽ እተወለድኩም።...” ...። እዚ ኸአ እታ መሠረታዊት ናብዚ ኹሉ ዘምረሐት ቃል ስለ ዝኾነት ኢዩ...

እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ንቤተክርስቲያን ዝበሎ ቃል ግን፤ “ክርስቶስ ብቃሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ ምስ ኣጽረዮ...” (ኤፌ.5:26)። ትርጉሙ እዚ ምንጻፍ ብምሕጻብ ማይ ብጥምቀት ተፈጸመ ማለት ኢዩ...። ብቃል ማለት ከኣ፡ ብብሥራትን ስብከትን ኣገልግሎት-ቃልን ኢዩ፡ እታ ብውጽኢታ እምነት ዝኾነ፡ ካብኡ ኸአ ጥምቀት።

ካብዚ እምበኣር እቲ ክንግንዘቦ ዘሎና “ብቃሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ” ዝብል ቃሉ ኢዩ፡ ብምሕጻብ እቲ (ብማይ ቃል) ኣይበለን። ምሕጻብ ማይ ማለት ቃል ማለት እንተ ዝኸውን፡ ንምንታይ ምድግ ጋም ኣድለዮ። እምበኣርከስ ብቃሉ ብምሕጻብ ማይ ማለት ብውጽኢት ተግባር ቃል ዝኾነት እታ ብምሕጻብ ማይ ማለት ኢዩ። እቲ ቃልን ውጽኢት ተግባርን እንተ ዘይህሉ ነይሩ፡ ሰባት ንምሕጻብ ማይ፡ ማለት ንምጥማቕ ኣይምተቐበሉን ነይሮም።

ብዛዕባ እቲ “ብህያውን ንዘለኣለም ብዝነብርን ቃል ኣምላኽ ... ከም ብሓድሽ እተወለድኩም።...” (1ጴጥ.1:22-23)። ከምኡ ውን “ብኸሪ ፍጥረቲ ምእንቲ ክንከውን ኢሉ ኢዩ ከም ፍቓዱ ብቃል ሓቂ ዝወለደና።” (ያዕ.1:18)። ዝብል ጥቕሲ ግን፡ ንእምነት ከም ዘይጠቐስ ንገንዘብ። እምበኣርከስ ቃልዶ ንበይና ብዘይእምነት ንኻልኣይ ልደት ከተብቐዕ እኽልቲ ኢያ?! እዚ ዘይከውን ኢዩ። ኣብዚ እምነት ዘይተጠቐሰሉ ምክንያት ከምቲ ርዳእ ምስኡ ስለ ዝኾነ ኢዩ።

እቲ ምስኡ ከም ዝኾነ ርዳእ ዝኾነ ነገራት፡ ኣብ ዝኾነ ኣጋጣሚታት ምድግጋሙ ኣየድልዮን ኢዩ። ኣብ ዝኾነ ኣጋጣሚ ብዝተዳጋገመ ንእምነት፣ ጥምቀት፣ ካልኣይ ልደት... ክንጠቐስ ኣይኽእልን ኢና።

ብሥራት ኣገዳስነት ኣለዎ። ዝኾነ ሰብ ኣገዳስነት ኣገልግሎት-ቃል ዝኸሕድ የሎን። ሰባት ይእመኑ ኣይእመኑ ተብቃል ሓቂ ዝተወለዱ” ክኾኑ ይኸእሉ ኢዮም። ዝብል ዘረባ ግን፡ ካብቲ ብፍጹም ክንብሎ ዘይንኸእል ኢዩ። ልክዕ ከምኡ ውን ኣብ ጥምቀት።

ግና እታ “ብቃሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ” እትብል ቃል፡ ንኸልተ ጉዳያት ብሓደ ተመልክት፤ ኣብቲ ክንግንዘቦ ዘሎና፡ ቃልን ጥምቀትን ኢሉ (ንኸህሉ ርዳእ ስለ ዝኾነ ንእምነት ውን) ኣይጠቐስን።

ፕሮቴስታንት ብዝተኸታተለ ኣብ እምነት የቶኩሩ። እምበኣር ኣብ (ኤፌ.5:26)፣ (ያዕ.1:18)፣ (1ጴጥ.1:23) እታ እምነት እትብል ቃል ስለ ዘይተጠቐሰት፡ ግዴታ እምነትን ኣገዳስነታን ኣየድልን ማለት ድዩ? ብርግጽ ኣይፋልን። ሓደ ሓደ ጊዜ ንሓደ ነገር ብዘይምጥቃሱ፡ ግድን ኣየድልን ኢዩ ማለት ኣይኮነን፡ ሓደ ካብኡ ከም ዝኾነ ኢዩ ዘረድእ፡ ልክዕ ከምኡ ውን ኣብ ጥምቀት።

ጌይ ሕቶ፤

እምበኣር ኣብቲ መሥርዕ ድሕነትን ካልኣይ ልደትን፡ ማይ ኣበየናይ ደረጃ ኢዩ ዝርከብ?።

ሀ፡ ማይ ዋላ እኳ ኣብ “ብ... ቃል ኣምላኽ ... እተወለድኩም።” ን “ብቃል ሓቂ ዝወለደና።” ዝብል ጥቕሲ ኣይትጠቐስ ደኣምበር፡ ኣብቲ “... ብሓቂ፡ ብሓቂ እብላካ ኣሎኹ፡ ካብ

ማይን መንፈስን እንተ ዘይተወልደ፡ ኣብ መንግሥቲ ኣምላኽ ክኣቲ ዝኸለል የልቦን።” (ዮሃ.3:5)። ዝብል ቃል ጉይታና ግን ብግልጺ ተጠቒላ ትርከብ። ኣብዚ ግልጺ ዝኸነት ካብ ማይ ምውላድ ኢያ።

እዚ ካብ ማይ ማለት ከኣ፡ ናይ ሓቂ ማይ ማለት ደኣምበር፡ ምልክት ኣይኮነን...

ለ፡- እዚ እምበኣር ኣብቲ ቆርነሌዎስ ምስ ኣዕሩኽቲ ኣህብ እምነት ኣብ ዝተቐበለሉን ናብ ኣባልነት ቤተክርስቲያን ዝተጸንበረሉን እዋን በሪሁ ኣለ።

ኣብዚ እዞም ብፁኣት ሰባት፡ እምነቶም ብጻውዒት ኣምላኽ ዝነበረት፡ መልኣኸውን ንቆርነሌዎስ ዝተገልጸለ፡ ጴጥሮስ ከኣ ራእይ ዝረኣየ፡ ዝተኣዘዘውን። ጴጥሮስ ብቃል ኣበሠሮም እሞ፡ ንኸሉም እቶም ቃል ዝሰምዑ ዝነበሩ ድማ መንፈስ ቅዱስ ወረደም፡ ብቋንቋታት ከኣ ተዛረቡ (ግብ.10:44)።

እዚ ኹሉሲ ንኸልኣይ ልደቶምዶ ኣይኣክልን ነይሩ ኢዩ?... ጴጥሮስውን፤ እዚ ሓድሽ ውልድነት ብሩኽ ይኹንኩም። ክብሎምዶ ኣይክእልን ነይሩ?።

ኣይፋልን፡ ቅዱስ ጴጥሮስ ብድሕሪ እዚ ኹሉ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “... ከይጥመቕ ማይ ክኸልክሎም ዝኸለል ደኣ መን ኢዩ? ኢሉ መለሰ። ብስም ኢየሱስ ክርስቶስ ክጥመቕ ኸኣ ኣዘዘ።...” (ግብ.10:47-48)።

መጽሓፍ ግብሪ ሓዋርያት ነዚ ጉዳይ እዚ ብከምዚ ብቐጥታ ይገልጻ፤ “... ኣህብ ድማ ቃል ኣምላኽ ከም ዝተቐበሉ፡ ሰምዑ።” (ግብ.11:1)።

ኣብዚ እምበኣር ማይን ቃልን ብሓደ ኢዩ። ከምቲ ንገሊጶም

ኣብ (ኢፌ.5:26)... ዝመስሎም ከኣ፡ ማይ ማለት ቃል ኣይኮነን።

ሐ፡- ከምኡውን ካልእ ብሩህ ዝኸነ ኣብነት ማይ፡ ኣብቲ ብዛዕባ ጥምቀት እቲ ስሉብ ኢትዮጵያዊ ኣሎ። መጽሓፍ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፡ እቲ ስሉብ ምስ ኣመነ፤ “መገዲ ክኸዱ ከለዉ ድማ፡ ናብ ማይ በጽሑ። እቲ ስሉብ ከኣ፡ እንሆ ማይ፡ ከይጥመቕ እንታይ ይኸልክለኒ? በለ። ፊሊጶስ ከኣ፡ ብኹሉ ልብኻ እንተ ኣሚንካስ፡ ይኸነልካ ኢዩ፡ በሎ። ንሱ ኸኣ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ወዲ ኣምላኽ ምኃኑ እኣምን ኣሎኹ፡ ኢሉ መለሰ። ... ፊሊጶስን እቲ ስሉብን ክሊቲኦም ናብቲ ማይ ወረዱ፡ ኣጥመቑ ውን። ካብ ማይ ምስ ወፁ ኸኣ፡...” (ግብ.8:36-39)።

ኣብዚ ጥምቀት ማይ፡ ከምታ ቆርነሌዎስን ምስኡ ዝነበሩን ዝተጠመቐዎ ጥምቀት፡ ናይ ሓቂ ጥምቀት ማይ ኢያ። ብድሕሪ ቃል ብቐጥታ ግድን ኣድላይት ኢያ ነይራ። እቲ ቃል ንሱ ማይ ኣይነበረን... እቲ ስሉብ ብቃል ዝተወልደን ብቃልውን ዝተሓጸበን እንተ ዝኸውን፡ ስለምንታይ ደኣ ማይ ኣድለዮ...?!

ኣብዚ መደብ ከኣ ብዛዕባ ኣገዳሲ ነጥቢ ክዛረብ እፈቲ ንሱ ኸኣ፤

ኣገዳስነት ማይን ምልክታቲን

እምበኣርክስ ማይ፡ ነቲ ቅዱስ ምሥጢረ ጥምቀትን፡ ንምሕጻብ ሓድሽ ውልድነትን ስለምንታይ ከም ዝተመርጸ፡ ክንርዳእ ኣሎና... ማይ ካብ መጀመርታ ኣትሒቲ፡ ኣብቲ ናይ ሥነ-ፍጥረት ትን ታኔ፡ ምስ ህይወት ርክብ ነበሮ።

መጽሓፍ ቅዱስ ውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... መንፈስ

አምላክ ድማ አብ ልዕሊ ማያት ይዘንቢ ነበረ።” (ዘፍ.1:2)። ከምኡ ኸአ አምላክ ከምዚ ከም ዝበለ ይጠቅስ፤ “አምላክ ድማ፡ ማያት ህያው ነበሲ ዘለዎም ውንጅርጅር ዝበል እንሰላ የውዕእ፡ አብ ልዕሊ ምድሪ አብ ትሕቲ ጠፊር ሰማይ ከአ አዕዋፍ ይገፈራ፡ በለ።” (ዘፍ. 1:20)።

ከምኡ ኸአ አምላክ ንነፍሱ ብማይ ከም ዝምስል ነንብብ። ንህዝቢ ክግሥጽ እንክሎ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ህዝቦይ ክልተ ክፋኒ ገይሩ፡ ንኣይ ንፈልፋሊ ህያው ማይ ሓዲጎምኒ፡ ንርእሶም ከአ ሓጽብታት፡ ማይ ዘዩዎቲ ነቓዕ ሓጽብታት ኩዲቶም ኢዮም እዋ፡...” (ኤር.2:12-13)። እዚ ከምቲ አብ ብሉይ ኪዳን ዝተጠቐሰ፡ ልክዕ ሓደ ትርጉም ዘሎዎ ከምኡ ኸአ አብ ሓድሽ ኪዳን ተጠቐሰ። ስብሃት ንዕኡ ይኹን፡ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ብኣይ ዝኣምን፡ እቲ ጽሑፍ ከም ዝበለ፡ ካብ ኩባዳ ሩባታት ማይ ህይወት ክውሕዝ ኢዩ።... እዚ ብዛዕባቲ እቶም ብእኡ ዝኣምኑ ክቕበልዎ ዘለዎም መንፈስ ኢዩ እተዛረበ።” (ዮሃ.7:38)።

እዚ ኸአ ነቲ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምስታ ሳምራዊት ሰበይቲ ብዛዕባ ማይ ህይወት አብ ዝተዛረበሉ እዋን ዝበሎ ቃል፡ ንሱ ወሃቢ ማይ ህይወት ከም ዝኾነ የመልክት፡ ከምዚ ዝስዕብ ድማ ይብል፤ “... እቲ ካብቲ እነ ዝሆነ ማይ አብኡ ንዘልኣለም ህይወት ዝፍልፍል ዓይኒ ማይ ክኸውን ኢዩ እምበር፡ ንዘልኣለም ኣይጸምእን ኢዩ፡ ኢሉ መለሰላ።” (ዮሃ.4:10-14)።

ስለምንታይ ድኣ ማይ ንህይወትን ሓደ ሓደ ጊዜ ኸአ ንባዕሉ ንመንፈስ ቅዱስን ዘመልክት? እቲ አምላክ ነቲ መዘምር ዝገለጸሉ፡ እዋ አብቲ መጀመርታ መዘመሩ ብዛዕባ ብጹእ ሰብ ዝበሎ፡ ክንደይ ጽቡቕ ኢዩ። “ንሱ ከምታ ፍሬኣ ብብጊዜኣ እትህብ፡ ቁጽላ ኸአ ዘይረግፍ፡ አብ ወሰን ወሓዚ ማይ እተተኸለት ኣም

ይኸውን። ዝገብር ኹሉውን ይሰልጦ።” (መዝ.1:3)። እዚ ኸአ መንፈሳዊ ፍሬኣ ማለት ኢዩ።

ሕጂ እምበኣር ንማይን ንህይወትን ንመንፈስ ቅዱስን፡ ነቲ አብ መጽሓፍ ቅዱስ ካብ መጀመርታ ኦሪት (ዘፍ.1:3) ጀሚሩ ክሳብ መወዳእታ ራእይ ዮሃንስ ዝቕጽል፡ ከተሓሳስሮም የድልየና፤ “... እነ ንዝጸምኤ ካብ ዓይኒ ማይ ህይወት ብኸምኡ ክህቦ ኢዩ።” (ራእ.21:6)። “ከም ክሪስታል ዝምጽራዩ ሩባ ማይ ህይወት ከአ ኣርአየኒ፡ እዚ ካብቲ ናይ አምላክን ናይቲ ገንሸልን ዝፋን እናወፀ፡ ብማእከል እቲ ኣደባባይ ይውሕዝ።...” (ራእ.22:1)። “ዝጸምኤ ኸአ ይምጸእ፡ ዝደለየውን ማይ ህይወት ብኸምኡ ይውሰድ።” (ራእ.22:17)።

እቲ ምስጋር ቀይሕ ባሕሪ ንሞትን ህይወትን ብሓደሳዕ ኢዩ ዘመልክት። ነቲ ሰብኣዊ ባህርያት ሞት፡ ነቲ ካብ ማይ ዝወፀሰ ሰብ ከአ ህይወት።

ማይ ሓሙስ ጽግቦ ኸአ ንምንጻህ የመልክት ነበረ። ስለዚ ኸአ ኢዩ ጎይታ ንሓዋርያት እግርም ምስ ሓጸቦም ከምዚ ዝስዕብ ዝበ ሎም፤ “... ንሸካትኩም ከአ ንጽሃት ኢኹም።...” (ዮሃ.13:10)። እቲ መዘምር ኸአ አብ መዘመሩ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ኣእዳወይ ብንጽህና ይሓጽብ።”

ምናልባት እቲ ናይ ቃል ምሕጸብ ልደት እዚዶ ይኸውን? እቲ አብ ጥምቀት ብምሕጸብ እንረኽቦ ምንጻህ ሓድሽ ውልድነት። እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ንእብራውያን ከምዚ ዝስዕብ ዝበሎም ዝምልከቶ፤ “... ሥጋናውን ብጽሩይ ማይ ተሓጺቡ።...” (ዕብ.10:22)።

አብዚ፡ ብዛዕባ እዚ ማይ እዚ፡ ነታ ንማይን ንደምን ትምልክት አብ ጊዜ ሰቕለት ክርስቶስ ዝኾነት ዓባይ ተኣምር፡ ከይጠቐስኩም

ክላላፍ አይደልን።

ማይን ደምን

ክርስቶስ አብ መስቀል ተሰቂሉ እንከሎ፡ እቲ ዓቀይታይ አብ ጎድኑ ብሸኑናት ወግኦ እዋ ካብኡ “ደምን ማይን” ፈሰሰ (ዮሃ.19:34)። አብዚሲ እቲ አምላካዊ ጥበብ እንታይ ኢዩ?

ካብ ጎድኑ፡ እቲ ንድሕነት ትርጉም ዝህብ ደም ዝፈሰሰ። ንሕና ግን ነዚ ድሕነት ብሸመይ ክንረክቦ ንክእል? ብማይ ንረክቦ (ብጥምቀት)። ስለዚ፡ ምእንቲ ናብ ድሕነት መብጽሒ ክህቡ ደምን ማይን ክልቲኦም አብ መስቀል ክርከቡ ብጣዕሚ ጽቡቕ ኢዩ። እቲ ካብ ሓጢአት ዘንጽገና ደም ክርስቶስ ብማይ ኣቢልና ኢና እንረክቦ። እቲ (አብ ምሥጢረ ቍርባን) ደምን ማይን እንሓዋውሶ ክንደይ ጉሩም ኢዩ።

ምናልባት እዚ ጉዳይ ማይን ደምን (ካብኡ ደምን ማይን ወፀ) አብቲ ነዚ ነገር ብዓይኑ ዝረኣዮ፡ ከምኡውን ንሱ አብ ጥቓ መስቀል ደው ኢሉ ዝነበረ፡ ቃል ዮሃንስ ፍቁር ጎይታ፡ አዝዩ በሪሁ ይርከብ።

“እቶም ዝምስክሩ ኸአ መንፈስን ማይን ደምን፡ ሠለስቲኦም ኢዮም እዋ፡ ሠለስቲኦም ሓደ ኢዮም።” (1ዮሃ.5:8)። ነቲ እንቅበሎ ድሕነት እዚ ጥቕሲ እዚ የብርሃ።

ንድሕነት ዘቕርብና ደም ኢዩ፡ (ደም ክርስቶስ)። ንሕና ኸአ ነዚ ውልድነት ደም እዚ፡ ብማይን ብመንፈስን ኣቢልና ብቕዓት ንረክብ።

እምበኣርከስ አብ ጥምቀት፡ አብ ሓደ ተጠማቂ ሰብ እዞም

ሠለስተ ይጥርነፋ፡ ማለት ማይን ደምን መንፈስን።

፰ይ ሕቶ፤

ምናልባት ዝኾነ ሰብ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ይሓትት ይኸውን፤ ማይሲ እዚ ኹሉ ተግባር ኣለውዎ ድዩ?

ሀ፡- እዚ ተቓውሞ እዚ፡ አብቲ ኤልያስ ንንእማን ሶርያዊ፡ “ክትነጽህ እንተ ደለኻ አብ ሩባ ዮርዳኖስ ተሓጸብ” ምስ በሎ። ነቲ ሽዑ ንእማን ንነቡዬ ኤልያስ ዘቕረበሉ ተቓውሞ የዘኻክረና። አብ ደማስቆስ ካብ ናይ እስራኤል ዝጽብቕ ሩባታት ስለ ዘለምም፡ እቲ ጉዳይ ብምሕጻብ ጥራይ ንክፍጸም አዝዩ ውሑድ ኮይኑ ተራእዮ። (2ነገ.5:10-12) ተማእዚዙ ምስ ተሓጸብ ግን፡ በዚ እምነቱ ንጽህና ረኸበ። አብዚ እምበኣር ንእሽቶ ነጥቢ ሓበሬታ። እቲ ነቡዬ፡ አብቲ ንደሓር፡ አብ ዘመነ ዮሃንስ መጥመቕ፡ መጠመቂ ዝነበረ (ማቴ.3:6)፡ ሩባ ዮርዳኖስ፡ ንክሕጸብ ኢዩ ዝእዘዘ። በዚዶ ከምቲ ምስ ንእማን ሶርያዊ ዘጋጠመ፡ ንተግባር ማይ ነጋንኖ ኣለውና ኢና?!

እግዚአብሔር ንጸግኡ ከምቲ ዝፈቐዶ ገይሩ ኢዩ ዝህብ። አብዚ እምበኣር፡ እታ ጸጋ አብ ማይ ዮርዳኖስ ጥራይ ኣይነበ ረትን፡ እቲ ምሥጢር፡ አብቲ እግዚአብሔር አብ ልዕሊ ማይ ዘንበሮ ሓይሊ ኢዩ... ንጥምቀትውን ምስ እዚ ጉዳይ እዚ ከምቲ ምስ ቍሩብ ገደባት እንገልጸ፡ ከምኡ ክንብል ንክእል።

ለ፡- ካልእ አብነት፤ ጎይታ ነቲ ብዓይነሰውሩ ዝተወልደ። አብ አዲንቲ ጭቃ ገይሩ ምስ ፈወሶ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “... አብቲ ቀላይ ሰሊሆም (ትርጓሚኡ ልኡኽ) ኬድካ ተሓጸብ፡ በሎ። ከይዱ ተሓጸብ፡ እናረኣዮውን ተመልሰ።” (ዮሃ.9:6-7)። እዚ ዓይነ ሥወር እዚ ብእምነቱ ጥራይ አዲንቲ ክወሃብ ምኽእለ ነይሩ። እግዚአብሔር ግን ንብርሃን (ጥምቀት ከአ ምብራህ ኢዩ)

ብማይ ገይሩ ክህቦ ደለዮ። ፍቓድ ጉይታ ከምቲ ዝደለዮ ይኹን! ብሩኽ ይኹን ሰሙ! ንሱ ክፍጽሞ ዘለዎ ሕንጻጸት ኣይነውጽኡሉን ኢና...።

ሐ:- ምስናይ እዚ ኹሉ ግን ማይ ጥምቀት፡ ከም ማንም ባህርያዊ ማይ ኣይኮነን። እቲ ዝተጠምቀ ሰብ ድማ ካብ ማይን መንፈስ ቅዱስን እምበር ካብ ማይ ጥራይ ኣይኮነን ዝውለድ።

ምእንቲ ነቲ ኣብኣ ዝጥመቕ ዘበለ፡ ካብ ማይን መንፈስን ክውለድ ክክእልሲ፡ መንፈስ ቅዱስ ፍሉይ ባህርያት ምእንቲ ክህቦ ነቲ ማይ ይቕድሶ። በዚ ኣቢሉ ኸኣ ኢዩ፡ ካብቲ ናይ ድሕነት ደም ክርስቶስ ንምውሳድ ብቕዳት ዝረከቡ። ኣብቲ እቲ ዝጥመቕ (ኣብ ማይ) ምስ ክርስቶስ ኣብ ዝቐበረሉ እዋን፡ ምእንቲ ምስኡ ኣብ ትንሣኤኡ ክሓብር ምስ ክርስቶስ ኣብ ሞቲ ይሓብር።

ሰለዚ ኸኣ ንሕና፡ ኣብቲ ማይ ጥምቀት እንቕድሳሉ እዋን፡ ኣብ ልዕሊኡ ካብቲ ንቅዱስ ቅብኣት ዝተወሰነ ዘይቲ ቅዱስ ማሩን፡ ነፍሰሰሉ። እዚ ቅብኣት መንፈስ ቅዱስ እዚ፡ ነቲ ማይ ብመንፈስ ቅዱስ ይቕድሶ። እቲ ካብኣ ዝውለድ ከኣ ካብ ማይን መንፈስን ይውለድ።

እዚ ማይ ኣብ ዝቕደሰሉ እዋንውን፡ ካህን ንምቕዳስ ማይ ዝምልከት መንፈስ ቅዱስ ንምቕዳሱ ዝወርደሉ ፍሉይ ጸሎት፡ ኣብ ልዕሊ እዚ ማይ ይጽሊ። ከምኡውን ካብ ቃል ኣምላኽ የንብብ። በዚ ኸኣ እቲ እንሕጸቦ ማይ ጥምቀት ብቃል ዝተቐደሰ ይኸውን።

፱ይ ሕቶ፤

ጥምቀትሲ ምስ ክርስቶስ ምትንሣእ ኢዩ ምባልዶ ኣይምሓሸን፡ ካብ ምስ ክርስቶስ ሙማት? ምክንያቲ ሞት ይጎድእ ደኣምበር ኣይጠቅምን ኢዩ፡ ትንሣኤ

ግን ጠቓሚ ኢዩ።

ጥምቀት ከምቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ኣብ መልእኽቲ ናብ ሰብ ሮሜ ዝገለጸ፡ ምስ ክርስቶስ ሙማትን ምትንሣእን ኢዩ፤ “ሞትና ንሞቲ መሲሉ ሕቡራት እንተ ኺንናስ፡ ከምኡ ኸኣ ብትንሣኤኡ ክንሓበር ኢና።... ንሕና ምስ ክርስቶስ ካብ ሞትናስ፡ ምስኡ ድማ ብህይወት ከም እንነብር፡ ንኣመን ኣሎና።” (ሮሜ.6:5-9)።

ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዝኾነ ሰብ ሞት ጥቕሚ የብሉን ትንሣኤ ኢዩ ዝጠቅም ብምባል፡ ኣብ ሓሳቡ ክምርኮስ የብሉን። ካብቲ ኣስተምህሮ መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ወፃኢ ይኸውን ኣሎ። እንሆ ኸኣ መጽሓፍ ብዛዕባ ጥምቀት ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ወይሲ ብክርስቶስ ኢየሱስ እተጠመቐና ዘበልና ኩላትና ብሞቲ ከም እተጠመቐናዶ ኣይትፈልጡን ኢኹም?... ናብ ሞት ብጥምቀት ምስኡ ተቐበርና።” (ሮሜ.6:3-4)። ነዚ ኸኣ ኣብ መልእኽቲ ናብ ሰብ ቈሎሴ ከምዚ እናበለ ይደግሞ፤ “... ብጥምቀትውን ምስኡ ተቐበርኩም፡ ብግብሪ እቲ ካብ ምውታን ዘተንሥኦ ኣምላኽ ድማ ምስኡ ተንሣእኩም።” (ቈሎ.2:11-12)። ኣብዚ ጥቕሲ እንግንዘቦ ነጥቢ፡ ጥምቀት ምስ ክርስቶስ ሙማትን ምትንሣእን ከም ዝኾነ ኢዩ... ብሓቂ እቶም ምስ ክርስቶስ ሙማት ዝንዕቁ በረኽት ትንሣኤ ኣይረኽቡን ኢዮም።

ኣብዚ ኸኣ ሕቶ ነቕርብ፤ ሰለምንታይ ኢና ኣብ ጥምቀት እንመውት? እንታይ ኢዩ ኣገዳስነቲ?

ሀ:- ምስ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ሕብረት ምእንቲ ክህል ወና። ሓዋርያ ጳውሎስ ከኣ “ኣብ ሓይሊ ትንሣኤኡ ክኣቲ” ኢዩ ጥራይ ኣይበለን፡ ንሱስ ከምዚ ዝሰዕብ ደኣ በለ፤ “ብዝኾነ ኮይኑ ናብ ትንሣኤ ምውታን እንተ ኣርከብኩ ኢለ፡ ብሞቲ እናመሰልክዎ፡ ንዕኡን ንሓይሊ ትንሣኤኡን ሕብረት መከራኡን

ምእንቲ ክፈልጥ፡ ኩሉ ከም ወፅዓ እቈጽሮ ኣለኹ።” (ፊሊ.3:10-11)። ከምኡውን ኣብዚ፡ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ምስ ክርስቶስ ተሰቐልኩ” (ገላ.2:19)። “ምስ ክርስቶስ ሞት” እትብል ቃል ድማ ኣብ (ሮሜ.6) ብዙሕ ጊዜ ትደጋግማ ኣላ።

ለ፡- ሰብ፡ ምእንቲ ኣድሽ ባህርያት ክወሰድ፡ እቲ ጠፋኢ ባህርያቱ ኣብ ጥምቀት ክመውት ግድን ኢዩ። ኣብጥርያ ጳውሎስ ከኣ “ኑቲ ናይ ኣረጊት ሰብ፡ ኣብ ጥምቀት ምስቃሉ” ክብል እንከሎ፡ ነዚ ኢዩ ክገልጽ ደልዩ። ኣብዚ ምዕራፍ ከኣ ኣብቲ መልእኽቱ ናብ ሰብ ሮሜ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እቲ ዝሞተ ካብ ኣጠላት ኣራ ወዲኡ ኢዩ እሞ፡ እዚ ደጊም ንኣጠላት ከይግዛእ፡ እቲ ናይ ኣጠላት ሥጋ ምእንቲ ክጠፍእ፡ እቲ ኣረጊት ሰብና ምስኡ ከም እተሰቐለ፡ ፊሊጥና ኣሎና።” (ሮሜ.6:6-7)። እምበኣርከስ ጥቕሚ ሞት እዚ ኢዩ። ከምቲ ገሊኦም መሲሎም “ሞት ኅዳኢ ኢዩ” ዝብልዎ ዘይኮነስ፡ እቲ ጠፋኢ ባህርያትና ምስ ሞተ፡ ብኻልእ ባህርያት ከም ምስሊ ኣምላኽ ይትንሥእ፡ እዚ ድማ ንሥጋናን መንፈስናን እቲ ዝሓሸ ኢዩ። ምኽንያቱ እቲ ጠፋኢ ባህርያት፡ ምስ ክርስቶስ ንምትንሣኦ ኣይሊ የብሉን። ስለዚ ምእንቲ ህያው ክኸውን ሙማት ኣሎዎ።

ሐ፡- ብሞት ምስኡ ምሕባርና፡ ኣብ ትሕቲ ፍርዲ ሞት ከም ዝከበርና ምእማን ማለት ኢዩ። ብኣጠላት ሙማት ክርስቶስ ስለና ሞይቱ ከም እተደፍነ ምእማን ኢዩ። ስለዚ ኸኣ ንሕና ብሞት ንጥመቕ፡ ዓስቢ ኣጠላት ሞት ስለ ዝኾነ ኸኣ፡ ምስኡ ብጥምቀት ንድፈን።

በዚ ኸኣ ንበረኸት ትንሣኤ ምስ ክርስቶስ ብቐፃት ንኸውን።

መ፡- ካብ መጀመርታኡውን ትንሣኤ ማለት ካብ ሞት ምትንሣኦ ማለት ኢዩ። እቲ ምስ ክርስቶስ ኣብ

ጥምቀት ዝትንሥእ። ንሱ እቲ ብግዲ ምእንቲ ኸትንሥእ ዝሞተ ኢዩ። ምኽንያቱ እንተ ደኣ ዘይሞተ፡ ከመይ ኢሉ ደኣ ኢዩ ዝትንሥእ?

፲ይ ሕቶ፤

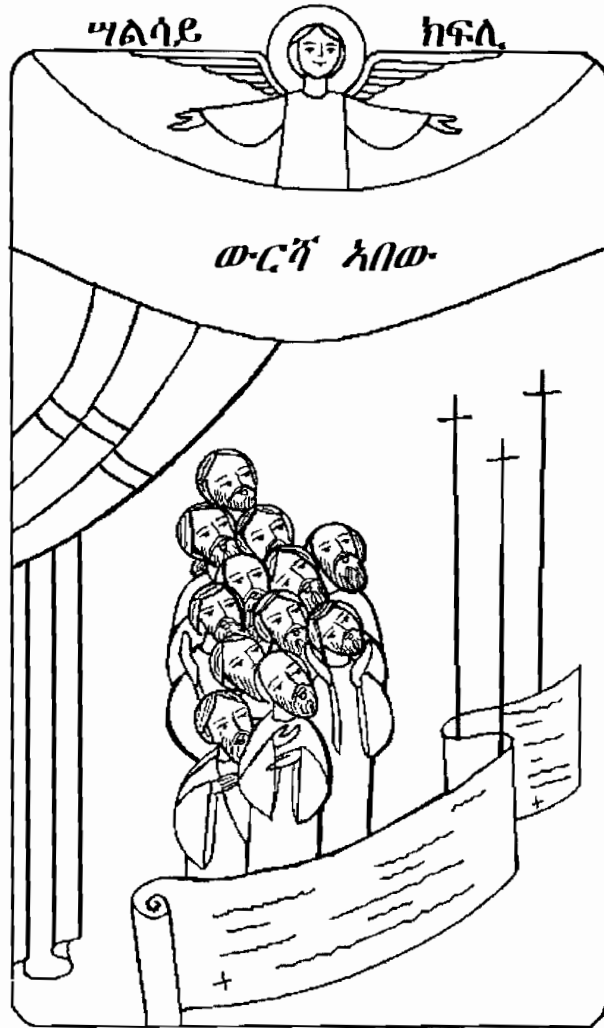
ሰብ ካብ ዝተጠምቁን ናይ ኣዳም ኣጠላት ዝነፀቡን ወለዲ ዝተወልደ ክንሱ፡ ካብቲ ናይ ኣዳም ኣጠላት ንኸድሕን ስለምንታይ ኢዩ ዝጥመቕ?

እቲ ናይ ሞት ፍርዲ፡ ብቐጥታ ካብ ወለድና ኣይኮንናን እንወርሶ። ካብቲ ቀዳማይ ሰብ፡ ካብ ኣዳምን ሄዋንን ኢና እንወርሶ። እዚ ኸኣ ኣብቲ ኣዳም ባህርያቱ ዝጠፍአሉን ንሞት ዝተፈርደሉን እዩ። ኣብ ዓንዲ ሕቕኡ ኢና ኔርና፡ በዚ ኸኣ ኩሉ ኣብ ዓንዲ ሕቕኡ ዝነበረ ናይ ኣጠላት ወራሲ ኮነ። ንሕና ድማ ካብኡ ብጥምቀት ክሳብ እንላቐቕ፡ ካብ ዓንዲ ሕቕኡ ኣዳም፡ ኣብ ትሕቲ ፍርዲ ሞት ኢና እንወለድ።

ስለዚ ኸኣ እቲ ፍርዲ ሞት፡ ኣብ ልዕሊ ቃኤልን ኣቤልን ሴትን ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ልዕሊ ኹሉ ዘርኢ ኣዳም ኮነ።

ኣብዚ ነጥቢ እዚ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ስለዚ ኸኣ ከምቲ ብሰሪ ኣደ ሰብኣይ ኣጠላት ናብ ዓለም ዝኣተወ፡ ብኣጠላትውን ሞት። ኩላቶም ስለ ዝበደሉ ድማ፡ ሞት ናብ ኩሉ ሰብ ኣለፈ።” (ሮሜ.5:12)። ከምኡውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ከምቲ ኩላቶም ብኣዳም ዝሞቱ፡ ከምኡ ድማ ኩላቶም ብክርስቶስ ህያዎን ክኾኑ ኢዮም።” (1ቈረ.15:22)።

ስለዚ ድማ ኩሎም ደቂ ሰባት ዘርኢ ኣዳም ስለ ዝኾኑ ፍርዲ ሞት ኣብ ልዕሊ ኩሎም ኢዩ ነይሩ። በዚ ምኽንያት ከኣ ኩሉ ሰብ ኣብ ዓንዲ ሕቕኡ ኣዳም እንከሎ ንሞት ተፈሪድዎ ይውለድ።

ቀዳምነት ውርሻ አበው

ውርሻ አበው፤ ሹሉ እቲ ብሰንሰለታዊ ምርኽኻብ ኣቢሉ ካብ ሓዋርያትን ኣቦታትን ናባና ዝበጽሖ ኣስተምህሮ ማለት ኢዩ። እዚ ሽኦ ብዘይካ እቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተሓድገልና ጹሑፋት፡ ከምኡውን ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዘይተጠቐሰ ኣርእስ ትታት፡ ብዝኾነ መገዲ ግን ምስኡ ዘይጸረር ኢዩ።

ፕሮቴስታንት ብውርሻ አበው ኣይኣምኑን ኢዮም። ብዘይካ ብመጽሓፍ ቅዱስ ኻካልእ ዝኾነ ነገር ኣይክተሉን፡ በዚ ሽኦ ኩሉ እቲ ዝሓለፈ ወለዶታት ንቤተክርስቲያን ዝሓደገላ ርስትታት፤ ሹሉ እቲ ኣቦታትና ሓዋርያት ዝሓደግዎን ቀዳሞት ኣቦታት ቤተክርስቲያንን ቅዱስ ጉባኤታትን ሕግታትን ሥርዓ ታት ቤተክርስቲያንን ከምኡውን እቲ ኣብ ቤተክርስቲያንና ዘሎ ሥነ-ምግባርን ሥርዓትን፡ ኩሉ እቲ ካብ ነዊሕ ዘመናት ካብ ወለዶታት ብምርኽኻብ ዝወሰድናዮ ኣስተምህሮ ይገድፍዎ። ኣብዚ እምብኣር ጉዳይ ውርሻ አበው ክንምርምር ኢና።

ጥንታውነት ውርሻ አበው ካብ ኣቦና ኣዳም ዝጀመረ፡ ቅድሚ መጽሓፍ ቅዱስ ዝነበረ ኢዩ፤

እቲ ናባና ብጽሑፍ ዝበጽሖ ጥንታዊ ሕገ፡ ብኢድ እቲ ቅድሚ ልደተ ክርስቶስ ኣብ መንጎ ዓሠርተው ኣርባዕተን ዓ ሠርተው ሓሙሽተን ክፍለ ዘመን ዝነበረ፡ ብነብዪ ሙሴ ዝተጸ ሕፊ ኢዩ። ውርሻ አበው ግን ካብዚ ንላዕሊ ኣዚዮ ጥንታውነት ዘሎዎ ኢዩ... ደቂ ሰባት ብዘይእተጸሕፈ ሕገ፡ ንኣሽሓት ዘመናት ዝኣክል ተቐሚጦም ኢዮም። መን ኢዩ እቲ ንሓሳቦም ዝመርሕ ዝነበረ፤ ብሓደ ወገን ሕልና ኢዩ፡ (ናይ ሞራል ሕገ ይበሃል)። ቡቲ ካልእ ከኣ ውርሻ አበው፡ እቲ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ

ዝረኽቡ ዝነበረ ኢዩ።

ነቲ ቅድሚ ጽሑፍ ሕገ ዝነበረ፡ ገለ ኣብነታት ክንጠቅስ ክንፍትን ኢና...

፩፡- ኣብ መጽሓፍ ኦሪት፡ ኣቤል ካብተን ስቡሓትን ሸጎራትን ሞንሲኡ መሥዋእቲ ንኣምላኽ ከም ዘቐረበ ተጠቂቑ ኣሎ። (ዘፍ.4:4)። ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከኣ ነዚ ጥቕሲ እዚ ከምዚ ዝሰዕብ ብምባል ገለጸ፤ “ኣቤል ካብ መሥዋእቲ ቃኤል ዝበልጽ መሥዋእቲ ንኣምላኽ ብእምነት ኣቐረበ።” (ዕብ.11:4)። ኣብዚ ሕቶ ኣሎና፤

ኣቤል ኣብቲ ንሱ ዝነበረሉ ዘመን ዝተጸሕፈ ሕገ ዘይነበረ ክኑሱ፡ ብዛዕባ እቲ ንእግዚኣብሔር ዝቐርብ መሥዋ እቲ ገጸ በረኽት ሓሳብ ካበይ ፈለጦ? እቲ እምነትከ ካበይ ረኽቦ?

ብዘይጥርጥር ካብ ኣቦኡ ኣዳም ብውርሻ አበው ዝተረከቦ ኢዩ፡ ኣቦና ኣዳም ከኣ ብቐንዱ ካብ ኣምላኽ ተረከቦ፡ እዚ ሹሉ ሽኦ ቅድሚ እቲ ሙሴ ብዓሠርተው ኣርባዕተ ዘመን ብዛዕባ ሕገ መሥዋእቲ ዝጸሓፎ መጽሓፍ ኢዩ ነይሩ።

፪፡- ልክዕ በዚ ዓይነት ኣበሃህላ ሽኦ፡ ነቲ ኣቦታትና፤ ኖኅ፣ ኣብርሃም፣ ይስሓቅ፣ ያዕቆብ፣ እቲ እመን ኢዮብ ዘቐረብዎ መሥዋእቲውን ክንብል ኻኽእል...

ኩሎም ብውርሻ አበው ኣቢሎም ዝተረከብዎ መሥዋእቲ ይፈልጡ ነበሩ። ከምኡውን ከምቲ ኣቦና ኖኅ ብድሕሪ ማይ ኣይኒ ዝገበሮ ኣተሃናንፃ መሕረሪ መሥዋእቲ ተረከቡ፤ “ኖኅ ድማ ንእግዚኣብሔር መሠውኢ ሠርሐ፡...” (ዘፍ.8:20)። ኣቦና ኣብርሃምውን ኣብ ድዋታት ሞሬ መሠውኢ ምስ ሠርሐ፡ (ዘፍ.12:7) ምህናፅ መሕረር መሥዋእቲ ብእኡ ቀጸለ። ነዚ

ሀንፃ መሥዋእቲ ዝእዝዝ ዝኸነ ቅዱስ መጽሓፍውን ኣይነበረን።

፫:- መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ብድሕሪ ማይ ኣይኒ ብዛዕባ ኣቦና ኖኅ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ካብ ንጹህ እንሰሳ ዘበለን ካብ ኩለን ንጹሃት ኣዕዋፍን ወሲዱ ኸኣ ዝሓርር መሥዋእቲ ኣብ መሠውኢ ኣዕረገ። እግዚአብሔር ድማ እዚ ጥዑም መኣዛ ኣጫነው።...” (ዘፍ.8:20-21)።

ኖኅ፡ እቲ መሥዋእቲ ካብ ንጹሃት እንሰሳታት ከም ዝቐርብ ካበይ ፈለጦ?

ምናልባት ብቐጥታ ካብ እግዚአብሔር ተቐቢሉ ድሓር ከኣ ንዝመጽእ ወለዶ ኣረኪብዎዶ ይኸውን? እዚ ኸኣ ቅድሚ እቲ ሙሴ ብዛዕባ ሓሳባትን ሓበሬታን እተን ንጹሃት እንሰሳታት ኣብ ኦሪት ምቕባሉ ኢዩ ዝኸነ።

፬:- ኣብቲ ኣቦና ኣብርሃም ምስ መልክጼዴቅ ዝተራኸበሉ ጽሑፍ፡ ብዛዕባኡ ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “... ንሱ ኸኣ ካህን ልዑል ኣምላኽ።...” (ዘፍ.14:18)።

ነቲ መልክጼዴቅ ነቦና ኣብርሃም ክባርኽ ዝተዋህቦ ክህነት ካበይ ኢዩ ዝፈለጦ?፡ ከምኡውን እቲ ኣቦና ኣብር ሃም ንመልክጼዴቅ ዕሽር ክህቦ ዝኸኣለኸ፡ (ዘፍ.14:20)፡ በዚ ኸኣ ንሱ ከም ዝጎብዮ ኣመልከተ (ዕብ.7:6-7)።

ኣብቲ እዋን እቲ ብዛዕባ ክህነትን ተግባሩን ክብሩን ንኻልእት ከመይ ጌርካ በረኽት ከም ትህበሉን ዝገልጽ ዝተጻሕፈ ሕጊ ኣይነበረን። ኣብቲ ዝሓለፈ ናይ ኦሪት ምዕራፋት ከኣ “ካህን” ከምኡውን “ክህነት” እትብል ቃል ብፍጹም ኣይተጠቐሰትን...

ብዘይካ ብውርሻ ኣበውሲ ካበይ ኢዩ ብዛዕባ ክህነት ክፍለጥ ኪኢሉ...?

፭:- ኣብቲ ኣብርሃም ምስ መልክጼዴቅ ዝተራኸበሉ ጽሑፍውን፡ ኣብርሃም ካብ ኩሉ ዕሽር ከም ዝሃቦ ሰሚዕና፤ (ዘፍ.14:20)።

ኣብቲ ጊዜ እቲ ኣቦና ኣብርሃም ብውርሻ ኣበው እንተ ዘይኮይኑ... ምህብ ዕሽር ካበይ ፈለጦ? ኣብቲ እዋን እቲ ናይ ዕሽር ሕጊ ብጽሑፍ ኣይተዋህበን።

ልክዕ ከምኡ ኸኣ ኣቦና ያዕቆብ ብዛዕባ ሓሳብ ዕ ሽርሲ ካበይ ምስ ፈለጦ ኢዩ? ንኣምላኽ ከምዚ ዝሰዕ ብ ዝበሎ፤ “... ካብ እትህበኒ ዘበለ ኩሉ ድማ ዕሽር ክህበካ ኢዩ።” (ዘፍ.28:22)።

ኣቦና ያዕቆብ ንሥርዓት ዕሽር ብውርሻ ኣበው ከም ዝተረከቦ ርጉጽ ኢዩ፡ ካብ እቲ ንመልክጼዴቅ ዕሽር ዝሃቦ ኣቦሓጉኡ ኣብርሃም ተረከቦ፡ ካብ ዝተጻሕፈ ሕጊ ብፍጹም ኣይወሰደን...

ውርሻ ኣበው ቅድሚ ዝተጻሕፈ ሕጊ ንደቂ ሰባት መምህርም ከም ዝነበረ በሪሁ ኣሎ... ብድሕሪኡውን ቀጸሉ...

፮:- ኣብ ሥነ-ጽሑፍ፡ ኣቦና ያዕቆብ ካብ ሓዉ ኤሳው ኣርሒቐ ኣብ ዝሕበኣሉ ዝነበረ እዋን ነቲ ኣብ መሬት ዝተተኸለ፡ ጫፉ ኸኣ ክሳዕ ሰማይ ዝተንከፈ መሳልል፡ መላእኽቲውን ክወርዱሉን ክድይቡሉን ምስ ረኣዩ፡ እግዚአብሔር ተዛረቦ ቃልኪዳንውን ኣተወሉ... መጽሓፍ ቅዱስ ድማ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ ያዕቆብ በለ፡ “...እዚኣ ቤትኣምላኽ ኢያ እምበር ካልእ ኣይኮነትን፡ እዚኣ ኸኣ ደገ ሰማይ ኢያ፡ በለ።” “... ነቲ ኣብኣ ተተርኢሲዎ ዝነበረ እምኒ ወሲዱ ሓወልቲ ክኸውን ኣቐሞ፡ ኣብ ልዕሊኡ ኸኣ ዘይቲ ከፃወሉ።”... (ዘፍ.28:10-22)።

ኣቦና ያዕቆብ “ቤትኣምላኽ” ዝብል ቃል ካበይ ፈለጦ?

ምቕባእ ቤት እግዚአብሔርከ ብምክዓው ዘይቲ ከም ዝፍጸም ካበይ ፈለጦ? ኣብዚ ኹሉ ዝኾነ፡ ኣብ ዝተጸሕፈ ሕጊ ብፍጹም ዝሠፈረ ኣይነበረን... ብዘይካ ብውርሻ ኣበው ብክልእ ዝተረከቦ ክኸውን ኣይክእልን ኢዩ...።

፯፡- እግዚአብሔር ዝተጸሕፈ ሕግታት ኣብ ዝሃበሉ እዋን፡ ውርሻ ኣበው ውን ኣቐዲሙ ቆይሙ ነበረ።

ኣብ ዝተፈላለዩ ኣጋጣሚታት ዝተሃበሉ ሓደራ ኣቦታት፡ ንደቆም ውርሻ ኣበው ከረከብዎም ኢዩ ነይሩ። ኸኹሉ ማኅፀን ኣዲኡ ዝሸፈተ ዘበለ ሸኽራ ንእግዚአብሔር ከም ዝውሃብ፡ ንደቆም ከዘንትዉ ኣዘዘም። (ዘጸ.13፡14-16)። ከምኡ ውን ንህዝቡ ከምዚ ዝሰዕብ በሎም፤ “ኣንትሰ እቲ ዓይኛኻ ዝረአዮ ነገር ከይትርስዮ፡ ብኹሉ መዓልታትታት ህይወትካ ድማ ካብ ልብኻ ከይወፅእ፡ ንደቐኻን ንደቂ ደቐኻን ድማ ከተፍልጦም፡ ንርእሸኻ ተጠንቀቕ፡ ነፍሸኻ ሓሉ።” (ዘዳ.4፡9)።

፰፡- ኣብ ክርስትናውን ከይተረፈ፡ ኣብ ገለ ጽሑፋት ሓድሽ ኪዳን፡ ገለ ሓበሬታታት ናይ ብሉይ ኪዳን፡ ካብ ውርሻ ኣበው ዝተወሰደ ጽሑፍ ኣሎ።

ናይዚ ኣብነት፤ ሓዋርያ ጳውሎስ ንነብዩ ሙሴ ብኣስማት ዝተቐዎም ክልተ ጠንቁልቲ ከምዚ ኢሉ ጠቐሶም፤ “ከምቲ ኢያኒስን ኢያምበሬስን ንሙሴ እተቐዎም፡ እቶም ኣእምሮኦም ዝጠፍኡ፡ ብእምነት ዘይተፈተኑ ሰባት ድማ ከምኡ ነታ ሓቂ ይቃወምዎ ኣለዉ።” (2ጢሞ.3፡8)።

ንሕና ኸአ እዘን ክልተ ኣስማት እዚአን ኣብ መጻሕፍቲ ሙሴ ይኹን ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣይረኽብናየንን። ግን ምናልባት ሓዋርያ ጳውሎስ ነዚ ብውርሻ ኣበው ኣቢሉ ፈሊጥዎ ይኸውን።

፱፡- እቲ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ዝኾነ ብውሕድ ዝበለ ደረጃ ኣብ

ብሉይ ኪዳን ዝኾነ ኢዩ።

ነዊሕ ጊዜ ብዘይጸሑፋት ወንጌልን መልእኽትታትን ሓሊፉ።

ኩሎም ሰባት ዳርጋ ዕሥራ ዓመት ዝኣክል ኸኹሉ እምነትን ኩሎ ታሪኽ ክርስቶስን ኣስተምህሮኡን ተግባር ተበጃውነትን፡ ብመገዲ ውርሻ ኣበው ኣቢሎም ይቕበሉ ነበሩ...

፲፡- ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስውን ወንጌል ኣይጸሓፈን፡ ዝተጸሕፈ ወንጌል ድማ ኣይሓደገን። ግን ይሰብኸን የስተምህርን ነበረ፡ ንሰባት እቲ መንፈስን ህይወትን ዝኾነ ቃሉ ሓደገሎም (ዮሃ.6፡63)። ነዚ ኸአ ሰባት ኣመሓላለፍዎ። ኣብቲ ኣስተምህሮን ተግባር ብሥራትን ዝጀመረሉ እዋን ከአ፡ ንሰባት ከምዚ ዝሰዕብ በሎም፤ “...እቲ ዘመን ተፈጸመ፡ መንግሥቲ ኣምላኽ ከአ ቀረበት፡ ተነስሑ ብወንጌልውን እመኑ፡ እናበለ ወንጌል መንግሥቲ ኣምላኽ ሰብኸ።” (ማር.1፡15)። ኣብቲ እዋን እቲ ዝተጸሕፈ ወንጌል ኣይነበረን። ግን ዘሓጉስ ሰብከት ብሥራት ነበረ፡ እታ ናይ ቃል ወንጌል እተምስል፡ ወይ ከአ እቲ ኣምላኽዊ ኣስተምህሮ ብምርክባብ ዘመሓላለፍዎ።

ልክዕ ከምኡ ዝኣመሰለ ትርጉም ከአ፡ ነቲ ጎይታ ንሓዋርያት ዝበሎም ከምኡ ንብል፤ “ናብ ኩላ ዓለም ኪዱ፡ ንብዘሎ ፍጥረት ከአ ወንጌል ሰብኸሉ።” (ማር.16፡15)። እዚ ኹሉ ካብ ሥነ-ጽሑፍ ወፃኢ ኢዩ።

፲፩፡- አብዚ ኸአ አገዳሲት ሓቂ ንብል፡ ንሳ ኸአ፤

መጽሓፍ ቅዱስ ንኩሉ ነገር አይጠቅሱን።

ሀ፡- እቲ ኩሉ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ዝገበሮን ዝበሉን አይተጠቅሱን፡... እቲ ዝኾነ፡ እቶም ወንጌላውያን ገለ ካብ ቃላት ጉይታን ካብ ተግባራቱን መሪጸም ንሰባት ኣብ ዝተወሰነ እዋን ጸሓፊ-ም፡ እቲ ዝተረፈ ኸአ ገደፍዎ። እዚ ኸአ ኣብቲ ናይ መወዳእታ ዝተጻሕፈ ወንጌል በሪሁ ይርከብ፡ ሓዋርያ ቅዱስ ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኢየሱስ ዝገበሮ ግብሪ ድማ ብዙሕ ካልእ ኣሎ። ኩሉ በብሓደ ተጻሒፉ እንተ ዝኸውንሲ፡ ነቲ እተጻሕፈ መጻሕፍቲ ኩላ እዛ ዓለም እኳ አይምእኸለቶን ይመስለኒ።” (ዮሃ.21:25)። ከምኡ ውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኢየሱስ ድማ አብዚ መጽሓፍ ዘይተጻሕፈ ካልእ ብዙሕ ተአምራት ኣብ ቅድሚ ደቀ መዛሙርቲ ገበረ። ግናኸ ኢየሱስ፡ ንሱ ክርስቶስ ወዲ ኣምላኽ ምኽኒ ምእንቲ ክትአምኑ፡ አሚን ኩም-ውን ብስሙ ህይወት ምእንቲ ክትረኽቡ ኢዩ እዚ እተጻ ሕፊ።” (ዮሃ.20:30-31)።

ተአምራት ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ እቲ ኣብ ወንጌል ጥራይ ዝተጻሕፈ አይምስልኩም፡ ካልእ ብዙሕ ተአምራት ዘይተጻሕፈ ኣሎ። ነዚ ምስክር ቃል ወንጌላዊ ሉቃስ ይእኸለና፤ “ፀሓይ ክትዓርብ እንከላ ኸአ፡ በበይኑ ዝኾነ ሕማም ዘለዎም ኩሎም ሕሙማት ናብኡ ኣምጽኡ። ንሱ ድማ ኣብ ነብሲ ወከፎም ኢዱ ኣንቢሩ ኣሕወዮም።” (ሉቃ.4:40)።

ቀጽሪ እዞም ሕሙማት ክንደይ ኢዩ ነይሩ? ኣዝዩ ብዙሕ ኢዩ። ኩሉ ተአምራት ምሕዋይ አይተመዝገበን፡ መምህርና

ሓዋርያ ማቴዎስ ውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኢየሱስ ድማ ኣብ ኩላ ገሊላ፡ ኣብ ቤት ጸሎቶም እናመሀረ፡ ወንጌል መንግ ሥቲውን እናሰበኸ፡ ኩሉ ሕማምን ኣብ ህዝቢ ዘሎ ኩሉ ድናሰን እናኣሕወዩ ይዘውር ነበረ።” (ማቴ.4:23)።

እቲ ምሕዋይ ኩሉ ሕማማትሲ ከመይ ኢዩ ነይሩ? አይተጠ ቅሱን።

እቲ ጉይታ ኣብ ቤት ጸሎቶም ዝሃቦ ኣስተምህሮን ስብከትንከ እንታይ ኢዩ ነይሩ? እዚ ውን አይተጠቅሱን።

መምህርና ወንጌላዊ ማርቆስ ክርስቶስ ናብ ቅፍርናሆም ምስ ኣተወ፡ ኣብ ቤትጸሎት ኣተወ ይብል፤ “... ብሰንበት ናብ ቤት ጸሎት ኣትዩ መሃረ። ከምቶም ጸሓፍቶም ዘይኮነስ፡ ሥልጣን ከም ዘሎዎ ይምህሮም ነበረ እዋ፡ በቲ ምህሮኡ ተገረሙ።” (ማር.1:21-22)።

እቲ ዘገረጥም ምህሮኡ እንታይ ኢዩ? አይተጻሕፈን።

ኣብ ተአምር ሓሙሽተ ሕብስትን ክልተ ዓሣን ከአ፡ ካብ ንጉሆ ክሳብ ዓራርቦ የምህሮም ነበረ። እንታይ ኢዩ እቲ ዘስተ ምህሮም ዝነበረ? ብዛዕባኡ ኣብ ወንጌል አይተጠቅሱን።

እቲ ክርስቶስ ኣብ ደንደስ ባሕሪ ዝሃቦ ኣስተምህሮ እንታይ ኢዩ ነይሩ? ኣብ ገምገም ፋባ ዝሃበኸ? ኣብ መርከብ ኮይኑ ዘስተምሃሮኸ? ኣብ ፈቐዶ ጎደቦታት ዘስተምሃሮኸ? ኣብ ወንጌል ስለ ዘይተጻሕፈ አይገፈፈጥን።

ለ፡- ብድሕሪ ትንሣኤኡ ኸአ ልክዕ ከምኡ ኢጋጠሙ... ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንደቂ ኤማሆስ ረኽቦም ተባህለ።

“ካብ ሙሴን ኩሎም ነቢያትን ሓዚኩ ኸአ እቲ ብዛዕባኡ ኣብ ኩሉ ጽሑፋት ዘሎ ክትርጉሙሎም

ጀመረ።” (ሉቃ.24:27)።

እዚ ኹሉን ካልእ ከምኡ ዝኣመሰለን ኣብ ወንጌል ኣይተጸሕፈን። ብዘይጥርጥር ግን ብውርሻ ኣበው ኣቢሉ ናባና በጽሖ። ወይውን ብውሑዱ ገለ ካብኡ ናባና በጽሖ።

ሓ:- ብዛዕባ እተን ጉይታና ብድሕሪ ትንግሌኡ ምስ ደቂ መዛሙርቱ ብዛዕባ ጉዳይ መንግሥቲ ኣምላኽ እናተዛረበ ዘሕለፈን ኣርብዓ መዓልታት እንታይ ንበል። (ግብ.1:3)።

እንታይ ኢዩ እቲ ጉይታ ብዛዕባ ጉዳይ መንግሥቲ ኣምላኽ ዝበለ።?

ብዘይጥርጥር እቲ ጉይታ ብድሕሪ ትንግሌኡ ምስ ደቂ መዛሙርቱ ተራኺቡ ንኸዛረቡ ብቐፅ ዝኾነ ነጥቢ፡ ኣዝዩ ኣገዳሲ ኢዩ። “ምስናይ እዚ ኹሉ ግን ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ኣይተጠቐስን... ምናልባት ንክርድእዎ ዝኸእሉን፡ ንህዝቢ ድማ ከምህርዎ ዘለዎምን መራሕቲ ቤተክርስቲያን፡ ጥራይ ዝምልከት ጉዳይ ይኸውን።” ልክዕ ከምቲ ንሱ ዝበለ። “ስለዚ ኪዱ ንኹሉም ኣህዛብ ብስም ኣቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን እናኣጥመቐኩም፡ ዝኣዘዝኩኩም ኩሉ ክሕልዉ ኸኣ እናመሃርኩም፡ ደቂ መዛሙርቲ ግበርዎም።...” (ማቴ.28:19-20)። ኣቲ ዝኣዘዘዎ እንታይ ከም ዝኾነ ኣይጠቐስን።

እዚ ኣስተምህሮ ክርስቶስን ትእዛዙን ጠፊኡ ድዩ ወይሲ ናባና በጽሖ?

ክላዕ ክንድዚ ኣገዳሲ ክንሱሲ ጠፊኡ ክበሃል ብፍጹም ኣይክኣልን፡ ከመይ ኢሉ ድኣ ኢዩ ናባና ዝበጽሖ?

ዋላኪ ንኣዋርያ ጳውሎስ ሓደ ካብቶም ዓሠርተው ሓደ

ኣዋርያት ስለ ዘይኮነን ብድሕሪ ትንግሌ ጉይታውን ምስ ኣዋርያት ኣብቲ ርክብ ስለ ዘይነበረን፡ ሸለል እንተ በልናዮ። እቶም ኣርብዓ መዓልቲ ምስ ጉይታ እናተዛረቡ ዘሕለፍዎ ኣዋርያትውን፡ እቲ ዝጸሓፍዎ ውሑድን ንኹሉ ኣስተምህሮ ክርስቶስ ዘጠቓልልን ኣይኮነን።

ሓንቲ መልሲ ተራፋትና፡ ንሳ ኸኣ ኣስተምህሮ ክርስቶስ ናባና ብውርሻ ኣበውን ብምርኽባብ ሕድሪ ኣዋርያትን ኣቢሉ ናባና በጽሖ።

ቤተክርስቲያን ከኣ ከምቲ ቃል ጉይታ ብሂደወት ትነበረሉ ኣላ፤ “እዘን ኣነ ዝነገርኩኹም ቃላት፡ መንፈስ ኢየን ህይወትውን ኢየን።” (ዮሀ.6:63)። ቃል መንፈስ ተረዲኦም ናብ ህይወት ቀየርዎ፡ ብህይወት ቤተክርስቲያን ገይሩ ኸኣ ኣባና በጽሖ።

እምበኣርክስ ውርሻ ኣበው ህይወት ቤተክርስቲያን ኢዩ ክንብል ንኸእል፡ ወይ ከኣ ንሱ ባዕሉ እታ ህያው ቤተክርስቲያን ኢዩ።

እዚ ኸኣ እቶም ቅዱሳን ኣዋርያት፡ ብኹሉ እቲ ካብ ጉይታ ዝተማህርዎን ኩሉ እቲ ካብኡ ዝወሰድዎን ኣብ ህይወት ቤተክርስቲያን ደኣ ኣስፈርዎ እምበር፡ ኣብ ወንጌላቶምን መልእክታቶምን ኣየስፈርዎን። ኣብ ህይወት ቤተክርስቲያን ህያውነት ሓደን። እቲ ሥርዓታትን ኣገባባን ምሥጢራት ቤተክርስቲያንውን ሓደ ካብዚ ኢዩ።

እቲ ኣስተምህሮ ጉይታ ኣብ እምባ እንታይ ይመስለኩም? (ማቴ.5:7)፡ እዚ ኩሉ እቲ ናይ ሠለስተ ዓመት ኣስተምህሮ ጥራይ ዲዩ?! ብርግጽ ኣይኮነን። ቃል ጉይታ ግን ኣይጠፍእን። ኣዋርያት ኣብ ልቦም ዓቕርዎ፡ ካብ ኣእዛን ኣእምሮኦምን ካብቲ ሠናይ ሃብቲ ልቦምን ካብቲ ቅዱስ ምዝካሮምን ቃላት ጉይታ

አውጪም ንቤተክርስቲያን አረከብዋ። ሕድሪ እቶም መንፈስ ቅዱስ አብ ልዕሊኦም ዝሠፈረ፡ ከምቲ እሙን ተስፋኡ ቦቲ ዝበሎ ዘዘከሮም፡ (ዮሃ.14፡26) ካብ ሓዋርያት ዝተረከብናዮ፡ ወይ (ውርሻ አበው) ብዝብል ኣርእሱቲ ገይራ ኣስፈረቶ፡ እዚ ብዛዕባ ቃል ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኢዩ።

ውርሻ አበው ካብ ኣስተምህሮ ሓዋርያት ኢዩ

መብዛኤትኦም ሓዋርያት መልእኽትታት ኣይጸሓፉን፡ ኣበይ ደኣ ኣሎ ኣስተምህሮኦም? ኣበይ ደኣ ኣሎ እቲ ተግባር መንፈስ ቅዱስ እቲ ብኣፍ ነቢያት ዝሠረብ ኣምላካዊ ምግባጽ?

ካብ ሓዋርያት ውን እቲ ኣባና ዝበጽሖ ኩሉ ኣስተምህሮኦም፡ ንሱ ጥራይ ዘይኮነ ኣሎዉ። ኣስተምህሮ ሓዋርያ ያዕቆብ እታ ሓንቲ መልእኽቲ ኣባና ዝበጽሖት ጥራይ ኣይኮነትን። ከምኡ ድማ ኣስተምህሮ ሓዋርያ ይሁዳ እታ ሓንቲ ምዕራፍ ጥራይ ኣይኮነትን። ብዛዕባ እቶም መልእኽቶም ናባና ዘይበጽሖ ሓዋርያትክ ከመይ ይኹን? እንታይ ኢዩ ነይሩ ብሥራቶም? ንቤተክርስቲያንክ እንታይ ዝሓደግዎ ኣሎ?

ምናልባት ኩሉ እዚ ዝተጠቐሰ ወይ ገለ ክፋል ካብኡ ብውርሻ አበው ኣቢሉ በጺሑና ይኸውን።

ሓዋርያት ኣብ ቤት ጸሎት ይኣትዉን የምህሩን ንዝተጸረርዎም ይረትዑን ነበሩ፡ ካብዚ ዋላ ሓንቲ ኣይበጽሓናን። ብዙሕ ሰብ ክሳብ ዝሓምን ኣብ ኢየሩሳሌምን ይሁዳን ሰማርያን ኣበሠሩ። ቊሩብ ቃል ብሥራቶም ጥራይ እንተ ዘይኮይኑ ናባና ዝበጽሖ የልቦን። ሓዋርያ ጳውሎስ ከኣ ኣብ ሮማ ገዛ ተኸርዮ፡ ክልተ

ዓመት ዝኣክል ብመንግሥቲ ኣምላኽ የበሥር ነበረ፡ ብኹሉ ትብዓት ከኣ የስተምህር ነበረ፡ (ግብ.28፡30-31)። ካብዚ ናባና ዝበጽሖ የልቦን፡ ኣበይ ደኣ ኣሎ እዚ ኹሉ?

ብዘይጥርጥር ሓዋርያት ንቤተክርስቲያን ሥነ-ሥርዓት ሠርዑላ፡ እንታይ ኢዩኽ ንሱ?

እቶም ጎይታ ኹሉ ትምህርቲ ዝገለጸሎም ሓዋርያት፡ ቤተ ክርስቲያን ክትመሓደረሉ እትኸእል ሥርዓት፡ ከይሠርዑላ ሓዲጎ ምዋ ኢልናዶ ንሓስብ ኢና?። ብርግጽ ሕግን ሥርዓትን ሓዲጎ ሙላ ኢዮም፡ ግን ኣብ መልእኽታቶም ኣይተጸሕፈን። እዚ ኸኣ ንግለ ሰባት ኣይኮነን ወይ ከኣ ኩሉ ሰብ ብሥነ-ምግባር ዝፈልጦ ኢዩ።

እዚ ኹሉ ኸኣ ብዘይጥርጥር ብሰንሰለታዊ ምርኽኻብን ብውርሻ ኣበውን ኣቢሉ በጽሓና።

እንሆ ኸኣ ሓዋርያ ዮሃንስ ኣብ መወዳእታ ካልኣይ መልእኽቲ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ናባኻትኩም ዝጽሕፎ ብዙሕ ነገር ነሩኒ ክንሱ፡ ብወረቐትን ብቐለምን ክጽሕፎ ኣይፈቐኹን። ግናኽ ሓጎስና ምእንቲ ክምላእሲ፡ ናባኻትኩም ክመጽእ እሞ ኣፍ ንኣፍ ክዛረብ ኩም፡ ተስፋ እጎበር ኣሎኹ።” (2ዮሃ.12)። ልክዕ ከምኡ ዝሓመ ሰለ ቃል ከኣ ኣብ ሣልሳይ ምዕራፍ ደጊሙ ጠቐስዎ ኣሎ (3ዮሃ.13-14)። እንታይ ኢዩ እቲ ዘይተጸሕፈ ኣፍ ንኣፍ ዝተዛረቦ ዘረባ? ከመይ ኢሉኽ ናባና በጽሖ?

ክንግንዘበሉ ዘሎና፤ ኣብቲ ካብ መልእኽቲ እሆም ክልተ ሓዋርያት ዝተንከፍናለን፡ ኣቦታትና ሓዋርያት ሓደ ሓደ ጊዜ እንተ ድኣ ዕድል ረኺቦም፡ ካብ ኣብ ወረቐት ምጽሓፍ፡ ብቐል ምስትምሃር ኢዮም ዝፈትዉ ነይሮም። ናይ ቃል ኣስተምህሮኦም ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ብቐል ይረኽቡ ነበረ፡ ክሳብ ኣብዚ

ዘመናውን በጽሑፍ።

አብ መልእክታቶም ከአ ብዙተካእለ መጠን፤ አብቲ ሓፈሻውን ሕጊ መሠረተ-እምነትን ዝተወሰነ ነገራት የተኩሩ ነበሩ፤ ብዛዕባ ዝርዝር ሥርዓት ቤተክርስቲያንን ሥርዓትን ግን፤ ንሥነ-ምግባር ቤተክርስቲያን ሓደጉላ። ንሰባት ከአ ብተግባራዊ ህይወት ደኣ ምበር፤ ብጹሐፋት ገይሮም ጥራይ ኣይኮነን ዝምህርዎም ዝኾሩ።

ከምኡውን ሓዋርያ ጳውሎስ አብ ቀዳማይ መልእክቲ ናብ ሰብ ቈረንቶስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ነቲ ዝተረፈ ግና ምስ መጻእኩ፤ ከሠርዖ ኢየ።” (1ቈረ.11:34)። እንታይ ኢዩ እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ዝሠርዖ ናባና ዘይበጽሐ? ምናልባት ናባና ደ ብውርሻ ኣበው በጺሑ ይኸውን?

ከምኡውን ሓዋርያ ጳውሎስ ንተማሃራዩ ቲቶስ ኤጲስቆጶስ ቅሬጥስ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “ከምቲ ኣነ ዝኣዘዘኩኻ ገርካ፤ ዝተረፈ ምእንቲ ክትሰርዕ፤ አብ ከከተማኡውን ሽማግሌታት ክትሸይም፤ በዚ ምክንያት እዚ ኢየ አብ ቅሬጥስ ዝሓደግኩኻ።” (ቲቶ.1:5)። አብቲ መልእክቲ ግን ሥርዓት ምቕባእ መዓርገ ክህነት ኣይገለጸን።

ብዛዕባ ጸሎታት ይኹን ወይ ካልእ ሥርዓታት፤ ወይ ከአ እቲ ክሕሎ ዘሎዎ ግዴታ፤ ብኣፍኣዊ ምርክኻብ እንተ ዘይኮይኑ፤ ቲቶስ፣ ነዚ ጉዳይ እዚ ምትግባሩ ካበይ ፈለጠ? ስለዚ ኸአ “ከምቲ ኣነ ዝኣዘዘኩኻ” በሎ። እዚ ትእዛዝ ከአ አብቲ መልእክቲ ብዝርዝር ኣይተጻሕፈን። እቲ ኤጲስቆጶስ፤ ነቲ ምትግባር ካብ ኣፍ ናብ ኣፍ ኢዩ ዘፍለጠ፤ ናባና ኸአ ብውርሻ ኣበው ኣቢሉ በጽሐ።

ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ንተማሃራዩ ጢሞቴዎስ ኤጲስቆጶስ ኤፌሶን ዝበሎ ነገራት ልክዕ ብኸምዚ ንርድኦ፤ “እዚ አብ ቅድሚ

ብዙሓት ምስክር ካባይ ዝሰማዕካዮ ድማ ንኻልኦት ክምህሩ ንዝከኣሎም እሙናት ሰብ ሕድሪ ሃቦም።” (2ጢሞ.2:2)።

አብዚ ብምስማዕ ድኣ እምበር ብጽሑፍ ኣይኮነን። እቲ ካብኡ ዝሰምዖውን እንታይ ከም ዝኸነ ኣይተጠቕሰን። ብዘይጥርጥር ከአ እዚ ኣስተምህሮ እዚ ከምቲ ካብ ቅዱስ ጳውሎስ ናብ ቅዱስ ጢሞቴዎስ ዝተመሓላለፈ፤ ካብኡ ኸአ ናብቶም እሙናትን ክኢላታትን ንኻልኦት ክምህሩ ንዝኸኣሎውን ተመሓላለፈ። እቲ ምርክኻብ ከአ ክሳብ ናባና ዝበጽሖ ቀጸለ።

እቶም ንኹሉ ነገር ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ብጥቕሲ ክምስክሩ ግዲ ዝበለ፤ እቲ ሓዋርያ ዮሃንስ ካብ ኣፍ ናብ ኣፍ ዝበሎ ረስዑ (2ዮሃ.)። እቲ አብ ኣብያተ-ክርስቲያናት ብዘይጽሑፍ ዝሠርዖውን ረስዑ (1ቈረ.11:34)። እቲ ንተምሃሮ እም ዝኣዘዘዎምውን ረስዑ (2ጢሞ.2:2)። ነቲ አብ መልእክቶም ይኹን አብ ወንጌላ ቶም አብ ጽሑፍ ዘይሠፈረ ኣስተምህሮ ሓዋርያት፤ አብ ቤተ ክርስቲያን ድማ ናብ ናይ ሥነ-ምግባር ህይወት ዝተለወጠ ረስዑ...

ነዚ ሓደ ከም ኣብነት እንጠቕሶ፤ ንሰንበት መዓልቲ ጎይታ ንክትከውን ምቕዳሶም ኢዩ።

ከሎም እቶም ብመጽሓፍ ቅዱስ ዝኣምኑ ክርስቲያን፤ እሞ ኸአ ነቲ ናይ ቤተክርስቲያን ውርሻ ኣበው ዝጸረሩ፤ አብ ክንዲ ንቐዳመይቲ ሰንበት፤ ንሰንበት ይቕድሱ። ብፊደል እታ “ንመዓልቲ ቀዳመይቲ ሰንበት ክትቅድሳ ዘክር” (ዘጸ.20:8)፤ (ዘዳ.5:12)። እትብል ጥቕሲ ብፍጹም ግድን ኣይብሉን።

አብ ክንዲ ቀዳመይቲ ሰንበት ንሰንበት ምክኻር ዝብል ኣስተምህሮ ካበይ ኣምጽእዎ?

ካብ ወንጌል ድዩ ወይስ ካብ ውርሻ ኣበው? ብዘይጥርጥር ካብ ውርሻ ኣበው ኢዩ። ምስናይ እዚ ግን ሓንቲ ጥቕሲ ኳ እንተ

ኾነት “ሰንበት አክብሩ” ትብል ወይ ከአ “ንሰንበት አክብር ዝኾነ ሥራሕ ከአ ብመዓልቲ ሰንበት አይትሥራሕ” ትብል አይረክቡን።

ሰንበት ምክባር፣ አባታትና ሓዋርያት ዘተግበርዎ፣ ሓደ ካብቲ ናይ ቤተክርስቲያንና ውርሻ አበው ኢዩ፣ እዚ ኸአ ካብ ቃል ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኮይኑ ግን ኣብ ወንጌል ብግልጺ ዘይተጸሕፈ ኢዩ። ኣብ ግብሪ ሓዋርያት በዚ ኣምላኻዊ ምርኽኻብ ዝሕብር ተግባር ተጠቓሉ ኣሎ።

እዚ ዘይተጸሕፈ ትእዛዝ ግን፣ ቤተክርስቲያን ትኣምነሉን ኣብ ተግባር ተውዕሎን ኮይኑ ኣሎ፣ ስለዚ ድማ ኩለን ኣብያተክርስ ቲያናት ንሰንበት ምቕዳሰን፣ ብውርሻ አበው ቤተክርስቲያን ከም ዝኣምና የመልክት።

ኣብ መልእኽቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ከአ ንሱ ካብ ጉይታ ይረኻኹብ ከም ዝነበረ ዘመልክት ኣሎ።

ንሱ ብዛዕባ ምሥጢር ቅዱሴ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣነ ካብ ጉይታ ዝተቐበልኩም ኢየ እሞ፣ ንኣካትኩምውን ዝነገርኩም፡...” (1ቈረ.11:23)።

እምበኣርክስ ንሱ ኣብዚ ብዛዕባ ምርኽኻብ ኢዩ ዝዛረብ ዘሎ፣ ካብ ጉይታ ዝተቐበሎ፣ ናብ ቤተክርስቲያን ኣብ ቈረንቶስ ኣረኪብዎ፣ ዋላኳ መጽሓፍ ቅዱስ፣ እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ካብ ጉይታ መኣስን ብኸመይን ከም ዝተረከቦ እንተ ዘይጠቐሰ፣ ብዛዕባ ሃይማኖታዊ መምርሒ ግን ሓሳባት ይህብ፣ ከመይ ኢሉ ብምርኽኻብ ንቤተክርስቲያን ከም ዘእተዎ ኸአ ይሕብር።

አቆዲምና ኣብ ወንጌል ከመይ ገይሩ ጉይታ እዚ ምሥጢር እዚ ንሓዋርያት ከም ዘረከቦም ፈሊጥና፣ ንቤተክርስቲያን ከም ዘረከብዎ ግን ኣይጠቐሱን። ምክንያቱ ኣድላይነቱ ቤተክርስቲያን ክትነብረሉን ክትግብሮን እምበር፣ ናይ ምጽሓፍ ኣድላይነት

ኣይነበሮን። ይኹን ደኣምበር ሓዋርያ ጳውሎስ ከምኡ ዝዓይነቱ ምርኽኻብ ጠቓሉ ኣሎ።

ከምኡውን ሓዋርያ ይሁዳ እቲ ብመገዲ ውርሻ ኣበው ዝተቐበሎ ነገራት ኣብ መልእኽቱ ዝመዝገቦ ኣሎ።

ሀ፡- አቆዲምና ገለ ነጥብታት ካብኡ ጠቓሎና ንርና፣ እቲ ብምክንያት ሥጋ ሙሴ፣ ምስ ሰይጣን ዝኾነ ክርክር፣ ኣብ መልእኽቲ ይሁዳ ዝተጸሕፈ ክንውሸኩሉ ኢና፣ ከምዚ ዝሰዕብ ድማ ይብል፤ “ሚካኤል፣ እቲ ሊቀ መላእኽቲ፣ ግና ብዛዕባ ሥጋ ሙሴ ምስ ዲያብሎስ እናተኸራኸረ ምስ ተማገገተ፣ እግዚአብሔር ይግናሕካ፣ ደኣ በሎ እምበር፣ ፍርዲ ጸርፊ ከዛረቦ ኣይደፈረን።” (ይሁ.9)። ካብዚ ኹሉ ከአ ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣይተጸሕፈን። ምናልባት ይሁዳ ብመገዲ ውርሻ ኣበው ኣቢሉ ፈሊጥዎ ይኸውን።

ለ፡- ከምኡውን እቲ ህዝቢ ከመይ ኢሉ ካብ እምባ ሲና እቲ ትእዛዛት ከም ዝተቐበሎ፣ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሙሴ እኳ፣ እፈርህን እምብድብድን ኣሎኹ፣ ክሳዕ ዝብል፣ እቲ ትርኢት ክሳዕ ክንድዚ ዘፍርህ ነበረ።” (ዕብ. 12:21)። እዛ ከም ቃል ሙሴ ሠፊራ ዘላ ጥቕሲ፣ ኣብ ዘጸአትን ዘዳግምን ኣይተጠቐሰትን። ምናልባት ሓዋርያ ጳውሎስ ብመገዲ ውርሻ ኣበው ፈሊጥዎ ይኸውን።

ሐ፡- ከምኡ ኸአ እቲ ኣብ ራእይ ዮሃንስ ብዛዕባ ስሕተት በላዓም ዝተጸሕፈ ንውሸኹ፣ እዚ እቲ ብዝርዝሩ ኣብ መጽሓፍ ዘዳግም (ዘዳ.24:25) ዘይተጠቐሰ ግን ኣብ ራእይ ዮሃንስ ዝተጸሕፈ ኢዩ። “ነቲ ኣብ ቅድሚ እስራኤል መንሳተቲ ንምግባር፣ ንጣኦታት እተሓርደ ክበልዑን ክምንዝሩን ንባላቕ ዝመሃሮ ምህሮ በላዓም

ዝሓዙ ስለ ዘለዉኻ ግና፡ ቅሩብ ረኪበልካ አሎኹ።” (ራእ.2:14)። ኣብ ዘገሓቁ ኸኣ ከምኡ ከም ዝገበሩ ጠቐስ (ዘሁ.25)። እንተ ኾነ ግን እዚ ካብ ኣስተምህሮ በላዓም ከም ዝኮበረ ኣይጠቐስን። ምናልባት የሃንስ ነዚ ብውርሻ ኣበው ኣቢሉ ፈሊጥዎ ይኸውን።

ከምኡውን ምስ እዚ ክጽንበር ዝኸኸል እቲ ሓዋርያ ጴጥሮስ ብዛዕባ በላዓም ዝጠቐሶ ኢዩ (2ጴጥ.2:15)። ምስኡ ኸኣ እቲ ይሁዳ ኣብ (ይሁ.11) “... ምእንቲ ዓስቢ ብስሕተት በላዓም ጸደፉ” ዝበለ።

መ፡- ከምኡ ኸኣ ሓዋርያ ይሁዳ ብዛዕባ ትንቢት ሂኖክ ኣብ ብሉይ ኪዳን ዘይተጸሕፈ ተዛረበ፤ “ሂኖክ፡ እቲ ሻብዓይ ካብ ኣዳም፡ ነዚኣቶም እንሆ፡ ጎይታ ኸኸላቶም ክፈርዶም ኢሉ ምስ ኣእላፋት ቅዱሳኑ መጺኡ ኣሎ።...” (ይሁ.14-15)። እዚ ትንቢት እዚውን ካብ ውርሻ ኣበው ኢዩ ዝኸውን መሠረቲ።

ረ፡- ከምኡውን እቲ ክንግንዘቦ ዘሎና ሕጊ ምግዛር ኣቦና ኣብርሃም ካብ ኣምላኽ ኢዩ ዝተቐበሎ፡ (ዘፍ.17)። ቅድሚ ንምትግባሩ ዝተጸሕፈ ሕጊ ምውፁኡ ኸኣ ኣብ ሰባት፡ ብምርኽኻ ኻብ ኣስፋሕፍሐ።

ካብ ጥቕምታት ውርሻ ኣበው

፩፡- ንባዕሉ መጽሓፍ ቅዱስ ብውርሻ ኣበው ኢና ፈሊጥናዮ፡ ብዘይእዚ መንገዲ ክንፈልጦን ከነለልዮን ኣይምኻኣልናን። ብድሕ ሪዚ ድማ ንመጽሓፍ ሓድሽ ኪዳን ቅዱስ ገባኢታት ወሰነልና።

፪፡- ብውርሻ ኣበው ኣቢሉ ኩሉ ሥርዓትን ኣገባብን ውርሻ ቤተክርስቲያንን ናባና በጺሑ።

፫፡- ውርሻ ኣበው ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ እናተመሓላለፈ ነቲ ቅኑዕ እምነት ዓቕበልና። ንነብሲወከፍ ሰብ ጥቕስታት መጽሓፍ ቅዱስ፡ ከከምቲ ዝርድኦ ክገልጸ እንተ ዝሕደግ ነይሩ፡ ብሓደ እምነት ዘይተጠርነፉ ብዙሓት ማሕበራትን ውጥናትን ምተረኽቡ። ምክንያቱ መጽሓፍ ነብሱ ዝኸኸለ ኢዩ፡ ትርጉም ከኣ ነብሱ ዝኸኸለ ኢዩ።

፬፡- ሓደ ሓደ ሃይማኖታዊ መምርሕን ኣስተምህሮን ከም ንመዓልቲ ሰንበት ምቕዳስ፣ በረኽት መስቀል፣ ብሓንቲ ቃል ኪዳን ምንባር፣ ንምውታን ምጽላይ፣ ናይ ነብሲወከፍ ክህነት ደረጃን ተግባሩን ዓቀበልና።

ቅኑዕ ውርሻ ኣበውን ዘይቅኑዕ ውርሻ ኣበውን

እቶም ውርሻ ኣበው ዘይቅበሉ፡ “ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ነጺግዎ” ኢሎም የመክንዩ፡ ንሱ ኸኣ ኣብቲ ንጸሓፍትን ፈሪሳውያንን ዝገሠጸም ኢዩ፡ “... ስለምንታይ ደኣ ንሸኻትኩም ምእንቲ ሥርዓትኩም ትእዛዝ ኣምላኽ ተፍርሱ ኣሎኹም።” (ማቴ.15:3)። ከምኡ ኸኣ ምስኡ ኣተሓሓዙ ንገለ ዘይቅኑዕ ውርሻ ኣበው ወቕሱ፡ (ማቴ.15:4-6)።

ከምኡ ኸኣ ብቻል ሓዋርያ ጳውሎስ የመክንዩ “ከም ናይ ክርስቶስ ዘይኮነስ፡ ብልማድ ሰብ፡ ከም ምህሮ ቁልዑት እዛ ዓለም እዚኣ፡ ብጥበብ ዓለምን ብኸንቲን ምጥባር ሓደ እኳ ከይማርኸኩምሲ፡ ተጠንቀቐ።” (ቈሎ.2:8)።

ንሕና አብዚ ዘረባና ብዛዕባ ውርሻ ኣበው ከምቲ ብሰብ ዝተማህረ፡ ከንቶ ውርሻ ኣበው ማለትና ኣይኮነን፡ ወይ ከኣ ኣንጻር ኣስተምህሮ መጽሓፍ ቅዱስን መንፈስን ማለትና ኣይኮነን፡ ወይ ከኣ ከምቲ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣጋሊጹ ዝወቐሶ...

ንሕና ነቲ ጠዑይን ዝተፈላለዩን ውርሻ ኣበው ማለት ኢና፤

፩፡- ኣስተምህሮ ጉይታ ንባዕሉ ናባና ብውርሻ ኣበው በጽሖ።

፪፡- ሓዋርያዊ ውርሻ ኣበው፡ ኣስተምህሮ ኣቦታትና ሓዋርያት ብሰንሰለታዊ ምርኽኻብ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ናባና በጽሖ።

፫፡- ቤተክርስቲያናዊ ውርሻ ኣበው፡ እቲ ብቐዳስ ጉባኤታት ቤተክርስቲያን ኣብ ሕግታታን ሥርዓታታን ዝተወሰነ፡ ብዓባይቲ መምህራን ቤተክርስቲያን ኣቦታትናን ወይ ብጀጋኑ እምነት ሰማእታት ኢዩ ናባና ዝበጽሖ። እዚ ኸኣ ኣብ ኣገዳሲ ነጥቢ የሰግረና፡ ንሱ ኸኣ፤

ሥልጣን ቤተክርስቲያን ኣብ ምሕጋግ

እዚ ሥልጣን እዚ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ነቦታትና ሓዋርያት ከምዚ ዝሰዕብ ብምባል ኣረከቦም፤ “ኣብ ምድሪ ዝሰርኩምዎ ኩሉ ኣብ ሰማይ እሱር ክኸውን ኢዩ። ኣብ ምድሪ ዝፈታሕኩምዎ ኩሉ ድማ ኣብ ሰማይ ፍቱሕ ከም ዝኸውን፡ ብሓቂ እብላኩም ኣለኹ።” (ማቴ.18:18)። ቤተ ክርስቲያን ከኣ ነዚ ተግባር ሥልጣን እዚ ኣብታ ንመጀመርታ ኣብ ኢየሩሳሌም ኣብ ዝተጋበኡሉ እዋን፡ ብ 45 ዓ. ም. ጀሚራቶ። እዚ ጉባኤ ኸኣ ብዛዕባ “ኣህዛብ ኣብ እምነት ምቕባል” ኢዩ ዘትዩ። ኣቦታትና ሓዋርያት ከኣ ነዛብ ብቐልል ዝበለ ሸኽም ኣብ እምነት ኸኸቐበልዎም ወሰኑ፡ ከምዚ ዝሰዕብ ከኣ በሉ፤ “ብዘይእቲ ዝተገብኡ፡ ማለት፤ ንግኡታት ካብ

እተሠወኡን ደምን፡ ካብ ሕኑቕን ዝሙትን ደኣ ክትክልከሉ እምበር፡ ገለ ሓለፋ ዖር እኳ ከይንጽዕነኩም፡ ንመንፈስ ቅዱስን ንዓናን ተራእዩና ኢዩ እዋ፡ ርእሰኻትኩም ካብዚ እንተ ሓሎኹም፡ ጽቡቕ ክትረኽቡ ኢኹም። ደኣን ኮኑ።” (ግብ.15:28-29)።

ናይ ከባብን ሓፈሻውን ጉባኤታት ምግባእ ከኣ ቀጺሉ፡ እዚ ኸኣ በቲ ጉይታና ንክህነት ዘለዎም ሰባት፡ ኸኸምህሩን ክሕግጉን ክሠርዑን ዝሃዎም ሥልጣን ኢዩ። እዚ ጉባኤታት ከኣ ንቤተ ክርስቲያን ኣስተምህሮን ሥርዓት ቤተክርስቲያንን ሠርዓላ፡ ሓደ ካብ ውርሻ ኣበው ቤተክርስቲያን ድማ ተቈጽረ።

ቅኑዕ ውርሻ ኣበው ከማልእም ዘለዎ ነጥብታት፤

፩፡- ንመጽሓፍ ቅዱስ ዘይጸረር ክኸውን ኣሎዎ። (ገላ.1:8)።

፪፡- ምስ ካልእ ውርሻ ኣበው ቤተክርስቲያን ዘይጸረር ክኸውን ኣሎዎ።

፫፡- ብ ኣብያተክርስቲያናት ቅቡል ክኸውን ኣሎዎ።

ከምቲ ፍሉጥ ከኣ ኣብ ነባሲ ወከፍ ሓድሽ ወለዶ፡ ሓድሽ ነገራት ይቀላቐል እዋ፡ ሃይማኖት ርእይቶ ክህበሉ ይጅምር፡ ምኽንያቱ ምእንቲ ህዝቢ ሓላባቶም ከይናወጽ ርእይቶኦም ውን ከይዝሮን፡ እቲ ሓቂ ካብ ከንቲ ኣበይ ከም ዘሎ ምፍላጥ ከይሰእኑን፡ ከምኡ ውን ኮሎም ሰባት ብመጽሓፍ ቅዱስን መሠረተ ሃይማኖትን ፈላጣት ስለ ዘይኮኑ ኢዩ።

ስለዚ ኸኣ ቤተክርስቲያን ብሥልጣን ኣስተምህሮን ምሕጋግ ሥርዓትን ተበጊሳ፡ ብዛዕባ እቲ ጉዳይ ርእይቶኣ ክትህብ ትጅምር፡ ምኽንያቱ ከምቲ መጽሓፍ ዝበሎ፡ ካብ ኣፍ ካህን ሕጊ ይውሰድ።

ብቐጻልነት ወለዶታት ድማ ኣስተምህሮ ቤተክርስቲያን ኣብ ዝተወሰነ ወለዶ፡ ናብ ውርሻ ኣበው ይቐየር እዋ ወለዶታት

ይወርስዎ።

አቦታትና ሓዋርያት ከአ ውርሻ አበው ንክሶቀብ አዘዙ፤

ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ደጊም፡ እንቲም አሕዋትና፡ ጸኒዕኩም ቁሙ እሞ ነቲ ብቻልና ወይ ብደብዳቤ ታትና እተመሃርኩምዎ ትምህርቲ ሓዝዎ።” (2ተሰ.2:15)። ከም ኡውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እምበኣርከስ፡ ኡቲም አሕዋትና፡ ካብቲ ቦቲ ካባና እተቐበሎ ምህሮ ዘይነብር፡ ብዘይሥርዓት ዝመላለስ ዘበለ ሓው ክትፍለዩ፡ ብስም ጉይታና ኢየሱስ ንእዝዙ ኩም አሎና።” (2ተሰ.3:6)። ንሱብ ቁረንቶስ ከአ ከምዚ ዝሰዕብ ብሎም፤ “ሕጂ ድማ ብኹሉ ስለ ዝዘከርኩምንን ከምቲ ዝመሃር ኩኹም ጌርኩም፡ ነቲ ምህሮ ስለ ዝሓዝኩምዎን እንእደኩም አሎኹ።” (1ቁረ.11:2)።

ካብቲ ብጣዕሚ ዘሕዝን ከአ አሕዋትና ፕሮቴስታንት፡ አብቲ ናይ በይሩት ትርጉም መጽሓፍ ቅዱስ፡ አብ ክንዲ (ውርሻ አበው) ምባል (አስተምህሮ) ኢሎም ተርጉሞምዎ አለዉ። እዚ መኾኒኡ ኸአ ንሓሳባት ውርሻ አበው ስለ ዝድግፍ ኢዩ። እቲ ውርሻ አበው ዝብል ቃል ግን አብቲ ኩሉ ቤተክርስቲያን ዘይትቐበሎ ናይ ክንቲ ውርሻ አበው ከም ዘሎዎ ገዲፎምዎ።

ፕሮቴስታንት ውርሻ አበው አሎዎም፤

እዚ ውርሻ አበው እዚ ኸአ እተን ማሕበራቶም ብሓደ እምነት ዝነብራሉ ኢዩ፡ አብቲ ናይ ግሊ መጻሕፍቲ ጸሎቶም ክንርእዩ ንክእል፡ ከም አብነት... አቃውማ ካህናት፥ ሽማግሌታት ከምኡ ዘአመሰለን...

ዝኾነ ዘዝተገልጸሉ አይኮነን ዝብል፡ ወይ ከምቲ ዝፈቐዶ ዝገብር፡ ዝክተልዎ ሥርዓት አሎዎም።

እዚ ዋላ እኳ ብኸልእ አስማት እንተ ተሰምዮ ብዘይጥርጥር ውርሻ አበው ኢዩ።

ዝኾነ ይኹን፡ ፕሮቴስታንት ንውርሻ አበው ምስናይ ምክኡ ዶም፡ ዝጥቀሙሉን ዝከታተልዎን ውርሻ አበው አሎዎም። ንሥርዓት እና ከሓዱ ናይ ገዛእ ርእሶም ሥርዓት አሎዎም። ዝተጸንዐ ጸሎታትን ናይ መዛሙራት አዝማችን አብ ዝተፈላለዩ ቦዓለ ሽመታትን ጉዳያትን ከም ጥምቀትን ቃል ኪዳንን ሞትን ደጋጊሞም ዝጥቀሙሉ ንባባትን ዝብልዎ ጸሎታትን አለዎም። እዚ ኸአ ንዝተጸሕፈ ጸሎታት እናከሓዱ ኢዮም።

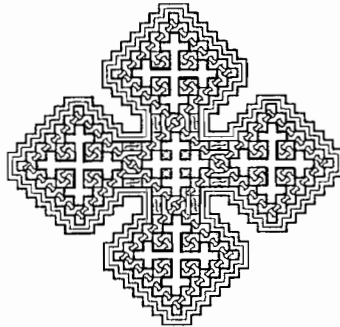
እምበኣርከስ ውርሻ አበው አሎዎም... ነቲ ዝተፈልየን ንሃይማኖታዊ መምሪሒኦም ዘይሰማማዕን ውርሻ አበው ግን ይክሕዱ። ውርሻ አበው አዝዩ ሃብታም ውርሻ ክንሱ፡ ዝኾነት ቤተክርስቲያን ምስ እተጥፍእ ክሳራኡ ኢዩ፡ ብዘይሕሉፍ ታሪኽ ኮይና ኸአ ትተርፍ፡ ንኹሉ ስብ አብቲ ናይ ምርጻእን ምትርጓምን ነፃነቲ ገታኢ (መላሲ) ዘይብሉ ኮይኑ ይተርፍ።

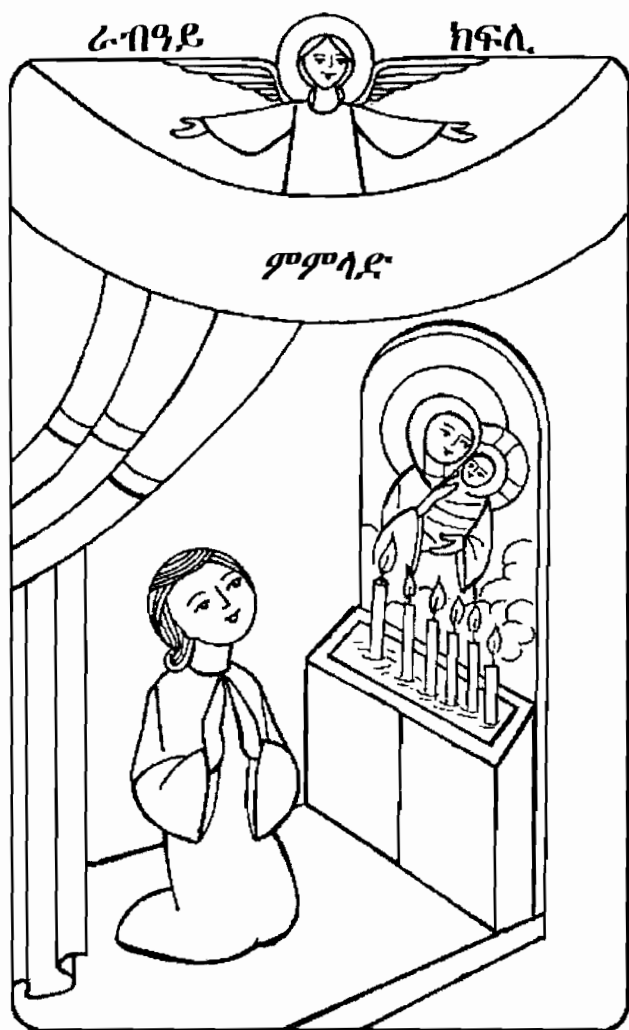
ከምኡውን አሕዋትና ፕሮቴስታንት ንቻላት አቦታቶም ይከናኹ፤

ንሕና አብ ትርጉማት ቃል አቦታት፡ ከም መጻሕፍቲ ቅዱስ ዮሃንስ አፈወርቂ ክንምርኩስ እንከሎና፡ አብ ሥነ-መለኮትን ሃይማኖታዊ መምርሕን ከአ መጻሕፍቲ ቅዱስ አትናቴዎስን ከምኡ ኸአ ቅዱስ ቁርሎስን ቅዱስ ጎርጎርዮስ-ዓቢይን፡ ብቃል አምላኽ ተናጋሪን... ንምርኩስ፡ ንሳቶም ከአ ንመጻሕፍቲ ሉተር ይግደሱ፡ ከምኡ ኸአ ካልቪንን ዞኤንጂልን ማውዲን፡ ነቶም ካብእም ውሩያት ሰባትውን አቦታት ኢሎም አይሰምዶምን። ቦቲ ሓደ ወገን ግን ንመጻሕፍቶም ካብቲ ሥነ-ፍልጠት አቦታት ይጅጽርዎ...

ዋላ እኪ እንተ አክበርዎም፡ ብእኣም ግን አይምርሑን
ኢዮም...

መጻሕፍቶም አገዳሰነት አለዎ፡ ምጽራርን ዘይምኽታሉን ግን
ይከአል ኢዩ... ከም ርእይቶ መጠን አገዳሰነት አለዎ፡ ግን ግዴታ
አይኮነን...

ክልተ ዓይነት ምምላድ አሉ

ፕሮቴስታንት ብምሉኡ ምምላድ ዝበሃል፡ ብቅድስቲ ድንግል ማርያም ወይ ብመላእኸቲ፡ ወይ ብቅዱሳን ዝኣመሰለ፡ ኣይቅበሉን ኢዮም። ነዚ ዝምርኮሱሉ ኸኣ እቲ ከምዚ ዝሰዕብ ኣበሃህላ ሓዋርያ ዮሃንስ ኢዩ፤ “... ጠበቓ ኣብ ኣቦ ኣሎና፡ ንሱ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ እቲ ጳድቕ ኢዩ።” (1ዮሃ.2:1)። ከምኡውን እቲ፤ “ማለት፡ ኣምላኽ ሓደ በይኑ ኢዩ እዋ እቲ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ዘሎ ማእከላይውን፡ እቲ ሰብ፡ ክርስቶስ ኢየሱስ፡ ሓደ በይኑ ኢዩ።” (1ጢሞ.2:5)። ዝብል ቃል ሓዋርያ ጳውሎስ ኢዩ።

፩፡- ብሓቂ ኣብ መንጎ ምምላድ ኢየሱስ ክርስቶስን ቅዱሳንን ዓቢይ መሠረታዊ ፍልልይ ኣሎ፤ ምምላድ ኢየሱስ ክርስቶስ ናይ ተበጃውነት ምምላድ ኢዩ...

ማለት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ቦቲ ንተበጃውነትና፡ ኣብ ክንዳና ዋጋ ሓጢአት ዝኸፈለ ገይሩ ንሕድገት ሓጢአትና ይማልድ። ምምላድ ጎይታ ልክዕ ከም፡ “ጸብጸብ ሓጢአቶም ሕደገሎም፡ ምኽንያቱ ኣነ ኣብ ክንድኦም እቲ ኣበሳ ጸርኩ” ዝብል ኢዩ። (ኢ.ሳ.53:6)።

በዚ ኸኣ ከም መንጎኛ ኮይኑ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ይቐውም። ንሱ እቲ ሓደ መንጎኛ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ዝቐውመ ኢዩ፤ ካብ ሓጢአቶም ንክከፈዎም፡ ምእንትኦም ስለ ዝሞተ፡ ንኣቦ ኣብቲ ኣምላኻዊ ፍርዲ መሰሉ ሂቡ፡ ንሱብ ድማ ሕድገት ኣውሃቦ።

ሓዋርያ ቅዱስ ዮሃንስ እዚ ትርጉም ማለቱ ኢዩ፤ “... ሓደ እኳ ሓጢአት ዝገበረ እንተሎ፡ ጠበቓ ኣብ ኣቦ ኣሎና፡ ንሱ

ኢየሱስ ክርስቶስ፡ እቲ ጳድቕ ኢዩ። ንሱ ድማ ብናይ ሓጢአት መተዓረቕ ኢዩ፡ ብናይ ሓጢአት ኩላ ዓለም ድማ ኢዩ እምበር፡ ብናይ ሓጢአትና ጥራይ ኣይኮነን።” (1ዮሃ.2:1-2) ዝበሉ።

ኣብዚ እምበኣር እታ ናይ ተበጃውነት ምምላድ ብርሀ ዝበለት ትመስል። ንሳ ነቲ ዝሓጥአ ሰብ ምምላድ ኢያ፤ “ሓደ ምስ ዝሓጥአ” እቲ ዝሓጥአ እዚ ተበጃውነት የድጎሉ። እቲ ሓደ በይኑ ነዚ ተበጃውነት ዘቕረበ ኸኣ፡ ንሱ እቲ ብፀእ ኢየሱስ ክርስቶስ ኢዩ። ስለዚ ኸኣ ቦቲ ምእንታና ዝፈሰሰ ደሙ ገይሩ፡ ኣብ ክንዳና ምምላድ ዝኸለል ኢዩ።

ልክዕ ብኸምዚ ዓይነት ርድኢት ሓዋርያ ጳውሎስ ኸኣ ነቲ ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን እቲ ሓደ በይኑ መንጎኛ ከም ዝኾነ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ማለት፡ ኣምላኽ ሓደ በይኑ ኢዩ እዋ እቲ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ዘሎ ማእከላይውን፡ እቲ ሰብ፡ ክርስቶስ ኢየሱስ፡ ሓደ በይኑ ኢዩ። ብግዜኡ ንዝኸውን ምስክር ንሱ ኣብ ክንዲ ኩሉ ክኸውን ኢሉ ነፍሱ በጃ ሃቦ።” (1ጢሞ.2:5-6)። እምበኣርከስ ንሱ ኣብዚ ከም ተበጃዊ ንነፍሱ ምእንቲ ድሕነት ካልእ ነፍሲ ንዋጋ ሓጢአት ስለ ዝሃበ ይማልድ።

እዚ ዓይነት ምምላድ ክትዕ ዘድልዮ ኣይኮነን። ንግሉ ናይ ኢየሱስ ክርስቶስ ጥራይ ኢዩ፡ ምምላድ ቅዱሳን ምእንቲ ሰባት ግን፡ ምስቲ ተበጃውነትን ድሕነትን ርክብ የበሉን። ምኽንያቱ ንሱ ምእንታና ናብ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምምላድ ስለ ዝኾነ።

፪፡- ምምላድ ቅዱሳን ምእንታና ምጽላይ ጥራይ ኢዩ፡ ስለዚ ኸኣ ናይ ምምሕዳን ምምላድ ደኣምበር ከምቲ ናይ ተበጃውነት ምምላድ ክርስቶስ ኣይኮነን።

መጽሐፍ ቅዱስ ከአ ይሳማምዓሉ ኢዩ፣ ከምዚውን ይብል፤ “...ምእንቲ ሓድሕድኩም ውን ጸልዩ።” (ያዕ.5:16)። እቶም ቅዱሳንንውን ምእንትእም ሰባት ክጸልዩ ይሓቱ ነበሩ። ቅዱስ ጳውሎስ ንሰብ ተሰሎንቄ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎም፤ “ካብቶም ዓመፅትን እኩያትን ሰባት ክንድሕን ጸልዩልና።” (2ተሰ.3:1-2)። ልክዕ ከምኡ ዝአመሰለ ኸአ ካብ ሰብ እብራውያን ሓቲቱ (ዕ ብ.13:18)። ንሰብ ኤፌሶን ከአ ከምዚ ዝሰዕብ በሎም፤ “ብኹሉ ጸሎትን ልማኖን ኩሉሳዕ ብመንፈስ እናጸለኹም እሞ፣ ...ስለ ኸሉም ቅዱሳን ብጸሎት ንቅሑ።” (ኤፌ.6:18)። ምሕታት ጸሎት ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ኣገዩ ብዙሕ ኢዩ።

እቶም ቅዱሳን ጸሎትና ካብ ዝሓቱሲ ንሕናኸ ጸሎቶምዶ ኣይንሓትትን?

ካብቶም ህያዋን ሰባት፣ እቶም ጌና ኣብ ናይ ገድሊ ህይወት “ከማና ኣብ ሰቅያት” ዘለዉ፣ ምእንታና ምጽላይ ንሓትት እንተ ኩይና፣ ካብቶም ገድሎም ዝፈጸሙ ቅዱሳን ኣብ ገነት ዝነበሩ፣ እወ ኣብኡ ምስ ክርስቶስ ብህይወት ዝነበሩ ዘለዉዶ ኣይን ሓትትን...?!

እዚእም እቶም ብድሕሪ ሞቶም ካብ መሬት ናብ ገነት ምስ ዝተሳገሩ ቦታእምዶ ቀኒሱ ድዩ። ኣብ መሬት እንክለው ጥራይ ጸሎቶም ክንሓትት ዝፍቀደና። ኣብ ጥቓ ኣምላኽ ኣብ ገነት ምስ ሠፈሩኸ ጸሎቶም ንዓና ኩኑን ኮይኑ ተሪፉ።

ጸሎት ደቂ ሰባት ንሓትት ካብ ኮንና፣ ጸሎት መላእኽቲ ምሕታትናዶ ኣብዚሕናዮ ኢና?!

ናይ ምምላድ ኣብነት

፫:- ኣምላኽ ካብ ሰባት፣ ካብኣቶም ናይ ብፁኣት ምምላድ ይሓትት፤

እዚ ባዕሉ ኢዩ ዝሓተቶ፣ ይቐበሎ ምእንቲ ክፍጽሞ ኸአ ባይታ ይህቦ ኢዩ። ነዚ እግዚኣብሔር ዝተቐበሎ ምምላድ ገለ ኣብነታት ክጠቕሰሉ ኢዩ፤

ሀ:- ታሪኽ ኣቦና ኣብርሃምን ንጉሥ ኣቤሚለክን፤

ኣቤሚለክ ንሳራ ሰበይቲ ኣብርሃም ብምውሳዕ ሓጥኦ፣ ኣብ ቤተመንግሥቱ ድማ አእተዋ፣ እዚ ኸአ ብቕኑዕ ልቢ ኢዩ ዝፈጸሞ፣ ምክንያቱ ኣብርሃም ብዛዕባኦ ሓብተይ ኢያ ኢሉ ስለ ዝነበረ። ኣምላኽ ንኣቤሚለክ ብሕልሚ ተራእዮ፣ ብሞት ኣጠንቂቐ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “ሕጂ ኸአ ሰበይቲ እቲ ሰብኣይ ምላሳ። ነብዪ ኢዩ እሞ፣ ምእንቲ ክትድሕን ኸአ ንሱ ይጸልየልካ።...” (ዘፍ.20:1-7)።

ኣምላኽ ነዚ ሰብኣይ፣ ነታ ሰብይቲ ናብ ሰብኣይ ብምምላሱ ጥራይ፣ ከምሕሮ ይኸእል ነይሩ ኢዩ። ግን ንድሕነት ብግዴታ ኣብርሃም ምእንታኻ ይጸሊ፣ ህያው ከአ ቸኸውን በሎ። ብኸምዚ ኣምላኽ ንምምላድ ኣብርሃም ስለ ኣቤሚለክ ግድን በለ ሓተተውን።

ለ:- ታሪኽ እቲ እሙን ኢዮብ ምስ እቶም ሠለስተ ኣዕሩኽቲን (እዮ.42)፤

ልክዕ ከምቲ ዝተጠቐሰ መገዲ፣ ኣምላኽ ነቶም ሠለስተ ኣዕ ሩኽ ኢዮብ፣ ንኸሓድገሎም ምምላድን ጸሎትን እቲ እሙን ኢዮብ ግዲ በሎም።

ኣብዚ ኸአ መጽሐፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤

ብርአሽካ ዝመሓልካሎም፡ ንባሮትካ ዘክር።” ብድሕሪ እዚ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እግዚአብሔር ድማ ካብቲ ንህዝቡ ክገብሮ ኢሉ ተዛሪብዎ ዝነበረ ክፋእ ተጣዕሰ።” (ዘጽ.32:7-14)።

ረ፡- እዚ ኣብነት ናይ ህያዋን ጸሎት ምእንቲ ህያዋን ኢዩ። እቶም ዝዓረፉ ግን ዓቢይ ቦታ ኣሎዎም፡ ኣምላኽ ምእንትኣም ኢሉ፡ ንደቂ ሰባት ከይሓተቱ ክንሶም፡ እኳ ዝምሕሮም ዝነበረ። ምእንቲ ዝኾነ ምስ ዝጸልዩ ግዳ ክንደይ ኣዝዩ ዘይምሕር፤

ካብዚ ገለ ኣብነት፡ እቲ ምእንቲ ዳዊት ባርያኡ ኢሉ ኣጠኣት ሰሎሞን ኣደገ። ኣምላኽ ናይ ምሕረትን ርኅራኄን ተግባር ዝገበሮ ኢዩ። ኣምላኽ ንመንግሥቲ ሰሎሞን ንምብታን ወሰነ። ብዛዕባ ምምቃል መንግሥቱ ግን ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎ፤ “እዚ ግና ምእንቲ ኣቦኻ ዳዊት ብዘመንካ ኣይገብሮን፡ ካብ ኢድ ወደኻ ኢዩ ዝቐዳ። ግናኽ ነታ መንግሥቲ ብዘላሰ ኣይቀዳን ኢዩ፡ ምእንቲ ባርያይ ዳዊትን ምእንቲ እታ ዝሓፊኽዎ ኢዩሩሳሌምን ኢላ ንወደኻ ኣደ ነገድ ክህቦ ኢዩ።” (1ነገ.11:12-13)።...

ኣምላኽ ከኣ ነዚ ኣበሃህላ እዚ ኣብቲ ምስ የሮብዓም ዝተዛረበሉ ደገዎ፤ “ንየሮብዓም ከኣ በሎ፡ ዓሠርተ ቊራጽ ንኣኻ ውሰድ፡ እግዚአብሔር ኣምላኽ እስራኤል ከምዚ ይብል ኣሎ እዎ፡ እንሆ፡ ነታ መንግሥቲ ካብ ኢድ ሰሎሞን ክቐዳ ኢዩ፡ ዓሠርተ ነገድ ድማ ንኣኽ ክህበካ ኢዩ። ምእንቲ ባርያይ ዳዊትን ምእንቲ እታ ካብ ኩሎም ነገዳት እስራኤል ዝሓፊኽዎ ከተማ ኢዩሩሳሌምን ግና እቲ ኣደ ነገድ ንዕኡ ይኹን።” (1ነገ.11:31-32)።...

“ግናኽ ምእንቲ እቲ ትእዛዛተይን ሕግታተይን ዝሓለወ፡ ምእንቲ እቲ ዝሓፊኽዎ ባርያይ ዳዊት ኢሉ፡ ገዢሉ ዘመን ህይወቱ መሰፍን እገብሮ እምበር፡ ነታ መንግሥቲ ብዘላሰ ካብ

ኢዱ ኣይወሰዳን ኢዩ።” (1ነገ.11:34)።

ኣምላኽ ነዚ “ምእንቲ ዳዊት ባርያይ” ኣበሃህላ እዚ፡ ኣብ ኣደ ምዕራፍ ጥራይ ሠለስተ ጊዜ ደጋገዎ፡ ስለዚ ኸኣ እቲ መዘምር ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ምእንቲ ዳዊት ባርያኻ ኢልካ ገጽ ቅቡእካ ኣይትምለስ።” (መዝ.132:10)።

ቦታ ዳዊት ኣብ ቅድሚ እግዚአብሔር ክሳዕ ክንድዚ ካብ ኮነሰ፡ ቦታ እግዝእትካ ማርያም ደኣ ክንደይ ዝሓሸ ዘይከውን። መላእኽትን እቲ ካብ ኣንስቲ ካብ ዝተውልደ ዝዓበዩ ዮሃንስ መጥመቕን፡ እቶም ገዢሉ ሰቅያት ተጻዊሮም ምእንቲ ጎይታ ዝተሠውኡ ሰማእታትከ ቦታኣም ክሳዕ ክንደይ ዝዓበዩ ኢዩ።

ስለዚ ኸኣ ጸሎት እቶም ኣብ ምድሪ ዘለዉ መናብርትና ንሓትት ካብ ኮንናሰ፡ ስለምንታይ ደኣ ኢና ጸሎት ናይ እቶም፤ “ከም ከዋኸብቲ ንዘልኣለም ኣለም ዝበርሁ” (ዳን.12:3)። ዘይንሓ ትት?! ስለምንታይ ኢና ጸሎት ናይ እቶም “ሠናይ ገድሊ ዝተጋደሉ፡ ጉያ ዝወድኡ ነታ እምነት ዝሓለዉ” (2ጢሞ.4:7)። ዘይንሓትት።

እቲ ምምላድ እንተ ድኣ “ጸሎት” መንጎኻንት ኮይኑ ዝቐጻጸር፡ ዝኾነ መንጎኻንት እንተ ድኣ ዘይቅቡል ኮይኑ፡ ዝኾነ ጸሎት ምእንቲ ካልእ ሰብ ውን ዘይቅቡል ይኸውን፡ ምኽንያቱ “ኣደ መንጎኻ ጥራይ ስለ ዘሎና...”

እዚ ኸኣ “እቲ ርክብ ኣምላኽ ምስ ሰብ፡ ናይ ቀጥታ ርክብን፡ ኣብቲ ጽላል ኣምላኽዎ ፍቕሪ፡ ንዝኾነት ካብ ካልእ ጸሎት ዘየድልዩ ጊርካ ብምቕጻር...” ብምንጻግ መንጎኻንት ጸሎት፡ ንሓዋርያ ያዕቆብ ኣብቲ ንሱ፤ “... ምእንቲ ኣድሕድ ኩም ውን ጸልዩ። ጸሎት ጻድቕ ብግብራ ብዙሕ ተስልጥ ኢያ።” (ያዕ.5:16)። ዝበሎ፡ የጋግዮ ኣሎ ማለት ኢዩ፡ (የርሕቕ)።

ከምኡ ኸአ ኩሉ እቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተጠቐሰ፡ ምእንቲ ካልኣት ጸሎት፡ ትርጉም ዘይብሉን ኣንጻር ኣምላካዊ ፍቕርን ይኸውን ኣሎ ማለት ኢዩ!!

ምክንያቱ፡ “ኣምላክ ንሰብ ስለ ዘፍቅር፡ ካልኣት ቦቲ ኣባታዊ ፍቕር ኣብ ልዕሊ ደቁን ቦቲ ኣባታዊ ሞጓሲኡን ኸከክርዎ፡ ከምኡ ኸአ ንደቁ ክጽልዩሎም ስለ ዘድልዩ...!”

እዚ እም እምበኣር ኣብቲ ምርጻእ ኣምላካዊ ድልዎት፡ ኣብቲ ኣምላክ ንኣቢሚልክ ኣብርሃም ምእንትኡ ኸክጽልዩሉ ዝኣዘዞን (ዘፍ.20:7)። ኣብቲ ነዕናኽ ኢዮብ፡ ኢዮብ ኸክጽልዩሎም ዝኣዘዞን (እዮ.42:8)። ዘካፍኡ ይኹኑ ኣሎ-ዉ።

እቲ ደቂ ሰባት ኣብ ንሐድሕዶም (ዝፃረፉን ዝጋደሉ ዘለዉን) ዝገብርዎ ጸሎት ናይ ፍቕሪ ምስክር ኢዩ። እቲ ኣብ ደቂ ሰባት ዘሎ እንካን ሃባን፡ እቶም ህያዋን ደቂ ሰባት፡ ቡቶም ዝፃረፉ ህያዋን ከም ዝኾኑ ኣምላክ ከኣ ጸሎቶም ከም ዝቐበል ምስክር እምነት ኢዩ፡ ከምኡ-ውን ኣምላክ ንቕዱሳኑ ከም ዘክብር ምስክር ኢዩ።

ስለዚ፡ ኣምላክ ንጥቕሚ ደቂ ሰባት ኢሉ፡ ምምላድ ኣፍቀደ። እዚ ምምላድ ከኣ፡ ኣብ መንጎ ተቐማጦ ሰማይን ምድርን ሓደ ዝተዘርገሐ ድልድል ኣቐመ። ሰማይ ኣብ ኣዲንቲ ደቂ ሰባት ተፍርህን ሥውርትን ኮይና ኣይተረፈትን፡ ሰብ ብመናፍስትን ሥርሖምን ፍቕሮምን እምነት ክህልዎ ክኢሉ።

ኣብዚ፡ ቡቶም ከሓድቲ፡ ምምላድ ብብዝሒ ዝቐርብ ኣገዳሲ ሕቶ ኣሎና፡ ንሱ ኸአ፤

መላእኽትን ቅዱሳንንሲ ነዚ ኣብ መሬት ዘሎናዮ ሃለዎት ይፈልጥዎ ድዮም?

፬፡- መንፈስ ቅዱሳንን ደ ሃለዎትና ትፈልጥ ኢያ? ጸሎትናኽ ይበጽሖም ድዮ?

ነዚ ሕቶ ኸአ ብእው ንምልሰሉ፡ ምስክራትና ኸአ እዚ ዝስዕብ ኢዩ፤

ሀ፡- ሰማያዊ ፍልጠት፡ ልዕሊ ምድራዊ ፍልጠት ከም ዝኾነ ጥርጥር የብሉን። ስለዚ ኸአ ሓደ ሰብ፤ ኣብ ሰማይ ዘለዉ ቅዱሳንሲ ነዚ ናይ መሬት ሃለዎት ዘይፈልጡን ጸሎትናውን ዘይሰምዑን ድዮም? ኢሉ ክሓትት ዘደንጹ ኢዩ።

እንሆ ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝስዕብ እናበለ ይምልስ፤ “ሕጂ ብመረጺን ዋግዋጎ ንርኢ ኣሎና፡ ሽዑ ግና ገጽ ንገጽ ክንርኢ ኢና እዎ፡ ሕጂ ምቃል እፈልጥ ኣሎኹ፡ ሽዑ ግና ከምቲ ኣነ እተፈለጥኩ ክፈልጥ ኢዮ።” (1ቈረ.13:12)።

እምበኣርከስ ኣብቲ ዝመጽእ ዓለም ፍልጠትና ክበዝሕ ኢዩ፡ ነዚ ንመንፈስ ዝቐይድ፡ ግዛዕ ሥጋዊ ኣካልና ምስ ኣውጻእና፡ ብዙሕ ምሥጢራት ክግለጸልና ኢዩ። ብድሕሪኡ፡ ኣብኡ፡ እቲ መንፈሳዊ ፍልጠትና ክገፍሕ ኢዩ፡ ካብዚ ዘላቶ ዓንኬል (ካብ ዝተወሰነ ፍልጠት) ክትወፅእ፡ ናብ ዝሰፍሐ መዳያት ክትኣቱ ኢያ።

እቲ ኣብዚ ፍልጠት እዚ ዝውሰኽ፡ እቲ ኣምላክ ንመናፍስቲ ዝገልጸሎም፡ ሓደ ካብቲ ኣምላካዊ ምግላጽ ዝጽብጸብ ኢዩ።

ለ፡- ፍልጠት መላእክቲ ከምቲ ጉይታ ዝበሎ ብሩህ ኢዩ፤ “ከምኡ ኸአ ንሱሓ ካብ ዘይደልዩ ተስዓን ትሽዓተን ጸድቃንሲ፡ ብሓደ ዝንሳሕ ሓጥእ ኣብ ሰማይ ሓጎስ ክኸውን ኢዩ፡ እብለኩም ኣሎኹ።” (ሉቃ.15:7)።

እዚ ማለት ከአ፡ ዜና ናይ መሬት ኣብ ተቐማጦ ሰማይ፡ መላእክቲ ይኸኑ ቅዱሳን መናፍሱቲ፡ ይበጽሑ ኢዩ። መን ከም ዝንሳሕ ይፈልጡ፡ መን ንሱሓ ከም ዘዩድልዮውን ይፈልጡ፡ ብንሱሓ ሓጥእውን ይሕጉሱ፡ እንተ ድኣ ዘይፈልጡ ነይሮምሲ ከመይ ኢሎም ኢዩም ክሕጉሱ...?!

ሐ፡- መላእክቲ ንጸሎትና ይፈልጥዎ ኢዮም፡ ምኽን ያቱ ንሶም ኢዮም ንጸሎትና ናብ መንበር ኣምላኽ ዘብጹሑ።

ነዚ ዝኸውን ምስክራት ኣብ ራእይ ዮሃንስ ኣዘዩ ብዙሕ ኢዩ።

ኣብ ራእይ ዮሃንስ ዝተጠቐሰ፤ “ካልእ መልእኽውን መጻእም፡ ጽንሃህ ወርቂ ሒዙ ኣብ መሠውኢ ደው በለ፡ ነቲ ጸሎት ኩሎም ቅዱሳን ኣብ ልዕሊ እቲ ኣብ ቅድሚኡ ዝፋን ዘሎ መሠውኢ ወርቂ ምእንቲ ክውሸኹ ኸአ፡ ብዙሕ ዕጣን ተዋህቦ። እቲ ትኪ ዕጣን ከአ፡ ምሱቲ ጸሎት እቶም ቅዱሳን ኮይኑ፡ ካብ ኢድ እቲ መልእኽ ናብ ቅድሚኡ ኣምላኽ ደየበ።” (ራእ.8:3-4)።

ኣብዚ ኸአ፡ ጸሎት እቶም ቅዱሳን፡ ካብ ኢድ እቲ መልእኽን ጽንሃህን ኣብ ቅድሚኡ ኣምላኽ ክጻርግ ንርእ። እምበኣርከስ ከመይ ኢሉ ደኣ ዘይፈልጡ...?

ከምቲ መላእክቲ ንጸሎትና ዝፈልጥዎ፡ ከምኡ ኸአ እቶም ዕሥራን ኣርባዕተን ካህናትውን ይፈልጡ ኢዮም፤

ኣብ (ራእ.5:8) ብዛዕባ እቶም ዕሥራን ኣርባዕተን ካህናት

ከምዚ፡ ዝሰዕብ ተጻሕፊ፤ “... እቶም ዕሥራን ኣርባዕተን ሽማግሌታትን፡ ነብሲ ወከፎም መሰንቆን ዕጣን ዝመልእ ጽዋእ ወርቅን ሒዛም፡ (እዚ ድማ ጸሎት እቶም ቅዱሳን ኢዩ።) ኣብ ቅድሚኡ እቲ ገንሸል ተደፍኡ”። እዚ ነቲ ጸሎት ናብ ኣምላኽ ዘዕርግዎ ኸአ ናይ ፍልጠቶም ምስክር ኢዩ።

ብዘይጥርጥር እቲ “መላእክቲ ህጻናት” ዝብልውኝ ክጥቀስ ኣለዎ፡ ጉይታ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ካብም ናእሹቲ ንሓደ እኳ ከይትንዕቁ ተጠንቀቑ። መላእክቶም ኣብ ሰማይት ኩሉ ሳዕ፡ ገጽ እቲ ኣብ ሰማይት ዘሎ ኣባይ ይርእዩ ኣሎ። እብለኩም ኣሎኹ።” (ማቴ.18:10)።

መ፡- ካልእ ኣብነት ከአ እቲ ኣብ (ሉቃ.16) ዘሎ ምስላ ኣብርሃምን ኣልኣዛርን እቲ ሃብታም ሰብኣይን ኢዩ፤

ኣቦና ኣብርሃም ነቲ ሃብታም ሰብኣይ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “ወደይ፡ ንሸካ ብህይወትካ ከሎኻ ተድላኻ ከም ዝተቐበልካ፡ ኣልኣዛር ድማ ከምኡ መከራ ከም ዝጸገበ፡ ዘክር።...” (ሉቃ.16:25)። ኣቦና ኣብርሃም፡ እቲ ደኻ ኣልኣዛር ዘሕለፎ ጭንቀት ካበይ ፈለጠ? ምግያጽ እቲ ሃብታም ሰብኣይክ ካበይ ፈለጠ? ኣቦና ኣብርሃም ቅድሚኡ ሙሴ ብኣማኢት ዓመታት፡ ቅድሚኡ እቶም ዝተረፉ ነቢያትውን ሞይቱ ክንሱ፡ ከመይ ኢሉኽ ብዛዕባ እቶም ሰድራቤት እቲ ሃብታም ሰብኣይ “ሙሴን ነቢያትን ኣሎዎም” ዝበለ? ነዚ ኹሉ ይፈልጦ ኢዩ።

እቲ ብዛዕባኡ ጉይታ፤ “መዓልቲይ ክርኢ ተሓጎሱ፡ ረኣዩ እሞ ባህ በሎ፡” (ዮሃ.8:56)። ዝበለ፡ ኣቦና ኣብርሃምሲ ከመይ ኢሉ ኢዩ ዘይፈልጥ?

ረ፡- ምስክር ካብ ነፍሳት ሰማእትነት ዝተቐበሉ፤

ቅዱስ ዮሃንስ ኣብ (ራእ.6:9-11) ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ ነቲ

ሐሙሻይ ማሕተም ምስ ፈትሐ፡ እቶም ሰማእትነት ዝተቐበሉ ነፍሳት ኣብ ትሕቲ መሠውኢ ረአዮም፡ ብዓው ዝበለ ድምፂ ከምዚ እናበሉ ኸአ ኣድሃዩ፤ “አ ቅዱስን ሓቀኛን ጐይታ፡ ክሳብ መአስ ኢኻ ዘይትፈርድ? ነቶም ኣብ ምድሪ ዘለዉኻ ክሳብ መአስ ኢኻ ሕነ ደምና ዘይትፈድዮም? እናበሉ ጠርዑ። ነብሲ ወከፎም ድማ ጸዕዳ ክዳን ተዋህቦም፡ እቶም ከምኣቶም ክቕተሉ ዘለዎም ብጸቶም ባሮትን ኣሕዋቶምን ክሳብ ዝምልኡ ኸአ፡ ንቕሩብ ዘመን ክዓርፉ ተባህለሎም።”...

እዚ እም እምበኣር (ብድሕሪ ሞቶም) ጐይታ ጌና ሕነ ከም ዘይፈደየሎም ክፈልጡ ከኣሉ። ንሶም ናብ ኣምላኽ ብዓው ዝበለ ድምፂ፤ “ክሳብ መአስ ኢኻ እቲ ገበን ኣብ መሬት ክሰዕር ትሓድጎ? ክሳብ መአስከ ኢኻ እቶም ብሥጋ ሓያላት ንደቐኻ ክጭፍቆ ቕዎም እትሓድጎም? ክሳብ መአስ ኢዮም እዚ ደም ክኸዕዉ?” እናበሉ ይጠርዑ።

ከመይ ኢሎም እዮም እዚ ኹሉ ክፈልጡ ዝኸኣሉ?

ይፈልጡ ኢዮም። እቶም ብጸቶም ባሮት ምስ ዝምልኡ ኸአ ክፈልጡ ኢዮም...

ኣገራሚት ታሪኽ ብዛዕባ ነብዪ ኤልያስ (2ዜና.21)፤

እቲ ታሪኽ ንጉሥ ዮራም ኸኣሎም ኣሕዋቱ ከም ዝቐተሎም፡ ብናይቲ ሕሱም ኣከኣብ መገዲ ጥፍኣት ተመላሊሱ፡ ንጣኦት ክብ ዝበለ ቦታ ኣቐሙ፡ ኣብ ቅድሚ ዓይኒ ኣምላኽ ክፋእ ከም ዝገበረን የዘንቱ...

እቲ ጽሑፍ ነብዪ ኤልያስ ድማ ናብኡ ምስ በጽሐ... ኤልያስ ግን፡ ኣብቲ ጊዜ እቲ ቅድሚ ቁሩብ ዓመታት ነቲ መሬት ገዲፍዎ፡ ናብ ሰማይ ዓሪጉ ነበረ።

“ግናኽ ካብ ነብዪ ኤልያስ ከምዚ እትበል ጽሕፈት መጻቶ፡ እግዚአብሔር ኣምላኽ ኣሰኸ ዳዊት ከምዚ ይበለካ ኣሎ። ብመገዲ ኣሰኸ ዮሳፋጥን ብመገዲ ኣሳ ንጉሥ ይሁዳን ስለ ዘይክድካ፡ ብመጋዲ ነገሥታት እስራኤል ግና ስለ እተመላለሰካ፡... ነቶም ካሰኸ ዝሕሹ ዝነበሩ ናይ ቤት ኣሰኸ ኣሕዋትካውን ስለ ዝቐተልካዮም፡ እንሆ፡ እግዚአብሔር ንህዝብኻን ንደቐኻን ነንሰትኻን ንብዘሎ ጥሪትካን ብዓቢይ መቕዘፍቲ ክቐዝፎም ኢዮ።” (2ዜና. 21:12-14)።

ከመይ ኢሉ ኢዮ እዚ ኹሉ ክኸውን ኪኢሉ? ኤልያስ ከመይ ኢሉ ኢዮ ካብ መሬት ምስ ተላቐቐ እዚ ኹሉ ክፈልጥ ኪኢሉ? ከመይ ኢሉኽ ንንጉሥ ዮራም፡ እግዚአብሔር ንህዝብኻን ንደቐኻን ነንሰትኻን ንብዘሎ ጥሪትካን ብዓቢይ መቕዘፍቲ ክቐዝፎም ኢዮ። እናበለ ንምጥንቃቄ... ጽሑፍ ዝለኣኸሉ?

ብድሕሪ እዘሲ ብዛዕባ ፍልጠት ቅዱሳንዶ ክንዛረብ ኢና?

ጅ፡- ዕብዮት ቅዱሳንን ፍልጠቶምን መልእኽታቶምን ዝገልጽ ጉዳያት፤

ሀ፡- ነብዪ ሳሙኤል ብሀይወቲ እንከሎ ብዛዕባ እቶም ዝጠፍኡ ኣእዳግ ተሓቲቲ (1ሳሙ.9)። ከምዚውን ተባህለ፤ “እንሆ፡ ናይ ኣምላኽ ሰብ ኣብዛ ከተማ ኣሎ፡ ንሱ ክቡር ሰብኣይ፡ ዝብሎ ኩሉ ርግጽ ዝኸውን ኢዮ፡ ሕጂ ናብኡ ኸኸደ፡ ንሱ ምናልባሽ እንኸደላ መገድና ይነግረና ይኸውን፡ በሎ።” (1ሳሙ፡9:6)።

(ንሱ ኣብ መሬት እንከሎ) ኣምላኽ ነቲ ብፍቓዱ ዝመላለሰ ሰብ ሥወር ነገር ዝገልጸሉ ካብ ኮነሲ... ኣብ ሰማይ ብመንፈስ ነፃ ምስ ኣምላኽ ምስ ኮነ ግዳ፡ ክንደይ ኣዝዮ ዘይገልጸሉ?!

ለ፡- ኤልሳእ (ኣብ መሬት እንከሎ) ነቲ ገሓዚ ካብ ንእማን ሶርያዊ ብሕብእ ዝወሰዶ ህያባት ፈለጠ፡ (2ነገ.5:15-27)።

ሐ:- ብዛዕባኡ ኸአ ሓደ ካብቶም ገላው ንጉሥ ንጉይታኡ ከምዚ በለ፤ "... ግናኸ ኤልሳእ: እቲ ኣብ እስራኤል ዘሎ ነብዩ: እቲ ኣብታ እትድቅሰላ ንዳ እተዛረብካዮ ዘረባ: ንንጉሥ እስራኤል ይነግር ኢዩ: በሎ።" (2ነገ.6:12)።

መ:- ከምኡ ኸአ ኤልሳእ እቲ (ኣብ ጊዜ ጥሚት) ንጉሥ እስራኤል ብምሥጢር ኸኸቐትሎ ልኡኽ ከም ዝለኸኸ (2ነገ.6:32) ዝፈለጠ።

እንተ ድኣ ኤልሳእ (ንሱ ብሥጋ እንከሎ) እዚ ንሕቡእ ነገራት ክፈልጥ ህያብ እንዳሃለዎዎስ: ድሕሪ ምቕንጣጥ ሥጋኡ ኣብ ሰማይ ግዳ ፍልጠቱ ክንደይ ኣዝዩ ብዙሕ ዘይከውን?

ረ:- ልክዕ ከምዚ ኸአ ሓዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ: እቲ ሃናንያን ሰጺራን ብምሥጢር ዝገበርዎ ፈለጠ: እቲ ዝገበርዎ ኣፍለጦም ቀጽዖም ኸአ (ግብ.5:3-9)።

ሰ:- ከምኡ ውን ሓዋርያ ጳውሎስ: ብድሕሪ ምኻዳ: ናብ ሰብ ኤፈሶን ንመጓሰ ዘይንሕፉ እኩያት ተጂሉ ከም ዝኣትውዎም ይፈልጥ ነበረ: (ግብ.20:29)።

ሓዋርያት ነዚ ፍልጠት እዚ ኣብ መሬት እንከለዉ ካብ ፈለ ጠሰ: ኣብ ሰማይ ደኣ: ኣምላኽ ክንደይ ኣብዚሑ ዘይገልጸ ሎም?!

እዞም ቅዱሳን እዚኦም ምእንቲ ደቂ ሰባት ፍልጠትን መልእኽትን ኣሎዎም። ከምኡ ኸአ እታ ናይ ምድራዊት ህይወቶም: ናብ ሰማይ ብምኻደም ኣይትውዳእን ኢያ። ንሕና ኸአ ካብ ነዚኦም ምሳና ዘለዉን መቓልሰትናን ጌና ዘይበጽሑን ነቶም ኣብ ሰማይ ዘለዉ ቅዱሳን ኢና ኣዚና ንሓቶም...

፮:- ካልእ ኣብነታት ብዛዕባ ዕብዮት እዞም ቅዱሳን፤

ሀ:- ኣዕጽምቲ ነብዩ ኤልያስ ከኣ ነፍሲ ዘይብሉ ኣዕጽምቲ ክንሱ: ንዝሞተ ሰብ ንምትንሥኡ በረኽት ስለ ዝኾነ: ብምትንካፉ

ጥራይ: ብዘይጸለዎት: ተግባር ተኣምር ክገብር ኪኢሉ: (2ነገ.13: 21)። እምበኣር መንፈስ ኤልያስ ደኣ ክሳዕ ክንደይ ዝበዝሐ ዘይከውን?! ብዘይጥርጥር ካብ ኣዕጽምቲን ክእለቲን: ፍልጠቲን: ህይወቲን: ምስ ኣምላኽ ዘለዎ ርክቡን ኢዩ ዝሓየለ! ከም ኤልሳእ ዝኣመሰሉ ቅዱሳን መናፍሱቲ ደኣ ክሳዕ ክንደይ ብርቲዓት ዘይኮኑ።

ለ:- እቲ ኣብ ሥጋ ጳውሎስ ዝኸበረ መንዲልን በትርን: ንሕመማት ንምፍዋስ ርኽብት መናፍሱቲ ንምውፃእ በረኽት ክህልዎ ካብ ከኣለ (ግብ.19:12): መንፈስ ሓዋርያ ጳውሎስን ከምኡ ዘኣመሰሉንክ ክሳዕ ክንደይ ደኣ ዘይበዝሕ።

፯:- እቶም ብሥጋ ዝፃረፉ ቅዱሳን ብመንፈስ ህያዋን ኢዮም፤

ጉይታ ኸአ ነዚ: ንሰዱቃውያን ብኸምዚ ዝሰዕብ ገለጸሎም፤ "ብዛዕባ ትንሣኤ ምውታን ግና: እቲ ካብ ኣምላኽ: ኣነ ኣምላኽ ኣብርሃምን ኣምላኽ ይስሓቕን ኣምላኽ ያዕቆብን ኢዩ: እተባህለል ኩምዶ ኣየንበብኩምን? እግዚኣብሔር ኣምላኽ ህያዋን ኢዩ እምበር: ኣምላኽ ምውታን ኣይኮነን።" (ማቴ.22:31-32)።

ስለዚ እቶም ቅዱሳን ክሳዕ ሕጂ ህያዋን ኢዮም ዘለው። ስለ ምንታይ ደኣ ኢና ከም ምውታት ቁጺርና ጸሎቶም ዘይንልምን?!

ካብቲ ክንርስዖ ዘይብልና ኸአ እቲ ኣብ ደብረ ታቦር ምግላጽ ኤልያስን ሙሴን ንጉይታና ኢዩ። ሙሴ እቲ ብሥጋ ቅድሚ ዓሠርተው ኣርባዕተ ዘመን ዝፃረፈ: ከምቲ ንሰማይ ዝፃረገ ኤልያስ ምስ ጉይታ ክሳዕ ሕጂ ህያዋን ኢዩም ዘለዉ። መንፈሶም ኣይሞተትን ኣብ ገነት ኣላ: ካብቲ ንሕና እንርእዩ ኸአ ኣብሊጸ ትርኢ ኣላ።

ጁ:- ንምምላድ መላእክቲ ዝምልከት ኣብነታት፤

ኣብ መጽሓፍ ነብዬ ዘካርያስ ንምምላድ መላእክቲ ዝምልከት ክልተ ኣብነት ንረክብ፡ ንሰን ከኣ፤

ሀ:- ምምላድ መልእኽ እግዚአብሔር ንኢየሩሳሌም፡ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ጸለየ፤ “... ነዘን በተን ሰብዓ ዓመት ዝተቈጣጠየን ኢየሩሳሌምን ከተማታት ይሁዳን ክሳዕ መኣስ ኢኻ ዘይትምሕረን።” (ዘካ. 1:12)።

ካብኡ ከይሓተተት ክንሳ እኳ መልእኽ እግዚአብሔር ንኢየሩሳሌም እናኣማለደ፡ ምስ እንሓቶ ደኣ ክሳዕ ክንደይ ኣብዚሒ ዘይጸሊ?!

ለ:- ምምላድ መልእኽ ንኢያሱ ካህን፡ ከምኡ ኸኣ ኣንጻር እቲ ዝቃወሞ ሰይጣን ሙቕሙን ከምዚ ዝሰዕብ ምባሉን፤ “... ኣታ ሰይጣን፡ እግዚአብሔር ይግናሕካ፡ እቲ ንኢየሩሳሌም ዝሓረያ እግዚአብሔር ይግናሕካ፡ እዝሰ ካብ ሓዊ እተመንጠለ እያድዶ ኣይኮነን? በሎ።” (ዘካ.3:1-2)።

ሐ:- ካልእ ኣብነት ካብ ኦሪት ዘፍጥረት፡ ንሱ ኸኣ እቲ ናይ ኣቦና ያዕቆብ ሓቀኛን መናገፍን መልእኽ ኢዩ። ብዛዕባ እዚ ኸኣ ኣብቲ ንኤፍሬምን ምናሴን ኣብ ዝባረኸሉ እዋን ተዛሪቡዎ ነበረ፤ “እቲ ካብ ኩሉ ክፋእ ዘድሓኒ መልእኽ፡...” (ዘፍ.48:16)።

መ:- ካብቲ ክንርስዎ ዘይብልና ኸኣ እቲ መጽሓፍ ንመላእክቲ ዝበሎም ኢዩ፤ “ኩላቶምዶ ነገልግሎት እቶም ምድሓን ክወርሱ ዘለዎም ዝልእኹ መናፍሱቲ ኣገልግሎት ኣይኮኑን?” (ዕብ.1:14)። ምእንቲ እቶም ኣብ ምድሪ ዘለዉ ሰባት ተግባር ካብ ሃለዎም ስለምንታይ ኢዩ፡ ኣብ ሰማይ ከምኡ ዝኣመሰለ ተግባር ክህልዎም ዘይክእል?!

፱:- ቅዱሳን ንኣምላኽ ቀረባኡ ከም ዝኾኑ

ሀ:- ንሕና ንቅዱሳን ስለ እቲ ምስ ኣምላኽ ዘለዎም ዓቢ ርክብ ኢና ምምላድ እንሓትት። ከምኡ ኸኣ ስለ እቲ ድሕሪ ካብ ሥጋ ምውጽኦም ዘለዎም ገፊሕ ክእለቶምን፡ እቲ ዓቢ ክእለት ዘሎዎ መንፈሳዊ ዓቕሞምን። ስለቲ ኣብ ልዕሊኦም ዘሎ ፍቕሪ ኣምላኽን፡ ኣብ ልዕሊ ደቂ ሰባት ተግባር ርኅራኄ ንኸገብሩ ብምእዛዘምን፡ ስለ እቲ ብሥጋ እንከሎዉ ዝዓበዩን ዝገፍሑን ፍልጠቶም ኢና ምምላድ እንሓቶም።

ለ:- እቲ ንሕና ኣብዚ ርክብ ቅዱሳን እንጠቕሶ ኣምላኽ ሓደ ሓደ ጊዜ ከመይ ኢሉ ብኣስማቶም ይስመ ከም ዝነበረ ኢዩ፡ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣነ ኣምላኽ ኣላኸካ፡ ኣምላኽ ኣብርሃም፡ ኣምላኽ ይስሓቕ፡ ኣምላኽ ያዕቆብ ኢዩ፡ በሎ።” (ዘጸ.3:6)።

ሐ:- ስለዚ ኸኣ ኣቦታት ነቢያት ኣምላኽ ምእንቲ ልቡ ኣራጎራት ክድንግጹ፡ ኣስማቶም ጥራይ ብምስማዕ እቲ ዝኣተወሎም መብጽዓታት ምእንቲ ክዝክር ብስም ቅዱሳኑ ይጽውዕዎ ነበሩ። ስለዚ ኸኣ ነብዬ ሙሴ ህዝቢ ንኸይጠፍእ ኣብ ዘማለደሉ እዋን፡ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ንኣብርሃምን ንይስሓቕን ንእስራኤልን፡ ንኣታቶም፡ ... ብርእሻኻ ዝመሓልካሎም፡ ንባርትካ ዘክር።” (ዘጸ.32:13)።

መ:- ሓዛኤል ንጉሥ ሶርያ ንእስራኤል ምስ ኣጽበበሎም፡ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እግዚአብሔር ግና ይቕረ ኢሉ ደንገጸሎም፡ ስለ እቲ ምስ ኣብርሃምን ይስሓቕን ያዕቆብን ዝኣተዎ ኪዳኑ ኢሉ ድማ ገጹ መለሰሎም፡ ከጥፍኦም ከኣ ኣይፈተወን፡ ክሳዕ ሕጂውን ካብ ቅድሚ ገጹ ኣይደርበዩምን።” (2ነገ.13:22-23)።

ረ:- አብቲ ከም ኣብነት እንጠቕሶ፡ ርክብ ቅዱሳን ምስ ኣምላኽ፡ እቲ ኣምላኽ ንኣሮንን ንማርያምን ኣብ ልዕሊ ሙሴ ምስ ተጋገዩ ዝገሰጸም ኢዩ። ኣምላኽ ኣብ ቅድሚ ሙሴን ኣሮንን ማርያምን ብዓንዲ ደበና ወሪዱ ከምዚ ዝሰዕብ በሎም፤ “... ዘረባይ ሰምዑ፡ ኣብ ማእከልኩም ነብዩ እንተ ኣሎ፡ እነ እግዚአብሔር ብራእይ እግለጸሉ፡ ብሕልሚ እዛርዑ። ባርያይ ሙሴ ከምኡ ኣይኮነን፡ ንሱ ኣብ ብዘላ ቤተይ እሙን ኢዩ። ብግልጺ እምበር፡ ብኸወል ዘረባ ኣይኮነኩን፡ ኣፍ ንኣፍ እዛርዑ፡ ንሱ ምስሊ እግዚአብሔር ከኣ ይርኢ። ከመይከ ኣብ ባርያይ ኣብ ሙሴ ምዝራብ ዘይፈራፍኩም?” (ዘሁ.12:5-8)።

ሰ:- ካብ ኣብነታት እዚ ርክብ፡ እቲ ጐይታና ንኣዋርያት ዝበሎም ኢዩ፤ “ንኣኻትኩም ዝሰምዕ ነዓይ ይሰምዕ፡ ንኣኻትኩም ዝንዕቕ ድማ ንኣይ ይንዕቕ፡ እቲ ንኣይ ዝንዕቕ ከኣ ነቲ ዝለኣኸኒ ኢዩ ዝንዕቅ።” (ሉቃ.10:16) ከምኡውን እዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ዘገልግሊኒ እንተሎስ፡ ንኣይ ይሰዓበኒ። እቲ ዘገልግሊኒ ድማ ኣብቲ እነ ዘለኸም ኣብኡ ክኸውን ኢዩ። ዘገልግሊኒ እንተሎ ንዕኡ ኣቦይ ከኸብሮ ኢዩ።” (ዮሃ.12:16)።

፲:- ተቓውሞታትን ዝተዋሀቦ መልስን፤

ሀ:- ከምዚ ዝሰዕብ ይብሉ፤ “ኣብቲ ንሕና ናብ ቅዱሳን እነማል ደሉስ ብጸለዎትና ናብኣም ኢና ነብል።”

እቲ ንሕና እንብሎ፤ ጸሎቶምን ደገፎምን ነዓና ኢና ንኣትት እምበር ናብ ቅዱሳን ኣይኮንናን እንጸሊ። ምስ ቅድስቲ ድንግል ማርያም እንገብሮ ዘረባ ንዐዓ እንጽልዮ ጸሎት ኣይኮነን፡ ልክዕ ከም ዘረባ ደቂ ምስ ኣዲኦም ኢዩ፡ ሓደ ዓይነት ምምሕዳን ደኣ እምበር ጸሎት ኣይኮነን፡ ንሳ ኣብ የማን ንጉሥ ዝቆመት ንግሥቲ ስለ ዝኸነት ከተማልደልና ካብኣ ንትሰፎ።

ለ:- “ምምላድ ሓደ ዓይነት ሕያውነት (ግርሀና) ኢዩ” ይብሉ፤

እቲ ንሕና እንብሎ፤ እንታይ እሞ ኣለዎ? ኣምላኽ ነዚ መንጎኻነት ባዕሉ ካብ ተቐበሎን፡ ከምኡውን ካብ ሓተተን፡ ኣብቲ ንሱ ኣቢሚሌክ ምእንቲ ከይጠፍእ ምእንትኡ ኣብርሃም ክጽልየሉ ከም ዘሎም ምስ ኣፍቀደ፡ (ዘፍ.20:7)። ነዕሩኽ ኢዮብውን ኢዮብ ምእንትኡም እንተ ዘይጸልዩ ከምቲ ንዕሽነቶም ዝግባእ ከም ዝቐጽዖም ኣጠንቀቐም፡ (እዮ.42:8)። ከምኡውን ንኣብርሃም ምእንቲ ሶዶም ከማልድ ምስ ኣፍቀደሉ (ዘፍ.18)፡ ንሙሴ ኸኣ ምእንቲ ሀዘቢ ከማልድ ምስ ኣፍቀደሉ (ዘጽ.32)፡ ንኸልቲኦም ሰሚዑ ኣማልድነቶም ውን ተቐበለ።

ናይ ቅዱሳን ምምላድ ናይ ምሕታት መንፈሳውነት፤

ሀ:- ብቅዱሳን ምምላድ በቲ ዝመጽእ ህይወት ምእማን ከም ማለት ተመልክት፡ በቶም ዝዓረፉ ሕጻኒውን ህያዋን ከም ዝኸነን ተግባርውን ከም ዘለዎምን ምእማንውን የመልክት። ኣብ መንጎ ሰማይን ምድርን ብቐጻልነት ርክብ ከም ዘሎ፡ ከምኡውን ኣምላኽ ባዕሉ ዝኸብሮም ካብ ኮነ፡ ብኸብረት ቅዱሳን ምእማን ማለት ኢዩ።

ለ:- ምምላድ ኣብ መንጎ እቶም ሓደ ኣካል ናይ ፍቕሪ ሓድነት ኢዩ...፤

ቤተክርስቲያን ሓንቲ ኣካል ኢያ፡ ኣብ ሰማይ ይኹን ኣብ ምድሪ፡ ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ርእሲ ንሕና ኩላትና ኸኣ

አካል ኢና። ፍቅርን ጸሎትን ሕብረትን፤ አብ መንጎ እቶም አባላት ሓደ አካል ዝቀበበል ጉዳይ ኢዩ፤ ንሕና ንዝፃረፉ ብጸሎትና ነማልደሎም፤ ንሶምውን ብጸሎትም የማልዱልና። ዘይትቑረጽ መተኣሳሰሪት ኢያ ዘላትና።

ስለምንታይ ኢዮም እቶም ንምምላድ ዝኸሕዱ፤ ነዚ ሕብረት እዚ ከጥፍኡ ዝደልዩ? ካባና ንዝፃረፈ ክንጽልየሉ ኣይደልዩን፤ ካብቶም ዝፃረፉ ኸኣ ምምላዶም ዘይደልዩ?

እታ አብ መንጎ ኩሉ ምእመናንን እግዚአብሔር አቦን ቈይማ ዘላ ፍቅር፤ ንአብ ምእመናን ዘሎ ናይ ንሕድሕድ ጸሎትን ፍቅርን ትኸልክል ድያ?!

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ካብ አቦዶ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ኣይጸለየን ኢዩ፤ “ከማና ሓደ ንክኹነስ፤ ብስምካ ሓልዎም።” “ከምኡ ድማ ንሳቶም አባና ሓደ ክኹኑ” “አነ አብአታቶም ንሸኻውን አባይ፤ ሓደ ምእንቲ ክኹኑ” (ዮሃ.17)።

ሐ፡- ምምላድ ጥቕሚ ኢያ፤ እቲ ዝኸሕዱ ኸኣ ብዘይመሕወዪ ይኸሰራ... ፤

እቶም ብምምላድ ዝኣምኑ፤ ቦቲ አብ መንጎእምን ቅዱሳንን ዘሎ ፍቅራዊ ምትእስሳር ጥቕሚ ይረኽቡ፤ ቦቲ አብ መንጎእምን ናይ ዝፃረፈ ሰብ መንፈስን ዘለዎም ርክብ ጥቕሚ ይረኽቡ። አብ ጸሎትም ቦታ ምእንትእም ካብ ካልእ ዓለም... ዝጽለ ጸሎት ይውሸኻ እሞ፤ ዓሚቑን ሓያልን ጸሎት ይኸውን፤ ስለዚ ዝኸሰርዎ የብሎምን።

እቶም ምምላድ ዝኸሕዱ ግን፤ ነዚ ጸሎትን ርክባትን ብዘይ መሕወዪ ይኸሰርዎ... ከምኡ ኸኣ ገርሀኛን ዘይተሓላለኸ እምነትን ይኸሰሩ፤ አብ ኩሉ አብቶም ብበዓላት ቅዱሳን ዘየብዕሉ፤ እቶም ንአብያተክርስቲያናቶም ዘይበጽሑን ንጸሎትም ዘይውከሱን ንጥንዘብ...

ንጸሎትምን ክብርምን ንአማላድነቶም ነጺጎም ኢዮም እሞ፤ አብቲ ዝመጽእ ዓለም ምስ ቅዱሳን በየናይ ገጽ ኢዮም ክራኽቡ?!

መ፡- ምምላድ ትሕትና ልቢ ተጠቓልል፤

እቲ ምምላድ ዝሓትት፤ ንሱ ትሑት ሰብ ኢዩ፤ ቦቲ ምስ ኣምላኽ ዘለዎ ናይ ግሉ ርክብ ዘይዕበ፤ ከምኡውን ናይ ሓጥእን ድኹምን ደረጃ ወሲዱ፤ ምምላድ ካልኣት ንነብሱ ዝሓትት ኢዩ።

ብአንጻሩ ኸኣ እቲ ምምላድ ዝኸሕድ፤ እናተዓበየ ከምዚ ኢሉ ይሓትት፤

“አብ መንጎይን እቶም ቅዱሳንን ዘሎ ፍልልይ እንታይ ኢዩ? እቲ አብ መንጎይን አብ መንጎ ኣምላኽን ዘሎ ርክብ፤ ካብ መንጎኛነቶም ምድላይ ዝሓየለ ኢዩ!! (ንነብሱ አብ ደረጃ መላእክትን ሰማእታትን ቅዱሳንን ይሠርፃ)።”

በዚ “ጸልዩልና” (ዕብ.13፡18)፤ “ስለ ኩሎም ቅዱሳን ብጸሎት ንቅሑ” (ኤፌ.6፡18)፤ አብሃህላ ሓዋርያ ጳውሎስ ድማ ይሓፍሩ።

ረ፡- ተግባር ምምላድ አብ ኣምላኽዊ ፍርዲ ናይ ዕድል ማዕርነት ምህላው መረጋገጺ ኢዩ...፤

ካብቲ ሰይጣን ንኸፍትን ብኣምላኽ ዝተፈቐደሉ እሞን ኣትሒቱ፤ ብናይ ሓሶት ራእይን ሕልምን ገይሩ ይግለጸሎምን የጽብበሎምን ይፍትኖምን ኣሎ። እምበኣር ከምቲ ንሩኹሳት መናፍሱቲ ከጽብበሎም ዘፍቀደ። ስለቲ ፍርድን ዕድል ማዕርነትን ንመላእክትን ነቶም ካልኣት ቅዱሳን መናፍሱትን ንደቁ አብ መሬት ክድግፉ፤ ምናቃድ ብግዲ ይኸውን፤ እቲ ካልእ ዓለም (መናፍሱቲ) አብ ሀይወት ደቂ ሰባት ብምውሳኡ በዚ ኸኣ እቲ ፍርዲ ይግለጽ።

ሰይጣን ንኢዮብ ኣምላኽ ክወቅዕ ካብ ኣፍቀደ፤ ንመላእክቲውን ንመውቃዕቲ ደቂ ሰባት ንኸዝገኑ ንደቁ ኸኣ ከይተወከሰዎም እንከሎውን ከገልግሉ፤ የፍቅድ ኢዩ። ምስ ዝሓትዎም ደኣ

ክንደይ ቀዳምነት ዘይህብዎ... “ኩላቶም ደ ነገልግሎት እቶም ምድሓን ክወርሱ ዘለዎም ዝለእኹ መናፍሱቲ ኣገልግሎት ኣይኮኑን?” (ዕብ.1:14)።

እዚ እም ነዚ ዕላማ ካብ እተላእኩ፡ ንክሕግዙና ክንሓቶም ዝኸልኸለና የሎን፡ ንዕምሲ ኣብ ቀረባና ኢዮም ዘለዉ።

፲፪፡- ምምላድ እንነብረሉ ህልው ኩነት ኢዩ፤

ምምላድ ቅዱሳን (ንፃና ብዝምልከት) ናይ ሥነ-አምላካዊ ምርመራ ስለ ዝኾነ ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ብጥቕስታት ጥራይ እንምልሰሉ ዘይኮነስ፡ ብተግባር እንነብረሉ ህልው ኩነት ኢዩ።

ኣብ ኩሉ ወለዶታት ህያው ዝኾነ ታሪኽ ኢዩ፡ ነቲ ኣገራሚ ጽኑዕ ምትእስሳር ኣብ መንጎ ኣብ መሬት ዘለዉን ዝፃረፉን ዝተርኽኹ ኢዩ። ምስቶም በዚ ዘሎናዮ ኩነት ብሓቀኛ ዝኾነ ርኅራኄ ኣዝዮም ዝርኅርኑልና ቅዱሳን ርክብ ኢዩ። ካብ ጸገማትና ብዙሕ ብዛዕባኡ ከይጸሌናውን ይፍታሕእልና። እንተ ኾነ እዚ ምእንቲ እቲ ዘይሓተትናሉ ምምላድ ቅዱሳን ኢዩ።

ቅዱሳን ነቲ “ምስቶም ዝሕጎሱ ተሓጎሱ፡ ምስቶም ዝሸክዩ ብኸዩ።” (ሮሜ.12:15)፡ ዝብል ጥቕሲ ዝተረድኡን ብብዝሒ ዝተግብሩዎን ኢዮም።

ምምላድ ናይቶም ኣብ መሬት ዘለዉን ኣብ ሰምይ ዘለዉን ኣባላት ቤተክርስቲያን ናይ ምትእስሳርም ምልክት ኢዩ (ንሳ ኣንቲ ቤተክርስቲያን ኢዩ) እቲ ሓደ ክፍላ ኣብ መሬት (እታ እትጋደል ዘላ ቤተክርስቲያን ኢልና እንሰምያ) እቲ ካልኣይ ከኣ ኣብ ሰምይ (እታ ዝሠፃረት ቤተክርስቲያን ኢልና ንሰምያ) ኢዩ ዘሎ። ኣብ ነሓድሕዳ ርክብ ዘለዎ ኢዩ።

እቶም ንምምላድ ቅዱሳን ዝነጸጉ፡ ልክዕ ነቲ ሰብ ዝምስክር ኣብ ልዕሊኦም ብጸሎት ቅዱሳን ወይ ብበዓላቶም ኣብ

ኣብያተክርስቲያናቶም ወይ ኣብ ገዳማቶም ዝፍጸም ተአምራት ሸለል ይብሉ።

እዚ ዓይነት ሥነ-ሓሳብ ኣብቲ ሥነ-አምላካዊ ርእይቶ ምዝባል ጥራይ ዘይኮነስ፡ ነቲ ክወን ነገርን ንታሪኽን መሓዊ ኢዩ።

ሓደ ካብቲ እኹል ዝኾነ ኣብነት ክንጠቕሶ እንደሊ እቲ ንክርስቲያን ይኹኑ እስላም፡ ብድምዒ ሰባት ይኹን ብጹሐፋት ዝተመዝገበ... ኣብዚ (ኣብ ግብጺ) ኣብ ቤተክርስቲያን እንፃ ማርያም ኣብ ዘይቲን ዝኾነ ምግላጽ ኢዩ። ከምኡ ኸኣ እቲ ብሰም ሰማእት ገቅዱስ ጊዮርጊስ፡ መልእኽ ሚካኤል፣ ዝተረፉ ቅዱሳንን ዝፍጸም ተአምራት ኢዩ።

እዚ ኹሉ ንፕሮቴስታንት ነቶም ጸሎት ቅዱሳንን ምምላዶምን ዝነጸጉ፡ ንዝኾነ ተአምራት ብመግለጺ ዘይብሉ ምክንያት ዝነጸጉ ኣይኣኸሎምን ኢዩ...

ምእንቲ ኣብ ህይወት ሰብ ተዋሳእነት መላእኽትን ቅዱሳንን ክትርእዩ፡ ታሪኽ ህይወት ቅዱሳን ኣንብቡ።

ምግላጺምን ትንቢቶምን ዝሓተዎ ቃልን ቅዱሳን ካብ መኻን ኣደ ምውላድ ወይ ንኣገልግሎት ኣምላኽ ምርጫ ብሥራቶምን፡ ወይውን ንዝኾነ መገዲ ንምምራሕ...

ብዛዕባ ህዝብን ምስ ቅዱሳን ዘሎ ርክቦምን ዝምልከት ከኣ፡ ብሓደ መዓልትን ለይትን ጥራይ ኣይኮነን ዝተፈልጠ፡ ካብ ነዊሕ ዓሠርተታት ዘመናት ዝኣክል ዝተፈልጠ ኢዩ፡ ብፍጹም ክንፈልዮ ዘይኻኸል ርክብ ኢዩ። እዚ ኣብ መንጎ ተራ ህዝብን መላእኽትን ዘሎ ዕርክነት ኢዩ።

ስለዚ ድማ እዚ ናይ ፕሮቴስታንት ኣንጻር ቅዱሳን ኣዋጃት፡ ዝኾነ ቦታ ወይ መሥርሕ ኣይርከበሉን ኢዩ። ምክንያቱ ነቲ እምነትን ኣብ ደም ሰባት ዝዘውር ዘሎ ሰምዒትን ምብዳህ ስለ ዝኾነት።

እታ ኣገዳሲት ትርጉም ሃይማኖታዊ መምርሒ ትህብ ናይ ሥርዓት ስእሊ፤

፩:- ስእሊ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ምስ ክርስቶስ፡ እቲ ኣገዳሲ ሃይማኖታዊ መምሪሒ፡ ንላ ንኣምላኽ ከም ዝወለደት የመልክት።

፪:- ከም ንግሥቲ ዘውዲ ምልባሳ፡ ክርስቶስ ከም ንጉሠ ነገሥታት ዘውዲ ስለ ዝለበሰ ኢዩ።

፫:- ከምቲ ኣብ መዝሙር “እታ ንግሥቲ ብወርቂ ኣፌር ተሰሊማ፡ ኣብ የማንካ ትቐውም ኣላ” (መዝ.45)። ዝተባህለ፡ ንላ ኣብ የማን ክርስቶስ ትሰኣል።

፬:- ኣብ ስእላ ኩዋኽብትን መላእኽትን ምህላው፡ ካልኣይቲ ሰማይ ከም ዝኾነት የመልክት።

፭:- ቅድስቲ ስለ ዝኾነት ኣብ ርእሳን ኣብ ርእሷ ክርስቶስን ናይ ብርሃን ኣክሊል ኣለዎም። (ማቴ.5:14)።

ሐውሻይ

ክፍሊ

አክብሮት ቅድስቲ ድንግልን ዘለእ
ለማውነት ድንግልናእን

፩:- ፕሮቴስታንት ንቅድስቲ ድንግል ማርያም አየኸብሩን፤ ምምላጻውን አይሓቱን፤ እዚ ንሶም ብዝተገኘ ዘናእሰዎ፤ ምናልባት ነቲ ናይ ካቶሊክ ዝተገኘ ምኽባር ማርያም ንምምላስ ይኸውን፤ ክሳብ ገለ ካብኣቶም፡ “ንሳስ ከምታ ብድሕሪ እቲ ህያው ካብኣ ምስ ወፀ ቁምነገር ዘይበላ ቅራፍ እንቃቕሖ ኢያ።” ይብልዎ። ከምቲ ፍሉጥ ከኣ ንሶም ብዝኸነ በዓል ካብ በዓላታ እየብዕሉን።

፪:- ገሊኦም ከኣ ብድፍረት “ሓፍትና ኢያ” ይብሉ...

፫:- ምስ እዚ ተወሳኺ ኸኣ እቲ ንሶም ከምዚ ዝስዕብ ዝብልዎ ኢዩ፤ “ብድሕሪ ልደት ጎይታና ኢየሱስ ምስ ዮሴፍ ጸራባይ ከም በዓልቲ ቤቱ ተቐሚጣ፤ ካብኡ ቆልዑ ወሊዳ ብ (ኣሕዋት ኢየሱስ) ወይ (ኣሕዋት ጎይታ) ዝብል ስያመ ይፍለጡ።”

፬:- ከምኡ ኸኣ ንሶም ነቲ ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝሃበታ መጻውዒ አሰማት ይቃወምዎ።

፭:- ንዘይምኽባራን ተቐውሞን ንምግላጽ፡ አብ ክንዲ ከምቲ መልእኽ ዘብሠራ ብ (ምልእተ ጸጋ) ኢሎም ዝጽውዕዎ፤ ትርጉም ቀይሮም (ዝተጸገወት) ይብልዎ።

፮:- ከምኡ ኸኣ አብ ክንዲ “ወላዲተ ኣምሳኽ” (ሲኦቶኮስ) ምባል፡ እቲ ብብዝሒ ዝጥቀሙሉ ኣጸዋውዓ “ኣደ ኢየሱስ” ይብሉ።

ክብረት ቅድስቲ ድንግል ማርያም

እቲ አብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተመዝገበልና እኹል ኢዩ፤ “እንሆ፡ ካብ ሕጂ ከሎም ወለዶታት ብፅእቲ ክብሉኒ ኢዮም።” (ሉቃ.1:48)። እታ “ኸሎም ወለዶታት” እትብል ቃል፡ እቲ

ካብ ጊዜ ልደት ክርስቶስ ጀሚሩ ክሳብ መወዳእታ ዘመን ዝቕጽል ኣኸብሮት ቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ሓደ ካብቲ ኣገዳሲ ሃይማኖታዊ መምርሒ፡ ከም ዝኸነ ዘመልክት ኢዩ።

ምናልባት ካብቲ መጽሓፍ ንኸብረት ቅድስቲ ድንግል ማርያም ዘስፈረልና፡ እቲ ቅድስቲ ኤልሳቤጥ ዝበለታ ኢዩ፤ (ንሳ ዕድመ ዝደፍአት፡ ክንዲ ኣዲኣ ትኸውን ኢያ ነይራ)፤ “ኣደ፡ ጎይታይ ናባይ ክትመጺኽ፡ እዚ ካባይ ኮነለይ? እንሆ፡ ድምዒ ሰላምታኺ ምስ ሰማዕኩ አብ ከርሠይ ህፃን ብሓጎስ ተሳራሰረ።” (ሉቃ.1:33-44)። ኣብዚ እቲ ኤልሳቤጥ ሰላምታ ማርያም ምስ ሰምዐት... ብመንፈስ ቅዱስ ዝተመልአት፡ (ሉቃ.1:41)... ድምዒ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ብምስማዕ ጥራይ መንፈስ ቅዱስ ዝመልአ፡ ሓደ ካብቲ ዘገርም ዕብዮት ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ካብ ሰባት ጥራይ ኣይኮነትን ክብሪ ዝረኸበት፡ ከምኡውን ካብ መላእኽቲ ክብሪ ረኺባ ኢያ። እዚ ኸኣ ኣብቲ መልእኽ ጎብርኤል ሰላም ዝበለላ እዋን በሪሁ ኣሎ፤ “እቲ መልእኽ ናብኣ አትዩ፡ አቲ ምልእቲ ጸጋ፡ እግዚአብሔር ምሳኺ ኢዩ እዋ፡ ባህ ይበልኪ፡ ካብ ኣንስቲ ብርኽቲ ኢኺ።” (ሉቃ.1:28)። እታ “ካብ ኣንስቲ ብርኽቲ ኢኺ” እትብል ቃል ኣብቲ ኤልሳቤጥ ሰላም ዝበለትላ እዋን፡ ተደጊማ ኣላ፡ (ሉቃ.1:42)።

ንምስትውዓል፤ ኣብቲ ሥርዓት ኣዘራርባ መልእኽ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ካብቲ ምስ ዘካርያስ ካህን ዝነበረ ኣዘራርባ ኣዝዩ ፍልይ ዝበለ ኢዩ ነይሩ (ሉቃ.1:13)።

ኣብዚ ኸኣ ብዙሕ ትንቢታት ንቅድስቲ ድንግል ማርያን ዘመልክት ኣሎ፤ ሓደ ካብዚ “እታ ንግሥቲ ብወርቂ ኦፊር ተሰሊማ፡ ኣብ የማንካ ትቐውም ኣላ።” (መዝ.45:9)። እቲ

አምላካዊ ምግላጽ አብዚ መዝሙር ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ጌል ንጉሥ ኩለንተናኦ ክብርቲ ኢያ፡ ክዳውንታ ወርቀዘቦ ኢዩ።” (መዝ.45:13)። እምበኣርከስ ንሳ ንግሥትን ጌል ንጉሥን ኢያ... ስለዚ ኸኣ ናይ ግብጺ ቤተክርስቲያን ንናይ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝምልከት ስእሊ፡ ከም ኣኸሊል ዝለበሰት ንግሥቲ ገይራ ትሰእላ፡ ቦታኣ ኸኣ (ኩሉ ጊዜ፡ ክብሪ ንዕኡ ይኹን) ኣብ የማን ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ትገብራ።

ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል ብዚማታት ከምዚ እና በለት ተሞግሳ፤ “ብዙሓት ኣንሱቲ ክብሪ ረኸባ፡ ሓንቲውን፡ እንተ ኸነት ካብኣን ከንዲ ናትኪ ዝኣክል ዝረኸቡት የብለንን”። እዚ ቃል ከኣ ካብ መጽሓፍ (ምሳ.31:29) ዝተወሰደ ኢዩ።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ናይ ኩሉ ወለዶታት ትምኒት ኢያ ነይራ፡ ንሳ ኸኣ ኢያ እታ ፍሪ ከርሳ “ጎርእሲ ተመን ኮዩፍልቕ” ዝኸኣለ፡ ንሱ ነቲ አምላኽ ዝሃቦ ናይ ድሕነት ቃል ክፍጽሞ ከኣለ፡ (ዘፍ.3:15)።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣደ ክርስቶስ ስለ ዝኸነት፡ ኣደነታ ኸኹሉ ኣሰማት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ይምልከቶ ኢዩ።

ክርስቶስ ብርሃን ሓቂ ኢዩ፡ (ዮሃ.1:9)፡ ንሱውን ብዛዕባ ነፍሱ “ኣነ ብርሃን ዓለም ኢየ” ኢሉ፡ (ዮሃ.8:12)። ስለዚ ኣዲኡ ማርያም፤ ኣደ ብርሃን ትኸውን፡ ወይውን ንሳ ኣደ ብርሃን ሓቂ ኢያ።

ክርስቶስ ንሱ ቅዱስ ስለ ዝኸነ፡ (ሉቃ.1:35) ንሳ ኣደ ቅዱስ ትኸውን።

ንሱ ከምቲ ንንሶት ዝተባህሉም መድሕን ስለ ዝኸነ፤ “... እንሆ፡ ሎሚ መድሓኒ ኣብ ዓዲ ዳዊት ተወሊዱልኩም ስለ ዘሎ፡...” (ሉቃ.2:11) ከምቲ ንህዝቡ ካብ ሓጢአት ስለ ዘድሕን፡

ምኽንያት ስሙውን “የሱስ” ወይ መድሓኒ ዝኸነ፡ (ማቴ.1:21)። ስለዚ ቅድስቲ ድንግል ኣደ መድሕን ትኸውን።

ክርስቶስ ኣምላኽ ስለ ዝኸነ (ዮሃ.1:1)፣ (ራእ.9:4)፣ (ዮሃ.20:28)። ስለዚ ቅድስቲ ድንግል ወላዲት ኣምላኽ ኢያ።

ከምቲ ኤልሳቤጥ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝባለታ፤ “ኣደ ጎይታይ” (ሉቃ.1:43)። ጎይታ ስለ ዝኸነ፡ ዝለዚ ኣደ ጎይታ ትኸውን። ባዚ ኸምዚ ኸኣ ኣደ ኣማኑኤል ትኸውን (ማቴ.1:23)፡ ከምኡ ኸኣ ኣደ እቲ እተሠገወ ቃል ኢያ፡ (ዮሃ.1:14)።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣደ ክርስቶስ ካብ ኮነት፡ ቦቲ ቀዳማይ መድረኽ፡ ብመንፈሳውነት ኣደ ኩሎም ክርስቲያን ትኸውን። ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ተሰቂሉ እንክለ፡ ብዛዕባ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንፍቕሩ ቅዱስ ዮሃንስ፤ “እነሃ ኣደኻ” ዝበሎ እኹል ኢዩ። (ዮሃ.19:27)። ነዚ ኣቲም ደቀይ እናበለ ዝሠረበና ሓዋርያ ዮሃንስ ኣዲኡ ካብ ኮነት (1ዮሃ.2.1)፡ እምበኣርከስ ንዓና ኩላትና ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣዴና ትኸውን። እታ “ሓብትና” እትብል ቃል መልሲ ዘየድልያ ኢያ። እታ ኣደ ክርስቶስ፡ ንኣደ ብስም ክርስቶስ ኣማኒ ውልድነት ዝረኸበ ሰብ፡ ሓብቲ ኸኸትኩውን ካብቲ ዘይብቐዕ ን ዘይቅቡልን ኣዘራርባ ኢዩ...!

እቲ ንኣደ ክርስቶስ ዝኸብር፡ ንክርስቶስ ኢዩ ዝኸብር። ኣደ ምኽባር ሓደ ካብቲ ቀዳማይ ቃል ትእዛዝ ኢዩ (ኤፌ.6:2)፣ (ዘጸ.20:12)፣ (ዘዳ.5:16)፡ ስለዚ ነታ ኣዴናን ኣደ ክርስቶስን ኣደ ሓዋርያን ቅድስቲ ድንግል ኣይኸከቡራንዶ?!። እዚኣ እቲ መልእኽ “መንፈስ ቅዱስ ክወርደኪ ሓይሊ ልዑል ከጽልሊኪ ኢዩ። ስለዚ ኸኣ እቲ ዝውለድ ቅዱስ፡ ወዲ ኣምላኽ ክበሃል ኢዩ።” (ሉቃ.1:35)። ዝበላ። እዚኣ እታ ቅድስቲ ኤልሳቤጥ

ከምዚ ዝሰዕብ እናበለት ዘኸበረታ፤ “እቲ ካብ እግዚአብሔር ዝተነገረላ ቃል ክፍጸም ኢዩ እዋ፡ እታ ዝኣመነት ብርኽቲ ኢያ።” (ሉቃ.1:45)። እታ ኹሉ ወለዶ ብፅእቲ ዝብልዋ...

እታ “ካብ ኣንሱቲ ዝተባረኸኪ” እትብል ቃል ከኣ፡ ብመልእኽ ገብርኤልን፡ ብቅድስቲ ኤልሳቤጥን ተባህሊታ፡ እዚ ማለት ንሳ ብኸለን ኣንሱቲ ዓለም ብርኽቲ ንኸትከውን ዝተሸለመት ኢያ፡ ምኽንያቱ ሓንቲውን እንተ ኾነት ካብኣን ካብቲ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣብ ተሠጋውነት ኣምላኽ ዝረኸበቶ ክብሪ ቅድስና ኣይረኸበትን።

ኣምላኽ ንዕኣሲ ካብ ኮለን ኣንሱቲ ዓለም ከም ዝመረጸ ኣይንጠራጠርን ኢና፡ ካብቲ ምስኣ ዘሎ ጠባያት ሓንቲውን እንተ ተኸነት ምስኣን ኣይተረኸበትን።

ኣብዚ ኢዩ እምበኣር ልዕልንኣን ዕብዮታን ደረጀኣን ግርማኣን ዝተገልጸ፡ ስለዚ ኽኣ ነብዩ ኢሳይያስ ናብ ግብጺ ዝመጸትሉ እዋን “ደቦና” ክብል ሰመያ (ኢሳ.19:1)።

ናይ ቅድስቲ ድንግል ኣሰማት

ኣምላኽ ብተሠጋውነቱ ኣብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ስለ ዝሠፈረ፡ ቤተክርስቲያን “ካልኣይቲ ሰማይ” ኢላ ትሰምያ። ከምኡ ድማ “መንበረ ታቦት” ወይ ከኣ “ናይ ሙሴ ጽላት” ኢላ ትጽውዓ።

ኣምላኽ ኣብኣ ስለ ሠፈረ፡ ቤተክርስቲያን “ከተማ ኣምላኽ” ወይ ከኣ ከምቲ ኣብ መዝሙር ጽዮን ዝተባህለ፤ “ኣንቲ ከተማ ኣምላኽ፡ ብዛዕባኪ ክቡር ነገር ተዘርቦ” “ብዛዕባ ጽዮን ድማ፡

እዝን እትን ኣብኣ ተወሊዶም፡ ክበሃል ኢዩ፡ እቲ ልዑል ውን ባዕሉ ከጽንዓ ኢዩ።” (መዝ.87:3,5)።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስውን ንነፍሱ ብመና ስለ ዝመሰላ፡ እዚ እቲ ካብ ሰማይ ዝወረደ ህያው እንጌራ ስለ ዝኾነ (ዮሃ.6:58)። ስለዚ ኽኣ ቤተክርስቲያን “መሰብወርቅ. እንተመና” ኢላ ትሰምያ።

ስለ ድንግልናኣ ኽኣ ቦታ ዝፈረየት በትሪ ኣሮን ተሰምየት (ዘሁ.17)።

ቅድስቲ ድንግል ከኣ ብወርቃዊ ቀንዴል ትምሰል (ዘጸ.25:31-40)፡ ምኽንያቱ ንክርስቶስ እቲ ብርሃን ሓቂ ስለ ዝዖረት።

ብታቦት ኪዳን ከኣ ትምሰል (ዘጸ.25:10-22)፡ እቲ ብውሽጡን ብግዳሙን ብወርቂ ምልባጡ ንናይ ንጽህናኣን ክብረታን ልዕል ዝበለ ምዃኑ የመልክት። ካብ ዘይንቅዝ ዕንጻይቲ ምዃኑ ናይ ንጽህና ቅድስቲ ድንግል ምልክት ኢዩ። ኣብቲ ታቦት ከኣ እቲ ንክርስቶስ ዘመልክት ካብ ሰማይ ዝወረደ ህያው ሕብስቲ ስለ ዘለዋ ኢዩ። (ዮሃ.6:58)። እቲ ነተን ዓሠርተ ትእዛዛት ዘስፈረ፡ ናይ ሕጊ ጽላት፡ ናይ ቃል ኣምላኽ ምልክት ስለ ዝኾነ (ዮሃ.1:1)።

ከምኡ ኽኣ ቅድስቲ ድንግል ቦቲ ኣብ ምድሪ ተቐኪሉ ናብ ሰማይ ዝበጽሖ መሳልል ያዕቆብ ተመሲላ። ቅድስቲ ድንግል ኣብ ልደት ክርስቶስ፡ ነዚ ኣብ ሰማይን ምድርን ዘሎ ርክባት ትመስል። ንሳ እታ ሰማይ ኣብኣ ዝሠፈረት መሬት ኢያ ነይራ፡ ወይ ከኣ ንሳ ኣብ መሬት እንክላ ኣብ ውሽጣ ንሰማይ ትጸውር ነበረት። ኣብ (ዘፍ.28:12) ብዛዕባ መሳልል ያዕቆብ ተመልክት።

እታ ሙሴ ዝረኣያ ቈጥቋጥ ከኣ፡ እቲ ሓዊ ከይበልዓ ኣብኣ ሃልሃል በለ፡ (ዘጸ.3)፡ ነታ መንፈስ ቅዱስ ብኣምላኽነቱ ኣብኣ ዝወረደ እዋ ዘየንደዓ፡ ቅድስቲ ድንግል የመልክት።

እቲ ኣብ ክርስቶስ ገዥነ፡ ውህደት መሎኮት ምስ ሰብአዊነት ከምቲ ንህሪ ምስ ፈሓም ዝወሃድ ካብ ዝመስል፡ ቅድስቲ ድንግል እታ ነዚ ምውህሃድ እዚ ኣብ ውሽጣ እትዓቀፍ ጽንህ ተመልክት። ንልዕልና ክብረታ ንምምልካት፡ ናይ ወርቂ ጽንህ ይብልዎ፡ ወይ ከእ ጽንህ ኣሮን ይሰምዩዎ።

ከምኡ ኸእ ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል ለዋህ ርግቢት ኢላ ትሰምያ፡ ምኽንያቱ ብለውሃታ ንርግቢት ስለ ትመስል፡ ኣብኣውን መንፈስ ቅዱስ ስለ ዝወረደ። መንፈስ ከእ ብመልክዕ ርግቢት ተራእዮ (ማቴ.3:16)። ከምኡ ኸእ ብናይ ኖኅ ርግቢት ንምሰላ፡ እታ ኣብ መሬት ህይወት ከም ዝተመልሰ ናይ ድሕነት ብሥራት ዘምጽአት። (ዘፍ.8:10-11)።

ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ዘመልክትን ዝምስልን ኣብ መጽሓፍ ቅዱስን ኣብ ሥርዓት ቤተክርስቲያንን ብዙሕ ጥቕስታት ይርከቡ፡ ንኹሉ ንክንትንትኖ ጊዜ የድልዮና። ኩሉ ኸእ ኣብ ጥቕሲ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተመርኮሰ ኢዩ። ከምኡ ኸእ ብቤተክርስቲያን ንምሰላ። ገለ ካብ ትንቢታት ከእ ንቅድስቲ ድንግልን ንቤተክርስቲያንን ብሓደ የመልክቱን።

ካብቲ ኣገዳሲ ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል እተኸብራ ምኽንያት፡ መንፈስ ቅዱስ ኣብኣ ስለ ዝወረደን ንኣምላኽ ስለ ዝወለደትን፡ ንኹሉ ጊዜ ድንግል ስለ ዝኾነትን ስለ ቅድስንኣን መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባኣ ስለ ዝመሰከረን ጉይታ ባዕሉ ስለ ዘኸበራን ኢዩ። ከምኡ ኸእ ቤተክርስቲያን ስለ እቲ ተኣምራታን ቅዱስ ምግላጽን ተኸብራ።

እዚ ኣኸብሮት ከእ ኣብ ሥርዓት ቤተክርስቲያንን ዜማታታን ሰብኣታታን ይርአ። ከምኡ ኸእ ብምምላድ ኣብ ቅድስቲ ድንግል፡ ኣብ ጸሎት ብእንጠቕሶን ከምኡ ኸእ ብቲ ብቅድስቲ ድንግል

ብዙሕ በዓላት እንብዕሎን። ከምኡውን ብቲ ካብ ኣጽዋማት ብሰማ እንጸዋ ይርአ።

በዓላታ

፩:- ዝዓረፈትሉ ዕለት (21 ጥሪ) ኣብ ነብሲወከፍ ወርሒ ዕለት 21።

፪:- ዕለት ልደታ (መጀምርታ ወርሒ ሓምሌ)

፫:- ጽንሰታ (7 ነሓስ)

፬:- ኣብ ቤተመቐደስ ምእታዎ “ባእታ ማርያም” (3 ታሕሳስ)

፭:- ናብ ምድሪ ግብጺ ዝኣተወትሉ (24 ግንቦት)

፮:- ዕርገት ሰግኣ “ፍልሰታ ማርያም” (16 ነሓስ)

፯:- ኣብ ፍሊጲ ብሰማ ቤተክርስቲያን ዝተሃንጸሉ “ሕንፀተ ቤታ” (21 ሰን)

፰:- ኣብ ግብጺ ኣብ ከተማ ካይሮ ከባቢ ዘይቲን ዝተገልጸትሉ (2 መጋቢት) እዚ በዓል እዚ ጸኒሑ ዝተወሸኸ ኢዩ።

ሕቶ:-

፩:- ከመይ ኢልና ኢና፡ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ኣብቲ ጸሎት ማልሳይ ሰዓት ከምዚ ዝስዕብ እና በልና ብኸብረት እንጽውዓ፤ “ኣ ወላዲተ ኣምላኽ እታ ሓቀኛ ዘለላ ዘለኣለማዊ ህይወት ዝዞረት ሓረገ-ወይኒ ንሸቪ ኢኺ” እዚ ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ንሱ ባዕሉ ኢዩ ሓረገ ወይኒ፡ ብግልጺ ኸእ ከምዚ ዝስዕብ በለ፤ “ኣነ ናይ ሓቂ ጉንዲ ወይኒ ኢዩ፡ ተኻሊኡ ኸእ

አቦይ አደ።... እቲ ጉንዲ ወይኒ ኣነ አደ። ጨናፍር ከአ ንሸካትኩም ኢኹም።...” (ዮሃ.15:1-5)።

፪፡- ኣብ ጸሎት ፍርቂ ለይቲ፡ ኣብ ሣልሳይ ክፍሊ ከመይ ኢልና ኢና ንቅድስቲ ድንግል፡ “ኦ ወላዲተ ኣምላኽ፤ ኣፍደገ ኣእምሮ ህይወት” ኢልና እንጽውዓ? እዚ ኸአ እቲ ማዕጾ ኢየሱስ ክርስቶስ እንክሎ። ንሱ ኢዩ ብዛዕባ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕ ብ ዝበለ፤ “ኣነ ኣፍደገ ኣባጊዕ ኢዩ” (ዮሃ.10:7)።

መልሲ፡-

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ሓረገ-ወይኒ ኢያ።

እቲ ሓረገ-ወይኒ ዝብል ናይ ቅድስቲ ድንግል ኣጸዋውዓ፡ ምስቲ ናይ ጉይታና ኢየሱስ ሓረገ-ወይኒ ኣጸዋውዓ ብፍጹም ኣይጋራጮን ኢዩ።

ንሱ ሓረገ-ወይኒ ብኻልእ ትርጉም ክኸውን እንክሎ፡ ንሳ ኸአ ሓረገ-ወይኒ ብኻልእ ትርጉም ኢያ። ንሱ እቲ ጉንዲ ሓረገ-ወይኒ ክኸውን እንክሎ ንሕና ኸአ ኣብኡ ጨናፍር ምስ እንኸውን፡ ማለት ንሱ እቲ ቀንዲ፡ ንሕና ከኣትና ኸአ ካብኡ ኢና ማለት ኢዩ። ንሱ ርእሲ ንሕና ኸአ ኣካላት።

ቅድስቲ ድንግል ግን ንሳ (ብመሠረት እቲ ቤተክርስቲያን እትውድሳ) እታ “ዘለላ ህይወት ዝረኸበት፡ እቲ ሓቀኛ ወዲ ኣምላኽ” ንሳ እታ ዘይትኣርግ ሓደ ዘይናብያ ሓረገ-ወይኒ ኢያ።።

ኣብዚ እምብኣር ኣገዳሲት ሓበሬታ ከነሥፍር ንፈቲ፤

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብዙሕ ጊዜ ናቲ መጻውዒ

ኣስማት ይህበና ኢዩ፤

፩፡- ንሱ ኣነ ንሳ ኢዩ ይብል፤ (ዮሃ.10:11-12)። ዳዊት እውን በዚ ኣጸዋውዓ ንኣምላኽ ኣብ መዝሙሩ ጠቐሶ፤ “እግዚአብሔር ንሳይ ኢዩ” (መዝ.22:1)። ከምኡ ኸአ ኣምላኽ ኣብ መጽሓፍ ሀዝቅኤል ተሰመየሉ (ሀዝ.34:15)።

ምስናይ እዚ ግና ጉይታና ንገለ ካብ ደቁ ንሶት ገይሩ ኣቐዋም፡ ምስናይ እቲ ቤተክርስቲያን “ኣንቲ መጓሰ ናይ ሓደ ንሳ” ክትከውን እናተገደሰ፡ (ዮሃ.10:16)። ንሓዋርያ ጴጥሮስ ኣባጊዕይ ኣብልዕ በሎ... “ኣባጊዕይ ሓሉ” (ዮሃ.21:15-16)። ኣብ ብሉይ ኪዳን ከአ ጉይታ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ከም ልበይ ገይሮም ዝጓሰዩኹም ንሶት ከአ ክህበኩም ኢዩ” (ኤር.3:15)። ነቶም ነቦታትና ሓዋርያት ዝኸተሉ ኤጲስቆጶስት ኸአ ንሶት ዝብል ኣጸዋውዓ ናይ ግሉም መጻውዒ ኮነ፤ “ሰለዚ ንርእሹምን ነታ ብገዛእ ደሙ ዘጥረያ ማሕበር ጉይታን ክትጓሰዩ፡ መንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶስት ገይሩ ኣብኣ ዝሸመኩም ኩሉ መጓሰ ሓልው።” (ግብ.20:28)።

ከምኡ ኸአ ቅዱስ ጴጥሮስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ነቲ ምላኽትኩም ዘሎ መጓሰ ኣምላኽ ንሰይዎ።...” (1ጴጥ.5:2)።

፪፡- ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንነፍሱ ብብርሃን ከምዚ ዝሰዕ ብ ድማ ይብል፤ “... ኣነ ብርሃን ዓለም ኢዩ።...” (ዮሃ.8:12)፤ (ዮሃ.9:5)። ምስናይ እዚ ግና ንሓዋርያቱ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎም፤ “ንሸካትኩም ብርሃን ዓለም ኢኹም” (ማቴ.5:14)። “ብርሃንኩም ኣብ ቅድሚ ሰብ ይብራህ።” (ማቴ.5:16)።

ብዘይጥርጥር ብቕነዕ ብርሃን ማለት ኢዩ። ንሱ ኸአ ብርሃን ኢዩ፡ እዚ ኸአ ብርሃን ካብኡ ወሲዶም ቦቲ ብርሃኑ ናብ ካልኣት ሰባት ስለ ዘብርሁ ኢዩ። ንሶት ማለት ከአ ምሉእ ብምሉእ

ጓሶት ማለት ኢዩ። ንሶም ጓሶት ዝኸኑሉ መገብቲ ቤት ኣምላኽ ስለ ዝተቐጽሩ፡ ካብኡ ነዚ ተግባር መጓሰ ስለ ዝተጸውዑ ኢዩ።

፫፡- ብዛዕባ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከኣ ንሱ ኤጲስቆጶስ (ሓላዊ) ኢዩ ተባሂሉ፤ “... ሕጂ ግና ናብቲ ጓላኹምን ሓላው ነፍሳትኩምን ተመሊስኩም ኣሸኹም።” (1ጴጥ.2፡25)፡ ምስናይ እዚ ግን እቶም ተኸተልቲ ሓዋርያት ብመንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶስ ሓቆሙ፡ (ግብ.20፡28)፥ (1ጢሞ.3፡2)፥ (ፊሊ.1፡1)፥ (ቲቶ.1፡7)።

፬፡- ብዛዕባ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ድማ ንሱ ካህን ኢዩ ተባሂሉ፤ “እግዚአብሔር፡ ንሸካ ከም ሥርዓት መልከጼዴቅ ንዘል ኣለም ካህን ኢኻ፡ ኢሉ መሓል ኣይጠዓሰን ከኣ።” (መዝ.110፡4)፥ (ዕብ.5፡6)። ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ብዛዕባ እቲ ሊቀ ካህናት ክበር ካህን፡ ብዙሕ ጥቕስታት ይርከብ፡ ብዛዕባ እቶም ኣምላኽ ኣብ ዘመኖም ዘለኣለማዊ ክህነት ዝሃዩም ከኣ (ዘጽ.40፡15)።

“ካህናት ጽድቂ ይልበሱ” (መዝ.132፡9፥16)። ኣምላኽ ከኣ ንካህናት ቀደሶም (ሌዋ.8፡12)። ቅዱስ መላብስ ከኣ ንኸብርን ሞገስን ከደኖም (ዘጽ.28፡2)፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ከኣ ቅዱስ ጳውሎስ ንነብሱ ካህን (ኣገልጋሊ) ኢሉ ክሰሚ ንርእዮ፡ (ሮሜ.15፡16)።

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ካህን ኢዩ ማለት፡ ንነፍሱ ምእንቲ ተበጃውነትና ባዕሉ ኣቕሪቡ ማለት ኢዩ። እቶም ካብ ሰባት ካህናት ግን ኣገልገልትን ኣብ መሬት ንኣምላኽዊ ምሥጢራት ተወከልትን ኢዮም፡ ነቲ መሥዋእቲ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስን እቲ ቀደም ንዕኡ ዘመልከት ዝነበረን የቕርቡ።

፭፡- ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሱ ወዲ ኣምላኽ ኢዩ ተባሂሉ (1ዮሃ.4፡14)። ብዛዕባኛ ኸኣ ንሕና ውሉድ ኣምላኽ ኢና ተባሂሉ (1ዮሃ.3፡1)። ንሱ ግን ካብቲ ኣምላኽዊ ባህርይን ቀንዱን

ወዱ ኢዩ። ንሕና ግን ውሉዱ ዝተባሃልና ብፍቕሩን መሰል ውልድነት ስለ ዝሃበና ኢና ውሉድነት ዝረከብና... ስለዚ ኸኣ ኢዩ ኢየሱስ ክርስቶስ እቲ ሓደ ወዱ ንኣምላኽ ተባሂሉ ዝተ ሰምየ። (ዮሃ.3፡16)።

ልክዕ ከምኡውን ኣብ ሓረገ-ወይኒ፤

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሱ ሓረገ-ወይኒ ኢዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ኸኸኣ ቤተክርስቲያን ሓረገ-ወይኒ ብዝብል መጻዋዕታ ጸወዓ፡ ኣብ መጽሓፍ ኢሳይያስ ከኣ ኣምላኽ ብዛዕባኡ መዝሙር ሓረገ-ወይኒ ዘመረ (ኢሳ.5፡1-7)። ኣብቲ ኣምላኽ ኣብ መንጎይን ሓረገ-ወይኒይን ፍረዳ፡ እንታይ ኢዩ እቲ ንሓረገ-ወይኒይ ዝገብሮ “ኃታኸልቲ ወይኒይሲ ሓለፋ እቲ ኣነ ዝገበርኩሉ እንታይ ኮን ምተገብረሉ ነይሩ?” “እቲ ኣታኸልቲ ወይኒ ናይ እግዚአብሔር ጉይታ ሠራዊትሲ ቤት እስራኤል ኢዩ፡...” (ኢሳ.5፡7)።

ልክዕ ብሓደ ትርጉም ከኣ፡ እቲ ጉይታ ኣብ (ማቴ.21፡33-41) ንኣብነት ብዛዕባ “ኣታኸልቲ ወይንን ሠራሕተኛታቲን” ዝበሎ ይምልከት። ኣብዚ ኣብነት እዚ፤ ሓረገ-ወይኒ ቤተክርስቲያን ኢያ፡ እቶም ሠራሕተኛታት ኸኣ ኣገልገልታ ኢዮም፡ ኣምላኽ ከኣ በዓል ሓረገ-ወይኒ ኢዩ።

ንሕና ንቤተክርስቲያን ብሓረገ-ወይኒ እንጽውዓ፡ ንጉይታ ካብቲ ኣብ መዝሙር ኣምላኽዊ ምግላጽ ዘሎ ወሲድና ኢና ከምዚ ዝስዕብ እንብሎ፤ “ኣ ኣምላኽ ሠራዊት፡ ተመለስ፡ ካብ ሰማይ ኣንቁልቀላካ ርኤ፡ እንሆ ኸኣ ነዛ ወይንን፡ ነዛ የማይቲኻ ዝተኸለታ ኣምን፡ ነቲ ንኣኻ ኢልካ ዘጽናዕካዮ ጨንፈርን ብጽሓዮም።” (መዝ.80፡14-15)።

ንሕና ንቤተክርስቲያን ሓረገ-ወይኒ ኢልና ብምስማይናዶ ክብሪ ኣምላኽ ንዝርፍ ኣሎና ኢና? ምስናይ እዚ ግን እቲ ክርስቶስ

ዝሃባ መጽዋዕታ እዚ ኢዩ። ንህዝቢ ሓረገ-ወይኒ ኢልና ምስ ማይናዶ እቲ ክብሪ ኣምላኽ ሓሲፋ ኢዩ? እዚ ግን ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ኣስተምህሮ ኢዩ! ወይሲ እዚ ኣብ ልዕሊ ቤተክርስቲያን ንምቅዋም ጥራይ ኢዩ ዝብልዎ፤ እታ ብዛዕባኣ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ዝብል፤ “ቦታ መዓልቲ እቲ ኣብ ብዛዕባ እቲ እተፈትወ ኣታኸልቲ ወይኒ ዘምሩ፡ ኣነ እግዚአብሔር እሕልዎ፤ ኩሉ ጊዜ ኣስትዮ፡ ሓደ እኳ ከይጎድኦ፡ ለይትን መዓልትን እሕልዎ ኣሎኹ።” (ኢሳ.27:2-3)።

ይትረፍ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ንዝኸነት ዝተባረኸት ኣደ “ሓረገ-ወይኒ” ዝብል መጽውዒ ከም ዝወሃብ መዝሙር ይብል፤ “ሰበይትኻ ኣብ ውሽጢ ቤትካ ከም ፈራይት ወይኒ ክትከውን።” (መዝ.128:3)።

ስለዚ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ብሓረገ-ወይኒ ክትጽዋዕ ዘገርም (ጋሻ) ነገር ኣይኮነን።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣፍደገ ሂወት ኢያ።

መጽሓፍ ቅዱስ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ብኣፍደገ ዝብል መጽውዒ ጸወዓ። ብዛዕባኣ ኣብ መጽሓፍ ነብዪ ህዝቅኤል “ንሳ ኣብ ምብራቕ ዘላ ኣፍደገ፡ ብኣኣ ጎይታ ኣትዩ ዝወፀ” ኢዩ ኢሉ። (ህዝ.44:2)።

ጎይታ ህይወት ስለ ዝኸነ ንሳ ኸኣ ኣፍደገ ህይወት ትኸውን።

ጎይታ ኸኣ በዚ ዝሰዕብ ኣበሃህላኡ ንሱ ህይወት ከም ዝኸነ መስኪሩ “... ኣነ መገድን ሓቅን ህይወትን ኢያ።...” (ዮሃ.14:6)፤ “...ትንሣኤን ህይወትን ኣነ ኢያ...” (ዮሃ.11:25)። ቅድስቲ

ድንግል ማርያም እታ ክርስቶስ ብኣኣ ዝወፀ ኣፍደገ ካብ ኮነት፡ በዚ ንሳ ኣፍደገ ህይወት ትኸውን።

“... ወዲ ሰብ ንዝጠፍኦ ክደልን ክድሕንን ኢዩ ዝመጸ እሞ፡...” (ሉቃ.19:10)። በዚ ኣገባብዚ ኸኣ ንሳ ኣፍደገ ድሕነት ትኸውን።

ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣፍደገ ሰማይ ኢልና ምስማይና ጋሻ ነገር ኣይኮነን። ቤተመቐደስ ከኣ ካብ መጀመርታ ዘመናት ኣትሒዞ ብኣፍደገ ተሰምየት። ኣቦና ያዕቆብ ናይ ኣቦታት ኣቦ ብዛዕባ እቲ ንቤተ መቐደስ ዝቐብኦ ቅዱስ ቦታ፡ ብሰም “ቤትኤል” ከኣ ዘፍለጠ፡ ማለት (ቤትኣምላኽ) ብዛዕባኡ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፡- “... እዚኣ ቤትኣምላኽ ኢያ እምበር ካልእ ኣይኮነትን፡ እዚኣ ኸኣ ደገ ሰማይ ኢያ፡ በለ።” (ዘፍ.28:17)።

ሕቶ፡-

ናብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንጽሊ ዲና?

መልሲ፡-

ንሕና ናብ ቅድስቲ ማርያም ኣይንጽልይን ኢና። ግን ኣብ ጊዜ ጸሎትና ንዛረባ፡ ንከተማልደልና ንውከሳ። ንሕና ምስ ቅድስቲ ድንግል ጥራይ ኣይኮንናን ንዛረብ ምስ መላኸትን ምስ ባህርያትን ምስ ሰባትን ምስ ነፍስናን ምስ ሰይጣን ከይተረፈ ውን ንዛረብ ኢና...

እዚ ኹሉ ኸኣ ብኣምላኽዊ ምግላጽ ኣብ ጥቕስታት መጽሓፍ ቅዱስ ዝጸደቐ ኢዩ። እዚ ዝርርብ እዚ ከም ጸሎት ኣይቁጸርን ኢዩ ... ስለምንታይ ድኣ ብፍላይ እኳ ንኣዴና ማርያም

ዘይነዛርባ...?!

፩:- ንሕና ኣብ ጸሎትና ምስ መላእኽቲ ከምዚ ዝሰዕብ እና በልና ንዛረብ፤ “ኣቲም መላእኽቲ፡ ንድምዒ ቃሉ እትእዘዙ፡ ንቃሉ እትፍጽሙ ኣያላትን ሰልጡናትን፡ ንእግዚአብሔር ባሮኽዎ። ኣቲም ሠራዊቲ ኩልኹም፡ ኣቲም ንፍቓዱ እትፍጽምዎ ኣገልገልቲ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኽዎ።” (መዝ.103:20-21)፥ “ሃሌሉያ። ንእግ ዚአብሔር ካብ ሰማያት ኣመስግንዎ፡ ኣብ ኣርያም ኣመስግንዎ። ኩልኹም መላእኽቲ፡ ኣመስግንዎ፡ ብዘሎኹም ሠራዊቲ፡ ኣመስግ ንዎ።” (መዝ.148:1-2)።

፪:- ኣብ ጸሎትና ውን ንሕና ንባህርያት ከምዚ ዝሰዕብ እናበልና ንዛረብ፤ “ኣትን ፀሓይን ወርሕን፡ ኣመስግንኦ፡ ኣቲም ብሩሃት ከዋኸብቲ፡ ኣመስግንዎ። ኣቲም ናይ ሰማየ ሰማያትን ኣብ ልዕሊ ሰማያት ዘሎኹም ማያትን፡ ኣመስግንዎ። ንሱ ኣዚዙ፡ ተፈጠሮም ኢዮም እሞ፡ ንስም እግዚአብሔር ኣመስግንዎ። ንዘልኣሎም ኣቕሞም፡ ዘይሓልፍ ሕጊ ኸኣ ሃዖም። ንእግዚአብሔር ካብ ምድሪ ኣመስግንዎ፡ ኣቲም ገበላት ባሕርን መዓሙቕን ኩልኹም፡ ኣቲም ኣውን በረድን ኣስኣይታን ግመን ቃሉ እተሰ ልጥ ህቡብላን፡ ኣቲም ኣኸራንን ኩረቢትን ኩልኹም፡ ፈረይቲ ኣእዋምን ጽሕድታትን ኩልኹም፡” (መዝ.148:3-9)።

፫:- ከምኡ ኸኣ ንሕና ነታ ቅድስቲ ከተማ ኣምላኽ ንኣምላኽ ክትውድስ ንጽውዓ። ከምዚ ዝሰዕብ ንብል፤ “መሃርሃር መዓጽኺ ኣጽኒዑ፡ ንደቕኺ ኣብ ማእከል ባሮኽዎም ኢዩ እሞ፡ ኦ ኢያሩሳሌም ንእግዚአብሔር ኣመስግኒ፡ ኦ ጽዮን፡ ንኣምላኽኪ ወድሲ።” (መዝ.147:12-13)።

ኣብ ካልእ መዝሙር ከኣ ከምዚ ንብል፤ “ኣቲ ከተማ ኣምላኽ፡ ብዛዕባኺ ክቡር ነገር ተዘርቦ።” (መዝ.87:3)። ገሊጻም

እዚ ቃል እዚ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ ተባሂሉ ኢሎም ይትርጉምዎ...።

፬:- ንሕና ኣብ ጸሎትና ምስ ሰባት ከምዚ ዝሰዕብ እናበልና ንዛረብ፤ “ኣቲም ኣህዛብ ኩልኹም፡ ኣእዳውኩም ኣጣቕዑ፡ ንኣምላኽ ብድምዒ ኣገብስ ዕልል በሉሉ።” (መዝ.47:1)፥ “ንዑ ንግብርታት እግዚአብሔር፡ ነቲ ኣብ ምድሪ ዝገበሮ ጥፍኣት ጠምቲ።” (መዝ.46:8)፥ “ብመሳፍንትን፡ ቡቲ ክረድእ ዘይከኣሎ ወዲ ሰብን ኣይትወክሉ።” (መዝ.146:3)፥ “ኩሉ ግብርታቲ ኣብ ኩሉ ሥፍራ ግዝኣቲ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኹ።...” (መዝ.103:22)። ኣብ ካልእ መዝሙር ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሃሌ ሉያ ኣንቲም ባሮት እግዚአብሔር፡ ኣመስግኑ፡ ንስም እግዚአብሔር ኣመስግኑ።” (መዝ.113:1)። ከምኡ ውን ከምዚ ንብል፤ “ኣቲም ውሉድ ብርቲዓት፡ ንእግዚአብሔር ህቡ፡ ንእግዚአብሔር ክብርን ኣይልን ሃብዎ። ንእግዚአብሔር እቲ ንስሙ ዝግብኦ ክብሪ ሃብዎ፡ ንእግ ዚአብሔር ብጌጽ ቅድስና ስገዳሉ።” (መዝ.28:1-2)።

፭:- ከምኡ ውን ሱብ ኣብ ጸሎቲ ምስ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕብ እናበለ ይዛረብ፤ “ነፍሰይ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኺ፡ ኣብ ውሽጠይ ዘሎ ኩሉ ውን ንቕዱስ ስሙ ይባሮኽ። ነፍሰይ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኺ፡ ነቲ እተገብረልኪ ሠናይ ኩሉ ኸኣ ኣይትረስዒ፡ ንሱ ንኹሉ ኣበላኺ ዝሓድገልኪ፡ ንኹሉ ሕማምኪ ዝፍውስ፡ ንህይወትኪ ካብ ጥፍኣት ዝበጀዎ፡ ብሃህልን ምሕረትን ዝኸለልኪ፡ ንድልየትኪ ብጽቡቕ ነገር ዘጽግብ ኢዩ፡ ንእስነትኪ ከም ንስሪ ይሕደስ።” (መዝ.103:1-5)።

ኣብ ናይ ድቃስ ጸሎት እቲ ዝጸሊ ምስ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕ ብ እናበለ ይዛረብ፤ “ግንክ፡ ነፍሰየ ጌና ኣብ መሬት ትነብሪ ካብ ሃሎኽስ ተነስሒ።...”።

፮፡- እካ ድኣ ንሕና ኣብ ጸሎትና ናብ ሰይጣንን ኩሎም ሠራዊቱን ግልጽ ኢልና ንዛረቦም። እቲ ዝጽሊ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣቲም ገበርቲ እከይ ኩልኻትኩም ካባይ ረኣቑ። እግዚኣብሔር ንምህላላይ ሰሚዕዎ፡ እግዚኣብሔር ንጸሎተይ ተቐቢልዎ ኢዩ። ኩላቶም ጸላእተይ ክኣፍሩ እምብዛ ክሸበሩ ንድሕሪት ክምለሱ ብድንገት ክኣፍሩ ኢዮም። ሃሌ ለ-ያ።” (መዝ.6:8-10)።

እምበኣርከስ ንሕና ናብ ኩሎም እዚኣቶም ንጽሊ ኣሎና ዲና? ንሕና ንመላእኽትን ንባህርያትን ንሰባትን ንነፍሳናን ንሰይጣናትን ንጽሊ ዲና? ካባና የርሕቁ! ... ንሕናሲ ኣብቲ ጊዜ ጸሎትና ደኣ ነዛርቦም። እዚ ጉዳይ ኸኣ ቅቡል ኢዩ፡ ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ኣስተምህሮውን ኢዩ። ካብ እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ብዛዕባኡ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበሎ መንፈስ መዛሙራት ኢዩ፤ “ኣሕዋተየ፡ እንታይ ደኣ ኢዩ? ክትእከቡ ከለኹም፡ ነብሲ ወከፍኩም መዝሙር ኣለዎ፡...” (1ቈረ.14:26)፤ “ዝርገት ኣለዎ እሞ፡ ብወይኒ ኣይት ሰከሩ። ግናኸ ብመዝሙርን ምሥጋናን ብመንፈሳዊ ቅኔን ብልብኹም ንጉዳይታ እናተቐኔኹምሉን እናደረሰኩምሉን ንኣድሕድኩም እናተዛራረብኩምን፡ መንፈስ ይምላእኩም።” (ኤፌ.5:19)፤ “ብመዝሙርን ውዳሴን መንፈሳዊ ቅኔን ንኣድሕድኩም ኣስተምህሩን ምዓዳን፡ ብልብኹምውን ንጸጋ ኣምላኽ እናዘመርኩም፡ ቃል ክርስቶስ ብኹሉ ጥበብ መሊኡ ይሕደርኩም።” (ቈሎ.3:16)።

ከምቲ ኣስተምህሮ ኣምላኽዊ ራእይ፤ ነም ኩሎም ኣብ ጸሎትና ነዛርቦም ካብ ኮንና፤ ኣብ ጸሎት ንኣዴና ማርያም ምዝራብና ጌጋ ኣይኮነን፡ እዚ ዘረባ ኸኣ ጸሎት ኣይቁጸርን ኢዩ...

ቀጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም

ጉዳይ ቀጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ናይ ቀደም ጉዳይ ኢዩ፡ ኣቦታትና ካብ ካልኣይን ሣልሳይን ክፍለ ዘመን ኣትሒዞም ዝተዛረቡሉ ኢዩ፡ ከምኡ ኸኣ እቶም ኣብ ራብዓይን ሓሙሻይን ክፍለዘመን ዝነበሩ ኣቦታቶውን ተዛረቡሉ። ቅድሚና፡ ቅዱስ ኤረንዮስ (ጂሮም) ዝጸኣፎ መጽሓፍ ብ1962 ዓ.ም.፡ ናብ ዓረብኛ ተተርጉሙ። እዚ ብ383 ዓ.ም. ዝተጻሓፈ መጽሓፍ እዚ፡ ንደገፍ ቀጻልነት ድንግልና ማርያም ዝገልጽ ኣንጻር ሃልፌድዮስ ዝተባህለ ሰብኣይ ኢዩ ነይሩ። ኩሉ እቲ ፕሮቴስታንት ዝምስክርዎ ርእይቶታት ካብቲ ሃልፌድዮስ ዝሃበ ርእይቶ ዘይወፅእ ኢዩ።

ንምጽራር ቐጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝተዋጽኦ ርእይቶ፤

፩፡- “ብኸሪ ወዳ” እትብል ቃል (ሉቃ.2:7)፤ (ማቴ.1:25) ብኸሪ ማለት ኣደ ካብ ኣሕዋቲ ኢዩ ኢሎም ይምስክሩሉ።

፪፡- ብመሠረት ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ዘሎ “ሰበይቲኻ” እትብል ቃል እታ ንዮሴፍ ብዛዕባ ማርያም ዝተባህለት (ማቴ.20)። ብመሠረት ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ዘሎ ሰበይቲኻ እትብል ቃል ብኣፈሸኡ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣብ ዝተባህለትሉ (ማቴ.1:24)።

፫፡- “... ክሳብ እትወልድ ኣይፈለግን...” (ማቴ.1:25) እትብል ቃል ከምኡ ኸኣ “ከይተረኽቡ ብመፈስ ቅዱስ ጠኒሳ ተረኽቡት” (ማቴ.1:18)።

፬፡- እቲ ንጉዳይታ ኢየሱስ ክርስቶስ “ኣሕዋትካ” ዝብል ቃል

ዝሓዘ ጥቅስታት፣ ነኣብነት፤ (ማቴ.12:46-50)፥ (ዮሃ.2:12)፥
(ማቴ.13:54-56)፥ (ማር.6:3)፥ (ግብ.1:14)፥ (ገላ.1:19)።

ብፍቓድ አምላክ ነዚ ኩሉ ተቃውሞታት ክንምልሰሉ ኢና።

ብኸሪ ወዳ

እቲ ብኸሪ ወዳ፣ ንሱ እቲ መጀመርታ ዝተልደ ወዳ ኢዩ፣ ነዛ ቃል እዚ እቲ ብቐንቋ እንግሊዝ እንተ ደኣ ተርጉምናዎ “First born” ትኸውን፣ መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ንትርጉም ብኸሪ ብብሩህ የፍልጦ፣ እቲ አምላካዊ ምግላጽ ቅድሚ ናይ ክህነት ኣሮን ምምስራት፣ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “እግዚአብሔር ድማ ንሙሴ፣ ኣብ ደቂ እስራኤል ማኅፀን ዝኸፈተ ኩሉ፣ ሰቡን እንስሳኡን፣ ንሱ ናተይ ኢዩ እሞ ኩሉ ብኸሪ ንኣይ ቀድሶ፣ ኢሉ ተዛረቦ።” (ዘጸ.13:1-2)።

ዝኸነ ማኅፀን ዝኸፈተ፣ ብድሕሪኡ ካልእ ውላድ ይወለድ ኣይወለድ፣ ንአምላክ ዝተቐደሰ ይኸውን። ሰብ እንተ ኮይኑ ወይ ካብ ንብረቱን እንስሳኡን፣ (ምእንቲ ብኸሮም ክኸውን!!) ኣቦኡ ብድሕሪኡ ምእንቲ ንአምላክ ክውስንዎ፣ ካልእ ክሳብ ዝውለደሉ ኣይጽበይን ኢዩ ነይሩ።

እቲ ዝውለድ ንእግዚአብሔር ዝተቐደሰ ይኸውን፣ ካብ ኣሕዋቱ ዝዓብዩ ስለ ዝኸነ ዘይኮነስ ማኅፀን ስለ ዝፈትሖ ኢዩ። በዚ ኸኣ እቲ ብኸሪ ወዳ (እንኮ) ሓደ ንሱ ጥራይ ክኸውን ይኸእል ኢዩ።

ልክዕ ከምዚ ኸኣ ኢዩ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ዝነበረ፤ ንሱ ብኸሪ ወዳ ኢዩ፣ ንሱ ኸኣ እቲ እንኮ ወዳ ኢዩ፣ ነዚ ኸኣ ቅዱስ ጂሮም ብምስክር ከምዚ ዝስዕብ በለ፤ “ነብሲወከፍ እቲ

እንኮ ውላድ ብኸሪ ኢዩ። ግን ነብሲወከፍ ብኸሪ እቲ እንኮ ውላድ ኣይኮነን።” እቲ ብኸሪ ዝብል መግለጺ ብድሕሪኡ ካልኣት ከም ዝተወልዱ ኣየመልከትን ኢዩ። የግዳስ እቲ ካልእ ዝቐድሞ ዘይብሉ ማለት ኢዩ...

ስለዚ ኸኣ ንብኸሪ ዘይነጹሃት እንስሳ፣ ካብ ወዲ ወርሒ በጅኦም ይቐበል ነይሩ፣ (ዘሁ.18:16-17)። ብኸሪ ንጹሃት እንስሳ ኸኣ ንአምላክ መሥዋእቲ ይቐርቡ ነበሩ። ክሳብ ብድሕሪኦም ውሉድ ዝውለድ ይጽበዩ ኣይነበሩን። ዋላ እኳ ብድሕሪኡ ኣይወለድ ንሱሲ ብኸሪ ኢዩ፣ ምክንያቱ ከፋቲ ማኅፀን ስለ ዝኸነ።

በዚ ኸምዚ እምበኣር ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ (ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ከም ብኸሪ ወዳ መጠን) ኣብ ኣርብዓ መዓልቲ ንአምላክ መሥዋእቲ ኣቐረብሎ፣ (ብድሕሪ ምውላዳ ኣብ መዓልቲ ምንጻሃ) ኣብ እዚ ኸኣ መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ከምዚ ዝስዕብ ይብል፡- “ከምቲ ሓጊ ሙሴ፣ መዓልታታት ምንጻህም ምስ መልኣ፣ (ከምቲ ኣብ ሕጊ እግዚአብሔር፣ ማኅፀን ወላዲቲ ዝኸፈተ ዘበለ ተባዕታይ ንእግዚአብሔር ዝተቐደሰ ይበሃል፡ ኢሉ እተጸሕፈ፣) ከምቲ ኣብ ሕጊ እግዚአብሔር እተባህለ ኸኣ፣ ክልተ ባሬቶ ወይ ጫጩት ርግቢ መሥዋእቲ ምእንቲ ክህቡ፣ ኣብ ቅድሚ እግዚአብሔር ምእንቲ ከቐምዎ ናብ ኢየሩሳሌም ወሰድዎ።” (ሉቃ.2:22-24)።

ኣብዚ እምበኣር ከምቲ ኣብ ሕጊ ንብኸሪ ብድሕሪ ምውላዳ ኣብ ኣርብዓ መዓልቲ ዝተኣዘዘ ንጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከም ዝተፈጸመሉ በሪሁ ይርከቡ፣ እዚ እምበኣር ብርግጽ ኣብ መንጎ ብኸሪ ርኑቱን ካልኣት ምውላድን ርክብ የብሉን...

ቅዱስ ጂሮም ከምዚ ዝስዕብ ኢሉ ይሓትት፤ “ኣብቲ አምላክ ንብኸሪ ግብጺያን ኣብ ዘሀለቐሉ እዋን፣ ነቶም ኣሕዋት ዘለዎም

በሹራት ጥራይ ድዩ? ወይስ ንዝኾነ ማኅፀን ዝኸፈተ፡ ኣሕዋት ይሃልዎ ኣይሃልዎ ብዘየገድስ ኢዩ ዝወቕዎ?”...

ብዕብሪ ሰበይቶኻ እትብል ቃል

ብመሠረት ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ዘሎ “ሰበይቶኻ” እትብል ቃል፡ መርዓትካ ማለት ኢዩ። ካብ ጊዜ ሕጻኑ ኣትሒህ ሰበይቲ ተባሂላ ኢያ እትጽዋዕ። በዚ መሠረት እዚ እቲ መልእኽ ንዮሴፍ ጸራባይ ክዛረቦ እንከሎ (ከምቲ ኣብ ወንጌል ዕብራውያን ዘሎ) ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “... ዮሴፍ ወዲ ዳዊት፡ እቲ ሰበይቶኻ ማርያም ጠኒሳቶ ዘላ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ እሞ፡ ንምውሳዕ ኣይትፍራህ።” (ማቴ.1:20)። ዝበሎ ትርጉም፡ ዮሃንስ ኣፈወርቂ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣብዚ እቲ ሕጻይ፡ ሰብኣያ ተባሂሎ ይጽዋዕ፡ ንሕጹያት ቅድሚ ቃል ኪዳን ምእታዎም መርዑት ተባሂሎም ይጽውዑ፡ እዚ ኸኣ ልምዲ መጽሓፍ ቅዱስ ዕብራውያን ኢዩ።” ከምኡ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እታ (ኸኸትወስዳ) እትብል ቃል እንታይ ተመልክት? ኣብ ቤትካ ከተማዕቕባ ማለት ኢዩ። ከምቲ ንኣኻ ካብ ስድራኣ ዘይኮነ ካብ ኣምሻኽ ሕድሪ ዝተዋሀበትካ። ንኣኻ ሕድሪ ዝተዋሀበትሉ ምክንያት ኸኸትምርዓዎ ኣይኮነን። ከምቲ ዳሕራይ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሓዋርያ ዮሃንስ ሕድሪ ዝሃዕ፡ ምሻኽ ኸኸትነበር ኢያ ዝተዋሀበትካ።” (ትርጉም ማቴ.4:11)።

ቅዱስ ጂርም ከኣ፡ “ሰበይቶኻ ዝብል ስም፡ ንዝተሓጸየ ይዋሃብ ነይሩ ኢዩ” ይብል። ነዚ ኸኣ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ምርኩስ ይገብር፤ “ኣብ ሰብኣይ እተሓጸየት ድንግል ንል ኣንተላ፡ ሰብኣይ ከኣ ኣብ ከተማ ረኪብዎ ምስኣ እንተ ደቀሰ፡ እታ ንል ኣብ

ከተማ እንከላ ስለ ዘየእወየት፡ እቲ ሰብኣይ ከኣ ሰበይቲ ብጸዩ ስለ ዘነወረ፡... ” (ዘዳ.22:23-24)፣ (ዘዳ.20:7)።

መጽሓፍ ቅዱስ ኣብዚ ንድንግል፡ ሰበይቲ ዝብል ቃል ተጠቂሙ፡ እቲ ሰበይቲ ዝብል ቃል ንል ኣንስተይቲ ከም ዝኾነት ንምምልካት ደኣ ምበር ከም ዝተመርዓወት ዘመልክት ኣይኮነን።

ከምቲ ክወን ሂዋን ሰበይቲ ተሰምያ ምክንያቱ፡ ካብ ሰብኣይ ስለ ዝተወሰደት (ዘፍ.3:20)፡ ሂዋን ዝተሰመየትሉ ኸኣ ኣደ ኩሉ ህያው ስለ ዝኾነት ኢያ (ዘፍ.3:20)።

ሰበይቲ ዝብል ቃል ብዛዕባ ፍጥረታን ኣንስተይትነታን ኢዩ ዘመልክት፡ ሂዋን ከኣ ብዛዕባ ኣደነታ።

እታ ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ሰበይቲ እትብል ቃል ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ከም ዝተሓጸየት ደኣ እምበር ከም ዝተመርዓወት ከም ዘይተርኢ ምስክር፡ ሓዋርያ ሉቃስ ዝበሎ እዚ ዝሰዕብ ኢዩ፤ “ዮሴፍ ድማ፡ ካብ ቤት ዳዊትን ካብ ዓ ሌቲን ስለ ዝነበረ፡ ካብ ገሊላ ካብ ዓዲ ናዝሬት ምስታ ጠኒሳ ዘላ ማርያም ሰበይቲ...” (ሉቃ.2:4-5)። እታ “እቲ ሰበይቶኻ ማርያም ጠኒሳቶ ዘላ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ እሞ ንምውሳዕ ኣይትፍራህ።” እትብል ቃል ሕጽይቶኻ ማለት ኢያ...

ማርያም ሰበይቲ ዝተባህለትሉ ምክንያት ድንግልና ስለ ዘይብላ ኣይኮነትን! የርሕቆ!! መጽሓፍ ከም ዘይፈለገ መስኪሩ ኢዩ። ግን ከምኡ ተጸዊዓ፡ እዚ ኣብ ኣይሁድ ንዝተሓጸየት ሰበይቲ ተባሂላ ኸኸትጽዋዕ፡ ልሙድ ኣጸዋውዓ ከምኡ ስለ ዝኾነ ኢዩ። ንል ኣንስተይቲ ሰበይቲ ተባሂላ ኢያ ትጽዋዕ። ንምስክር ሂዋን ሽዑ ንሽዑ ምስ ተፈጥረት ኢያ ሰበይቲ ተባሂላ ተጸዊዓ፡ እዚ ኸኣ ቅድሚ ሓጢአት ምግባርምን ካብ ገነት ምስገንምን

ምውላደምን ኢዩ ገዥኝ...

ካብቲ ክንግንዘቦ ዘሎና፡ ብድሕሪ ልደት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኣብቲ እቲ መልእኽን ንዮሴፍ ኣብ ዝተዛረበሉ እዋን፡ ሰበይቲኻ ዝብል ቃል ኣይጠቐሰን። “... ተንሥእ ነቲ ህፃንን ነዲኡን ሒዝኻ...” ኢዩ ዝበለ። (ማቴ.2:13)። ክምለሱ ሽኢ፤ “... ነዚ ህፃንን ነዲኡን ሒዝኻ፡ ...” በሎ፡ (ማቴ.2:20)። ዮሴፍ ከኣ ናብ ግብጺ ምጋሹን ምምላሱን ከምኡ ገበረ። “... ተንሥእ፡ ነቲ ህፃንን ነዲኡን ሒዙ፡ ...” (ማቴ.2:14፣21)። ሰበይቲኻ እትብል ቃል ኣይተጠቀመን።

እታ ሰበይቲ እትብል ቃል ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ቅድሚ ምጥናሳን ምስ ጠነሰትን ዝተጠቀመሉ ምኽንያት፡ ምእንቲ ኣይሁድ፡ ሰበይቲ ሰብኣይ ዘይኮነት ክንሳስ ጠኒሳ ተረኪባ ኢሎም ብዳርባ እምኒ ከይቐትልዋ ኢዩ። ብድሕሪ ልደት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ግን፡ እቲ ኣምላካዊ ምግላጽ ነዚ ቃል እዚ ኣይተጠቐመሉን። ኣብቲ መልእኽ ምስ ዮሴፍ ኣብ ዝተዛረበ ይኹን፡ ኣብቲ ዮሴፍ ዝገበሮ ውን፡ ዋላ ኣብቲ ምስ ሰብ ጥበብ ውን ይኹን፡ “ነቲ ህፃን ምስ ኣዲኡ ማርያም ረኣይም” (ማቴ.2:11)፡ ኢዩ ዝብል። ዋላውን ነቶም ንሶት፤ “ቀልጢፎም ከኣ ከዱ፡ ንማርያምን ንዮሴፍን ነቲ ህፃን ከኣ ኣብ መብልዕ ማል ደቂሱ ረኸሱ።” (ሉቃ.2:16)።

ቅድሚ ምርኻቦም

መጽሓፍ ቅዱስ፡ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብዘይሰብኣይ ከም ዝወለደቶ ዘረጋግጸሉ ዕላማ፡ ክልተ ምኽንያት ኣለዎ፤

፩፡- እቲ ዝውለድ ከምቲ ንቡር ካብ ኣቦን ኣደን ከም ዘይተወልደ ገኸርኢ፡ ካብ መንፈስ ቅዱስ ስለ ዝተወልደ፡ ካብ ድንግል ምውላዱ ንኣምላኽነቱ ምምስካር ኢዩ። እቲ መልእኽ ድማ ነዚ ክገልጽ ኢዩ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበለ፤ “... ጠኒሳቶ ዘላ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ...” (ማቴ.1:20)።

፪፡- ካብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ብዘይዘርኢ ሰብ ስለ ዝተወልደ፡ ነቲ ዝውረስ ሓጢአት ከም ዘይወረሰ ክንኣምን ይድግፈና። በዚ ሽኢ ንምድሓንና ገዢኡ ይኸውን፡ ምኽንያቱ ንሱ ብዘይሓጢአት ስለ ገዢኝ ምእንቲ ሓጢአተኛታት ክመውት ይኸእል ኢዩ።

ስለዚ ሽኢ ምትኪር ሓዋርያት ኣብቲ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ቅድሚ ንጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምውላዱ ምስ ሰብኣይ ከም ዘይተራሽበት ኢዩ ነይሩ፡ እዚ ሽኢ ነቲ ካብ ድንግል ምውላዱ ንምምስካር ኢዩ። እቲ ብድሕሪ ምውላዱ ምስ ሰብኣይ ከም ዘይተራሽበት ዝገልጽ ነጥቢ፡ ግን መረጋገጺ ዘዩድልዮ ተግባራዊ ኢዩ።

ክሳብ... ኣይፈለግን

እታ ክሳብ እትብል ቃል (until) ነቲ ቅድሚኣ ገዢኝ ኢዩ እተመልክት እምበር፡ ብኣንጻሩ ነቲ ብድሕሪኣ ዘሎ ኣይኮነትን እተመልክት።

ካብ ኣብነታት መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሚካል ጓል ንጉሥ ሳኦል ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሚካል ጓል ሳኦል ከኣ ክሳብ እታ እትሞተላ መዓልቲ ውላድ ኣይነበራን።” (2ሳሙ.6:23)። እቲ ርጉጽ ከኣ ብድሕሪ ሞታ ውላድ ክህልዋ ኣይክእልን ኢዩ... ከምኡውን ቃል ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፤ “... ኣነ ክሳብ መወዳእታ ዓለም ከሉ መዓልቲ ምሳኻትኩም ኢዩ።”

(ማቴ.28:19-20)። ከምቲ ፍሉጥ ከአ ብድሕሪ እዚ ዓለምዚ ምሕላፍውን ምሳና ክህሉ ኢዩ። ከምኡውን ጎይታ ንክርስቶስ ከምዚ ዝስዕብ ይብሉ። “ጎይታይ ንጎይታይ፡ ንጸላእትኻ መርገጽ እግሮኻ ክሳዕ ዝገብርም፡ አብ የማነይ ተቐመጥ በሎ።” (መዝ.110:1)። ብድሕሪኡውን አብ የማነ ከም ዝህሉ ፍሉጥ ኢዩ...

ከምዚ ዝአመሰለ አብነታት አዝዩ ብዙሕ ኢዩ...

እምበኣርከስ እታ “ክሳብ” እትብል ነቲ ብድሕሪአ ዘሎ አይ ኮነትን እተመልከት።

ዮሴፍ ንማርያም ክሳብ በሽሪ ወዳ እትወልድ አይፈለግን፤ ከምኡውን ብድሕሪ ምውላዳውን አይፈለግን፤ ምክንያቱ ቅድሚ ልደት ጎይታ ንክቐርባ እኳ ዝሓኸነ፡ ጎይታ ምስ ወለደትን፡ ብድሕሪ እቲ መላእክትን ተአምራትን ሰብ ጥበብን ምስ ረአየን፡ ትንቢት ምፍጻሙን ካብ መንፈስ ቅዱስ ከም ዝተጠንሰን ምስ ተነግሮ፡ ንሱ ወዲ ልዑል ከም ዝጽዋዕ፡ ንሱ አማኑኤል መድሕን ከም ዝኾነን፡ ምስ ፈለጠን ደአ ክንደይ አዝዩ ዘይሓኸነ።

ንሱ ኢዩ እቲ ትንቢት ነብዩ ኢሳይያስ አብኡ ዝተፈጸመ፡ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... እንሆ፡ ድንግል ክትጠንሱ፡ ወዲ ኸአ ክትወልድ ኢያ፡ ስሙውን አማኑኤል ክትሰምዮ ኢያ።” (ኢሳ. 7:14)። ከምኡውን፤ “ህፃን ተወሊዱልና፡ ወዲ ተዋሂቡና ኢዩ እሞ፡ እቲ ግዝኣት ከአ አብ መንኮቡ ኢዩ፡ ስሙውን ግሩም፡ መካር፡ ብርቱዕ አምሳኽ፡ አቦ ዘለኣለም፡ መስፍን ሰላም ክስመ ኢዩ። ብፍርድን ብጽድቅን ካብ ሕጂ ክሳዕ ዘለኣለም ምእንቲ ከጽንዓን ከቐማንሲ፡ አብ ዝፋን ዳዊትን አብ መንግሥቱን ዕ ብዩት ግዝኣቱን ሰላሙን መወዳእታ የብሉን። ቅንኣት እግዚአብሔር ጎይታ ሠራዊት ነዚ ክገብር ኢዩ።” (ኢሳ.9:6-7)። ምናልባት

እቲ መልእኽ አብ (ሉቃ.1:31-32)፡ ዝተዛረበ ካብዚ ናይ መወዳ እታ ጥቕሲ ኢዩ ዝኸውን።

“አሕዋቱ” ዝብል ቃል

አብ አይሁድ እቲ ሓው ዝብል ቃል ንአዝዩ ቀረባ ዝምድናን ንሓው ወዲ አቦን እኖን ዘመልከት ኢዩ። ነዚ ዘመልከት ብዙሕ አብነታት አሎ፤

፩፡- ብዛዕባ ያዕቆብን አኮኡ ላባንን፡ አሕዋት ተባሂሎም ምስማዮም፤

መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ምርኻብ ያዕቆብን ራሄልን፡ አቦአ ንያዕቆብ አኮኡ ክንሱ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ኮነ ሽአ፡ ያዕቆብ ንራሄል ንል ላባን አኮኡን ነባጊዕ አኮኡ ላባንን ምስ ረአየ፡ ቀሪቡ ነቲ እምኒ ካብ አፍ እቲ ዒላ ገልበጦ፡ ነባጊዕ አኮኡ ላባን ድማ አስተየን። ያዕቆብ ከአ ንራሄል ሰዓማ፡ ቃሉ ዓው አቢሉውን በኸየ። ያዕቆብ ድማ ንራሄል፡ ንሱ ሓው አቦአ፡ ወዲ ርብቃ፡ ምኻኑ ነገራ። ...” (ዘፍ.29.10-12)። አብዚ ጽሑፍ ከአ አኮኡ ዝብል ቃል ብዙሕ ጊዜ ተደጋጊሞ አሎ።

አብዚ እምበኣር ሓው ዝብል ነቲ አዝዩ ቀረባ ዝምድና ንምምልካት ተጠቀመሉ።

ከምኡ ዝአመሰለ ሥርዓት ከአ ላባን ብዛዕባ ዋጋ ክዛረብ እንከሎ፡ ከምዚ ዝስዕብ በሎ፤ “... ሓወይ ክንዲ ዝኾንካዶ ብኸምኡ ክትግዝአኒ፡...” (ዘፍ.29:15)። አብዚ እምበኣር ላባን ንወዲ ሓብቱ ሓወይ ኢሉ ሰመዮ።

፪:- አብነት አብርሃምን ሎጥን፤

ሎጥ ወዲ ሓዉ ንአብራሃም ኢዩ ነይሩ (ወዲ ኣርን) (ዘፍ. 11:31)። ምስኛይ እዚ መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ምርኮ ሎጥ ምስ ሰብ ባቢሎን ክዛረብ እንከሎ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “አብራም ድማ ሓዉ ከም ዝተማረኸ ምስ ሰምዐ፡...” (ዘፍ.14:14)። ንሎጥ ወዲ ሓዉ ክንሱ ከም ሓው ግይሩ ቁጺርዎ። ግን ኣዝዩ ናይ ቀረባ ዘመድ ኢዩ ነይሩ።

በዚ ኣገባብ ከኣ “ኣሕዋት ኢየሱስ” ዝተባህሉ ከምዚ ሕጂ እንገልጽ ንደቂ ሓትኖኡ ኢዩ፤

“ኣሕዋት ጎይታ” ዝተባህሉ እንመን ኢዮም?፤

ጎይታ ንዓዲ ምስ ተመልሰ ብእኡ ከምዚ ዝሰዕብ እናበሉ ተገረሙ፤ “... እዝሰ ወዲ እቲ ፀራቢ ደይኮንን? ኣዲኡስ ማርያም እትብሃል ድይኮንን? ኣሕዋቲስ ያዕቆብ፡ ዮሴፍ፡ ስምኣን፡ ይሁዳዶ ኣይኮኑን? ኣሓቱ ኩላተንሲ ምሳናዶ ኣየለዋን?...” (ማቴ.13:54-56)፤ (ማር.6:1-3)።

ቅዱስ ሓዋርያ ጳውሎስ ን“ያዕቆብ ሓው ጎይታና” ከም ዝረኣዮ ይጠቅስ (ገላ.1:19)። ካብ ያዕቆብ ወዲ ዘብዴዎስ ንኸፈልይዎ (ማር.15:40)። እዚ ያዕቆብ እዚ እቲ ንእሸቶ ያዕቆብ ኢሎም ይሰምይዎ። ከምኡውን ያዕቆብ ወዲ እልፍዮስ ይሰመ (ማቴ.10:3)፤ ከምቲ ኣብ (ገላ.1:19) ዝተጸሕፈ ኸኣ ሓደ ካብ ሓዋርያት ነበረ።

ሓዋርያ ቅዱስ ማቴዎስ፡ ኣብ ሰቕለት ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ይጠቅስ፤ “ኣብኡ ብዙሓት ኣንሱቲ ርሕቕ ኢለን ይርእያ ነበራ። ንሳተን ንኢየሱስ ከገልግላኦ ካብ ገሊላ ዝሳገባኦ ኢያን። ካብኣተን ከኣ ማርያም ብዓልቲ መግደላን ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን፡ ኣደ ደቂ ዘብዴዎስውን ነበራ።” (ማቴ.27:55-56)።

መን ኢያ እዛ ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን? ቅድስቲ ድንግል ማርያም ድያ? ንሳኸ ነዞም ኩሎም ኣወዳት ክትወልድ ክኸውን ዝኸእል ድዩ?!

ንሳ ማርያም ሰበይቲ እልፍዮስ ወይ ቀለዮጳ ኢያ፡ እታ ብዛዕባኣ ሓዋርያ ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበለ፤ “ኣብ ጥቓ መስቀል ኢየሱስ ከኣ ኣዲኡን ሓትኖኡ ማርያም ሰበይቲ ቀለዮጳን ማርያም መግደላዊትን ደው ኢለን ነበራ።” (ዮሃ.19:25) ምስ (ማቴ.27: 55-56) ኣነጻጽር።

ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን ማርያም መግደላዊትን ኣብ ጊዜ ሰቕለት ብሓደ ነበራ፡ (ማቴ.27:55-56)። ንሰን ንባዕለን ማርያም መግደላን ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን ኣብ ጊዜ ቀብሪ ደው ኢለን ነበራ “... ኣበይ ከም ዘንብርዎ ይርእያ ነበራ።” (ማር.15:47)። ከምኡውን ቀዳም ምስ ሓለፊት ቅብኣት ዘዳለዋ ንሳተን ኢያን (ማር.16:1)። ምስ ማርያም ኣዲኡውን ኣብ መስቀል ቆይመን ነበራ። ሓዋርያ ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበለውን ነዚኣን ክልቲኣን ኢዩ፤ “ኣብ ጥቓ መስቀል ኢየሱስ ከኣ ኣዲኡን ሓትኖኡ ማርያም ሰበይቲ ቀለዮጳን ማርያም መግደላዊትን ደው ኢለን ነበራ።”

እምበኣርከስ ኣሕዋት ኢየሱስ ክርስቶስ ማለት ደቂ ሓትኖኡ ማርያም ሰበይቲ ቀለዮጳ ወይ እልፍዮስ ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን... ኢያ።

እንተ እቲ ብዛዕባ ቀለዮጳን እልፍዮስን ናይ ኣስማት ፍልልይ ኢዩ፡ ፍልልዩ ግን ኣብ ኣብሃህላን ከምቲ ቅዱስ ጂሮም፤ “ኩሉ ሰብ ልዕሊ ሓደ ስም ክህልዎ ልምዲ መጽሓፍ ቅዱስ ኢዩ።” ዝበሎውን ይኸውን። ምክንያቱ ራጉኤል ሓሙ ሙሴ (ዘጸ.2:18)፡ ዮትሮ እውን ይሰመ ነበረ (ዘጸ.4:18)፡ ጊዴዎን እውን ዮሩብ-ብዓል ይሰመ ነበረ (መሳ.6:32)። ጴጥሮስ እውን ስምኣንን ኪፋን ተሰምዮ፡

እቲ ሓደ ይሁዳ ከአ ታዴዎስን ልብድዮስን ተባሂሉ ይስመ (ማቴ.10:3)። እዚ እምበኣር ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን እታ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ከም ዘይኮነት የብርሃልና፣ መጽሓፍ ቅዱስ ከአ በዚ ስም እዚ ኣይጸወፃን።

መተሓሳስቢ፤

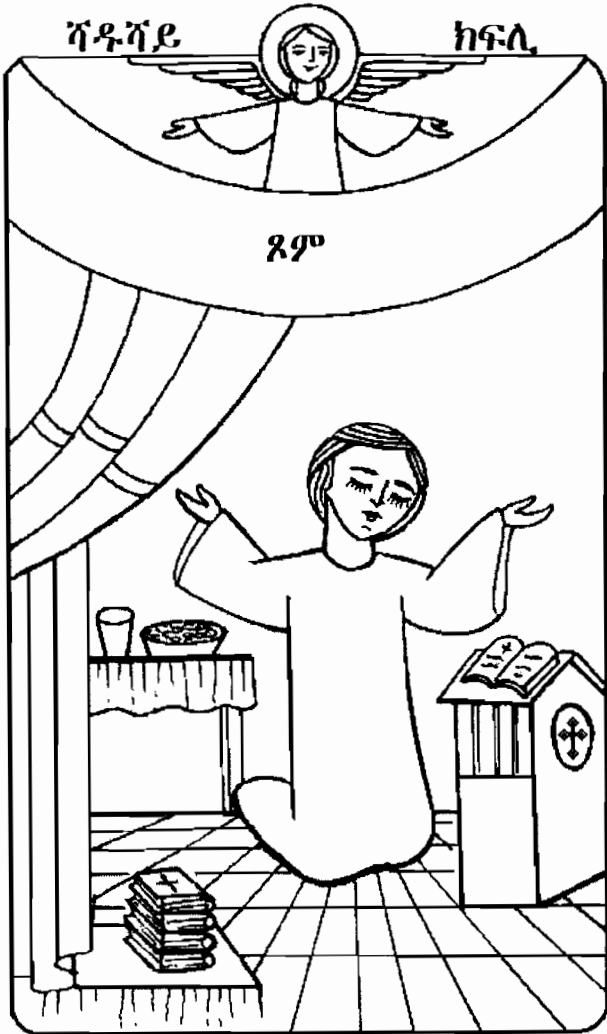
፩:- ካብቲ ክኸውን ዘይክእል፣ ማርያም እዞም ኩሎም ደቂ እንክለውዎ ጎይታና ኣብ መስቀል እንክሎ ጉተማሃራዩ የሃንሰ ብሓደራ ኣይምሃባን። ደቂ እንተ ዝህልወዎ ነይሮም፣ ብቐዳምነት ንዕኡም ኢያ ክትወሃብ ዝግባእ...

፪:- ኣብቲ ዮሴፍ ንግብጺ ዝኸደሉን ዝተመልሰሉን ጹሐፋት፣ ብዘይካ “ኢየሱስ” ካልእ ኣስማት ኣይጠቐሱን (ማቴ.2:14-21)። ኣብቲ ናብ ኢየሩሳሌም ዝገሹሉ እዋን ከአ ንሱ ወዲ ዓሠርተው ክልተ ዓመት ኢዩ ነይሩ (ሉቃ.2:42)።

፫:- እቲ ገሊጻም (ኣሕዋት ኢየሱስ) “ደቂ ዮሴፍ ኮይኖም ግን ካብ ካልእ ሰበይቲ ዝወለደም እሞ ዘዕብዮም ዝነበረ ኢዮም” ዝብልዎ ዘይቅኑዕ ኢዩ። ምክንያቲ መጽሓፍ ቅዱስ ኣደ ዮሴፍን ያዕቆብን ኣብ ጊዜ ስቕለት ደው ኢላ ከም ዝነበረት ይሕብር፣ (ማር.15:47)።

፬:- ንቐጻልነት ድንግልና ማርያም ዝሕብር ኣብ መጽሓፍ ነብዪ ሀዝቅኤል ኣሎ። ነብዪ ሀዝቅኤል “ኣብ ምብራቕ ዝተፃ ጽወ ኣፍደገ ረአኹ” ይብል፤ “እግዚአብሔር ድማ በለኒ፣ እዛ ደገ እዚኣ ዕጽውቲ ቸኹን፣ ኣይትከፈት፣ ሰብውን ኣይእተዎ። እግዚአብሔር ኣምሳኽ እስራኤል ኣትዩላ ኢዩ እሞ፣ ሰለዚ ብዕ ጽውታ ትንበር።” (ሀዝ.44:2)።

እዚ እቲ ጎይታ ዝኣተዎ ማኅፀን ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ። ካልእ ውላድ ሰብ ከይኣትዎ ብዕጽዉ ተረፈ።

ጸም ምልክት ጥራይ ከም ዘይኮነ ብሩህ ኢዩ፡ ንሱሲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ዝቐመ ትእዛዝ ኢዩ፡ ከምኡውን ኣብ ሓድሽ ኪዳን ዝቐመ ኢዩ። ፕሮቴስታንት ብፍጹም ኣይኮነን ዝኸሕድዎ፡ ምና ልባት ኣብቲ ናይ ተግባራዊ ህይወት ኢዮም ብዘይቐጥዒ ዝሃረቡሉ።

ኣብዚ እምብኣር፡ ብሓፈሻኡ ጉዳይ ጸም ወይ ኣገዳስነቲን ጥቕሙን መንፈሳዊነቲን ኣይኮነን ክሃረብ፡ እዚ ኹሉ ኣብቲ “ናይ ህይወት ጸም” ዝብል መጽሓፍ ከተንብብዎ ትኽእሉ ኢኹም። እቲ ከትኩረሉ ዝደሊ ነጥቢ ኣብ መንጎናን ፕሮቴስታንት ዘሎ ናይ ጸም ፍልልይ ኢዩ።

ምስ ፕሮቴስታንት ዘሎና ዘይንሰማማዓሉ ነጥብታት፤

፩፡- ፕሮቴስታንት ብመሠረት እቲ ጉይታና ኣብ እምባ ዝሃቦ ኣስተምህሮ “ጸምሲ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ብምሥጢር ኢዩ ክኸውን ዘለዎ” ይብሉ። (ማቴ.6:17-18)።

፪፡- ፕሮቴስታንት ብሓደ ሓቢሮም፡ ኣብ ዝተወሰነ እዋንን ኣብ ንዕኡ ዝምልከት በዓልን ዝጸሙዎ ጸም የብሉምን። (መብዛ ሕትኡ እዋን) ኣብኡም ጸም፡ ናይ ግሊ ተግባር ኢዩ፡ ካብኡ ብግሉ ኣብ ዝፈቐዶ እዋን ከም ዝፈቐዶ ገይሩ ይጸውዎ። ኣብዚ ጉዳይ እዚ ቤተክርስቲያን ኣብ ልዕሊኡ ሥልጣን የብላን፡ ኣብ ጸሙ ጣልቃ ከትኣቱ ኣይትኸእልን።

፫፡- ነታ “ደጊም ብብልዕን መስተን፡ ወይ ብምብዓል በዓላት፡ ወይ ብሰርቂ ወርሒ፡ ወይ ብቐዳመይቲ ሰንበትን ዝመጸ፡ ሓደ እኳ ኣይፍረደልኩም።” (ቈሎ.2:16)። ዝተባህለ ጥቕሲ ብጌጋ ተረዲኦም ከም መመርኮሲ ይጥቀሙሉ።

፬፡- ኣብ ጊዜ ጸም ኣሕምልቲ ጥራይ ምብላዕን ከምኡ ኸኣ ካብ እንሰሳ ዘበለ መግቢ ዘይምብላዕን ኣይቐበልዎን፡ ስለዚ ኸኣ

ይውንድሉና፡ እታ ናይ መወዳእታ ነጥቢውን ትፈርደኩም ኢያ ይብሉ። “ብቲ ዳሕራይ ዘመናት ግና ገሊኦም እምነቶም ክሒዶ ም፡... መውሰዕ እናኸለከሉ፡ እቶም ኣመንትን ሓቂ ዝፈልጡን ብምሥጋና ክቐበልዎ ኢሉ ኣምላኽ ዝፈጠሮ ብልዒውን ሰብ ክኣርጥ ይእዝዙ ኣለዉ።” (1ጢዋ.4:1-3)።

ተቓውሞ ጸም ብሕቡእ

ጸም ብሕቡእ ክኸውን ዘለዎ፡ ኣብቲ ናይ ግሊ ኣምልኾ ደኣ ምብር፡ ኣብቲ ናይ ሓባር ኣምላኾ ኣይኮነን። ምኽንያቱ እዘን ክልተ ዓይነት ኣምልኾ ኣለዎና...

ሀ፡- ንኣብነት ኣብ ጸሎት፤ ነቲ ብሕቡእ ዝርእ ኣብኻ ኣብ ቤትካ እትጽልያ ናይ ግሊ ጸሎት፡ ነቲ ከሎም ኣመንቲ ብሓብራ ብሓደ ነፍስን ብሓደ መንፈስን ብሓደ ድምፅን ኮይኖም ዝጽልይዎ ናይ ሓባር ጸሎት ኣይክልክሉን ኢዩ። ኣብ ሓድሽ ኪዳን ብዙሕ ኣብነታት ንረኽቡላ። ካብኡ እቶም ክልተ ሓዋርያት ጴጥሮስን ዮሃንስን ካብ ማእሰርቲ ኣብ ዝተፈትሑሉ እዋን እቶም ኣመንቲ ጸለዩ፡ “እዚ ምስ ሰምዑ፡ ብሓደ ሓቢሮም ድምፃም ናብ ኣምላኽ ኣልዒሎም በሉ፤...” (ግብ.4:24)።

ብርግጽ እዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ጸሎት እቲ ጉይታ ብምሥጢር ጸልዩ ኢሉ ዝእዝዙ ትእዛዝ ኣይምልከቶን ኢዩ። (ማቴ.6:6)።

ለ፡- ከምኡ ኸኣ ኣብ ምጽዋት፤ ብቲ የማንካ እትገብሮ ጸጋምካ ኣይትፍለጠ። (ማቴ.6:3-4) ዝብል ትእዛዝ መሠረት። ከም ናይ ግሊ ተግባር፡ ብምሥጢር ዝወሃብ ኣሎ። እዚ ግን እቲ ካብ ኩሉ ዝእከብ ናይ ሓባር ምውሃብ ኣይክልክልን ኢዩ፡ “ከምቲ ዳዊት ንዐንጻ ቤት ጸሎት ዝሃቦን ብዝርዝር ዝተጠቐሰን፡ ሓላቕ ማይ ቤት ኣቦታት ዘቐረብዎን፡ ሓላቕ ነገዳትን ሓላቕ ኣሸሓትን ሚእትን ሓላቕ ኣገልገልቲ ንጉሥን” (1ዜና.29:3-9)።... ከምዚ

ዝኣመሰሉ ምሃብ፡ ከምቲ ኣብ ሣፁን ክልተ መክሊት ዘቐመጠት፡ ሰባት ኣብ ሣፁን ምጽዋት የንብርዎ ነበሩ። (ሉቃ.21:1-2)።

ሐ፡- ልክዕ ከምኡ ኸኣ ኣብ ጸም፡ ብምሥጢር ዝፍጸም ናይ ግሊ ጸም ኣለ። ምእንቲ ኩሎም ኣመንቲ ብሓበራ ኣብ ጸም ክሳተፉ ክክእሉ፡ ነቲ ሓፈሻዊ ጸም ኣይክልክልን ኢዩ። እዚ ናይ ሓባር ጸም እዚ ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ኣስተምህሮ ድዩስ ወይሲ ኣይኮነን?

ተቓውሞ ናይ ሓባር ጸም

ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ንናይ ሓባር ጸም ዘመልክት ብዙሕ ኣብነታት ኣሎ፡ ካብኡ ንምጥቃስ፤

ሀ፡- ኣብ ጊዜ ኣስቴር ብሀዝቢ ዝተጸመ ጸም፤

ኩሉ እቲ ሀዝቢ ኣብ ሓደ እዋን፡ ምእንቲ ሓደ ዕላማ፡ ብሓደ ጸሎትን ልመናን ናብ ኣምላኽ ጸይሙ። ኣምላኽ ከኣ ጸሞም ተቐቢሉ ሰምዖም (ኣሲ.4:16)።

ለ፡- ጸም ሰብ ነነዌ፤

ብምሥጢር ዘይኮነስ ኩሉ ሓቢሩ ጸመ። ኣምላኽ ከኣ ጸሞም ተቐቢሉ ሓጢአቶም ሓደገሎም፡ (ዮና.3:5)።

ሐ፡- ኣብ ጊዜ እዝራን ነህምያን ሀዝቢ ጸመ፤

ነህምያ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣብ ወርሒ እዚኣ ኣብ መበል ዕሥራን ኣርባዕተን መዓልቲ፡ ደቂ እስራኤል ክሊ ተኸዲኖም፡ ሓመድ ኣብ ርእሶም ነስኒሶም ብጸም ተኣከቡ።” (ነሀ.9:1)።

እዝራውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣነ ድማ ኣብ ቅድሚ እግዚአብሔር ኣምላኽና ርእሰና ከነዋርድ፡ ንዓናን ንህፃናትናን ንኹሉ ጥሪትናን ቅንዕቲ መገዲ ካብኡ ክንልምን ኢለ፡ ኣብ ሩባ

ኣሃዋ ጸም ኣወጅኩ።” (እዝ.8:21)።

መ፡- ኣብ ጊዜ ዮኤል ዝተጸመ፤

ከምዚ ዝሰዕብ ተጸሕፈ፤ “እምበኣርሲ ሕጂውን ብጸምን ብሰክያትን ብቕዱሳን ብመሉእ ልብኹም ናባይ ተመለሱ፡ ይብል እግዚአብሔር... ኣብ ጸዮን መሸኸት ንፍሑ፡ ጸም ቀድሱ፡ ኣኼባ ጸውዑ፡ ...” (ዮኤ.2:12-17)።

ረ፡- ጸም ሓዋርያት ኣብ ሓድሽ ኪዳን፤

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ስለምንታይ ሓዋርያት ዘይጸሙ? ተባሂሉ ምስ ተሓተተ፡ ከምዚ ዝሰዕብ ክብል መለሰ፤ “... መርዓዊ ካብኣታቶም ዝውሰደላ መዓልቲ ግና ክትመጽእ ኢያ፡ ሽዑ ኸኣ ይጸሙ።” (ማቴ.9:15)። ብሓቂ ኸኣ ጸሙ፡ ብሓባር ደኣምበር ብሕቡእ ኣይነበረን። ኣምላኽ ከኣ ጸሞም ተቐበለ። ካብ ኣብነት ጸም ኣቦታትና ሓዋርያ፡ መጽሓፍ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣብቲ ንሶም ንጉይታ ዘገልግሉሉን ዝጸሙሉን ዝነበሩ እዋን፡ መንፈስ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ (በርናባሰን ሳኦልን ነቲ ዝጸዋዕኩም ዕዮ ፍለዩለይ፡)” (ግብ.13:2-3)።

ሰ፡- ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስን ኩሎም እቶም ኣብ መርከብ ዝነበሩን ብዙሕ ጸም ጸሙ፡ (ግብ.27:21)።

እምበኣርከስ ናይ ሓባር ጸም ቅቡል ኢዩ ከምኡውን ኣስተም ህሮ መጽሓፍ ቅዱስ ኢዩ፡ ንናይ ሓድነት መንፈስን ኣምልኽን ናብ ኣምላኽ ምቕራብን ዘመልክት ኢዩ፡ ብፍላይ እኳ እቲ ናይ ጸም ምክንያት ንኹሉ እቲ ማሕበር እንተ ድኣ ዝምልከት ኮይኑ፡ ወይ ከኣ ኣብቲ ጸም ወይ ጸሎት እንተ ድኣ ብሓደ መንፈስ ዝካፈሉ ኮይኖም።

ኣብቲ ናይ ሓባር ጸም ክፍኣት የልቦን፤

ምክንያቱ አብኡ ሓደ ካብቲ ካልእ ዝበልጸሉ ወይ ዝፍለየሉ የብሉን። እቲ ደረጃ ጸምን ዕምቆቲን ግን ንነብሲወከፍ፡ አብ ምሥጢሩ ይኸውን።

አብ ሓድሽ ኪዳን ከአ ሓንቲ ጥቕሲውን እንተ ኾነት ንናይ ሓባር ጸም ዝኸልከል የልቦን።

ተቓውሞ ንምፍላይ መዓልቲ ጸም

ጸም አብ ዝተወሰነ መዓልቲ ክኸውን ከምዘለዎ አስተምህሮ መጽሓፍ ቅዱስ ኢዩ፡ ከምቲ አምላኽ አብ (መጽሓፍ ነብዩ ዘካርያስ) ዝወሰነ፡ ጸም ራብዓይ ወርሒ፣ ሓሙሻይ ወርሒ፣ ሻብዓይን ዓስራይን (ዘካ.8:19)።

ምናልባት ጥበብ እዚ ምውሳን መዓልቲ ጸም፡ ንሥርዓት ናይ ሓባር አምልኮ ምሕላው ይኸውን።

አብ ክርስትና ህይወት ከአ ምክንያት ጸም፡ ንኹሉ በብጥበቡን ዕላማኡን አገዳስነቱን መንፈሳውነቱን ክርስትያናዊ ባህርያት ወሰደ።

“ሓደ እኳ አይፍረደልኩም”

እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ብጸም “ሓደ እኳ አይፍረደልኩም” አይበለን፡ እቲ ዝበሎ “... ብብልዕን መስተን፡ ... ሓደ እኳ አይፍረደልኩም”... ኢዩ ዝበለ። ከምዚ ምባሉ ብዛዕባ እቲ አብ አይሁድ ከም ርኹስ ዝብልዎ ዝተኸልከል ዓይነት መግቢ ማለት ኢዩ።

እዚ ኸአ ነቲ ሓዋርያ ጴጥሮስ አብቲ ቆርነሌዎስ ዝለኸሉ እዋን ዝረአዮ ራእይ የዘከረና፡ “ዓቢ ነጻላ ኩሉ ዓይነት ምግቢ ዘለዎ ረአዩ፡ (ሓሪድካ ብላዕ) ዝብል ድምዒ ኸአ ሰምዑ።” ሽዑ ጴጥሮስ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ጐይታይ ርኹስን ዘፈንፍን ዘበለን እኳ በሊዐ አይፈልጥን ኢዩ እሞ አይከውንን ኢዩ።” (ግብ.10:11-15)።

ብዛዕባ እዚ እቲ ዝረኸሰን ዝተደነሰን ዝተቐጽረ መግቢ፡ ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ብብልዕን መስተን፡... ሓደ እኳ አይፍረደልኩም።” እዚ አብቲ ክርስትያናዊ መሠረተ እምነት ኢዩ። እቶም መጀመርታ አብ ክርስትና ህይወት ዝኣተው አይሁዳውያን ኢዮም ነይሮም። ንክርስትና ኸአ ብአይሁድነት ከልብሰዎ ደለዩ፡ ማለት አብ ክርስትና ኩሉ እቲ ናይ አይሁድ ባህሊ፡ ከም ብዛዕባ ዝረኸሰን ዝነፅሀን። ከምኡ ኸአ እቲ ንአይሁድ ዝምልከት ንቀዳም ምክባር፡ ብመጀመርያ መዓልቲ ናይ ወርሒ ምብዓል፡ በዓላት ኢዩ። እቲ በዓላት አይሁድ ከአ ከምዘለዎ (ከም ፋሥጋ፣ በዓል ቅጫ፣ በዓል እምብልታ፣ በዓል ታቦት፣ በዓል ተበጃውነት) ዝአመሰለ አይሁድነት ናብ ክርስትና ኩተኣታ ትዉ ስለ ዝደለዩ ኢዩ ጳውሎስ ክቃወሞ ዝደለዩ። ስለዚ ኸአ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ደጊም ብብልዕን መስተን፡ ወይ ብምብዓል በዓላት፡ ወይ ብሰርቂ ወርሒ፡ ወይ ብቐዳመይቲ ሰንበትን ዝመጸ፡ ሓደ እኳ አይፍረደልኩም።” (ቈሎ.2:16)።

እምበኣርከስ እዚ ብዛዕባ እቲ አብ ክርስትና ህይወት ከታኣታ ትውዎ ዝደለዩ ናይ አይሁድ ባህላዊ ልምዲ እምበር ብዛዕባ ጸም ዝምልከት አይኮነን።

ምቅዋም ናይ ኣሕምልቲ መግቢ

ሀ፡- ካብቲ ክንብሎ እንፈቱ፡ ጸም አብ ቤተክርስትያን ብኣሕምልትን ፍረ ኣታኸልቲ ምግቢ ጥራይ ምምጋብ አይኮነን፡ እንታይ ደኣ? ንሓደ ዝተወሰነ እዋን ካብ መግቢ ይጸውም ብድሕሪኡ (ካብ ናይ እንሰላ ስብሒ ነፃ ዝኾነ) ኣሕምልትን ፍረ ኣታኸልቲን ይበልዕ።

ለ፡- እዚ ናይ ኣታኸልቲ መግቢ፡ እቲ ኣምላኽ ንኣዳምን ሂዋንን አብ ገነት ዝሃዎም ኢዩ፡ (ዘፍ.1:29) ከምኡውን ብድሕሪ

ሓጢአት (ዘፍ.3:18)። ኩሉ እንሰላ ሽኦ ሳዕሪ ኢዩ ዝምገብ ዝነበረ (ዘፍ.1:30)።

ሐ:- መጽሓፍ ቅዱስ፡ ምብላዕ ሥጋ ድሕሪ መርከብ ኖላ ኢዩ ዘፍቀደ (ዘፍ.9:3) እዚ ሽኦ ደረጃ ዓለም ኣዝዩ ትሒቲ ስለ ዝነበረ ብኣ-ምኽንያት ውን ኣምላኽ ናብ ምድሪ ማይ ኣይኒ ዘምጸአ።

መ:- ኣምላኽ ንህዝቡ ኣብ በረኻ ሲና ክመርሖ እንክሎ፡ ናይ ኣታኽልቲ መግቢ ኣቕረበሎም፡ ንሱ ሽኦ መና ኢዩ። (ዘሁ.11:7-8) ምብላዕ ሥጋ (ብርኒጎ) ሽኦ፡ ብድሕሪ እቲ ምስ በኸዩን ኣእወዩን ደረጃኦም ውን ምስ ወረደ ኢዩ ዘፍቀደሎም። ምስቲ ሥጋ ምሃቡ ድማ ዓቢ መውቃዕቲ ወቕቶም። ብዙሓት ካብኣቶም ድማ ሞቱ። (ዘኁ.11:33)፡ እቲ ቦታ ሽኦ ቁብሮት-ሃትኣባ ተባህለ፡ ማለት (መቕበሪ ሸውሃት)። ምኽንያቱ ኣብኡ መግቢ ሥጋ ስለ ዝተመነዩ ኢዩ።

ረ:- ካብቲ ክንግንዘቦ ዘሎና እዚ ናይ ኣታኽልቲ መግቢ፡ ዳንኤልን እቶም ሠለስተ መንእሰያትን ዝበልዕዎ መግቢ ኢዩ። ኣምላኽ ከኣ ንብልዎም ባረኸ፡ ጥዕናኦም ከኣ ልዕሊ ኮሎም ደቂ ንጉሥ ኮነ፡ (ዳኒ.1:12-15)።

ምናልባት ምምጋብ ኣሕምልቲ፡ ክልተ ጥበብ ይህልዎ፤ (፩) ናይ ሓቂ ባህርያዊ መግቢ ስለ ዝኾነ፡ ካብ እቲ ንሥጋ ዝተንክፎ ኩሉ ስምዒት ርሑቕ ዝኾነ ምምጋብ። (፪) ከምኡ ሽኦ እዚ ናይ ኣሕምልቲ መግቢ እቲ ኣብ መጀመርታ ንኣዳምን ሄዋንን ዝተዋህቦ መግቢ ስለ ዝኾነ።

ተቓውሞ “ካብ መግቢ ዝሓርሙ”

እቲ ፕሮቴስታንት ዝምርኮስዎ ጥቕሲ መጽሓፍ ቅዱስ፡ ብዛዕባ ሥርዓት ቤተክርስቲያን ኣይኮነን ዝሠረብ፡ ከምዚ ዝሰዕብ ኢዩ

ዝብል፤ “ብቲ ዳሕራይ ዘመናት ግና ገሊኦም እምነቶም ክሒ ደም፡... መውሰዕ እናኸልከሉስ፡ እቶም ኣመንትን ሓቂ ዝፈልጡን ብምሥጋና ክቕበልዎ ኢሉ ኣምላኽ ዝፈጠሮ ብልዒውን ሰብ ክሓርሞ ይእገዙ ኣለዉ።” (1ጢሞ.4:1-3)።

ምናልባት ኣብዚ ንማኒ-ያውያንን ንሞንታን-ያውያንን ይኸውን፡ ንሶም ቃል ኪዳንን ሥጋ ምብላዕን መስተውን ዝሓርሙ ኢዮም ነይሮም፡ ቤተክርስቲያን ኣውጊዛ ኩሉ እቲ ንሶም ዝዘርግሕዎ ናይ መናፍቕነት ጹሑፋት ውን ቆራሪጸቶ ኢዮም።

ቤተክርስቲያን ንሥጋን ንኸምኡ ዝኣመሰሉን፡ ስለ መንፈሳዊ ገድሊ ኣብ ጊዜ ጸም ምብላዕ ትኽልክል ደኣምበር፡ ርኽባት ኢዮም ብምባል ኣይሓረመትን። ነዚ ምስክር ከኣ እቶም ጸወምቲ ነዚ ኸምዚ ዓይነት መግቢ ኣብቲ ዝሰዓረሉ እዋን ይበልዕዎ ኢዮም።

ዳንኤል ካብ ኻልእ መግቢ ተኸልኪሉ ጥረምረ ጥራይ ይበልዕ ነበረ፡ ብመሠረት እዚ ጥቕሲ ዝኾነ ሽኦ ኣብ ትሕቲ ፍርዲ ኣይወ ደቐን። ከምኡ ሽኦ ዮሃንስ መጥመቕ ካብ ኩሉ ዓይነት መግቢ ዝተኸልከሎ ከምኡ ውን እቶም መንፈሳውያን ተጋደልቲ ኣብ ኩሉ ቦታን ጊዜን፡ ኣብ ትሕቲ ፍርዲ እዚ ጥቕሲ እዚ ኣይወደቁን።

ስለ መንፈሳዊ ገድሊ ኣብ (ውሱን ጊዜን) ካብ መግቢ ምኽልካል ሓደ ነብሱ ዝኸኣለ ነገር ኢዩ። ንመግቢ ምሕራም ከኣ ካልእ ነብሱ ዝኸኣለ ኢዩ...

ናይ መወዳእታ ኣገደሲት ዝኾነት ቃል እንብላ ተረፋ፡ ንላ ሽኦ፤

ሥርዓት ጸምን ናይ ቤተክርስቲያን ሥልጣንን

ቤተክርስቲያን ንጸም ሥርዓትን መንፈሳዊ መሠረትን ዝበረትሉ፡ ኣብ መንፈሳዊ ቅዋም ዝተሞርኮሰ ቁዋሚ ዝተወሰነ መዓልትታት

ድማ ፈለየትሉ፡ ሕጂ ክንትንትኖ ግዚኡ ኣይኮነን። በዚ ኣቢላ ንጸም ምስኣ ዓቂባቶ ኣላ፡ መንፈሳዊ ተግባር ስለ ዝኾነ፡ ዝኾነ ሰብ ሸለል ዘይብሎ ኮይኑ ተረኸበ።

ቤተክርስቲያን ምእንቲ ማሕበር ምእመናን ንኣምላኽ ብሓበራ ብሓደ መንፈስ ከምልክዎ፡ ንክትሰርዕ መሰላን ግቡኣን ኢዩ። እቲ ንሳ እትምርኮሶ ኸኣ፡ እቲ ጎይታ ንመራሕቲ ዝበሎ ኢዩ፤ “ኣብ ምድሪ ዝኣሰርኩምዎ ኩሉ ኣብ ሰማይ እሱር ክኸውን ኢዩ። ኣብ ምድሪ ዝፈታሕኩምዎ ኩሉ ድማ ኣብ ሰማይ ፍቱሕ ከም ዝኸውን ብሓቂ እብልኩም ኣለኹ።” (ማቴ.18:18)...

በዚ እምበኣር እቲ ናይ ቤተክርስቲያን ምስራዕ ኣብ መጽሓፍ ብጽሑፍ ዝጸደቐ ኢዩ።

ኣሕዋትና ፕሮቴስታንት ግን፡ ነቲ ናይ ሓባር ጥቕሚ ምእንቲ ናይ ግለሰባት ነፃነት ኢሎም፡ ንኹሉ ኣጥፍእዎ። ካብኦም ጸም ዳርጋ ጠፊኡ ኢዩ። ንሱ ኸኣ መንፈሳዊ መንገድን ክሳዕ ክንደይ ጠቓሚ ምዃኑን ንዝኾነ ኣዩካትዕን ኢዩ።

ብሓፈሻኡ ሥርዓት ንግለ ሰባትውን ጠቓሚ ኢዩ፡ ንነፃነት ከልካሊ ኣይኮነን፡ ንሱሲ ንጥቕሚ ዝተሰርዐ ኢዩ

አሕዋትና ፕሮቴስታንት ክርስቶስ መጸኢ አብ መሬት ሽሕ ዓመት ከገዝአ ኢዩ ኢሎም ይአምኑ።

ነዚ ሽአ ነቲ አብ ራእይ ምዕራፍ ዕሥራ ዝተጸሕፈ ተሞርኪሶም ይብልዎ፤ “መርሖ መዓመቶን ሓደ ዝዚፍ መቐሕን አብ ኢዱ ዝሓዘ መልእኽ ድማ ካብ ሰማይ ክወርድ ከሎ ርእኹ። ንሱውን ነቲ ገበል፡ ነቲ ናይ ጥንቲ ተመን ሓዘ፡ እዚ እቲ ዲያብሎስን ሰይጣንን ኢዩ፡ ሽሕ ዓመታትውን አሰሮ። እተን ሽሕ ዓመት ክሳዕ ዝፍጸማ ሽአ፡ ናብ መዓመቶ ደርበዮ። ድሕሪ እዚ ነህብ ምእንቲ ከየሰሕቶም ኢሎውን፡ ዓጽዮ አብ ልዕሊኡ ሓተመ። ድሕርዚ ንቐሩብ ጊዜ ክፍታሕ ይግብአ ኢዩ።” (ራእ.20:1-3)። “እተን ሽሕ ዓመት ምስ ተፈጸማ ሽአ፡ ሰይጣን ካብ ማእሰርቲ ክፍታሕ፡ እሞ ነቶም አብ አርባዕተ መአዝን ምድሪ ዝነበሩ አህዛብ፡ ጎግን ማጎግን ከሰሕቶም፤... እቲ ዘሰሓቶም ዲያብሎስውን ናብቲ አራቂትን ነብዪ ሓሶትን እተደርበይዎ ቀላይ ሓውን ዲንን ተደርበዮ።...” (ራእ.20:7-10)።

እተን ሽሕ ዓመታት ከአ ናይ ሰላም ዘመናት ክኸውን ኢዮን ይብሉ..

ነዚ ሽአ አብቲ ትንቢት ኢሳይያስ ዝወረደ ምርኩስ ብምግባር ኢዮም፡ ዝብልዎ “ቶኹላ ምስ ዕየት ክወፍር፡ ነብሪ ሽአ ምስ ማሕሰእ ክድቅስ፡ ምራኽን ኩርኩር አንበሳን ሰባብሕትን ሓቢሮም ክውዕሉ፡ ንእሹቶ ወዲውን ክንሰዮም ኢዩ። ላምን ድብን ብሓደ ወፊረን ክበልዓ፡ ወለልደን ከአ ብሓደ በጥ ክብሉ ኢዮም፡ አንበሳ እውን ከም ብዕራይ ሓሰር ክበልዕ ኢዩ። ዝጠቡ ህፃን ከአ አብ ጥቓ እንዳ ተመን ክጸወት፡ እቲ ጡብ ዝሓደገ ድማ ኢዱ ናብ ጉድጓድ ከይሲ ክዘርግሕ ኢዩ። ከምቲ ማያት ንመዓ መቐሕ ባሕሪ ዘኾልበዮ፡ ምድሪ ብፍልጠት እግዚአብሔር ክትመልእ ኢያ እሞ፡ አብ ኩሉ እቲ ቅዱስ ከረነይ ሓደ እኳ እከይን

ጉድጓትን ዝገብር አይክህሉን ኢዩ።” (ኢሳ.11:7-9)። ከምኡውን “አብ መንጎ አህዛብ ክፈርድ፡ ንብዙሓት ህዝብታቶውን ክዳንዮም ኢዩ፡ ንላቶም ከአ አሰያፎም ንማሕረሻታት፡ ኩናውቶምውን ንጉዘሞታት ክሠርሕዎ ኢዮም፡ ህዝቢ አብ ህዝቢ ሰይፊ አይክል ዕልን ኢዩ፡ ደጊምሲ ውግእ አይክመሃሩን ኢዮም።” (ኢሳ.2:4)።

መልሲ

ቐዳማይ መልሲ፤ ምጽአት ክርስቶስ ንፍርዲ ኢዩ ክኸውን።

እቲ አብ ጸሎተ ሃይማኖት እንብሎ እዚ ዝሰዕብ ኢዩ፤ “ንመንግሥቲ መወዳእታ የብሉን። ንምውታንን ንህያዋንን ክፈርድ ብኸብሪ ክመጽእ ኢዩ”።

እዚ ሽአ አብ አስተምህሮ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተሃንጸ ኢዩ፡ አብ ወንጌል ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ወዲ ሰብ ብኸብሪ አቦኡ ምስ መላክቲ ክመጽእ ኢዩ እሞ፡ ሽዑ ንነብሲወከፍ ከከም ግብሩ ክህቦ ኢዩ።” (ማቴ.16:27)፤ “ሽዑ ትእምርቲ ወዲ ሰብ አብ ሰማይ ክርእ፡ ሽዑ ድማ ኩሎም ዓሌታት አህዛብ ምድሪ ክሸክዩ። ንወዲ ሰብ ከአ ብብዙሕ ሓይልን ግርማን ብደበና ሰማይ ክመጽእ ከሎ ክርእይዎ ኢዮም። ንመላእክቲ ሽአ ብብርቲዕ ደሃይ መሸኸት ክልእኮም፡ ንሕሩያቲ ካብ ሓደ ወሰን ሰማይ ክሳዕ እቲ ሓደ ወሰን ሰማይ ካብ አርባቲኡ መአዝን ንፋሳት ክእክብዎም ኢዮም።” (ማቴ.24:30-31)።

“ግናኸ ወዲ ሰብ ብኸብሩ ምስ መጸ፡ ኩሎም መላእክቲውን ምስኡ፡ ሽዑ አብ ዝፋን ክብሩ ይቕመጥ። ኩሎም አህዛብ ድማ አብ ቅድሚኡ ይእከቡ። ንሱ ሽአ፡ ንሳ ነባጊዕ ካብ አጣል ከም ዝፈላልዮን፡ ካብ ነሓድሕዶም ይፈላልዮም። ነተን አባጊዕ አብ የማኑ ነተን አጣል ድማ አብ ጸጋሙ የቐመን። ሽዑ እቲ ንጉሥ አብ የማኑ ንዘለዉ ይብሎም፤ አቲም ናይ አቦይ ብሩኻት፡ ንዑ፡

እቲ ካብ ምምሰራት ዓለም እተዳለወልኩም መንግሥቲ ውረሱ።... ብድሕሪ እዚ ኣብ ጸጋሙ ንዘለው ይብሎም፤ ኣቲም ርጉማት ካባይ ረሓቑ፣ ናብቲ ንሰይጣንን ንመላእኸቲን እተዳለወ ናይ ዘለኣለም ሓዊ።... እዚኣቶም ናብ ናይ ዘለኣለም ሰቓይ፣ ጸድቃን ግና ናብ ናይ ዘለኣለም ሀይወት ክኸዱ ኢዮም።” (ማቴ.25:31-36)።

ከምኡውን “... ወዲ ሰብ መላእኸቲ ክልእኽ ኢዩ፣ ንሳቶም ከኣ መዓንቀፍትን ዓመፅትን ንዘበሉ ኩሎም ካብ መንግሥቲ ክእከቦም፣ ኣብ እቶን ሓዊ ኸኣ ክድርብይዎም ኢዮም። ኣብኡ ብክክያትን ምሕርቃም ኣሰናን ክኸውን ኢዩ። ሽቡ ጸድቃን ኣብታ መንግሥቲ ኣቦ ኦም ከም ፀሓይ ክበርሁ ኢዮም። እትሰምዕ እዝኒ ዘላቶ ይሰማዕ።” (ማቴ.13:40-43)።

ልክዕ ከምዚ ኸኣ ኣብቲ ምሳሌ ዓሠርተ ደናግልን እቶም መመክሊቶም ዝሃዐምን ንረክብ፡ ጎይታ ንፍርዲ ክመጽእ ኢዩ።

ንኣብነት ነቲ ሓሙሽተ መክሊት ዝወሰደ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎ፤ “ኣታ ሕያዋይ እሙን ባርያ፣ ብሒደት ተአሚንካ ኢኻ እሞ፣ ኣብ ብዙሕ ክሸመካ ኢዩ፣ ናብ ሓጎስ ጎይታኻ እቶ”። (ማቴ.25:21)። ብዛዕባ እቲ ሃካይ ባርያ ግን፤ “ነዚ ዘይጠቅም ባርያ ግና ኣብ ናይ ወፃኢ ጸልማት ደርብይዎ። ኣብኡ ብክክያትን ምሕርቃም ኣሰናንን ክኸውን ኢዩ።” በለ። (ማቴ.25:30)። ብኸምዚ ዝኣመሰለ ኩነኔ ኸኣ ነተን ዓያሱ ደናግል ፈረደን፣ እተን ለባማት ግና ምስኡ ኣተዋ። (ማቴ.25:10-11)።

መጽሓፍ ብዛዕባ ምምጻእ ጎይታና ንፍርዲ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ ኣብ መቓብር ዘለዉ ኩላቶም ድምፁ ዝሰምዑላ ሰዓት ክትመጽእ ኢያ፣ ሠናይ ዝገበሩ ናብ ትንሣኤ ሀይወት፣ እኩይ ዝገበሩ ኸኣ ናብ ትንሣኤ ፍርዲ ክወፁ ኢዮም እሞ፣ በዚ ኣይ ትደናቑ።” (ዮሀ.5:28-29)።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከኣ ነዚ ሓቂ ከምዚ ዝሰዕብ ብምባል ይድግፎ፤ “እንሆ፣ ቀልጢፊ እመጽእ ኣሎኹ፣ ንነብሲወከፍ ከከም ግብሩ ክፈድዮ ኸኣ፣ ዓሰበይ ምሳይ ኢዩ።” (ራእ.22:12)።

ክርስቶስ ንፍርዲ ዝመጽእ ካብ ኮነ፣ እቲ ንሸሕ ዓመት ክገዝእ ክመጽእ ኢዩ ማለት ደኣ እንታይ ኢዩ?!

በዚ ኣገባብ ንጎይታ ሠለስተ ምጽኣት ክህልዎ ማለት ኢዩ!!

ንተሠጋውነትን ተበጃውነትን ምምጻእ፣ ንሓደ ሸሕ ዓመት ክገዝእ ምምጻእ፣ ንፍርዲ ምምጻእ። ነዚ ሠለስተ ጊዜ ምምጻእ ጎይታና ዝኸነ ሰብ ዘይቅበሎ ኢዩ፣ ኣንጻር እቲ ምስኡ ፍርድን መፈጸምታ ዓለምን ዝጽብ (ማቴ.13:40)... ካልኣይ ምምጻእ፣ ትምህርቲ ክርስትና ኢዩ።

ኣብ መሬት ሰላም ዝሰፈኖ ሓደ ሸሕ ዓመት ክገዝእ እሞ፣ እቲ ዝኸተሎ ከኣ ዕንወት፣ ማለትሲ እንታይ ማለት ኢዩ?

ጎይታ ናብ ዓለም ክመጽእ ኢዩ እሞ፣ ኣብ መሬት ሸሕ ዓመት ክገዝእን፣ ኣብ መንጎ ኩሎም ኣህዛብ ሰላም ከሰፍንን፣ ከምኡ ኸኣ ኣብ መንጎ ሰባትን እንሰሳታትን ሰላም ዝሰፍነሉ፣ ኣብ መወዳእታ ነዚ ዓለም ከኣ ዕንወት ዝኸነሉ፣ ማለትሲ እንታይ ኢዩ? “ሰማይን ምድርን ክሳዕ ዝሓልፍ፣ ኩሉ ክሳዕ ዝፍጸም።” (ማቴ.5:18)፣ ከምቲ ቅዱስ ዮሃንስ ረኣዪ ዝብሎውን፤ “እቲ ቀዳመይቲ ሰማይን እታ ቀዳመይቲ ምድርን ሓሊፎም።...” (ራእ. 21:1)። ከምቲ ሓዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ብዛዕባ ምጽኣት ጎይታና ዝበሎውን “መዓልቲ ጎይታ ግና ከም ሸፍታ ኮይና ክትመጽእ ኢያ፣ ብኣኣ ሰማያት ጥዋዕዋዕ እናበለ ክሓልፍ ኢዩ፣ ፍጥረት ሰማይ ብረሰኒ ክመክኽ፣ ምድርን ኣብኣ ዘሎ ግብርታትን ክክድድ ኢዩ።” (2ጴጥ.3:10)።

እተን ሰላም ዝሰፈነን ሽሕ ዓመታት መወዳእትኡን ሽሕ መንፈሳዊ ዕንወት ዝኸኑና ደኣ እንታይ ኢየን።?!

ሰይጣን ነኣህዛብ ከሰሕት ካብ ቤት-ማእሰርቲ ክፍታሕ ኢዩ (ራእ.20:7-8)። ሽቡ ዓለም ካብ እምነት ክወድቕ ኢዩ፡ ሽቡ እቲ ናይ ዓመፃ ሰብ ወዲ ጥፍኣት ክቃወምን ኣብ ልዕሊ ኩሉ ኣምሳኽ ዝሰመን ልዕል ክበልን ክእውጅን ኢዩ።... (2ተሳ.2:3-9)... እቲ ምጽኣቱ ተኸሎ ሓይልን ብናይ ሓሶት ትእምርትን ተግባር ሰይጣን ዝኸነ ኢዩ። “ናይ ሓሶት መሲሃትን ናይ ሓሶት ነቢያትን ክመጹ ኢዮም እሞ፡ እንተ ተኸእሎምሲ ነቶም ሕሩያት እኳ ከሰሕቱ፡ ዓበይቲ ትእምርትን ተኣምራትን ክገብሩ ኢዮም።” (ማቴ.24:24)። ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ ክሳብ ዝበል ኢዩ፤ “እተን መዓልታታት እትኤን እንተ ዘይሓጽራስ፡ ሥጋ ዝለበሰ ኩሉ ኣይምደሓን። ምእንቲ እቶም ሕሩያት ግና እተን መዓልታታት እቲኡን ክሓጽራ ኢየን።” (ማቴ.24:22)...

እተን ናይ ሽሕ ዓመታት ግዝኣት ነዚ ሽሑ መንፈሳውን ሥጋውን ዕንወት ዘሰዕብ ካብ ኮነ ደኣ እንታይ ኢዩ ጥቕሙ?!

እተን ዓመታት ሰላም ክርስቶስ፡ ውጽኢተን እዚ ዘሰድዕ ሰሕተት ክኸውን፡ እተን መዓልታታት እንተ ዘይሓጽራሲ ዝኸነ ክድሕን ከም ዘይክእል ክኸውን ይሕሰብዶ?!

መሬት ካብቲ ግዝኣት ሽሕ ዓመት ክርስቶስሲ እንታይ ኢዮ እትረብሐ?!

ንምዃኑ እቶም ክርስቶስ ሽሕ ዓመት ዝኣክል ተኸሎ መንፈሳዊ ሓይሊ ዝገዝእም ሰባት፡ “ሰይጣን ከሰሕቶም ክኸእል ኢዩ፡ ከምኡ ድማ ንምሉእ ዓለም ኣብ ክሕደት ከብጽሑምን፡ ንብምሉእ ግዝኣት ክርስቶስ ከጠፍእን ኢዩ።” ዝብል ዘረባሲ መን ይሓሰቦ?!

እዚ ሽሕ ንሕና ክርስቶስ ንንግሥነት ምድሪ ከም ዝነጸገ ንፈልጥ፤

ኣብ በዓለ ሆሳእና ናብ ቤተመቐደስ ምስ ኣተወ፡ ንጉሥ ከም ምዃኑ መጠን ከምዚ ዝሰዕብ እናበሉ ጸውዕዎ፤ “ቀቕድሚኡ ዝኸኑ፡ ደድሕሪኡውን ዝሰዕቡ ህዝቢ ዓው ኢሎም፤ ሆሳእና ንወዲ ዳዊት፡ ብሰም እግዚአብሔር ዝመጽእ ብሩኽ ኢዩ፡ ሆሳእና ኣብ ኣርያም፡ በሉ።” (ማቴ.21:9)፤ “እታ እትመጽእ ዘላ መንግሥቲ ኣቦና ዳዊት ብርኽቲ ኢያ፡ ሆሳእና ኣብ ኣርያም በሉ።” (ማር.11:10)።

መጽሓፍ ከኣ ብድሕሪ ተኣምር እተን ሓሙሽተ ሕብስቲ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እቶም ሰብ ከኣ ነቲ ኢየሱስ ዝገበሮ ትእምርቲ ምስ ረኣዩ፤ እዚ ብሓቂ እቲ ናብ ዓለም ክመጽእ ዘለዎ ነብዪ ኢዩ፡ በሉ። ኢየሱስ ድማ መጺኦም መንዚያም ከንግሥዎ ከም ዝደለዩ ፈሊጡ፡ ከም ብሓድሽ ንበይኑ ናብ ከረን ኣግለሰ።” (ዮሃ.6:14-15)።

ክርስቶስ ከኣ ነቲ ፈተነ ግዝኣት፡ ማለት ኸኸሉ ግዝኣት ዓለምን ክብሩን ነጸገ። እቲ ፈተነ ሽሕ ካብ ሰይጣን ኢዩ ነይሩ። (ማቴ.4:8-9)።

ኣብ ልዕሊኡም ክገዝእ ዘይኮነስ፡ ኣብ ልቢ ሰባት ንጉሥን መንፈሳውን ክኸውን ደለዩ።...

ምናልባት እዚ ምንጻግ ዓለማዊ ንግሥነት እዚ፡ ንታሪኽ ዮታም ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ የዘከረና፤

“ንዮታም እዚ ምስ ነገርዎ፡ ናብ ርእሲ ከረን ገሪዘም ከይዱ ደው በለ፡ ቃሉ ዓው ኣቢሉ ጨደረ እሞ በሎም፤ ኣቲም ሰብ ሰኪም ኣምሳኽ ክሰምዓኩምሲ ሰምዑኒ። ኣእዋም ኣብ ልዕሊኡም ንጉሥ ክቐብሉ ከዱ እሞ፡ ነውሊዕ፡ ኣብ ልዕሊና ንገስ፡ በልዎ። እቲ ኣውሊዕ ግና፡ ከይደ ኣብ ልዕሊ ኣእዋም ሰሰው ክብል

ኢሊስ፡ ነቲ ኣምላኽን ሰባትን ኣባይ ሰኽብርዎ ዘይተይዶ ክገድፍ ኢዩ? በሎም። ሽቡ እቶም ኣእዋም ንበለስ፡ ንሸኻ ንዓ እዋ ኣብ ልዕሌና ንገስ፡ በልዎ። እቲ በለስ ግና፡ ከይደ ኣብ ልዕሊ ኣእዋም ሰሰው ክብል ኢሊስ፡ ነቲ ጣዕመይን ጽቡቕ ፍረይንደ ክገድፍ ኢዩ፡ በሎም። እቶም ኣእዋም ንወይኒ ድማ፡ ንሸኻ ነዓ እዋ ኣብ ልዕሌና ንገስ፡ በልዎ። እቲ ወይኒ ኸኣ፡ ከይደ ኣብ ልዕሊ ኣእዋም ሰሰው ክብል ኢሊስ፡ ነቲ ንኣምላኽን ንሰባትን ዘሕጉስ ወይነይዶ ክገድፍ ኢዩ? በሎም።” (መሳ.9:7-15)። ኣብ መወዳእታ ኸኣ ንእሾኽ ክግሶም ኣተትዎ ሕራይ ከኣ በለ...”።

እቲ ናይ ዓለም ንግሥነት ንኣውሊዕ ይኹን ንወይኒ ኣይብህ ጎምን ኢዩ፡... ንእሾኽ ግን ይብህጎ ኢዩ።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስከ እቲ ንመንፈሳዊ መለኮትን ንመ ንግሥቲ ኣምላኽን (ማቴ.5)፡ ንደቂ ሰባት ክገልጽ ዝመጸ ነዚ ዓ ለማዊ መንግሥቲ ክቕበሎኹን ልክዕዶ ይኸውን?። እዚ ኣብ መጀመርታ ኣገልግሎቱ ከምዚ ዝሰዕብ ዝተባህለ፤ “ድሕሪ ማእሰርቲ ዮሃንስ ከኣ ኢየሱስ ናብ ገሊላ መጸ እዋ፡ እቲ ዘመን ተፈጸመ፡ መንግሥቲ ኣምላኽ ከኣ ቀረበት፡ ተነስሖ ብወንጌል እመኑ፡ እናበለ ወንጌል መንግሥቲ ኣምላኽ ሰበኸ።” (ማር.1:14-15)። “መንግሥቲ ኣምላኽ ቀረበት” ማለት፤ እቲ ተግባር ተበጃውነት ቀረቡ ማለት ኢዩ፡ እቶም ቅድሚኡ ሞት ዝገዝእም ዝነበረ፡ በቲ ኣምላኽ ኣብ ልዕሊ እቶም ዝተበጀዎም ብኣኣ ገይሩ ዝገዝእ፡...

ኣብቲ “መንግሥታትኻ ትምጸእ” እንብሎ እዋን ነቲ መንፈሳዊ መንግሥቲ ማለትና ኢና።

ማለት ኣምላኽ ኣብ ልዕሊ ኩሉ ልብን ኣሳብን ፍቓድን ዝገዝአሉ፡ መንፈሳዊ መንግሥቲ።

ናይ ሰይጣን ግዙኣት ኣይኮነን፡ ናይ ብደሙ ዝገዝእምን ዝተበጀዎምን ግዙኣት ኢዮም...

ንመልሲ መግዛእቲ ሸሕ ዓመት እቲ ክርስቶስ ዝበሎ ይኣክል፤ “ኢየሱስ ከኣ፡ መንግሥተይ ካብዛ ዓለም እዚኣ ኣይኮነትን። ...” (ዮሃ.18:36)።

ናይ መወዳእታ መልሲ ነዛ ናይ ሸሕ ዓመት ምድራዊ ግዝኣት ክርስቶስ፤

“መንግሥቱ ኸኣ መወዳእታ የብላን።”...

ማለት ንጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ድሕሪ ሸሕ ዓመት ወይ፡ ብሓደ ዝተወሰነ ዘመን ዝውዳእ መንግሥቲ የብሉን!! (ራእ.20:7)። ንሕና ኣብ ጸሎተ ሃይማኖት ከምዚ ዝሰዕብ ንብል “ንመንግሥቲ መወዳእታ የብሉን። ንምውታንን ንህያዋንን ክፈርድ ብኸብሪ ክመጽእ ኢዩ።”...

እዛ ቃል እዚኣ ከኣ ኣብቲ መልክኻ ኣብ ልደት ጎይታና ዝበሎ ተጠቂሳ ኣላ፤ “ንሱ ኣብ ቤት ያዕቆብ ንዘልኣለም ክኸገሥ ኢዩ፡ መንግሥቱ ኸኣ መወዳእታ የብላን።” (ሉቃ.1:33)። ከም ኡውን ኣብ ትንቢት ዳንኤል ተጠቕሰት፤ “ኩላቶም ኣህዛብን ወገናትን ቋንቋታትን ክገልግልዎስ፡ ግዝኣትን ክብርን መንግሥትን ንዕኡ ተዋህቡ። ግዝኣቱ ዘይሓልፍ ዘለኣለማዊ ግዝኣት ኢዩ፡ መንግሥቱውን ከቶ ኣይክትጠፍእን ኢዩ።” (ዳን.7:14)።

እምበኣርክስ መንግሥቱ ብሸሕ ዓመት ኣይውሰንን ኢዩ። ዋላውን ብዝኸነ ቁጽሪ ዓመታት፡ ዝውሰን ኣይኮነን፡ ዘለኣለማዊ መንግሥቲ ኢዩ።

እዛ ናይ ዘለኣለም መንግሥቲ እንታይ ኢያ? መኣስን ብኸ መይንከ ጀመረት?

እዚ መንግሥቲ እዚ አብቲ ጎይታ ብደሙ ዝዓደገና እዋን አብ መስቀል ኢዩ ዝጀመረ። ብድሕሪ እቲ ኣዳም አብ ኣጠኣት ምስ ዝወደቐሉ እዋን፡ ናብ ዓለም ኣጠኣት አተወ፡ ብእኡ ኸአ ሞት አተወ፡ “ሞት ነገሠ” (ሮሜ.5:14-17)። መጻውዒ ሰይጣን ከአ “ገዛኢ እዛ ዓለም” ተባህለ (ዮሀ.12:31)። ንሕና ኩላትና ድማ አብ ትሕቲ ግዝኣት ሞት፡ አብ ትሕቲ ኣጠኣት ዝተሸጥና ኮንና። ክርስቶስ ከአ ብተበጃውነቱ መጸ፡ ዋጋ ኣጠኣትና ከፊሉ ድማ፡ ብደሙ ዓደገና። (ከምቲ አብ ናይ ግብጺ መዝሙር ዘሎ) ከምዚ ዝስዕብ ከአ ተባህለ፤

“ጎይታ አብ ዕንጻይቲ ነገሠ” (መዝ.96)።

ኣዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝስዕብ በለ፤ “ብዋጋ ተዓ ዲግኩም ኢኹም እሞ፡” (1ቈረ.6:20)። እዚ ዋጋ እዚ ደሙ ኢዩ። ስለዚ ኸአ ኣዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... ብኸቡር ደም ክርስቶስ እምበር፡ ብጠፋኢ ነገር፡ ብብሩር ወይ ብወርቂ፡ ከም ዘይደኣንኩም፡ ትፈልጡ ኢኹም።” (1ጴጥ.1:18-19)። ካብቲ እዋን እቲ፡ ካብ ጊዜ ተበጃውነት አትሒዙ፡ ኩላትና ጎይታ ዝተበጀወና ግዙኣት ኮንና። በዚ መንግሥቲ ክርስቶስ ጀመረ ትንቢት መዛሙር ከአ ክፍጸም ጀመረ፡ እተን በዛ “ጎይታ ነገሠ” (መዝ.93፥ 96፥97...)። እትብል ቃል ዝጅምራ መዛሙር ቤተክርስቲያን አብ ጸሎት ሻዱሽይቲ ሰዓትን ታሽዐይቲ ሰዓትን ካብ ስቕለት ክርስቶስ ክሳዕ ሞቲ... አስፊራተን ኣላ።

“ሽሕ ዓመት መንግሥቲ ክርስቶስ” ካብ ስቕለት አትሒዙ ጀመረ።

እታ (ሽሕ ዓመት) እትብል ቃል ናይ ዘመን መግለጺት ኢያ።

ብፍጹም ቃል ብቃል አይትውሰድን ኢያ። ቍጽሪ ዓሠርተ ናይ ፍጻሜ ምልክት ኢዩ፡ (አብቲ ንዓሠርተ ትእዛዛት ዝምልከት

መጽሓፍና ተመልከት)። ቍጽሪ ሽሕ ከአ ነቲ ቍጽሪ ብምርባሕ 10 x 10 x 10 ኢዩ። ኣዋርያ ቅዱስ ጴጥሮስ ከአ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ግናኸ ኣንቲም ፍቁራተይ፡ አብ እግዚአብሔር ኣንቲ መዓልቲ ከም ሽሕ ዓመት፡ ሽሕ ዓመትውን ከም ኣንቲ መዓልቲ ምኽኒ፡ እዛ ኣንቲ ነገር እዚአ አይትሰወርኩም።” (2ጴጥ.3:8)።

ሽሕ ዓመት ዘይተወሰነ ጊዜ ኢዩ፡ እቲ ከምኣ ዝአመሰለ፡ እተን ናይ ምፍጣር ሽዱሽተ መዓልትታት ኢያን፡ ምስ ፍሉይ አረአእያ። እምበኣር ንሳ ካብ ጊዜ መስቀል ክሳብ ሰይጣን ካብ ቤትማእሰርቲ ዝወጸሉ ኢያ (ራእ.20:7)።

አብዚ እምበኣር አብ ናይ ሽሕ ዓመት ኣገዳሲት ነጥቢ ንረክብ፡ ንሳ ኸአ ምእሳር ሰይጣን፤

ምእሳር ሰይጣን

መልአኽ ንሰይጣን ሽሕ ዓመት ኣሰሮ ተባህለ (ራእ.20:2)። አብዚ እምበኣር ገሊጻም ከምዚ ዝስዕብ እናበሉ ይሓቱ፤ ሰይጣንሲ ከመይ ኢሉ ኢዩ እሱር ዝኸውን፡ ካብ ደቂ ሰባት ኣዝዩ ብዙሕ ቍጽሪ ናብ ኣዝዩ ብዙሕ ዘይተኣደነ ኣጠኣት፡ እናሱሓተ ክንሱ? እዚ ምስ ምእሳር ሰይጣን ይሰማማዕ ኢዩ?! ንሕና ኸአ ንምልሰ፤

ምእሳር ሰይጣን ማለት ንተግባሩ ምድምሳሰን ንዕኡ ምጥፋእን ማለት ኣይኮነን፡ ከምቲ ናይ ቀደሙ ነፃነት ኣይኮነን ማለት ኢዩ።

ንኣብነት ኣደ ሠራሕተኛ አብ ሥርሖ ተኣሲሩ ንበል፡ ብነፃነት ኣይኮነን ደኣምበር ይሠርሕ ኣሎ ማለት ኢዩ፡ ማለት ኣብሥርሖ ማእሰርቲ ኣለዎ ማለት ኢዩ። ሰይጣን ነፃነት ብዘይምርካቡ ብቤትማእሰርቲ ተመሲሉ። ብርግጽ፡ ንሱ ሕጂ አብ ልዕሊ ደቂ ሰባት ከምቲ ቅድሚ ተበጃውነት ክርስቶስ ዝነበሮ ነፃነት

አይኩነን ዘሎ። እዚ ማለቱ ድማ ከምቲ ንሱ “ገዛኢ እዛ ዓለም” (ዮሀ.16:11) ዝተባህለሉ ጊዜ ኢዩ።

ዛርቢ እንታይ ኢዩ ምስክርና፤ ብውሑዱ ክልተ ምስክር ኣሎና፤

፩፡- ኣብቲ ንሱ ነፃ ዝነበረሉ እዋን፡ ንብምልኡ ዓለም ኣብ ርኽሰትን ኣምልኽ ጣኦትን ኣውደቐ።

ኣብቲ ጊዜ ነፃነቱ ንዓለም ምሉእ ኣስሓተ፡ ክሳብ ኣምላኽ ንዓለም ብማይ ኣይኒ ዘዕለቐለቐ ኮነ፤ “እግዚኣብሔር ከኣ፡ ንሰብ ኣብ ምድሪ ብምግባሩ ተጣዕሰ፡ ብልቡ ድማ ጎሣዮ።” (ዘፍ.6:6)። ኣምላኽ ንሰድራቤት ኖኅ መረጸ። ኣባላት እዛ ሰድራቤት ከኣ ረኽሱ፡ ንኣብርሃም ድማ መረጸ፡ ካብኡ ሽኦ ንደዕቆብን ደቁን። ኣብ ምሉእ መሬት ከኣ ክሳዕ ኣምላኽ ነቶም ዘምልኽዎ፡ ደቂ እስራኤል ካብ ኣህዛብ ምምርፃው ዝኸልከሎም ኣምልኽ ጣኦት ኣስፋሕፈሐ።

ንኣምላኽ ክልተ ወይ ሠለስተ ሰባት ጥራይ ዘምልኽዎ ጊዜ ኣለፉ።

ብዘይደቂ እስራኤል ብምሉኡ ዓለም ናብ ጣኦት የምልኽ ነበረ። ሙሴ ካብ ኣምላኽ ሕግታት ጽላት ክወስድ ናብ እምባ ዓረገ፡ ምስ ደንጎዮ ሽኦ... ደቂ እስራኤል ንኣሮን ሊቀ ካህናት ምስ ኣጭነቕሉ፡ ካብኣም ወርቆም ኣከበ እሞ ዘምልኽዎ ምራኽ ሰርሓሎም። “ንሳቶም ድማ ኦ እስራኤል፡ ካብ ምድሪ ግብጺ ዘደየቡኻ ኣማልኽትኻ እዚ ኣቶም ኢዮም፡ በሉ።” (ዘጽ.32:4)። ምናልባት ካብ እዚ ኹሉ ህዝቢ እዚ ኢዮሱ ወዲ ነጭ ምስኡ ውን ካሌብ ወዲ ዮፍኒ ተሪፎም ይኾኑ...

ኣምላኽ ኣደ ብፁእ ሰብ ዘይረኽበሉ ጊዜ እኳ ደኣ ኣለፈ።

ኣብ ዘመን ነብዪ ኤርምያስ ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “ኣብ

ኣደባባይ ኢየሩሳሌም ዙሩ እሞ ርኣዩን ተመልከቲን፡ ኣብ ዕዳጋታት ከኣ ድለዩ፡ ኣደ እኳ፡ ኣደ በይኑ ፍትሒ ዝገብር ኣቂ ሽኦ ዝደለ እንተ ረኽብኩም፡ ኣነውን ይቕረ ክብለላ ኢዩ።” (ኦር.5:1) እወ ምክንያቱ፤ “ከላቶም ዘንቢሎም፡ ብዘለዉ ከላቶም ረኺሶም፡ ገለ ሠናይ ዝገብር የልባን፡ ኣደ እኳ የልቦን።” (መዝ.14:3)።

እቲ ጥበበኛ ሰሎሞን፡ እቲ ካብ ከሎም ኣብ መሬት ዘለዉ ጥበበኛ ዝኾነ ከይተረፈ እኳ።

ብዛዕባ እታ ዓባይ ኣጠኣት ኣብ (1ነገ.11) ዘላ ንሰምዕ፡ ንኣማልኽቲ ኣህዛብ ኣብ በረኽቲ ምስ ሃነጸ... ኣንስቲ ሽኦ ንጣኦታት ይሓርዳን ይፃጥናን ነበራ። ንልቡ ካብ ኣምላኽ ኣዘንበላኦ... ኣምላኽ ከኣ ቀጽዮ፡ ንመንግሥቱውን መቐለሉ...

ተመሃሮ ክርስቶስውን ከይተረፉ ቅድሚ ሰቕለት...

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንኣዋርያ ጴጥሮስ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “ስምኡን፡ ስምኡን፡ እንሆ፡ ሰይጣን ከም ስርናይ ከሓሕዮኩም ተመነየ። ኣነ ግና፡ እምነትካ ከይትጠፍእ፡ ምእንታኻ ለመንኩ። ንሸኻ ድማ ምስ ተመለስካ፡ ነሕዋትካ ኣጸናንዓዮም።” (ሉቃ.22:31-32)... ልክዕ ከኣ ከምኡ ኮነ፡ ጴጥሮስ ንክርስቶስ ሠለስተ ጊዜ ከሓደ። ኣብቲ ጊዜ ምትሓዙ ሽኦ እቶም ዝተረፉ ኣዋርያት ከምኡ ገበሩ። ኣብ መስቀል ብዘይዮሃንስ ካልእ ኣይተረፈን፡ ንይሁዳ ሽኦ ሰይጣን ኣተዎ እሞ፡ ንክርስቶስ ኣሕሊፉ ኣውሃቦ።

፪፡- ሰይጣን ካብ ማእሰርቲ ምስ ተፈትሐ፡ ነህዛብ ከስሕቶም ንዓለም ከኣ ካብ እምነት ከውድቕ ኢዩ።

እንተ ተኸእሎውን ነቶም ሕሩያት ከስሕቶም ክፍትን ኢዩ። እተን መዓልታትታት እቲኣን ኣምላኽ እንተ ዘየሕጸረን፡ ዋላ ኣደ

እኗ አይምደሐነን (ማቴ.24:22)። ከምኡውን ዓበይቲ ትእምርትን ተአምራትን ከገብር ኢዩ፡ (ማቴ.24:24) እቲ ንስሕተት ጠንቂ ገዢኖ ናይ ሓጢአት ሰብ ድማ ብዓለም ክድገፍ ኢዩ፤ “እቶም ዝጠፍኡሉ... ንኣታቶም ናይ እዚ ኣመጸጽኣ ገዢሉ ጥበራ ዓ መፃ፡ ገዢሉ ሓይልን ትእምርትን ተአምራት ሓሶትን ብሓይሊ ሰይጣን ኢዩ ገዢውን።” (2ተሰ.2:9-10)።

ሕጂ ብእሁሩ ምህላዉ ንኣምላኽ ነመስግኖ።

ኣብያተክርስቲያናት ብዝጸልዩ ሰባት ብምምለኣንን ቦቲ ሰንበት ሰንበት ሚልዮናት ገዢኑ ቅዱስ ቍርባን ዝቐበሉ ሰባትን ጥራይ፡ ሰይጣን ተኣሲሩ ከም ዘሎ ምስክር ኢዩ።

ኣብዚ ጊዜና፡ ብዙሓት ናይ ከሞኒስትን ከሓድቲ ዘለወን ሃገራትን ናብ እምነት ኣምላኽ ተመሊሰን ኣለዎ። ብዝሓም ድማ ኣማኢት ሚልዮናት ኢዮም፡ እዚ ሰይጣን ጌና ተኣሲሩ ከም ዘሎ የመልክት።

ኣብቲ ነፃ ገዢነሉ እዋን ንኣመንቲ ከውድቕ ኢዩ። ሕጂ ግን እቶም ካብ እምነት ዝወደቁ ሚልዮናት ናብ እምነት ይምለሱ ኣለዉ።... ብምስሓት ሰይጣን ብዙሕ ሓጢአት ከም ዘሎ ኣይንኸሕ ድን። ስለዚ ኸኣ ጌና ይሠርሕ ኣሎ ግን ነፃ ኣይኮነን።

ከምቲ ቅድሚ ተበጃውነት ዝነበሮ ነፃነት የሎን።

ድሕሪ እተን ሸሕ ዓመታት ዝረኸቦ ነፃነትውን የብሉን።

ሀያባት

ብዙሓት ካብ ኣሕዋትና ፕሮቴስታንት፡ ሀያባት ምርካብ ግድን ኢዩ ይብሉ፡ ንክረኽብዎ ኸኣ ይጽዕሩ፡ ከም ውሉድን ወረሰትን መጠን ድማ ከም መሰሎም ጌሮም ይርእይዎ። ኣብ ቅድሚኡም ከኣ እቲ ከምዚ ዝሰዕብ ዝብል ጥቕሲ የሥፍሩ፤ “ነተን ዝገበዩ ውሀባት ደኣ ጽዓቱ” ነቲ ዝተረፈ ጥቕሲ ግን ኣይጠቐስዎን፤ “ሕጂ ኸኣ ዝበለጸ መገዲ ክሕብረኩም ኢዮ።” (1ቈረ.12:31)።

ንሶም ብልሳናት (ቋንቋታት) ይግደሱ። እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ብቐጥታ ብድሕሪ እዛ ጥቕሲ እዚኣ ዝበሎ ይርሰዑ፤ “ብቋንቋታት ሰብን መላእኽትን እንተ ዝሣረብ፡ ፍቕሪ ካብ ዘይትህልወኒ፡ ከም ዘድሂ ኣስራዚ ወይሲ ጭልጭል ከም ዝብል ጸናጽል ምኾንኩ።” (1ቈረ.13:1)።

ፍቕሪ ከመይ ኢላ ልዕሊ ኩሉ ሀያባት ከም ዝኾነት ይገልጽ። ካብ ሀያባት መንፈስ ንፍረ መንፈስ ንድሕነትኩም ኢዮም፤

ቅዱስ ጳውሎስ ብዛዕባ ፍረ መንፈስ ኣብ (ገላ.5:22) ከምዚ ዝሰዕብ እናበለ ጠቐሱ፤ “እቲ ፍረ መንፈስ ግና ፍቕሪ፥ ሓጎስ፥ ዕርቂ፥ ዓቕሊ፥ ለውሃት፥ ሕያውነት፥ ህድኣት፥ ይኣ ኸለኒ ምባል ኢዮ”።

ቀዳመይቲ ፍረ “ፍቕሪ”፡ ሓዋርያ ጳውሎስ ንሳ ካብ እምነትን ተሰፋን ዝገበየት ኢያ ኢሉ። (1ቈረ.13:2-13)። ካብቲ ንእምባ ዝነቅል እምነት ዝገበየት ኢያ... ጎይታ ኸኣ ብዛዕባ ፍቕሪ፡ ኩሉ ትንቢትን ሕግን ኣብኣ ተሰቐሉ ኣሎ፡ ኢሉ። (ማቴ.22:40)።

ነቶም ብሀያባት ዝተሓጎሱ ሓዋርያት፡ ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ

በሎም፤ “ግናኽ ስምኩም ኣብ ሰማይ ስለ እተጸሕፈ ደኣ፡ ኣቢኹም ተሓጎሱ እምበር፡ መናፍሱቲ ስለ እተመልከልኩም፡ በዚ ኣይትተሓጎሱ።” (ሉቃ.10:20)።

ብዙሓት ሀያባት ዝከበሮም፡ ግን ድሕነት ስለ ዘይረኽቡ ጠፍኡ...

ሀያባቶም ኣይጠቐሞምን፡ ኣየድሓኖምን። ብዛዕባ እዚ ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “በታ መጻልቲ እቲኣ ብዙሓት፡ ጎይታይ፡ ጎይታይ፡ ብስምካስ እተነቢናዶ ኣይኮንናን? ኢጋንንትስ ብስምካዶ ኣየውጸእናን? ብስምካስ ብዙሕ ሓይሊዶ ኣይገበርናን? ክብሉኒ ኢዮም። ሽዑ ኣነ፡ ኣቲም ገበርቲ ዓመፃ፡ ከቶ ኣይፈለጥኹምን፡ ካባይ ርሓቕ፡ ክብሎም ኢዮ።” (ማቴ.7:22-23)።

ኣብ ሀያባት እተበርከቶ ስለ ዘይብልካ፡ እምበኣር ስሊኡ ዓ ስቢ የብልካን። ንሸኻ ብእኡ ኣይትድሕንን ኢኻ። እምበኣርከስ ስለምንታይ ምእንቲ ሀያባት ትወዳደር?።

ሀያባት ነቶም ነፍሶም ክትግለጽን ክትከብርን ዝደልዩ ትቃለ ሶም። እቶም ትሕትና ዘፍቅሩ ዓበይቲ ቅዱሳን ግን፡ ካብ ሀያባት ይሃድሙ ነበሩ።

ከምቲ ሓደ ካብ ኣቦታት ዝበሎ፤ “ኣምላኽ ሀያባት እንተ ሃበካ፡ ካብቲ ህያብ ምእንቲ ክከላኸለልካ ትሕትና ክህበካ ለምኖ። እንተ ዘይኮይኑ ነቲ ሀያባት ካብኻ ክምንዘዎ ለምኖ”።

ሓዋርያ ጳውሎስ ካብ ኣምላኽ ብዙሕ ሀያባት ረኸበ። ብዛዕባ ገሊኡ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ብምኽንያት እቲ ኣዝዩ ብዙሕ ራእይ እምብዛ ምእንቲ ከይዕበ ኸኣ፡ ኣብ ሥጋይ ግራጭ ተዋህቢኒ፡ እምብዛ ምእንቲ ከይዕበ፡ መልእኽ ሰይጣን ክወቕዓኒ ተዋህቢኒ።” (2ቈረ.12:7)። እዚ በዓል ዓቢይ ጸጋ፡ ናብ ሃልሳይ ሰማይ ዝገረገ ሓዋርያ ጳውሎስ (2ቈረ.12:2) ብምኽንያት ሀያባት፡ ኣብ ሓደጋ ነይሩ! ነዚ ዓቢይ ሓዋርያ ጳውሎስ ብምኽንያት

ሀያባት፡ እንተ ድኣ ዝፈርህ ኣሎ ኮይኑ፡ እህም ድኹማት ዝኾኑ ናይ እዚ ዘለናዮ ዘመን መንእሰያት፡ መሰልና ኢዩ እናበሉ ሀያባት ዝሓቱ ዘለዉ ድኣ ኣይፈርሁንዮ?! እቶም መራሕቶም ከኣ ምእንቲ ሀያባት ክረኽቡ ብዛዕባኡ ይጽልይሎም፡ ኣእዳውኽኣ የንብሩሎም!

ያዕቆብ ናይ ኣቦታት ኣቦ ሀያባት ተዋህቦ፥ በረኽት ረኽቦ፥ ከምኡ ኽኣ ኣብ መንጎ ሰማይን መሬትን ዝተተኸለ መሳልል፡ መላእኽቲ ኣምላኽ ከኣ ብእኡ እናደየቡን እናወረዱን ረኣዮ...፥ ንኣምላኽውን ረኣዮ ምስኡ ኽኣ ተዛረቦ፥ ምስ ኣምላኽን ሰብን ተቐለሰ እሞ ሠዓሪ ድማ። (ዘፍ.32፡25)። ያዕቆብ ብሀያባቱ ስለ ዝተፈርሀ ኣምላኽ ኣብ ምሕተልቱ ወቕቶ፡ ክሕንክስ ድማ ጀመረ... ካደ ዓይነት ድኽመት ኣብ ሥጋኡ ተዋህቦ፡ ምእንቲ ካብቲ ብምኽንያት ሀያባት ዝመጽእ ትዕቢት ክካሸሸሉ።

እታ “ነተን ዝዓብያ ውህበታት ደኣ ጽዓቱ” እትብል ጥቕሲ፡ ንልብና ብንጽህናን ትሕትናን ምድላው ደኣ እምበር፡ ምእንትኣ ክንልምን ኣይኮነትን እተመልክት። ከምቲ ኣስተምህሮ ሓዋርያ ጳውሎስ (1ቈረ.12፡8-9) እቲ ካብ ዓንኪል ተኣምራትን ትእምርትን ዘይኮነ፡ ምእንቲ ነዚ ኹሉ ሀያባት ክቕበል፡ ኣብኣ ካብ ጥበብን ፍልጠትን እምነትንውን ኢዩ...

ካብ ኣምላኽ ሠናይ ሀያብ ክትሓቱ እንተ ደኣ ደሊኹም፡ ጎይታና እንታይ ክንሓትት ከም ዘሎና ይምህረና። ኣምላኽ ኣብቲ ናይ እምባ ኣስተምህሮ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ቅድም መንግሥቲ ኣምላኽን ጽድቁን ድለዮ፡ እዚ ኹሉ ድማ ይውሸኽ ልኩም።” (ማቴ.6፡33)።

እታ ጎይታ ዘስተምሃረና ጸሎት፡ ኣብነታዊት ጸሎት ኢያ፡ ምስ እንግንዘባ ኽኣ ስለ ሀያባት ልመና የብላን።

ኣብዚ ጊዜ እዚ እቲ ካብ ሀያባት ዝኸፍኣ፡ ሓደ ሰብ ንኸልእ (ሀያባት ክረክብካ) ምባሎም ኢዩ፡ ወይ ነፃ እቲ ዝተሞከርክም ክረክብካ ብምባሎም ኢዩ። ምእንቲ መንፈስ ቅዱስ ክወስድ፡ ወይ ምልኣት ክወስድ፡ ኢዱ ኣብ ልዕሊኡ ኣንቢሩ ይጽልየሉ። ካብቲ ዘገርም ከኣ ኣንስቲ ከይተረፋ፡ መንፈስ ቅዱስ ክህባ፡ ኣብ ልዕሊ ሰባት ኢደን የንብራ! ንሰባይቲ ኣምላኽ ናይ ምሕዋይ ሀያብ ይህባ።

ምሃብ መንፈስ ቅዱስ ግን ናይ ክህነት ተግባር ኢዩ፡ እቶም ቀዳሞት ሓዋርያት ብምንባር ኢድ ይሠርሑ ነበሩ፡ ካብኡ ቀጺሎም ካህናት ብሚሮን ኣቢሎም ይሠርሑ ኣለዉ።

ንሕና ኽኣ ንመንፈስ ቅዱስ ብድሕሪ ጥምቀት በቲ ምቕባእ ቅዱስ ምሥጢር ንወስዶ። መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ብዛዕባ እዚ ቅብኣት ተዛረቦ (1ዮሃ.2፡20፥27)። ብምንባር ኢድ ሓዋርያውን ተዛረቦ (ግብ.8፡14-17)።

እዚ ናይ ሓዋርያት ዝነበረ ሥልጣን፡ ካብኡ ኽኣ ንተኸተልቶም ... ኣብዚ እዋን እዚ መንእሰያትን ኣንስትን ምእንቲ ክመልኡን ብቋንቋታት ክዛረቡን ይጽውዕዎ፡ ንሰባት ድማ መንፈስ ቅዱስ ይህቡ!

ኣብ ኦርቶዶክሳዊ ሥነ ኣምልኾ ግን፡ እቲ ሀያብ ዝረኽበ ይሓብእ ኢዩ ዝነበረ፡ ልክዕ ከምቲ ቅዱስ ሰራባሞን በዓል ጉልባብ፡ ኣብቲ ዘሕወየሉ እዋን፡ ከምኡ ኽኣ ካልኣት ቅዱሳን ዝገብርዋ ዝነበሩ።

ናይ መወዳእታ ነጥቢ ንሳ ኽኣ፤ ሀያባት ትልመን ድያ ወይሲ ትወሃብ?

ኣምላኽ ዝደለዮ ሀያባት፡ ንዝደለዮ ይህብ፡ ኣብቲ ኣምላኻዊ ጥበብ ዝወሰኖ ጊዜ። “... መንግሥቲ ኣምላኽሲ ብምትሕልላው

አይትመጽእን ኢያ: ..." (ሉቃ.17:20-21)። ከምቲ ንፋስ ናብ ዝደለዮ ዝነፍስ ኢዩ። "ከምቲ ኣምላኽ ንነብሲወከፍ ዝዓደሎ መስፈር እምነት ገይሩ ድኣ: ..." (ሮሜ.12:3)። እምበኣርከስ ስለ ምንታይ ህያባት ንኣትት? ስለ ምንታይከ ብፍላይ ብቋንቋ ታት ምዝራብ?።

ህያባት ካብ ኣደ ናብ ካልእ ኣይመሓላለፍን ኢዩ: ንሱሲ ፍቓድ ኣምላኽን ተግባር መንፈስ ቅዱስን ኢዩ።

ናይ ቋንቋታት ህያባት ግን: ነቲ ንክረክቦ ዝሓትት: ከም እቶም ክራኣዩ ዝደልዩ ትዕቢት የምጽኡሉ። ነቲ ናይ ቀደም ሰብ እተብህግ ህያብ ኢያ: ነቲ መንፈሳዊ ሰብ ግን ኣይተብህጉን ኢያ። እቲ ካብዚ ዝኸፍኦ ከኣ: ነቶም እዚ ህያብዚ ዘይብሎም ምንጻቕን ደረጃኦም ትሑት ምዃኑ ምቅላምን ኢዩ: መጽሓፍ ቅዱስ ግን ብቋንቋታት ምዝራብ ናይ ኩሉ ኣይኮነን ይብል። (1ቈረ.14)።

እዚ ትዕቢት እዝሲ ነቶም ነዚ ህያባት ዝሓቱ ዘጠራጥርዶ ኣይኮነን?

ኣደ ሰብ (ነዓ ነዚ ተሞክሮ ከረከበካ) ምስ ዝብለካ: ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ (ኣነ ነዚ ህያብ እዚ ብቐዕ ኣይኮንኩን። ክጸወሮ ዝኸእል ትሕትና የብለይን። ኣምላኽ ግን ህያብ ክህበኒ እንተ ፈቐዱ: ከይለመንክዎ ክህበኒ ኢዩ። ሽዕኡ ምእንቲ ካብ ትዕቢት ክከላከለለይ ትሕትና ክህበኒ ክልምኖ እዩ። ኣምላኽ ከኣ ህያባቱ እንተ ሃበኒ: ብዛዕባኡ ኣይክሃረብን ኢዩ: ንነፍሱይ ምእንቲ ነቲ ኣነ ክንድኡ ዘይበቓዕኩ መንፈሳዊ ፈተና ኣሕሊፈ ከየውህባ ንሱብ ከኣ ኣይክቃልፍን ኢዩ።

ምንቅስቓስ በዓል ኣምሳን (ጴንጤ) ብልሳናት
(ብቋንቋ) ምዝራብን

ምናልባት ኣደ ካብቲ ዝጎልህ መለለይ ነዚ ናይ ጴንጤ ምንቅስቓስ እዚ: እቲ ብጥምቀት መንፈስ ቅዱስ ዝብል ሃይማኖታዊ መምርሒኦም ኢዩ: (ብዘይማይን መንፈስ ቅዱስን)። ኣብ ግብጺ ዘለዉ ጴንጤ በዚ ይሰብኩ: (ከምቲ ኣብ መጽሓፍም በሪሁ ዘሎ) ማሕበር ካሪዝማቲክ (ምንጽብራቕ) ከምኡ ይእውጁ: እዚኦም ተኸተልቲ ጴንጤ ክንሶም ብእኡ ግን ዘይዛረቡ ኢዮም: ነዚ ኸኣ ምውራድ ወይ ምልኣት መንፈስ ኢሎም ይሰምይዎ።

ንሶም ካብቲ ኣገዳሲ መለለይ ናይ ጥምቀት መንፈስ: ወይ ካብቲ ምውራድ መንፈስ ይኹን ምልኣት መንፈስ መለለይ ዝግ ምትዎ: ብልሳን (ቋንቋ) ምዝራብ ኢዩ። ንዕኡም ቋንቋታት ኣብቲ ሰብ መንፈስ ከም ዝወረደ እቲ ናይ መጀመርታ ምልክት ኢዩ። ስለዚ ኸኣ ዝኸነ ሰብ ኣብኡም ምስ ዝጸንበር: ምእንቲ ከም ኣዋርያት ኣብ በዓል መንፈስ ቅዱስ (ጴንጤቆስጤ) ክመስል ቋንቋታት ዝሃረብ ንክኸውን ይጽዕሩ (ከምቲ መምህራኖም ዘምሃርዎም)። እቲ ቋንቋታት ርዳእ ይኹን ኣይኹን ብዘገድስ: ብቋንቋታት ምዝራብ ንሳ ከም ኩሉ ነገር ከም ዝኸነት ገይሮም ይግደሱላ: ኣብ መብዛሕትኡ እዋን ኸኣ ብምሉእ ቋንቋ ኣይኮነን: መግለጺ ዘይህብ ድምዕታት ጥራይ ኢዩ።

ኣስተምህሮ መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ቋንቋታት እንታይ ኢዩ?

ብቋንቋታት (ልሳናት) ምዝራብ

ነዚ ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝመጸ ኣስተምህሮ ነስተውዕል: ብፍላይ እኳ ኣብ (1ቈረ.14) ዘላ: እቲ ናይ ቋንቋታት ምዕራፍ ኢልና ክንሰምዮ ንክእል።

፩፡- ቋንቋታት ኣብ ህያባት እታ ናይ መወዳእታ መሥርዕ ኢያ፤

ሓዋርያ ጳውሎስ ኣብ ቀዳማይ መልእኽቲ ናብ ሰብ ቈረንቶስ ብዛዕባ ህያባት መንፈስ ቅዱስ ኣብ ዝጠቐሰሉ እዋን፡ ብቋንቋ ታት ምዝራብን ምትርጓምን ኣብቲ ናይ መወዳእታ መሥርዕ ኣስፈርዎም ኣሎ፡ ከምዚ ዝስዕብ ከኣ ይብል፤

“እምበኣርክስ ውህበት በበይኑ ኢዩ፡ መንፈስ ግና ሓደ ንሱ ኢዩ።... ንሓደስ ቃል ጥበብ ብመንፈስ ይወሃቦ ኢዩ፤ ነቲ ሓደ ኸኣ ቃል ፍልጠት ቦቲ ሓደ መንፈስ፤ ንሓደ ግና እምነት ቦቲ ሓደ መንፈስ፤ ንሓደ ድማ ቦቲ ሓደ መንፈስ ናይ ምፍቀስ ውህበት ይወሃቦ፤ ንሓደ ኸኣ ግብሪ ሓይሊ ንምግባር፤ ንሓደ ትንቢት፤ ንሓደ ምልላይ መናፍስቲ፤ ንሓደ በብዓይነቱ ቋንቋ ታት፤ ነቲ ሓደ ኸኣ ምትርጓም ቋንቋታት ይወሃቦ። እዚ ኸኣ እቲ ሓደ መንፈስ ከም ዝደለዮ ገይሩ ንነብሲወከፍ ገግዲኡ እናመቐለ ኢዩ ዝገብሮ።” (1ቈረ.12:4-11)።

በዚ ኸኣ ብቋንቋ ምዝራብን ምትርጓም ቋንቋን ኣብቲ ናይ መወዳእታ መሥርዕ ህያባት ኣስፈሮም፡ ንቋንቋታት፡ ጥበብ፤ ፍልጠት፤ እምነት፤ ናይ ምሕዋይ ህያብ፤ ናይ ሓይሊ ተግባር፤ ትንቢትን ምልላይ መናፍስትን... ይቐድምዎ።

ከምኡውን ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ኣምላኽ ድማ ኣብ ማሕበር ቅድም ሓዋርያት፤ ካልኣይ ነቢያት፤ ሣልሳይ መምህራን፤ ድሓር ገበርቲ ሓይልታት፤ ደሓር ውህበት ምፍቀስ፤ ምርዳእ ድኹማት፤ ምምራሕ፤ በበይኑ ቋንቋ ሰርዒ።” (1ቈረ. 12:28)።

በዚ ኸኣ ንህያብ ምዝራብ ቋንቋታት ኣብ መወዳእታ ኣስፈሮ...

ከምዚ ዝስዕብ ድማ ይብል፤ “ነተን ዝዓብያ ውህበታት ደኣ

ጽዓቲ፡ ሕጂ ኸኣ ዝበለጸ መገዲ ክሕብረኩም ኢዩ።” (1ቈረ.12: 31)። እቲ ዝበለጸ መገዲ ኸኣ ፍቕሪ ከም ዝኾነ ኣብ (1ቈረ.13) ገለጸ፡ እዚ ፍቕሪ እዚ ካብ ትንቢትን ኩሉ ፍልጠትን ካብ ንእምባ ዝነቅል እምነትን ካብ ህያብ ምናኔን ዝዓበዩን ኣገዳስን ከም ዝኾነ ጠቐሰ።

ከምኡ ኸኣ ፍቕሪ ካብ ብቋንቋታት መልእኽቲ... ምዝራብ ዝበለ ጸት ከም ዝኾነት ገለጸ፡ ካብ ቋንቋታት ሰባት ጥራይ ኣይ ኮነትን ዝበለጸት። ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ብቋንቋታት ሰብን መልእኽትን እንተ ዝዛረብ፡ ፍቕሪ ካብ ዘይትህልወኒ፡ ከም ዘድሂ ኣስራዚ ወይስ ጭልጭል ከም ዝብል ጸናጽል ምኾንኩ።” (1ቈረ.13:1)።

፪፡- ብቋንቋታት ምዝራብ ንኹሉ ኣይኮነን፤

ኣብቲ ኣቐዲምና ዝረኣናዮ ኣምላኽ “ከም ዝደልዮ ገይሩ ኢዩ ንነብሲወከፍ ዝህብ” (1ቈረ.12:11)፡ “ከምቲ እተሞህበና ጸጋ በበይኑ ዝኾነ ውህበት ጸጋ ካብ ዝህልወናስ፡...” (ሮሜ.12:6)፡ “ከምቲ ኣምላኽ ንነብሲወከፍ ዝዓደሎ መስፈር እምነት ገይሩ ደኣ፡ ብዛዕባ ርእሱ ብልክዕ ይሕሰብ እምበር፡ ካብቲ ዝግብእ ኣዕዚዞ ከይሓስ ብሲ፡ ንነብሲወከፍ ኣብ ማእከልኩም ዘሎ፡ ቦቲ እተሞህቡ ጸጋ እብሎ ኣሎኹ።” (ሮሜ.12:3)። ብዛዕባ ብቋንቋታት ምዝራብ ከኣ ብግልጺ ከምዚ ዝስዕብ በለ፤

“ኩላቶምዶ ሓዋርያት ኢዮም? ኩላቶምዶ ነቢያት ኢዮም? ኩላቶምዶ መምህራን ኢዮም? ኩላቶምዶኽ ገበርቲ ተኣምራት ኢዮም? ኩላቶምዶ ውህበት ምፍቀስ ኣለዎም? ኩላቶምዶ ቋንቋታት ይዛረቡ ኢዮም? ኩላቶምዶኽ ይትርጉሙ ኢዮም?” (1ቈረ.12: 29-30)።

አብዚ እምበኣር ሀያባት ንኹሉ ሓደ ከም ዘይኮነ በረሀ አሎ።

እምበኣርከስ እታ ብቋንቋታት ናይ ምዝራብ ውህበት አብቲ ዘመነ ሓዋርያት ከይተረፈውን መንፈስ ቅዱስ ከምዝተቐበሉ መፈለጥታ ኣይነበረትን፤ ኩሎም ኣመንቲ ንኸህልዎም ግዲ ኣይ ነበረን። ሰብ ቅዱስ ክንሱውን ብቋንቋታት ኣይዛረብን ኢዩ።

ኣምላኽ ንሀያባት መኣስን ንምንታይን ከም ዝህብ፡ ይፈልጥ ኢዩ። አብ ዘመነ ሓዋርያት፡ አብቲ መጀመርታ ብሥራት፡ ምእንቲ እቶም ሃጽቲ ቤተክርስቲያን፡ ኣዝያ ተድሊ ስለ ዝነበረት፡ ኣምላኽ ብቋንቋታት ምዝራብ ኣብዚሑ ሂቡ።

ግን ቋንቋታት ንኹሉ ዘመናት ኣድላይት ኣይኮነትን፤ ብሃዕበኣ ኸአ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ፍቕሪ ከቶ ኣይ ተቋርጽን ኢዩ።... ምዝራብ ቋንቋታት እንተሎ ንሱ ክውዳእ፡... ኢዩ።” (1ቈረ.13:8)።

አብ ዘመን ሓዋርያት ከይተረፈውን ብቋንቋታት ምዝራብ እንታይ ኣድላይነት ነይሩዎ? አብ (1ቈረ.13) ምስ እነንብብ እቲ ዘድሊ ነገራት ክንርእ ንኸእል፤

፫:- ቋንቋታት ንምህናፅ ቤተክርስቲያን ክኸውን ይግባእ፤

ዛ ናይ ቋንቋታት ምዕራፍ ፍልይቲ እትገበራ ኣገዳሲት ነጥቢ፡ (1ቈረ.14) እታ “ንሃጽቲ” እትብል ቃል ኢያ፡ ሓዋርያ ጳውሎስ ብዙሕ ጊዜ ዝጠቐሳ።

ብግልጺ ድማ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “... ኩሉ ንምህናፅ ይገበር።” (1ቈረ.14:26)። ከምኡውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ከምኡ ድማ ንሸካትኩም ንመንፈሳዊ ውህበት እትቐንኡ ካብ ኮንኩ ምሲ፡ ንምህናፅ ማሕበር ዕዘዛት ክትኮኑ ድለዩ።” (1ቈረ. 14:12)።

ምእንቲ ምህናፅ ቤተክርስቲያን ድማ እዚ ዝሰዕብ ተጠቕሰ፤ “ስለዚ ኩላትኩም ብቋንቋታት ክትዛረቡ፡ ምናዓ ግና ክትንበዩ እፈቱ ኣሎኹ። እታ ማሕበር ምእንቲ ክትህጽ፡ ዝትርጉሞ እንተ ዘይኮይኑስ፡ ካብቲ ብቋንቋታት ዝዛረብ እቲ ትንቢት ዝንበ ይፃ ቢ።” (1ቈረ.14:5)። ምክንያቱ፤ “ብቋንቋታት ዝዛረብ ንርእሱ ይሃንፅ፡ ትንቢት ዝንበ ግና ንማሕበር ኢዩ ዝሃንፅ።” (1ቈረ.14:4)። ቀደም ትንቢት እትብል ቃል ንምስትምሃር ኢያ ተመልክት ነይራ። ሓዋርያ ጳውሎስ ንትንቢት መሪጹ፤ “እቲ ትንቢት ዝንበ ግና፡ ንሱብ ዝሃንፅን ዝምዕድን ዘጸናንፅን ኢዩ ዝዛረብ።” (1ቈረ.14:3)።

፬:- ምትርጓም ቋንቋታት መሠረታዊ ግዴታ ኢዩ፤

ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ብቋንቋ እንተ ጸሌኹ፡ መንፈስይ ኢዩ ዝጸሊ፡ ኣእምሮይ ግና ብዘይፍረ ኢዩ፡ ስለዚ እቲ ብቋንቋ ዝዛረብ፡ ምትርጓሙ ምእንቲ ክከኣሎ፡ ይጸሊ።” (1ቈረ.14:13-14)። ከምዚ ዝሰዕብውን ወሰኸ፤ “ተርጓሚ እንተ ዜልቦ ግና፡ እቲ ብቋንቋ ዝዛረብ ኣብታ....

ምክንያት ሓዋርያ ጳውሎስ ብሩህ ኢዩ፡ ንሱ ኸአ ምህናፅ ቤተክርስቲያን ኢዩ። ኣብዚ ኸአ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እቲ ትንቢት ዝንበ ግና፡ ንሱብ ዝሃንፅን ዝምዕድን ዘጸናንፅን ኢዩ ዝዛረብ።” (1ቈረ.14:3)። እዚ ምህናፅ እንተ ዘይኮይኑ ስቕ ይበል። “ስቕ ይበል” እትብል ቃል ትእዛዝ ሓዋርያ ጳውሎስ ኢዩ።

እምበኣርከስ፡ ወይ ብምትርጓም ንምህናፅ ቤተክርስቲያን ወይ ከአ ስቕታ።

ሀላው ተርጓሚ ንሓቕነት ብቋንቋ ምዝራብ ምስክር ኢዩ። በዚ ኸአ እዚ ውህበት ቋንቋ ንኸልተ ሰባት ኣብ ሓደ እዋን ትሞሃብ፤ እቲ ሓደ ተዛራባይ እቲ ካልኣይ ተርጓሚይ፡ በዚ ኸአ ቃል

መጽሐፍ ቅዱስ፤ “በአፍ ክልተ ወይ ሠለስተ ምስክር” ዝብል ይምልከቶ። ቋንቋታት ብዘይትርጓሙ እንተ ኾይኑ እንታይ ኢዩ ጥቕሙ? ከምኡውን ኩሎም ህዝቢ ነቲ ቋንቋ ዝፈልጡ እንተ ኮይኖም እንታይ ኢዩ ጥቕሙ?

፩:- “ንነፍሱ ይሃንጸ” እንታይ ማለት ኢዩ?

ንነፍሱ ይሃንጸ ማለት ኣብ ፍሉይ መንፈሳዊ ኮነት ይህሉ። መንፈስ ዝወርደሉ ኮነት። ንምህናፅ እቲ ሰብ ጠቓሚት ኢዩ። እዚ ኮነት እዚ ቅዱስ ጳውሎስ ዝጠቐሰን ክልተ ትዕዛብቲ ኣለዎ። ንሰን ከኣ፤

ሀ:- ሰቕ ይበል። ከምቲ ኣብ ሞንጉኡን መንጎ ኣምላኽን ዝኾነ ናይ ግሊ መንፈሳዊ ተግባር።

ኣብዚ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ተርጓሚ እንተ ዜልቦ ግና፡ እቲ ብቋንቋ ዝሃረብ ኣብታ ማሕበር ሰቕ ይበል። ንርእሱን ንኣምላኽን ደኣ ይዛረብ።” (1ቈረ.14:28)። ልክዕ ከምቲ ኣብ መንጎኡን መንጎ ኣምላኽን ዘሎ ጉዳይ፡ ኣብ ዕጹው ዝኾነ ቤት ኢዩ ክፍጸም ዝግብእ። ኣብ ቤተክርስቲያንን ኣብ ቅድሚ ሰብን ዘይኮነ ኣብ ብሕቲ፡ ከም ጸሎት ዓይነት ብቋንቋ ምዝራብ ይከኣል። ነዚ ከይተረፈውን ኣብ ልዕሊኡ ርእይቶ ኣሎ።

ለ:- ተግባር መንፈስ ጥራይ ስለ ዝኾነ ኣእምሮ ብዘይፍረ ኢዩ፤

ኣብዚ ኸኣ ኣዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ብቋንቋ እንተ ጸሊኹ፡ መንፈሰይ ኢዩ ዝጸሊ፡ ኣእምሮይ ግና ብዘይፍረ ኢዩ፡ ስለዚ እቲ ብቋንቋ ዝሃረብ፡ ምትርጓሙ ምእንቲ ክከኣሎ፡ ይጸሊ።” (1ቈረ.14:13-14)።

ኣዋርያ ጳውሎስ እዚ ኮነትዚ ብርዲኢት ክፍጸም ከም ዘለዎ ኣተሓሳስቦ፡ ሰብ ምእንቲ መንፈሳዊ ምህናጹ ኣዳልን ጽኑዕን

ክኸውን ብመንፈሱ ይጸሊ ብኣእምሮኡውን ይጸሊ። ብኣእምሮኡ ይዝምር ብመንፈሱውን ይዝምር (1ቈረ.14:15)።

ዋላ እኳ እታ ኣዋርያ ጳውሎስ ብጥንቃቄ “ነፍሱ ይሃንጸ” ትብል ዝጠቐሳ መግለጺት፡ ብምዕዛብ ጎደሎ ምህናፅ ከም ዝኾነት ኣርአዩ፡ እቲ ኣዋርያ፡ ምእቲ ምህናፅውን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣለፋ ኩላትኩም ቋንቋታት እዛረብ ኢዩ እሞ ንኣምላኽ ኣመሰግኖ ኣሎኹ። ግናኽ ንኻልኣትውን ምእንቲ ክምህርሲ፡ ኣብ ማሕበር እልፊ ቃል ብቋንቋ ካብ ምዝራብ ኣሙሽተ ቃላት ብኣእምሮ ክሃረብ እፈቱ ኣሎኹ።” (1ቈረ.14:18-19)።

እምበኣርክስ ንህያብ ቋንቋታት ብኹሉ ኣይሎም ክጽዕሩን እሞ ኸኣ ዓቢ ዓወት ክቈጽርዎን ኣየድልን...

እዚ እቲ ቋንቋታት ናይ ኣቂ ህያብ መንፈስ ቅዱስ እንተ ኾይኑ፡ እምበኣር ንገለ ገለ ሰባት ብቋንቋታት ንዛረብ ኢና በሃልቲ እንታይ ንበል፡ ኣቅነት እዚ ኣበሃህላ ከከረጋግጸ ኣይ ንክእልን ኢና...

፪:- ቋንቋታት ንዘይኣመንቲ ኢዩ፤

ኣዋርያ ጳውሎስ ብዛዕባ ብቋንቋታት ምዝራብ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ስለዚ ቋንቋታት ነቶም ዘይኣምኑ ምልክት ኢዩ እምበር፡ ነቶም ዝኣምኑ ኣይኮነትን። ትንቢት ግና ነቶም ዝኣምኑ ምልክት ኢዩ እምበር፡ ነቶም ዘይኣምኑ ኣይኮነትን።” (1ቈረ.14:22)።

በዚ ምክንያት ድማ ኣምላኽ ንህያብ ብቋንቋታት ምዝራብ ምእንቲ ወንጌል ብሥራት ከሰፋሕፍሕ፡ ከምኡውን ኣብቶም ንቋንቋ ኣዋርያት (ቋንቋ ዕብርን ኣራማይስጢን) ዘይፈልጡ ኣህዛብ እምነት ክበጽሕ ኢሉ ኣብቲ ናይ መጀመርታ ዘመናት ንቤተክርስቲያን ኣዋርያት ሃባ። ልክዕ ከምቲ ኣብ በዓለ ኣምሳ ዝኾነ፡ በብናቶም ቋንቋ ገይሮም ኣበሥርዎም። “... ብዙሕ ህዝቢ

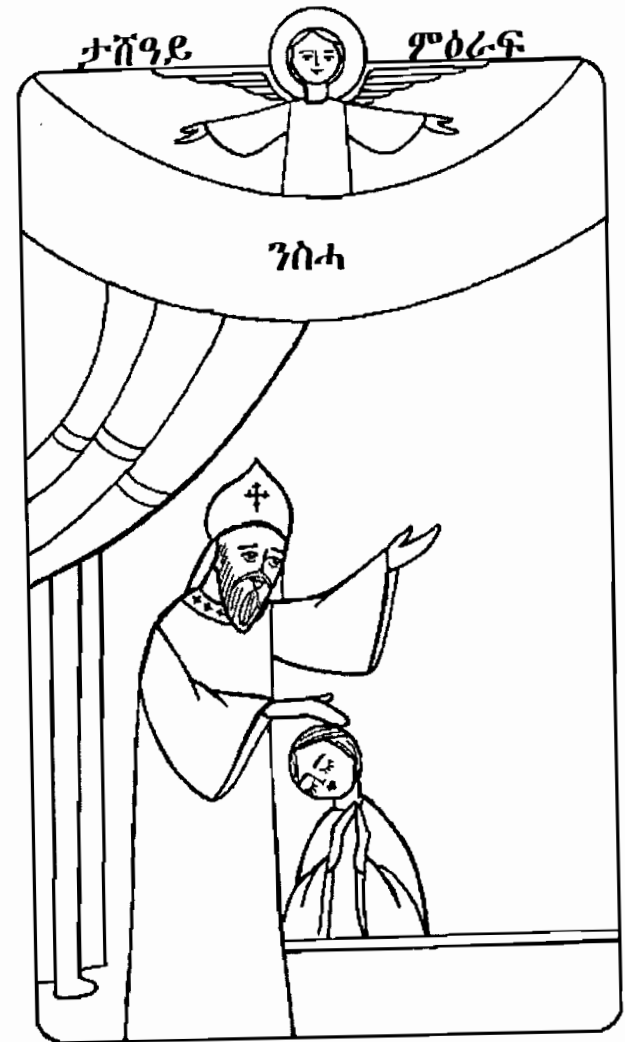
ተአከበ። በብዘረባአም ክዛረቡ ሰሚያም ከአ፡ ዝብልዎ ጠፍኦም። ኩላቶም ተገረሙን ተደነቂን፡ ከምዚ ኸአ በሉ፤ እንሆ እዞም ዝዛረቡ ኩሉም ገሊላውያንዶ አይኮኑን?” (ግብ.2፡6-7)።

እንታይ ደአ ኢዩ፡ እቲ ኣብ መንጎ ኣደ ቋንቋ ዝዛረቡ ሰባት ኣደ ደው ኢሉ፡ ብዘይተለምዶ ቋንቋ ዝዛረቦም... ስለዚ ኢዩ ኣዋርያ ጳውሎስ ተርጓሚ ክህሉ ኣለዎ ዝበለ፤ “ተርጓሚ እንተ ዜልቦ ግና፡ እቲ ብቋንቋ ዝዛረብ ኣብታ ማሕበር ሰቕ ይበል፡ ንርእሱን ንኣምላኸን ደአ ይዛረብ።” (1ቈረ.14፡28)።

ጂ፡- ኣዋርያ ጳውሎስ ብቋንቋታት ምዝራብ ንምህናዕ እንተ ዘይኮይኑ ከም መደናገሪ ይቐጽር።

ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ብቋንቋ እንተ ጸሊኹ፡ መንፈሰይ ኢዩ ዝጸሊ፡ ኣእምሮይ ግና ብዘይፍረ ኢዩ፡ ስለዚ እቲ ብቋንቋ ዝዛረብ፡ ምትርጓሙ ምእንቲ ክከኣሎ፡ ይጸሊ።” (1ቈረ.14፡13-14)። “ስለዚ ኸአ ንሸኻትኩም በቲ ቋንቋታት ዝስትውዓል ገርኩም እንተ ዘይተዛረብኩምከ፡ ምስ ንፋስ ከም እትዛረቡ ኢኹም እትኹኑ እዋ፡ እቲ እትብልዎ ከመይ ኢሉ ክፍለጥ ኢዩ?” (1ቈረ.14፡9)። “እምብኣርሲ ኣሳብ ናይቲ ድምፂ ክፈልጥ ካብ ዘይክእል፡ ነቲ ዝዛረብ ከም ባርባር ክኹኖ ኢዩ፡ እቲ ዝዛረብ ውን ንዓይ ከም ባርባር ኢዩ ዝኾነኒ።” (1ቈረ.14፡11)።

ምእንቲ በቲ ትርጉሙ ክትጸንዕ ነቲ ምዕራፍ ብምልኡ ኣንብቦ ...

ኩሉ ብዛዕባ ንስሓ ይዛረብ (ይሱብኸ)። ብዛዕባ ኣገዳስነታ ድማ ንዝኸነ ኣየካትዕን።

ንስሓ ብዛዕባ ኣገዳስነታን ውጺኢታን ኣፈጻጽማኣን ንድሕነት ኣገዳሲት ምዃናን፡ እቲ ካልእ ነጻኣ ዝምልከት ጉዳያትን ኣብ ኦርቶዶክሳውያን ካብቲ ናይ ቶም ካልኣት ኣመንቲ ኣዝዩ ዝተፈልየ ኢዩ። ነዚ ፍልልይ እዚ ኸኣ ሓደ ብሓደ ክንርእዮ ኢና፤

፩:- “ምሥጢር” ንስሓ፤

ብናይ ኦርቶዶክስ ኣረዳድኣ ንስሓ ሓንቲ ካብተን ሸውዓተ ምሥጢራት ኢያ፡ ስማ ኸኣ ምሥጢር ንስሓ ትበሃል፡ “ኣብ (እተን ብምሥጢራት ቤተክርስቲያን ዘይኣምና) ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት ግን ንንስሓ ከም ቅዱስ ምሥጢር ኣይርእይዎን”። እምበኣር ኣብ መንጎ “ንስሓን” “ምሥጢር ንስሓን” ፍልልይ ኣሎ።

ነዚ ናይ ሥነ-ኣምልኮ ፍልልይ ውጽኢትን ምስክሩን ኣለዎ። እንታይ ኢዩ?

፪:- ኑዛዜን ንስሓን፤

ብናይ ኦርቶዶክሳዊ ምርዳእ፡ ሓጢአት ምንዛዝ፡ ማለት ብካህናት ምንዛዝ፡ ሓደ ናይ ምሥጢር ንስሓ መሠረታዊ ዝኸነ ነጥቢ ኢዩ። “ገበኑ ዝኸውል ኣይሰልጦን፡ እቲ ዝናዘዘሉ እዎ ዝሓድጎ ግና ምሕረት ይረክብ።” (ምዓ.28:13)።

ሰባት ኣብ ብሉይ ኪዳን ሓጢአቶም ምንዛዝ (ከም ዝፈጸሞ ምእማን) ይትግብርዎ ነበሩ። “ኸኸውን ድማ ኢዩ፡ ካብዚ ነገር ብሓደ ምስ በደለ፡ በቲ ዝገበሮ ሓጢአት ይናዘዝ።” (ሌዎ.5:5) ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ነዚ ኣብነት ዝኸውን ብዙሕ ኢዩ፡ እዚ ጉዳይ ከኣ ክሳብ ዮሃንስ መጥመቕ እቲ ናይ መወዳእታ ነብዩ

ኣብ ብሉይ ኪዳን፡ ወይ ከኣ ኣብ መንጎ ክልተ ኪዳናት ዝነበረ ጊዜ፡ ቐጸለ። ናብኡ ሰባት ካብ ኩሉ ቦታ እናመጹ “ሓጢአቶም እናተኣመኑ፡ ኣብ ሩባ ዮርዳኖስ ብዮሃንስ ይጥመቑ ነበሩ።” (ማቴ.3:6)።

ኣብ ሓድሽ ኪዳንውን ሓጢአት ምንዛዝ ኣተግበሮ፡... “ካብቶም ዝኣመኑ ኸኣ ብዙሓት ነቲ ዝገበርዎ እናተኣመኑ እናሃገሩን መጹ።” (ግብ.19:18)፡ “እምበኣርሲ፡ ምእንቲ ክትፍወሱ፡ ንሓድሕድኩም ሓጢአትኩም ተኣመኑ፡...” (ያዕ.5:16)።

ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት ግን ብኑዛዜ ኣይኣምናን ኢየን፡ ሓንቲ ካብቲ ግንኪል ንስሓ ገይሮም ድማ ኣይቆጽርዎን።

፫:- ንስሓን ቤተክርስቲያንን፤

ንስሓ ብሓቂ ምጥግስን ሕልና ምውቃስን ዘጠቓለለት፡ ናይ ውሽጢ ልቢ ተግባር ኢያ፡ ከምኡውን ንሓጢአት ብቑራጽነት ወሲንካ ምሕዳጋ፡ ብልብን ተግባርን፡ ብሓቂ ብተግባር ምግዳፍ ኢያ። ንስሓ ግን ብሥርዓት ቤተክርስቲያን ብኑዛዜን ብምፍታሕን (ስርየትን)... ኢያ ትፍጸም።

ብወገን ሓጢአተኛ ብሓጢአቱ ምንዛዝ ኸኸውን እንከሎ ብወገን ካህን ከኣ ፍትሓት ከንብበሉን ሓጢአቱ ዝሕደገሉ ከውህብን... “እዚ ኢሉ ኡፍ በለሎም እዎ መንፈስ ቅዱስ ተቐበሉ፡ ሓጢአቶም ንዝሓደግኩምሎም ይሕደገሎም፡ ንዘይሓደግኩምሎም ከኣ ኣይሕደገሎምን ኢዩ፡ በሎም።” (ዮሃ.20:22-23)።

ነዚ ዝኸተሎ ኸኣ እቲ ሓጥእ ምእንቲ ኣብ ንስሓኡ ክጸንዕ፡ ካብ መንፈሳዊ ኣቦኡ ዝወሃዕ መምርሒ(መቐጻዕቲ) ኢዩ።

ኣብ ናይ ፓሮቴስታንት ማሕበራት ግን፡ ኣቀራርባ ንስሓ ካብ ናይ ቤተክርስቲያንና ፈጸሙ ዝተፈልዩ፡ ምስ ክህነት ርክብ

ዘይብሉ ናይ ግሊ ተግባር ጥራይ ኢዩ። ምክንያቱ ፕሮቴስታንት ምስ ኣምላኽ ብቐጥታ ርክብ ደኣ እምበር ብክህነታዊ ርክብ ስለዘይኣምኑ ኢዩ። ነዚ ጉዳይ እዚ ብዝምልከት ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት ክልተ ዓይነት ኣለዎ፤

ሀ:- ገሊኦም ንኑዛዜን ንክህነትን ብግልጺ ዝጸረፉ ኢዮም። እዚ ግሉጽ ስለ ዝኾነ፡ እቲ ድኹም ዓይነት ኢዩ። እቶም ኣብ ናይ ሃይማኖታዊ መምርሒ ጽኑዓት ዝኾኑ መእመናን ይጥንቀቑሎም ኢዮም። ርእይቶኦም ከኣ ብሩህ ስለ ዝኾነ፡ መልሲ ምሃቡ ይከኣል ኢዩ።

ለ:- እቶም ገሊኦም ከኣ፡ ንክህነት ይኹን ንኑዛዜን ቁርባንን ዘይጸረፉ፡ ብእኡ ብዘይምዝራብ ግን፡ ንሰብ ነዚ ምሥጢር እዚ ከረሰቡ ዝደልዩ ኢዮም። ኣብክንዳኡ ድማ መተክኢ የቕርቡ። ልክዕ ከምዚ ዝስዕብ ከም ዝበልዎ፤ ንሸኻ ናብ ኣምላኽ ንምምላስ ንሱኣ የድልዩካ ኣሎ። ናብኡ ኪድ እሞ ኣብ ቅድሚ እግሩ ተደፈእካ ሰገድ ምእንቲ ንኣጢኣትካ ብደሙ ክምሕዎ፡ ኣብኡ ሕደን፡ ሽቡ ብኡ ንብኡ ነጺህካ ልክዕ ቅድሚ ሕጂ ከም ዘይሓገእካ ኮይንካ ክትወጽእ ኢኻ። ካብ በረድ እትጽዕዩውን ትኸውን...።

ኣብዚ ሹሉ ምእንቲ ሰባት ክርስቶስ ብኣድላይነት ኑዛዜን ፍትሓትን ቁርባንን ኣይተዛረቡን። ምስኡ ኣተሓሒዞም ኣብ ቅድሚኦም መንፈሳዊ ቃል ይዛረቡ፡ ብኣዝዩ ሕያውነታዊ ዝኾነ ቃልውን የታልሉ። እዚ ዘይግሉጽ መገዲ ኢዩ፡ ንሰባት ከኸቃልዮ ድማ ሓላፍነትና ኣሎና።

፬:- ንሱኣን ድሕነትን፤

መብዛሕትኦም ፕሮቴስታንት ኣብ ደም ክርስቶስ ብምትዃር ንንሱኣ ካብ ጉዳይ ድሕነት ክርሕቑዎ ይፍትኑ፡ ከምዚ ዝስዕብ

ከኣ ይብሉ፤ (ንሸኹም ብደም ክርስቶስ ደኣምበር ብንሱኣ ኣይ ኮንኩምን ትድሕኑ። ንሱኣ ካብ ግብርታት ሓንቲ ዓይነት ተግባር ኢዩ፡ ንሸኹም ከኣ ብተግባርኩም ክትድሕኑ ኣይትክእሉን ኢኹም።)

ንሕና ድሕነት ብደም ክርስቶስ ከም ዝፍጸም ኣይንክእልድን ኢና፡ ግንከ ክርስቶስውን ባዕሉ ብዘይንሱኣ ድሕነት ከም ዘዩሎ ይምህረና። ብዛዕባ እዚ ድማ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ኣይፋሎም፡ እንተ ዘይተነሳሕኩምሲ፡ ኩላትኩም ድማ ከምኡ ክትጠፍኡ ኢኹም፡ እብለኩም ኣሎኹ።” (ሉቃ.13:3)።

ድሕነት ብንሱኣ ብግዲ ኢዩ፡ ምክንያቱ ሓደውን እንተኾነ ብዘይሓጢኣት የሉን፡ ሓጢኣት ካብ ሃለወ፡ ንሓጢኣት ፍርዲ ኣለዎ፡ ዓሰቢ ሓጢኣት ከኣ ሞት ኢዩ። ካብዚ ሞት እዚ ኸኣ ብዘይ ንሱኣ ድሕነት የልቦን። ንሱኣ ድማ ኣብ ደም ክርስቶስ ብቐዓት ትህበና። እንተ ድኣ ዘይተነሳሕኩም ኩላትኩም ክትጠፍኡ ኢኹም።

፭:- ንሱኣን ተግባር ጸጋን፤

ብዙሓት ናይ ፕሮቴስታንት ማሕበራት ንንሱኣ ከም ሓደ ተግባር ጸጋ ከምኡ ድማ፡ ንሹሉ ጸዕርታት ሰብ ከም ዋላሓንቲ ጥቕሚ ዘይብሉ ገይሮም ይርእይዎ። “ዝኾነ ሰብ ካብ ኩሉ ሓጢኣቱ ምእንቲ ክድሕን ንነብሱ ኣብ እግሪ ክርስቶስ ጥራይ ምስ ዘንብር ይኣክሎ ኢዩ” ይብሉ።

ኣስተምህሮ ኦርቶዶክሳዊት ቤተክርስቲያን ግን ንዝኾነ መንፈሳዊ ህይወት ወዲ ሰብ፡ ናይ ሰብን መንፈስ ቅዱስን ሕብረት ከም ዝኾነ ይርእዮ። መንፈስ ቅዱስ ይኣለ፡ ሰብ ግን ብግዲ ክቃለስ ኣለዎ። ምስ ዘይቃለስ ድማ ሓዋርያ ጳውሎስ በዚ ዝስዕብ ኣበሃህልኡ ይወቅሶ፤ “ምስ ሓጢኣት ብምቅላስኩም ገና ክሳዕ ኣብ ደም እትበጽሑ ኣይተቓወምኩምን” (ዕብ.12:4)።

መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ንመንፈሳዊ ህይወት ብስእላዊ ቃልሲ

የርእይ። ንሳ ምሉእ አምላካዊ አጽዋር ዘድልያ ኢያ፤ “እቲ ቃልሰና ምስ ሕልቅነትን ሥልጣናትን ምስ ናይ ጸልማት ገዛእቲ ዓለምን ምስ መናፍስቲ እከይን ኣብ ሰማያት ኢዩ እምበር፤ ምስ ሥጋን ደምን ኣይኮነን እዋ።...” (ኡፌ.6:11-12)። እዚ ቃል ብዘይጥርጥር ሰብ ክቃለሰን ክሰዕርን ከምዘለዎ...

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ነቶም ሸውዓተ መላእክቲ ቤተ ክርስቲያን ዝለገሹ መልእክቲ ነዚ ቃል እዚ ገሊጽዎ ኣሎ። ከምዚ ዝሰዕብ ድማ ይብል፤ “... ነቲ ዝሰዕር ካብታ ኣብ ገነት ኣምላኽ ዘላ ኣም ህይወት ክበልዕ ክህቦ ኢዩ።” (ራእ.2:7)። ጸጋ ንኹሉ ነገር ኣይኮነትን እትገብር፤ እዚ እንተ ዝኸውን ኣምላኽ ከምዚ ዝሰዕብ ኣይምበለን፤ “... ናባይ ተመለሱ።... ኣነ ኸኣ ናብኻትኩም ከምለሰ ኢዩ።...”

፩:- ንሱሓን ተመክሮታትን፤

ናይ ፕሮቴስታንት ሓሳባት ንንሱሓ ከም ተሞክሮ ገይሩ ይቅጽራ። ንተናሳሕቲ ኸኣ ንሱብ ብዛዕባ ተሞክሮኣም ንኸገልጹ የተባብዕዎም። ካብኣም “ኣነ (ከምዚ) ነይረ ሕጂ ኸኣ (ከምዚ) ኣሎኹ” ይብሉ። ብዛዕባ እቲ ናይ ቀደም ሓጢአቱ ቦቲ ሕጂ በጺሕዎ ዘሎ ጸጋ እናሸፈነ! ብዘይሕፍረት ይዛረብ። ስቕ እንተ በለ ከምዚ ዝሰዕብ ይብልዎ፤ “ብተሞክሮኻ ተዛረብ... ”።

ኦርቶዶክስ ግን ነዚ ዓይነት ተረት እዚ ትኸልክሎ ኢዩ ምኽንያቱ ኣብ መብዛሕትኡ እዋን ቦቲ እቲ ተናሳሒ ዝበጽሖ ምቕያር ኣይትሕበንን ኢዩ...

፪:- ንሱሓ ኣብ መንጎ ሓጎብን ትሕትናን፤

ኦርቶዶክስ ናብ ትሕትና ተናሳሒት ነፍሲ ተድህብ። ከም ነብዪ ዳዊት ንመደቀሲኡ ብንብዓት እናኣጠልቀዩ ነቲ ኣብ ልዕሊ ኣምላኽ ዝገበሮ ገበን ይዝክር... ፕሮቴስታንት ግን ንሱብ ናብ ትሕትና

ዘይብሉ ሓጎብ ይዕድሙ። መብዛሕትኡ እዋን እቲ ሓድሽ ኣማኒ ብቐጥታ ናብ ኣገልጋሊ ይቕየር፤ ንሓጢአቱ ብውሽጡ ክሓዝኡ ዕድል ኣይህበዎን። ነዚ ኸኣ ብድሕነት ክሕጉስ ኮም ዘለዎ ይነገሩን።

ኣብ ልዕሊ እዚ ኸኣ መልሰና፤ ንሱ ኣብ ማእከል እቲ ሕጉስ ህዝቢ ካብ ሰይፊ እቲ መቕዘፊ መልእክ፤ ስለ ዝደሓነ ምድሓኑ፤ (ኣብቲ ገንሽል ፋሥጋ ኣብ ዝበልግሉ እዋን) ከምቲ ኣምላኽ ዝኣዘዎ ነቲ ፋሥጋ ብመሪር ሓምሊ ክበልዎ ኣለዎ። (ዘጸ.12:8)።

ብብልዒ ፋሥጋ ሓጎብን ደስታን ከም ዝስምዖም ልክዕ ኢዩ፤ ግን እቲ ብልዒ ፋሥጋ ብመሪር ሓምሊ ክብላዕ ኣለዎ፤ መሪር ኣሕምልቲ ነቲ ብምኽንያቱ ኣብ ባርነት ፈርኣን ዝወደቁ፤ ሓጢአቶም የዘክሮም ነይሩ።።

(መሪር ሓምሊ) ኣብቲ ናይ ፕሮቴስታንት ርድኢት፤ ኣበይ ኢዩ ደረጃኡ?!

ሓደ ካብ ጹሑፋት ፕሮቴስታንት ነታ ኣብ ጸሎት (ኣ ጎይታ መሓረና) እትብል ቃል ከይተረፈት ተጸሪሩ፤ ከምኡ ኸኣ ንኹሉ ናይ ትሕትና መግለጺ ቃላት፤ ኣንጻር (ደስታ ድሕነት) ኢዩ ኢሉውን ወንጀሎ!!

፫:- ንሱሓን ምሕዳግን፤

እቲ ኣብ ኦርቶዶክስ (ንሱሓ) ኢልና እንሰምዮ፤ መብዛሕትኡ እዋን ኣብ ፕሮቴስታንት “ምሕዳግ” ኢሎም ይሰምደዎ፤ ወይ ከኣ ሓድሽ ውልድነት፤ ወይ ከኣ ድሕነት... ኣብ ነሐድሕዶም ከኣ “ተሓዲሰኻዶ?! ድሒንኻዶ?! ሓድሽ ውልድነት ተሞኪርኻዶ?!” እናበሉ ይተሓታተቱ።

እቲ ኩሉ ክብልዎ ዝደለዩ ኸኣ ከይበዝሐን ከይዋሓደን እቲ ሰብ ብተግባር ንሱሓ ዝሓለፎ ኢዩ።...

እዚ ኹሉ ናይ ምሕዳስ፣ ሓድሽ ውልድነት፣ ድሕነት፣ መግለጺ ቃላት ኣብ ኦርቶዶክሳዊ ኣረዳድኣ፣ ኣብ ምሥጢረ ጥምቀት ይፍጸም። ንስሓ ግን፣ ኣብ ህይወት ወዲ ሰብ እቲኸውን ምቕያር ኢያ።

፱፡- ንስሓ ንኹሉ ምሥጢራት ትቕድሞ፤

ከምቲ ሓዋርያ ጳጥሮስ ዝበሎ፡ ምሥጢረ ንስሓ ንምሥጢረ ጥምቀት ትቕድሞ፤ "... ተነስሑ ነብሲወከፍኩም ከኣ ብስም ኢየሱስ ክርስቶስ ንሕድገት ሓጢአት ይጠመቑ፡ ህያብ መንፈስ ቅዱስውን ክትቕበሉ ኢኹም።" (ግብ.2፡38-39)። ከምኡውን ንሳ ከምቲ መምህርና ሓዋርያ ጳውሎስ ኣብ (1ቈረ.11፡27-29) ዝበሎ ንምሥጢረ ቁርባንውን ትቕድሞ ኢያ። ከምኡውን ንምሥጢረ ቀንዲል (ቅብኣ ቅዱስ) ትቕድሞ፡ (ያዕ.5፡14-15)። ከምኡውን ነቲ ካልእ ምሥጢራት፡ እምበኣርከስ እቲ ምሥጢር መበቆሉ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ። እዚ ካብ ኮነ፡ ንዕኡ ብንጽህና ልብን ብንስሓን ክንዳለዉሉ ኣሎና... ፕሮቴስታንት ግን ንምሥጢራትን ንንስሓን ከም ምሥጢር ስለ ዘይኣምንዎም፡ ነዚ ኹሉ ቃላት ኣይርድእዎን ኢዮም።

፲፡- ተግባር ንስሓን - ምምልላስን፤

ፕሮቴስታንት ንክርስትያናዊ ህይወት ከም ተግባራውን፣ ምምልላስ ህይወትን ገይሮም ኣይርእይዎን፣ ናይ ጸጋን እምነትን ህይወት እንተ ዘይኮይኑ፣ ንኦርቶዶክስውን ጸጋን እምነትን የገድስኣ ኢዩን፣ ግን ምስ ሓዋርያት ከምዚ ዝስዕብ እናበለት ትጽውዕ፤ "እምበኣርከስ ንንስሓ ዝበቐዕ ፍረ ግበሩ።" (ማቴ.3፡8)። በዚ ክርስትያናዊ ምምልላስ ንድሕነት ግዴታውን ኣገዳስን ከም ዝኾነ ትርኢ።

ፕሮቴስታንት እንተ ድኣ ስለ ምንጻህ ሰብ ኢሎም ብኣገዳ ስነት ደም፡ ብግዲ ዝብሉ ኮይኖም፡ ኣብ ቅድሚኡም (እቲ ኣብ ምምልላስን ደምን ዘሎ ርክብ) ቃል ሓዋርያ ዮሃንስ ነሥፍር፤ "ከምቲ ንሱ ብብርሃን ዘሎ፡ ኣብ ብርሃን እንተ ትመላለስና ግና፡ ንሓድሕድና ሕብረት ኣሎና፡ ደም ኢየሱስ ክርስቶስ ወዳውን ካብ ኩሉ ሓጢአት የንጽሃና ኢዩ።" (1ዮሃ.1፡7)። ኣብዚ እምበኣር እዚ ዓይነት ምምልላስ ሓደ ካብቲ ግዴታ ኢዩ። ብዘይንስሓ ብደም ምንጻህ ግን የልቦን። ንስሓ መሠረታዊት ግዴታ ኢያ።

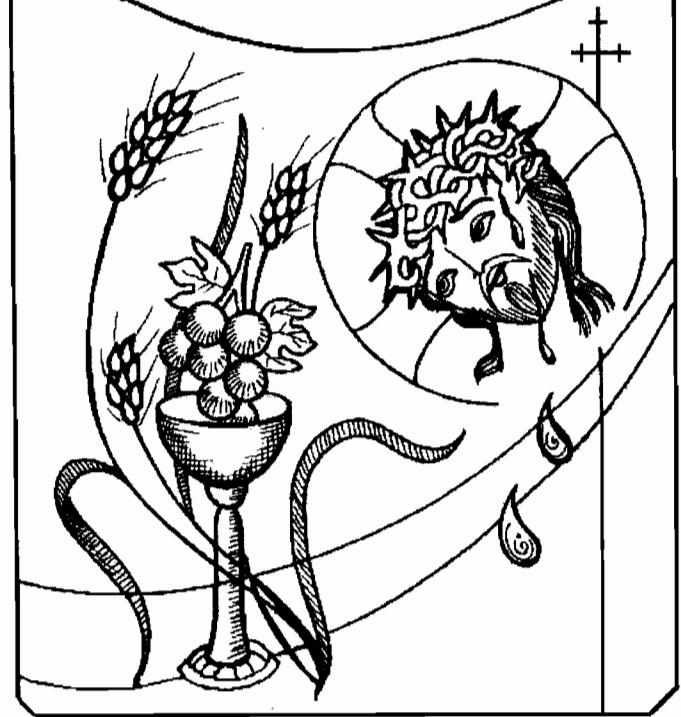

ዓስራይ

ምዕራፍ

ናይ ቤተክርስቲያን መንገዥነት

ሐዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ብዛዕባ ተግባር ተበጃውነትን ተፈጻይነትን ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፡- “ብጊዜኡ ንዝኸውን ምስክር ንሱ ኣብ ክንዲ ኩሉ ክኸውን ኢሉ ነፍሱ በጃ ሃቡ።” (1ጢሞ.2:6)፡ ኣብዚ እምበኣር እዚ ኣዘራርባ ብዛዕባ ምፍጻይ ከም ዝኾነ ብሩህ ኢዩ።

ብሓደ ዓይነት ትርጉምውን ሐዋርያ ቅዱስ ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣቲም ደቀየ፡ ሓጢአት ምእንቲ ከይትገብሩ፡ እዚ እጽሕፈልኩም ኣለኹ። ሓደ እኳ ሓጢአት ዝገበረ እንተ ሎ፡ ጠበቓ ኣብ ኣቦ ኣለኩና፡ ንሱ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ እቲ ጸድቕ፡ ኢዩ። ንሱ ድማ ብናይ ሓጢአትና መተዓረቂ ኢዩ፡ ብናይ ሓጢአት ኩላ ዓለም ድማ ኢዩ እምበር፡ ብናይ ሓጢአትና ጥራይ ኣይኮነን።” (1ዮሃ.2:1-2)። እዚ ዘረባ እዚ ብዛዕባ ተበጃውነትን ምምላድ ተበጃውነትን ከም ዝኾነ ብሩህ ኢዩ።

እምበኣር እቲ ሐዋርያ ጳውሎስ ዝተዛረበ መንገድን ብፍላይ ንተፈጻይነት ኢዩ።

እቲ ሐዋርያ ዮሃንስ ብዛዕባ ምምላድ ዝተዛረበ ድማ ብፍላይ ንተበጃውነት ኢዩ...

ግን ኣሕዋትና ፕሮቴስታንት ነዘን ክልተ ጥቕስታት ብኣዝዩ ገፊሕ ዝኾነ መገዲ ይጥቀሙለን እሞ ካብቲ ጉዳይ ተበጃውነትን ምፍጻይን ናብ ምክኣድ እቲ ኩሉ ዝኣምኑ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ዘሎ መንገድን የውጽኦም።

ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ብናይ ቀጥታ ርክብ ይኣምኑ...

ንክህነትን መንገድን ቤተክርስቲያንን ከም ዘዩድልዩ ይገብርዎም!

ንሶም ንክህነት ከም መንገድን ይቈጽርዎ፡ ኣይኣምኑሉን ከኣ!! ከምኡውን ንምምላድ ቅዱሳን መንገድን ይቈጽርዎ! ኣይኣምኑሉን ከኣ!

ኑዛይን ስርየትን ናይ ካህን ተግባራት ኢዮም፡ ፕሮቴስታንት ግን ካብዚኣም ሓንቲ እኳ የብሉምን። ግን ምስ ኣምላኽ ብቐጥታ ርክብ ብምግባር ይንሱሉ፡ ካብኡ ኸኣ ብቐጥታ ሕድገት ይወስዱ...

ከምኡውን ብድሕሪ ሞት ከይተረፈ፡ ብመምርሒ ፕሮቴስታንት ኣብ ልዕሊ ምዉት ምጽላይ ኣገዳስነት የብሉን፡ ምክንያቱ ኣብ ቤተክርስቲያን ብዛዕባ ምዉት ዝግበር ጸሎት ብናቶም ኣተሓሳስባ ምምላድ ኢዩ፡...! ሓደ ዓይነት መንገድን!

ካልእ ኣብነት ከኣ ብዛዕባ ጥምቀት ንጠቅስ።

ንሱ ኸኣ እቲ ሓድሽ ውልድነት ኣብ ጥምቀት እንረኽቦ (ዮሃ.3:5)፣ (ቲቶ.3:5)፡ ከምኡውን ብጥምቀት እንረኽቦ ምንጻህን ሕድገት ሓጢአትን (ግብ.2:38፣ 22፣16)። ኢዩ።

ሓደ ካብ ኣባል ፕሮቴስታንት ዝኾነ ሰብ፡ እዚ ኹሉ ብምእማኑ ጥራይ ከም ዝረኽቦ ይኣምን... እምበኣርከስ እቲ ጉዳይ ካብዚ ቀጺሉ ናብቲ ብቐጥታ ርክብ ምስ ኣምላኽ ይኣቱ፡ በዚ ንቤተ ክርስቲያን ካህናት ኣየድልዩን...

ድሕነት ብምእማን ጥራይ ከም ዝርከብ ይኣምኑ።

ጥምቀት ጥቕሚ ከም ዘይብላ፡ ከምኡውን ምስ መደብ ድሕነት ርክብ ከም ዘይብላ!! ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስውን፤ “ዝኣመናን እተጠምቀን ክድሕን፡” (ማር.16:16) ከም ዘይበለ፡ ካልእውን ከምኡ ዝኣመሰለ ንጥምቀትን ድሕነትን ዘተሓሳሥር ጥቕስታት ከም ኣብነት (1ጴጥ.3:20-21)፣ (ቲቶ.3:5) ከም ዘይተጠቕሰ።

በዚ አቢሉ ኣብቲ ናይ ቅጽብታዊ ድሕነት ይበጽሕ!

ጥምቀት ብመገዲ ካህንን ቤተክርስቲያንን አቢላ ስለ እትፍጸም ዝኾነት፡ ኣብ ጉዳይ ድሕነት ተራ የብላን ይብሉ። ኣብ መንጎኡን ኣብ ኣምላኽን ብቐጥታዊ ርክብ ጥራይ ዘሎ እምነት ዝቐመ፡ በዘይመንጎኝነት ቤተክርስቲያን! ብናይ ግሉ እምነት...

እምነት

አብዚ እምብኣር ንእምነት ዝምልከት ሕቶ ክሓትት እፈቲ፤

እቲ ናይ ፕሮቴስታንት ኣባል ክርስቲያን፡ ንጽህናን ምሕዳስን ውልድነትን ሕድገት ሓጢአትን ብሓፈሻኡ ምሉእ ድሕነት ከም ዝቐበል ይኣምን... ክሳብ ገሊጾም ውን “ኹሉ ብእምነት” ዝብሉ ኣለዉ።

ሰብሲ ከመይ ገይሩ ኢዩ እምነት ዝቐበል? ብመገዲ ቤተክርስቲያን ኣቢሉ ደ ኣይኮነን ኢዩ ዝኣምን?

ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ክገልጽ እንከሎ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ማለት፡ ነፍሲወከፍ ስም እግዚአብሔር ዝጽውዕ ዘበለ ክድሕን ኢዩ።” (ሮሜ.10:13)፥ “ግናኽ ነቲ ብእኡ ዘይኣመኑ ከመይ ኢሎም ክጽውዕዎ ኢዮም? ብዛዕባኡ ከይሰምዑኹ፡ ከመይ ገይሮም ብእኡ ክኣምኑ? በዘይሰባኺኽ ከመይ ገይሮም ክሰምዑ?... እንተ ዘይተላእኹምሲ፡ ከመይ ግይሮም ክሰብኩ ኢዮም።” (ሮሜ.10:14-15)። እምብኣርከስ ብሥራት ግድን ንእምነት መንጎኛ ክትኮና ኣለዎ። እታ ብሥራት ክኣ ናይ ግድን ካብ ቤተ ክርስቲያን ክትለኣኽ ኣለዎ... እምብኣርከስ ቤተክርስቲያን ንሰብ ናብ እምነት፡ ብኣምላኽ ምእማን እተብጽሕ መንጎኛ ኢዮ።

እንሆ እምብኣር ሓዋርያ ጳውሎስ ንሰብ ቁረንቶስ ብዛዕባ መንጎኝነቲ ምስ ብጻዩ ኣጳሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤

“እምብኣርከስ፡ ኣጳሎስ እንታይ ኢዩ? ጳውሎስሲ እንታዎይ ኢዩ? ብኣታቶም ጌርኩም ናብ እምነት ዝበጸሕኩም ኣገልገልቲ ኢዮም፤ እዚ ድማ እግዚአብሔር ንነብሲ ወከፎም ከም ዝሃቦ ኢዩ።” (1ቁረ.3:5)።

እምብኣርከስ፡ ጳውሎስን ኣጳሎስን እቶም ብእኡም ኣቢሉ እምነት ናብ ሰብ ቁረንቶስ ዝበጸሐ መንጎኛታት ኢዮም ዝነበሩ። ብኸምዚ ዝኣመሰለ ኸኣ ብዛዕባ ካህንን መጥምቕን ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “ኵሎም ብእኡ ናብ እምነት ምእንቲ ክበጽሑ፡ ብዛዕባ ብርሃን ክምስክር ንሱ ንምስክር መጸ።” (ዮሃ.1:7)... እዚ እምብኣር ንሰብ ናብ ኣምላኽ ምእንቲ ክበጽሕ ኣብ ኣምላኽን ሰብን ናይ መጀመርታ መንጎኛ ኢዩ።

ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን መንጎኛ እንተ ዘይህሉ፡ ሥራሕ ነቢያትን ሓዋርያትን መምህራንን ደኣ እንታይ ኢዩ ነይሩ?!

እንሆ እምብኣር መጽሓፍ ብዛዕባ ጉይታ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ንሱ ገሊጾም ሓዋርያት ገሊጾም ድማ ነቢያት፡ ገሊጾም ከኣ ወንጌላውያን፡ ገሊጾም ውን ንሶትን መምህራንን ክኾኑ ሃቡ።” (ኤፌ.4:11-13)። ስለምንታይ? እዚጾም ኵሎም፡ ብዘይካ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን መንጎኛታት ክኾኑ እንተ ዘይኮይኑሲ እንታይ ኢዩ ሥርሖም? ስለዚ ኸኣ ብዛዕባ ተግባሮም ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “... ናብ ልክዕ ምልኣት ብጽሕና ክርስቶስ ክሳዕ እንበጽሕ፡ እቶም ቅዱሳን ነቲ ግብሪ ኣገልግሎት ንምህናዕ ሥጋ ክርስቶስ ምሉኣት ምእንቲ ክኾኑ ኢሉ...” (ኤፌ.4:11-13)።... ንሶምሲ እምነት ናብ ሰብ ዘሳግሩ ኢዮም።

ምስ አመኑኸ ይሓድግዎም ድዮም?! አይፋልን የጠምቅዎም ደአ።

ሰለዚ ኸአ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንቕዱሳን ሓዋርያቱ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ናብ ኩላ ዓለም ኪዱ፡ ንብዘሎ ፍጥረት ከአ ወንጌል ሰብኹል። ዝአመነን እተጠምቀን ክድሕን፡ እቲ ዘይአመነ ግና ክኸኑን ኢዩ።” (ማር.16:15-16)። ከምኡውን ከምዚ ዝሰዕብ በሎም፤ “ሰለዚ ኪዱ ኸኸሎም አህዛብ ብስም አቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን እናአጥመቅኩም፡ ዝአዘዘኩኹም ኩሉ ክሕልዉ ኸአ እናምሃርኩም፡ ደቂ መዛሙርቲ ግበርዎም።...” (ማቴ.28:19-20)።

እምነት ኣብ ብሥራትን ኣስተምህሮን ተግባር ቤተ ክርስቲያን ኣስፋሕፈሐ።

ጥምቀት

ቤተክርስቲያን ንዝአመነ ኩሉ ተጠምቅ ነይራ...

ሓዋርያት ነቶም ካብ ኣይሁድ ኣብ በዓለ ሓምሳ ዝአመኑን ዘጠመቅዎምን፡ ሠለስተ ሸሕ ኣቢሎም ይኸኑ ነበሩ፡ (ግብ.2:37-41)። ንሰብ ሰማርያውን ምስ አመኑ ኣጠምቅዎም (ግብ.8:12-17)። እቲ ሰሉብ ኢትዮጵያዊውን ምስ አመነ ተጠምቀ (ግብ.8: 37-38)። ነቲ ናይ ፊልጲ ሓላው እሠራትውን ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “ብጉይታና ኢየሱስ እመን እሞ ንሸኻን ቤትካን ክትድሕኑ ኢኹም፡” (ግብ.16:31) እንሆ ኸአ “ሸዑ ንሱ ምስ ኩሎም ስድራ ቤቱ ተጠምቀ።” (ግብ.16:33)። ከምኡውን ልድያ እታ ሸያጢት ሃሪ፡ ንሳን ስድራቢታን ተጠምቀት (ግብ.16:15)።

እምበኣርከስ ቤተክርስቲያን ኣብ ምጥማቕ አመንትን ስድራኦምን፡ ኣብ ምዝርጋሕ እምነትን መንገድ ኢያ ነይራ...

መን ኢዩ እቲ (ብዘይጉዳይ ተበጃውነትን ድሕነትን) ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን መንገድ የለን ክብል ዝደፍር? እምበኣርከስ ብሥራት ወንጌልን ምስፍሕፋሕ እምነትን ሓደ ካብቲ ተግባር ቤተክርስቲያን ኢዩ። ካህናታ ከአ ንዝአመኑ የጠምቁ ነበሩ። ሓደ ሓደ ጊዜ መጽሓፍ ቅዱስ፤ “ኣብ ክንዲ ክርስቶስ ልኡኻት” (2ቈረ.5:20)፡ ኢሉ ይሰምዮም ወይ “ናይ ኣምላኽ መጋቢ” (ቲቶ.1:6-8)፡ ወይ ከአ “መገብቲ ምሥጢር ኣምላኽ” (1ቈረ.4:1)። ኢሉ ይሰምዮም እምበኣርሲ እንታይ እሞ ክንብል ኢና?

ጉይታናውን ንሓዋርያት ንበይናም ናይ ምስትምሃር ሥልጣን ሃቦም።

ኣስተምህሮ

ጉይታ ንሓዋርያት ወንጌል ኸበሰሩን ከጠምቁን ሓላፍነት ምስ ሃቦም፡ ከምዚ ዝሰዕብ በሎም፤

“... ዝአዘዘኩኹም ኩሉ ክሕልዉ ኸአ እናምሃርኩም፡ ...” (ማቴ.28:19-20)።

ሰለዚ ኸአ ሓዋርያት “ንሕና ግና ጸሎትን ኣገልግሎት እዚ ቃል እዝን ከዩብኩርና ንሓዝ፡ በልዎም።” (ግብ.6:4)፡ እታ ሓዋርያ ቅዱስ ያዕቆብ ብዛዕባኣ፤ “ሰብኹሪ ፍጥረቱ ምእንቲ ክንከውን ኢሉ ኢዩ ከም ፍቓዱ ብቃል ሓቂ ዝወለደና።” (ያዕ.1:18)፡ ዝበላ። ቃል ናብ እምነት የብጽሕ፡ እምነት ከአ

ናብ ጥምቀት የብጽሕ፡ ብጥምቀት ከአ ካልኣይ ውልድነት ይርከብ። እቲ ምንጪ ኣስተምህሮ ቃል ኢዩ።

ከምቲ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ስለ ርክብ ቤተክርስቲያን፤ “ብቻሉ ገይሩ ብምሕጻብ ማይ” (ኤፌ.5:26) ዝበሎ። ቃል ናብ እምነት ተብጽሕ፡ እምነት ከአ ናብ ጥምቀት (ምሕጻብ ማይ) የብጽሕ። እዚ ካብ ሓጢአት ምሕጻብ ከአ ናብ ንጽህናን ቅድስናን የብጽሕ።

ከምቲ ጥምቀትን እምነትን ምስ ድሕነት ርክብ ዘለወን (ማር.16:16)። ከምኡ ኸአ ቃልን ኣስተምህሮን...

ቃል ናብ እምነትን ጥምቀትን ተብጽሕ፡ ብድሕሪኡ ኸአ ናብ ድሕነት። ወይ ከአ ናብ ንሱኣን ድሕነትን ተብጽሕ። ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ንተመሃራዩ ኤጲስቆጶስ ጢሞቴዎስ ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “ንርእሻኻን ንትምህርቶኻን ተጠንቀቅ፡ በዚ ነገር እዚ ጽናዕ። እዚ እንተ ገበርካስ፡ ንርእሻኻን ነቶም ዝሰምዑኻን ከተድሕን ኢኻ።” (1ጢሞ.4:16)።

ካብ ኣምላኽ ውለድነት

ሰብ ናብ ካልኣይ ውለድነት ብቃል፥ ብእምነት፥ ብጥምቀት፥ ኣቢሉ ይበጽሕ።

ስለዚ እምበኣር ቤተክርስቲያን ንሰባት ብእምነትን ብጥምቀትን ኣቢላ ትወልዶም።

ብመንፈስ ቅዱስ ትወልዶም “... ካብ ማይን መንፈስን...” (ዮሃ.3:5)። ንኣምላኽ ትወልዶም፡ በዚ ኸአ ደቂ ኣምላኽ ይኾኑ... ኣብዚ ትርጉም እዚ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ኣብ መልእኽቲ

ናብ ፊልሞን ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ብዛዕባ እቲ ኣብ መቐውሐይ ኮይነ ዝወለድክዎ ወደይ ኣኒሲሞስ እልምካ ኣለኹ።” (ፊል:10)። ሓዋርያ ጳውሎስ ድንግል ኢዩ ነይሩ። ኣብዚ እምበኣር እቲ መንፈሳዊ ውልድነት ንኣኒሲሞስ ማለቲ ኢዩ። ንሰብ ቁረንቶስ ከአ ብምሳሌ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎም፤ “ብክርስቶስ ኣእላፋት መዕበይቲ እኳ እንተ ሃለዉኹም፡ ኣነ ብክርስቶስ ኢየሱስ ብወንጌል ወሊደኩም ኢየ እሞ፡ ብዙሓት ኣቦታትሲ የብልኩምን።...” (1ቈረ.4:14-15)።

ቤተክርስቲያን ብዘይካ እቲ ብጥምቀት ኣቢላ ንደቂ ኣምላኽ ካልኣይ ምውላድ ተወሳኺ ሥራሕ ኣለዋ፡ ንሱ ኸአ፤

ምውሃብ መንፈስ ቅዱስ

ቤተክርስቲያን ነቶም ዝኣመኑን ዝተጠምቁን መንፈስ ቅዱስ ክረኽቡ መንጎኛኦም ኢያ፤

ዝኾነ ሰብዶ ብዘይተግባር መንፈስ ቅዱስ፡ መንፈሳዊ ህይወት ክኸብር ይኸእል ኢዩ? እዚ ንዝኾነ ኣማኒ፡ ኣገዳሲ ህይወት ካብ ኮነ፡ ከመይ ኢሉ ደኣዩ ብዘይቤተክርስቲያን መንፈስ ቅዱስ ይቐበል?

ሓዋርያት ሰብ ሰማርያ እምነት ከም እተቐበሉ ምስ ፈለጡ ምእንቲ መንፈስ ቅዱስ ክህቡዎም ንጹጥሮስን ዮሃንስን ለእኹሎም፡ መጽሓፍ ቅዱስ ከአ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሽዑ ኣእዳዎም ኣንበሩሎም እሞ መንፈስ ቅዱስ ተቐበሉ።” (ግብ.8:17)። ልክዕ ከምኡ ኸአ ሰብ ኤፌሶን ምስ ተጠምቁ ኮነ፤ “ጳውሎስ ኢዩ ምስ ኣንበረሎም ከአ፡ መንፈስ ቅዱስ ናባታቶ ወረደ።...” (ግብ.19:6)።

ቆጶሎ ምውሃብ መንፈስ ቅዱስ ብምቕባእ ሜሮን ኮነ (1ዮሃ.2:20-27)።

አማኒ ነዚ ምቕባእ ብኸመይ ይቕበሎ? ብርግጽ ብመንጎኝነት ቤተክርስቲያን ኢዩ ዝቕበሎ፡ ምክንያቱ ንነብሱ ዝቕበእ የሎን... እምበኣርከስ፤ መንጎኛ የለን?! መንፈስ ቅዱስ ብመገዲ እዚ መንጎኛ ኣቢልና ኢና ዝተቐበልና...

ምቕባእ ካብቲ አምላኽ ንሙሴ ኸገብሮ ዝኣዘዞ እዋን ኣትሒቱ፡ ኣብ ብሉይ ኪዳን ነዊሕ ታሪኽ ኣለዎ፤ “... ንሱ ቅዱስ ዘይቲ ቅብኣት ይኹን።” (ዘጸ.30:25)። ምእንቲ ንድንኳን ምርኻብን ታቦትን ናውትን ክቐብኣሉ “... ቅዱስ ቅዱሳን ክኸውን ድማ ቀድሶ።...” (ዘጸ.30:25-30፥ 40:9-16)፡ ብቅዱስ ቅብኣት ከኣ ሳሙኤል ንነገሥታት ቀብኣ መንፈስ ቅዱስ ድማ ወረደም፡ (1ሳሙ.10:1፥10፥ 16፡ 13)።

ኣብዚ እምበኣር ካልእ መንጎኝነት ቤተክርስቲያን የዘክረና፡ ንሱ ኸኣ፤

(ምሻም) ምቕም ኣገልገልቲ ጎይታ

መንግሥቲ አምላኽ ብዘይኣገልገልቲ ጎይታ ክንሃንጸ ኣይ ንኸእልን ኢና። አምላኽ ከኣ ንቤተክርስቲያን በዚ ጉዳይ እዚ ሓላፍነት ሃባ። ነዚ ከም ኣብነት እንወስዶ ንበርናባስን ሳኦልን ንኣገልግሎት ሙቕም ኢዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “እዚአቶም ንእግዚአብሔር ከገልግሉን ክጸሙን ከለዉ ኸኣ፡ መንፈስ ቅዱስ፡ በርናባስን ሳኦልን ነቲ ዝጸዋዕክዎም ዕዮ ፍለዩለይ፡ በሎም።” (ግብ.13:2)።

ምስናይ እዚ አምላኽዊ ጸውዒት፡ ብግዲ ቡቲ ወግዓዊ ሕጊ ክሓልፉ ኣለዎም፡ ማለተይ፤ ብምንባር ኢድ ቤተክርስቲያን...

መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ሽዑ ጸሙን ጸለዩን ኣእዳዎም ከኣ ኣንበሩሎም እሞ ሰደድዎም። ንሳቶም ከምዚ ኢሎም ብመንፈስ ቅዱስ ተልኢኹም ናብ ሴሌውቅያ ወረዱ።” (ግብ.13:3-4)... ብድሕሪ እቲ ካብ ቤተክርስቲያን ኣንብሮተ ኢድ ምስ ተቐበሉ፡ እንተ ዘይኮይኑ፡ ቅድሚኡ ካብ መንፈስ ከም ዝተላእኩ ኣይተቈጽሩን።

ልክዕ ከምዚ ዝኣመሰለ ኣብ ጢሞቴዎስ እቲ ኤጲስቆጶስ ንርኢ።

ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝስዕብ ይብሎ፤ “... ነቲ ብምንባር ኢደይ ኣብኻ ዘሎ ውህበት አምላኽ ክትሕድሶ ኣዘክረካ ኣሎኹ።” (2ጢሞ.1:6-7)። ንሳ ህያብ አምላኽ ኢያ። ግን ብመንጎኝነት ኣንብሮ እድ ካህናት ቅድስቲ ቤተክርስቲያን ኢያ እትርከብ።

ፕሮቴስታንት ኣብ ምድላው ኣገልገልቲ ብምንባር ኢድ እናአመኑ (ምስ ፍልልይ ብምምዝዛን) ቤተክርስቲያን ከም መንጎኛ ኣብ መንጎ አምላኽን ሰብን ከም ዝኮነት ግን ኣይዛረቡን...

“እትሰምዕ እዞኒ ዘላቶ ይስማዕ።” (ማቴ.13:43)።

አገልግሎትን ንስሐን

አምላክዶ ንአባጊዑ ብዘይጓደት ገዲፉውን ኢዩ?! አይፋልን። ሓዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሰዚ ንርእሽኹምን ነታ ብገዛእ ደሙ ዘጥረያ ማሕበር ጎይታን ክትጓደዩ፡ መንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶሳት ገይሩ ኣብኣ ዝሸመኩም ኩሉ መጓሰ ሓልዉ።” (ግብ.20:28)።

አምላክ ብውሉዱ ንክግደሱ ኣቕደምም፡ ንሶም ኣመሓ ደርቲ ቤቱ ኢዮም።

ምናልባት ካብቲ ኣገዳሲ ጉዳይ ብንስሓ መሪሖም ምስ አምላክ ከተዓርቓዎም ኢዩ። ኣብዚ ኸኣ ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ኣገልግሎት ዕርቂውን ዝገበና አምላክ ኢዩ። ... ሰዚ ንሕና ኣብ ክንዲ ክርስቶስ ልኡኻት ኢና እዋ አምላክ ብኣና ገይሩ ይምዕድ ኣሎ።... ምስ አምላክ ተዓረቕ፡ እናበልና ኣብ ክንዲ ክርስቶስ ኳንና ንልምነኩም ኣሎና።” (2ቈ.ረ.5:18-21)።

እዚሲ ኣብ መንጎ አምላክን ሰብን ናይ ምትዕራቕ መንጎኻነትዶ ኣይኮነን?!

እዚ ቃል ካብ መጀመርታኡ እንተ ተንብቦ... እቲ ቤተ ክርስትያን ክትገብር ዘለዋ ናይ መንጎኻነት ተግባር ምረጻኻ።

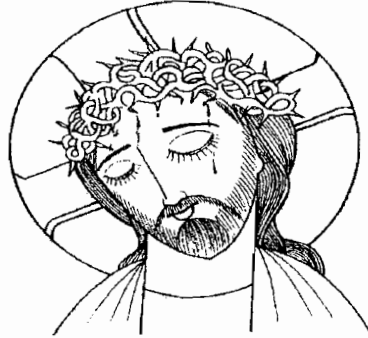
ኩሉ መንጎኻነት ንድሕነት ዝምልከት ኢዩ።

ሓዋርያ ያዕቆብ ብዛዕባ ንሰብ ናብ ንስሓ ምምራሕ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እቲ ንሓጥእ ካብ መገዲ ጌጋኡ ዝመልሶ፡ ንነፍሱ ካብ ሞት ከም ዘድሕን፡ ብዝሒ ሓጢአትውን ከም ዝኸድን፡ ይፍለጥ።” (ያዕ.5:20)። ከምኡውን፤ “ንገሊአም ካብ

ሓዊ መንጢልኩም ኣናግፍዎም፡ ንገሊአም ደማ፡ ነቲ ብሥጋ ዝረኸሰ ክዳን እኳ እናጸላእኩም፡ ብፍርሃት ደንግጹሎም።” (ይሁ.23)።

ከምኡውን ንሰብ ንእምነትን ጥምቀትን ምምራሕ ንሳውን ንድሕነት ኢያ (ማቴ.16:16)። ኣስተምህሮውን ከምኡ ንዕላማ ድሕነት ኢያ (1ጢሞ.4:6)።

ከምኡውን እቲ ዝተረፈ ተግባር ቤተክርስትያን።

ምዕራፍ

ዓሠርተው ሐደ

ፍልልይ ሥርዓት

ናብ ምብራቕ ገጽካ ምርኣይ

ንሕና ኣብያተ-ክርስቲያናት ንምብራቕ ገጽካ ኣርኢና ንፃፀን። ከምኡ ኸኣ ንምብራቕ ገጽካ ርኢና ንጽሊ፡ ምክንያቱ ምብራቕ ንልብና ናብቲ ደስ ዘብል ምስትንታን ይመርሓና፡ ንዓናውን ምልክት ኮነ። ከምኡውን ኣብ ሓሳብ ኣምላኽ ኣገዳስነት ምብራቕ ከምኡ ኢዩ። ኣምላኽ ብዛዕባኡ ካብ ተገደሰ ንሕናውን ከምኡ ንግደሰሉ...

፩:- ኣምላኽ ንሰብ ቅድሚ ምፍጣሩ ንምብራቕ ከም መበቁል ብርሃን ገይሩ ኣዳለዉሉ። ኣምላኽ ከኣ ጽቡቕ ከም ገዥ ርኢዮ፡ ኣብ ቋንቋና ኸኣ ንምግላጽ ፀሓይ ምብራቕ ንብሎ። ከምኡውን ኣብ ክንዲ ፀሓይ ኣብ ምብራቕ ትርኣ ወይ ተብርህ ንብል፡ ፀሓይ ትበርቕ ዝብል ቃል ንጥቀም። ፀሓይ ቅድሚ እቲ ኣብ ሻዳሻይ መዓልቲ ዝተፈጥረ ሰብ ኣብ ራብዓይ መዓልቲ ኢያ ተፈጠራ (ዘፍ.1)።

ምብራቕ ፀሓይ ናይ ጉይታና ኢየሱስን ብርሃኑን ምሳሌ ኢዩ። ጉይታ ኸኣ “ፀሓይ ጽድቂ” ተሰምዮ፡ ከምዚ ዝሰዕብውን ተባህሊ፤ “... ፀሓይ ጽድቂ ክትበርቀልኩም ኢያ፡ ምድሓን ከኣ ኣብ ኣኸናፉ ኢዩ።...” (ሚል.4፡2)።

፪:- ኣምላኽውን ንሰብ ቅድሚ ምፍጣሩ ኣብ ምብራቕ ገነት ኤደን ኣዳለዉሉ (ዘፍ.2፡8)፡ ኣብኡ ኸኣ ኣስፈሮ፡ ገነት ኤደን ከኣ ነዛ ሕጂ ዘላ ገነት ተመልክት።

ሰብ ንምብራቕ ገጽ ምስ ዝርኢ፡ ናብታ ብሰንኪ ሓጢአቱ ዝተኸነና ገነት ምምዕዳው የመልክት፡ ከምኡ ኸኣ ናብቲ ናይ ሀይወት ኣም ምምዕዳው የመልክት።

፫:- ካብቲ ክንግንዘቦ ዘለዎና ኸኣ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ ሃገረ ምብራቕ ኢዩ ዝተወልደ፡ እቶም ሰብ ጥበብ ከኣ ኣብ ምብራቕ ኩሽብ ርኢዮ፡ (ማቴ.2፡2)። እዚ ኩሽብ እዚ ንኣምላኽ መሪሕነት ኢዩ ዘመልክት ዝነበረ። እቶም ሰብ ጥበብ ከኣ ምስ ተኸተልዎ ናብ ጉይታ መርሖም። ክንደይ ደስ ዘብል ኢዩ እዚ ምስትንታት እዚ!

፬:- ክርስቶስ እቲ ኣብ ምብራቕ ዝተወልደ፡ ኩሽቡ እውን ኣብ ምብራቕ ዝተራእዮ፡ ኣዲኡ ማርያም ከምታ ናብ ምብራቕ እትርኢ ኣፍደገ ተመሲላ (ሀዝ.44፡1-2)።

፭:- በዚ እምበኣር ድሕነት ካብ ምብራቕ ናብ ዓለም ከም ዝመጸ ርኢና። ክርስቶስውን ኣብ ሃገረ ምብራቕ ተሰቐለ፡ ኣብኡ ምእንቲ ድሕነት ኩሉ ዓለም ደሙ ኣፍሰሰ።

፮:- ኣብ ምብራቕ ከኣ ሃይማኖትን ቤተክርስቲያንን ጀመረ። ኣብ ምብራቕ ኢየሩሳሌም ከተማ እቲ ዓቢይ ንጉሥ፡ ኣብኣ እታ ናይ መጀመርታ ቤተክርስቲያን ዓለም ተመሥረተት። መልእኽቲ ወንጌል ካብ ምብራቕ ናብ ኩሉ ዓለም ኣስፋሕፈሐ። ኣብኡ ኸኣ እቲ ናይ መጀመርታ ናይ ክርስትና ሰማእት ደም ፈሰሰ።

፯:- ከምኡ ኸኣ መጽሓፍ ቅዱስ ክብሪ ኣምላኽ ኣብ ምብራቕ ከም ገዥ ብዙሕ ጊዜ ይዛረብ።

ኣብ (ኢሳ.24፡15) “ሰዚ ንእግዚአብሔር ኣብ ሃገረ ምብራቕ፡ ንስም እግዚአብሔር ኣምላኽ እስራኤል ኣብ ደሴታት ባሕሪ ኣኸብርዎ” ይብል። ኣብ መጽሓፍ ህዝቅኤል ብዛዕባ ብኸብሪ ካልኣይ ምጽኣት ክርስቶስ ብምብራቕ ዝተነበየሉ። ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እንሆ ኸኣ ክብሪ ኣምላኽ እስራኤል ብምብራቕ ኣቢሉ መጸ።” (ሀዝ.43፡2)።

፩:- ስለዚህ ኸኦ መብዛሕትኦም ናይ ሥነ-አምልኮ ሰባት ከምዚ ዝሰዕብ ይብሉ፤

ምጽኦት ክርስቶስ ብምብራቕ ኢዩ፡ “ከምቲ ናብ ሰማይ ክዓርግ ከሎ ዝረአኹምዎ ከምኡ ገይሩ ኸኦ ክመጽእ ኢዩ፡ በልዎም።” (ግብ.1:11)። ኣብ ትንቢት ዘካርያስ ከኦ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሽዑ እግዚአብሔር ክመጽእ... በታ መዓልቲ እቲኦ ኣእጋሩ ኣብቲ ኣብ ቅድሚኡ ኢየሩሳሌም ኣብ ምብራቕ ዘሎ ደብረ ዘይቲ ክቐውም ኢዩ።...” (ዘካ.14:3-4)።

፪:- ብዛዕባ ምብራቕ ምዝራብ ጽቡቕ ኢዩ ተዘክሮታቲ ኸኦ ዘሐጉስ ኢዩ፤ ኣብ ህዝቅኤል (47:1-9) ከኦ ኣብ ምብራቕ ብዛዕባ “ማይ ህይወት” ተዛረበ። ኣብ (2ነገ.13:17) ድማ ብዛዕባ እቲ ኣብ ምብራቕ ዘሎ “ናይ ምድኣን ፍላጻ እግዚአብሔር” ይዛረብ። ኣብ (ኢሳ.24:15) ከኦ “ስለዚ እግዚአብሔር ኣብ ሃገረ ምብራቕ፡ ንሱም እግዚአብሔር ኣምላኽ እስራኤል ኣብ ደሴታት ባሕሪ ኣኸብርዎ” ይብል።

፫:- ንዕኣ ምዝካር ንልቢ ዝትንክፍ ኢዩ፤

ኣብ ነፍሲ ኸኦ መንፈሳዊ ተግባር ኣለዎ። ካብቲ ዝገርመኒ ነብዪ ዳንኤል ንአምልኮ ጣኦታት ምስ በድሀ፡ ኣብ ላዕሊ ኸጽሊ ደየበ፡ ነታ ናብ ኢየሩሳሌም እተርኢ መስኮት ከፈታ፡ ተንበርኪኹ ኸኦ ጸለየ... ኣምላኽ ኣብ ኩሉ ቦታ ከም ዘሎ ሓቂ ኢዩ፡ እቲ ናብ ኢየሩሳሌም ናብ ምብራቕ ገጹ ምርኣይ ኣብ ልቡ ዓሚቕ ተግባር ነይርዎ፡ መዘከርታ ንልቢ፡ ንሓደ ነገር ናይ ምኽኣል ኣገዳስነት ትህቦ፡ ምዝካራ ቅዱስ ስምዒት ይኸውን።

፬:- ንሕና ኣብ ኣምልኮና ብኣእምሮ ጥራይ ኣይኮንናን ንነብር፤ ህዋሳትና ይንቀሳቐሱን ይድህሱን፡ እቲ መንፈሳዊ ስምዒት ከኦ ይትንክፍ። ነዚ ኣብነት ዝኸውን ከኦ፤ ኣምላኽ ኣብ ኩሉ

ቦታ እናሃለወ፡ ኣብ እንጽልየሉ እዋን ንላዕሊ ገጽና ንጥምት... እዚ ንላሊ ምጥማት ግን፡ ኣብ ልብና ንመንፈሳዊ ኣተሓሳስባ ዘንቀሳቐሱን ንጸሎትና ፍሉይ ዑምቄት ዝህብን ኢዩ። ልክዕ ከምኡ ኸኦ ናብ ምብራቕ ምጥማት...

ክርስቶስ ንላዕሊ፡ ኣብ ብዙሕ ኣጋጣሚታት፡ ንሱ ኣብ ኣቦ፡ ኣቦ ኸኦ ኣብኡ እናሃለወ ናብ ላዕሊ ይጥምት ነበረ። እዚ ንላዕሊ ምጥማት ግን ናቲ ናይ ግሊ መሪሕነት ኣለዎ።...

፭:- ንሕና ኸኦ ናብ ምብራቕ ምስ እንርኢ ናብቲ ኣብ ምብራቕ ዘሎ መንበረ ታቦት ኢና እንርኢ፡ ምክንያቱ እቲ መሥዋእቲ ኣብ ልብና መንፈሳዊ ቦታኡ ስለ ዘለዎ፡ ክርስቶስ ፋሥጋና፡ ኣብ ምብራቕ ዝነበረ መሥዋእቲ ኢዩ።

፮:- ኣብ ጥምቀት ከኦ ብመገዲ ምሳሌውን፡ እቲ ዝጥመቕን ኣባልገሉን ንምዕራብ ገጸም እናረኣዩ ንሰይጣን ይኸሕዱ፡ ናብ ምብራቕ ገጸም እናረኣዩ ኸኦ ጸሎተ ሃይማኖት ይብሉ፡ በዚ ኸኦ ኣብ ጥምቀት ካብ ምዕራብ ናብ ምብራቕ ከም ዘቕነዐ ይሰምዖ፡ ማለት ካብ ጽልመት ናብ ብርሃን።

፯:- ንሕና እንሓቶ ኸኦ፤ ስለምንታይ ኢዩም ፕሮቴስታንት ንምብራቕ ምስ ኩሉ ምሳሌታቲ ምስ ኩሉ መንፈሳዊ ትርጉማቲን ቅዱስ ዝኸርታቲን ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ከኦ ዝድግፍ ጥቕስታት እናሃለዎ ዝጸረርዎ? ኣብኡውን እቲ ንቅዱስ ቅንኢ ዘንቀሳቐሱ ዝኾነ ናይ ሃይማኖታዊ መምርሒ ጉድለት የሎን!

አነ ድማ አብ ማእከልኩም ከሎኹ፡ ብዘይኢየሱስ ክርስቶስ፡ ንሱ ኸአ እቲ እተሰቐለ፡ ሓደ ነገር እኳ ከም ዘይፈልጥ መደብኩ...” (1ቈረ.2 :2)። እዚ ማለት ከአ እቲ ሓደ ነገር ክፈልጦ ዝደሊ መስቀል ኢዩ።

፫፡- በዚ እምበኣር መስቀል ንሓዋርያት ናይ ሓበን መድረኽ ኢዩ ነይሩ፤

ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... በቲ መስቀል ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ዓለም ብእኡ ንኣይ እተሰቐለት ኣነውን ንዓለም እተሰቐልኩ እንተ ዘይኮይኑስ፡ ትምክሕቲ ዘበለ ካባይ ይርሓቕ።” (ገላ.6:14-15)።

፬፡- ንሕና ኸአ ብመስቀል ምስ እነማዕትብ፡ በቲ ንዕኡ ዝምልከቶ ብዙሕ መንፈሳውን ሥነ-አምልኮአውን ትርጉም ንዝክር፤

እቲ አምላኽ ዘፍቀረና ንዝክር፡ እዚ እቲ ምእንቲ ድሕነትና፡ ምእንታና ሞት ዝተቐበለ፤ “ኩላትና ከም አባጊዕ ተባረርና፡ ነብሲወከፍና ነናብ መገዱ ዘምበለ፡ እግዚአብሔር ከአ አበሳ ኩላትና አብኡ አውደቐ።” (ኢሳ.53:6)። ነዚ ድማ መስቀል አብ እነማዕትብሉ እዋን ንዝክር፤ “... እንሆ ሓጢአት ዓለም ዘርሕቕ ገንሸል አምላኽ፡ በለ።” (ዮሃ.1:29)፣ (1ዮሃ.2:2)።

፭፡- አብቲ መስቀል እነማዕትብሉ እዋን ነዚ እተሰቐለ ከም ንኸተል ንገልጽ፤

ከምቲ ንሕና ማዕተብ መስቀል ብምልባስና፡ አብ ቅድሚ ሹሉ ኸአ መስቀል ብምስዓምና፡ በእዳውናውን መስቀል ብምዕታብና፡ አብ ናይ አምልኮ ቦታውን ብመስቀል ብምብራኽና ንገልጽ፡ እቶም ንመስቀል ብዘይግልጹ ዝኾነ ምልክት፡ ብመንፈሳዊ ትርጉሙ ጥራይ አብ ልቦም ዝወሰድዎ፡ መስቀል ምኽታሎም ብግልጹ አየርእዩን።

ንሕና ንእምነትና ብቻልን ብግብርን እንገልጽ እምበር፡ ብ መስቀል ክርስቶስ አብ ቅድሚ ሰባት ኣይንሓፍርን ኢና፡ እንትርፎ ንሕብሉ ድኣ፡ ብእኡ ኸአ ንስመየሉ። በዓላት ከአ ነብሰለሉ... ብእኡ ኸአ ንጸንዕ... ዋላ እኳ ከይተዛረብና። ብምስልና ጥራይ እምነትና ይገልጽ።

፮፡- ሰብ መንፈስ ወይ ከአ ኣእምሮ ጥራይ ዘይ ኮነስ፡ ኣካላዊ ሕዋሳትውን ኣለዎ፡ በዚ ዝተጠቐሰ መገዲ ኸአ ንመስቀል ክድህስዎ ኣለዎም፤

ብተወሳኺ ኩሎም ሰባት ብዘይህዋሳት ከስተውዕሉ ዝኸእሉ ሓደ ዓይነት መንፈሳዊ ደረጃ የብሎምን። ህዋሳት በዚ ሹሉ እተጠቐሰ ሓበሬታ ይረኽቡ እዎ፡ ነቲ ጽልዋ ናብ ኣእምሮን መንፈስን የመሓላልፍዎ ደኣበር ንዝሕር ርእሶም ጥራይ ኣይዓ ቕርባን... ምናልባትውን ኣእምሮ ንመስቀል ካብ ባዕሉ ክዝክር ኣይክእልን ወይውን ብዙሕ ኣይዝክርን። ግን አብ ቅድሚኡ መስቀል ተሳኢሉ ምስ ዝርኢ ብህዋሳት ኣቢሉ፡ ንመስቀልን ነቲ ዝተሰቐለን ዝምልከት መንፈሳውን ሥነ-አምልኮአዊ ትርጉማትን ይዝክር... ብኸምዚ ኸአ ንአምላኽ ብመንፈስን ኣእምሮን ሥጋን ነምልኽ። እዚ ሹሉ ኸአ ነንሕድሕዱ ይበራታዕ።

፯፡- ንሕናውን ብስቕታ ኣይኮንናን ንመስቀል አብ ነብስና እነማዕትብ፡ ምስኡ ድማ “ብስም አቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን” ንብል ኢና፤

በዚ ኸአ ኩሉ ጊዜ እቲ ናይ ቅድስት ብሥላሴ ሓደ ኣምላኽ ዝኾነ ሃይማኖታዊ መምሪሕና ክሳብ ዘለአለም ንገልጽ ኣሚን። በዚ ኸአ ሥላሴ አብ ኣእምሮና ብቐጻልነት ይህሉ፡ እዚ ሹሉ ነቶም ከማና መስቀል ዘየማዕትቡ ኣይኮነሎምን ኢዩ።

፳፫፡- ብመስቀል፣ውን ብዛዕባ ተሠጋውነትን ድሕነትን ዝበል ሃይማኖታዊ መምርሒና ንገልጽ፤

ንሕና ንመስቀል ካብ ላዕሊ ናብ ታሕቲ፣ ቀጺልና ካብ ጸጋም ናብ የማን ምስ እነማዕትብ፡ አምላኽ ካብ ሰማይ ናብ ታሕቲ “ናብ መሬት” ከም ዝወረደ ንዝክር፡ ንሰብ ከአ ካብ ጸጋም ናብ የማን አግዓዞ፡ ካብ ጽልመት ናብ ብርሃን፡ ካብ ሞት ናብ ህይወት፡ ክንደይ ኣዚዩ እቲ ኣብ ልብናን ሓሳብናን ብዛዕባ ትእምርተ መስቀል ዝመጸና ምስትንታን ዝበዝሐ ኢዩ።

፱፡- ኣብቲ መስቀል እነማዕትብሉ እዋን ንደቅናን ንኻ ልኡትን ትምህርቲ ኢዩ፤

ነብሲወክፍና ኣብ ንጽልየሉ እዋን፣ ቤተክርስቲያን ኣብ ንኣትወሉ እዋን፣ ኣብ ንበልጻሉ እዋን፣ ኣብ ንድቅሰሉ እዋን፣ ብመስቀል ንዓትብ፡ ንመስቀል የዘክረና። እዚ ምዝካር እዚ ንመንፈሳውነት ጠቓሚ ብመጽሓፍ ከአ ተደላዩ ኢዩ። ከምኡውን ትምህርቲ ንሰብ ኣለዎ፡ ብፍላይ እኳ ነቶም ነኣሽቲ ደቅና ዓቢ ትምህርቲ ይህብ። ክርስቶስ ተሰቓሊ ኢዩ ሞ እቶም ኣብ ንእስነት ዘለዉ ነዚ መስቀል ዚ ብንእስነቶም ይለምድዎ።

፲፡- መስቀል ብምምዕታብና ከምቲ ትእዛዙ ሞት ጎይታና ነበሥር፤

ሞቱ ከከበሥር ትእዛዝ ኢዩ (እቲ ምእንቲ ተበጃውነትና) ክሳብ ዝመጽእ (1ቄረ.11:26)። ንሕና ኸአ ትእምርተ መስቀል ገርና ኣብ ኩሉ ጊዜ ንሞቱ ኢና እንዝክር፡ ክሳዕ ዝመጽእ ከአ ክንዝ ክር ኢና።

ከምኡውን ኣብ ምሥጢረ ቀሩባን ንቡራኪ ንጥቀመሉ። እዚ ምሥጢር ግን ኣብ ዝኾነ ጊዜ ኣይኮነን ዝትግበር፡ መስቀል እቲ ክርስቶስ ምእንታና ዝሞቶ እናተዘክርና ኣብ ዝኾነ ጊዜ ከነማዕ ትቦ ንኸእል...

፲፩፡- ኣብቲ መስቀል እነማዕትብሉ እዋን፡ ዓስቢ ሓጢኣት ሞት ከም ዝኾነ ንዝክር፤

ምኽንያቱ ብዘይእቲ ክርስቶስ ኣብ ክንዳና ዝሞተልና። ንሕና “ብበደልና ምዉታት” ምኽንና (ኤፌ.2:5) ግን ክርስቶስ ኣብ ክንዳና ኣብ መስቀል ሞይቱ ንዓና ህይወት ሂቡና። ጎይታ ኸአ ኣብ መስቀል ነቲ ዓስቢ ዋጋ ምስ ከፈለ ንኣቦ ከምዚ ዝስዕብ በለ። “ዝገብርዎ ኣይፈልጡን ኢዮም እሞ፡ ሕደገሎም”።

፲፪፡- ብምምዕታብ መስቀል ፍቕሪ ኣምላኽ ንዝክር፤

መስቀል ናይ ፍቕሪ መሥዋእቲ ከም ዝኾነ ንዝክር። ምኽንያቱ “ኣምላኽ፡ ቦቲ ሓደ ወዱ ዝኣመነ ኩሉ ናይ ዘለኣለም ህይወት ምእንቲ ክረክብ እምበር፡ ከይጠፍእሲ፡ ንወዱ በጃ ክሳዕ ዝህብ፡ ክሳዕ ክንድዚ ንዓለም ኣፍቀራ።” (ዮሃ.3:16)። ኣምላኽ ፍቕሩ ንዓና ከም ዝገለጸ ንዝክር፡ ምኽንያቱ ንሕና ገና ሓጥኣን ከለና ክርስቶስ ምእንታና ሞተ... ብሞቱ ኸአ ምስ ኣምላኽ ተዓረቐና (ሮሜ.5:8)

መስቀል ኣምላኽ ንዓና ክሳብ ክንደይ ከም ዘፍቕረና የዘክረና፡ ምኽንያቱ “ሰብ ንህይወቱ ኣብ ክንዲ ኣዕሩኹ በጃ ከሕልፋ፡ ካብዚ ዝዓቢ ፍቕሪ የልቦን።” (ዮሃ.15:13)።

፲፫፡- መስቀል ሓይሊ ስለ ዝህበና ኩለንትናና ነማዕ ትብሉ፤

ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ሓይሊ መስቀል ብምስትንታን ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... ቦቲ መስቀል ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ዓለም ንኣይ ብእኡ እተሰቐለት ኣነውን ንዓለም እተሰቐልኩ እንተ ዘይኮ ይኣስ፡ ትምክሕቲ ዘበለ ካባይ ይርሓቕ።” (ገላ.6:14-15)። ከምኡውን ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... ቃል መስቀል ነቶም ዝጠፍኡ ዕሸነት ኢዩ፡ ንዓና ንእንድሕን ግና ሓይሊ ኣምላኽ ኢዩ።” (1ቄረ.1:18-19)።

አብዚ ከትግንዘብዎ ዘሎኩም፡ “ሓይሊ መስቀልሲ ሓይሊ አምላኽ ኢዩ።” እይኮነን ዝብል ዘለዎ፤ ንሱሰ፡ “ቃል መስቀል ሓይሊ አምላኽ ኢዩ” ጥራይዩ ዝበለ።

ሰለዚ ኸአ ንሕና መስቀል ኣብ እነማዕትብሉ እዋን፡ ከምኡውን ንመስቀል ኣብ እንዝክረሉ እዋን፡ ብሓይሊ ንምላእ። ምኽንያቱ ጎይታና ብመስቀሉ ንሞት ረገጹ፥ ኸኡሉ ሰብ ህይወት ሂቡ፥ ንሰይጣን ከአ ከምዝሠዓሮ ስለ እንዝክር፡ ሰለዚ ኸአ...

፲፬፡- ንሕና መስቀል እነማዕትብሉ ምኽንያት ሰይጣን ስለ ዝፈርህ ኢዩ፤

ጎይታና ነቲ ዓስቢ ስለ ዝኸፈለ፡ ነቲ ካብ ጊዜ ኣዳም ጀሚሩ ክሳብ መወዳእታ ዘመን ዝተገብረ ኩሉ ድኻም ሰይጣን፡ ኣብ መስቀል ከንቱ ኮነ፡ ነቶም ዝእመንዎን ዝእዘዘዎን ሰባት ከአ ኸኡሉ ሓጢአቶም ብደሙ አጽረዮ፡ ሰለዚ ሰይጣን ኩሉ ግዜ መስቀል ኣብ ዝርእየሉ እዋን ነቲ ኣዝዩ ዓቢ ሥዕሪቱ ብምዝከርን እቲ ኩሉ ሓይሉ ብምጥፋእን፡ ይሓፍርን ይንቅጥቀን ይሃድምን።

ሰለዚ ድማ ኢዮም ደቂ አምላኽ ኣብ ኩሉ ናብራ ህይወቶም መስቀል ንምልክት ዝጥቀሙሉ፡ ናይ ሥዕሪትን ዓወትን ምልክት ገይሮም ስለ ዝቈጽርዎ፡ ወይ ከአ ንሱ ሓይሊ አምላኽም ስለ ዝኸነ ኢዩ። ብወገንና ኣብ ውሽጢ ሓይሊ ንምላእ፡ እቲ ጸላኢ ግን ኣብ ወፃኢ ይንቅጥቀጥ።

ልክዕ ከምቲ ቐደም እቲ ናይ ኣስራዚ ተመን ክስቀል እንክሎ ንሰባት ካብ ሞት ዘሕወዮምን ዘድሕኖምን ዝነበረ፡ ልክዕ ከምኡ ኸአ እቲ ጎይታ ክብሪ ኣብ መስቀል ተሰቂሉ ድሕነት ሃብ (ዮሃ.3:15)፡ ከምኡ ድማ ትእምርተ መስቀል ውጽኢት ኣለዎ።

፲፭፡- ብትእምርተ መስቀል ምስ እነማዕትብ በረኽት ንረክብ፤

ብምኽንያት ሓጢአት፡ ዓለም ብምሉኡ ኣብ ትሕቲ መርገም ሞት ወዲቐ ስለ ዝነበረ። ጎይታና ምእንቲ ምስ አምላኽ ኣተዓ ሪቐ በረኽት ከውህበና ኣብ መስቀል ኸኡሉ መርገምና ጸሮ (ሮሜ.5:10)። እቲ ናይ ንጹህን ሓድሽን ህይወት በረኽት ሥጋኡ ምስ ኩሉ ጸጋታት ሓድሽ ኪዳንን ከአ ካብዚ መስቀል ተዘር ገሐ።

ሰለዚ ኸአ ቤተክህነት መስቀል በረኽት ኸኸህቡ ይጥቀሙሉ፡ እዚ ድማ እቲ በረኽት ካብ ጎይታ እቲ ንመስቀል ንበረኽት ንምሃብ ክጥቀሙሉ ሓደራ ዝሃዐም እምበር ካብእም ከም ዘይኮነ ምልክት ኢዩ። ከምኡ ኸአ ክህነቶም ካብ ክህነት እዚ እተሰቑለ ከም ዝተቐበሉ የመልክት።

ኩሉ በረኽት ሓድሽ ኪዳን ካብ መስቀል ጎይታን ተግባራቱን ዝተረኸበ ኢዩ።

፲፮፡- ሰለዚ ኸአ ኣብ ኩሉ ቅዱስ ምሥጢራት ቤተ ክርትያን መስቀል ንጥቀም፤

ምኽንያቱ ኩሉም ካብ ምፍላስ ደም ክርስቶስ ኣብ መስቀል ኢዮም ተረኺቦም።

ብዘይመስቀል ብጥምቀት ጌርና ንአምላኽ ከም ደቁ ክንቀርብ ኣይምበቓዕናን፡ ኣብ ጊዜ ቅዳሴ ሥጋኡን ደሙን ክንሳተፍ ኣይምኸአልናን። (1ቈረ.11:26)። ከምኡውን ናይ ኩሎም ምሥ ጢራት ቤተክርስቲያን በረኽትን ጸጋን ኣይምረኽቡናን።

፲፯፡- ንሕና ነቲ ኣብኡ ዘለዎና ሕብረት ምእንቲ ክንገክር፡ ብመስቀል ንግደስ፤

ኣብዚ ድማ ቃል ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ንገክር፤ “ግናኸ ክርስቶስ ኢዩ ኣባይ ገነብር ዘሎ እምበር፡ ደጊምሲ ኣነ ኣይ ኮንኩን ገነብር ዘሎኹ።...” (ገላ.2:20)። ከምኡውን እቲ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበል ቃል፤ “ብገዢ ኮይኑ ናብ ትንሣኤ ምውታን እንተ ኣርከብኩ ኢለ፡ ብሞቲ እናመሰልክዎ፡ ንዕኡን ሓይሊ ትንሣኤ ኡን ሕብረት መከራኡን ምእንቲ ክፈልጥ፡ ኩሉ ከም ወፅዓ እቛጽሮ ኣለዎኹ።” (ፊል.3:10-11)። ኣብዚ እምበኣር እቲ ንነብስና እንሓቶ፤ “መኣስ ኢና ናብ ሕብረት ሰቅያት ጉይታ እንሓቲ ምስኡውን እንጽሊ?” ዝብል ክኸውን ኣለዎ።

ኣብዚ እምበኣር እቲ ምስ ጉይታ ዝተሰቐለ ሸፍታ፡ ምስኡ ኣብ ገነት ንክኸውን ሰቐዕ ንገክር።

ምናልባትውን ኣብ ገነት ከምቲ ቅዱስ ጳውሎስ “ምስ ክርስቶስ ተሰቐልኩ”... እናበለ ዝመሮ፡ ይዝምር ይህሉ።

ምስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ክንስቀል ናይ ኩልና ትምኒት ኢዩ። ስለዚ ቦቲ ምስ ህዋሳትና እናተራኸበ እንገክሮ መስቀል ንሕብን።

፲፰፡- እግዚአብሔር ኣብ ብመስቀል ስለ ዝሠመረ፡ ንመስቀል ንክብር፤

እቲ ንክርስቶስ ከም መሥዋእቲ ሓጢኣት፡ ከም መሥዋእቲ ምሕራርውን ካብ መስቀል ብኹሉ ደስታ ዝተቐበሎ፡ ኣብ “እግዚአብሔር ጥዑም ሸታ” (ሌዋ.1:9፥ 13፥17)። ኣብዚውን ነብዩ ኢሳይያስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እግዚአብሔር ግና ብመከራ ክሕምሸኾ ፈተወ።...” (ኢሳ.53:10)።

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መሬት ቦቲ ፍጹም ገዢ ህይወቲ ንኣቦ ደስ ኣበሎ፡ ከምኡ ድማ ብናይ ሞት መስቀል፡ ክሳዕ ሞት ስለ ዝተኣዘዘ፡ ናብ ምልኣት እዚ ደስታ ብመስቀል ኣቢሉ ኢዩ ዝኣተወ። (ፊል.2:8)።

ኩሉ ጊዜ መስቀል ኣብ እንርእየሉ እዋን ንምልኣት ምእዙ፡ ገነቲን ትሕትናኡን ንርኢ፡ ስለዚ ንምልኣት ትሕትናን ምእዛዝን ናይ ጉይታና ኢየሱስ ክንመስል ክሳዕ ሞት ድልዎት ንኸውን።

ከምቲ መስቀል ንኣቦ ናይ ደስታ ቦታ ዝነበረ ከምኡውን ነቲ ዝተሰቐለ ወዱ ከምኡ ኢዩ ነይሩ፡ ብዛዕባኡ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “ናብቲ፡ ሕፍረት ንዲቕ፡ ስለቲ ኣብ ቅድሚኡ ዘሎ ሓጉስ ኢሉ መስቀል እተግገሰን ኣብ የማን ኣምሳኸ እተቐመጠን ጀማር እምነትናን ደምዳሚኣን ኢየሱስ ንጠምት።” (ዕብ.12:2)።

በዚ ኸኣ ምልኣት ሓጉስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ኢዩ ነይሩ። ኣባይ እሞ ከምኡ እንተ ንኸውን።

፲፱፡- ኣብ መስቀል ነቲ ጸርፊ ጼርና ካብ ቀጽሪ ወፃኢ ንወፅእ፡ (ዕብ.12:2)።

ልክዕ ብኸምዚ ሰምዒት ኣብ በዓለ ሕማማት... ኣብኡ ኸኣ እቲ ንነብዩ ሙሴ ዝተባህለ ንገክር “ናብቲ ዓስቢ ጠመተ እሞ፡ ካብ መዝገብ ግብጽስ ነቲ ጸርፊ ክርስቶስ ኣዝዩ ብዙሕ ሃብቲ ገይሩ ቁጽሮ።” (ዕብ.11:26)። እቲ ጸርፊ ክርስቶስ ከኣ ሰቅያቲን ሰቐላቲን ኢዩ።

፳፡- ነቲ ኻልኣይ ምጽኣት ክርስቶስ ዘከከረና መስቀል ንጸውር፤

ከምቲ ኣብ ወንጌል ብዛዕባ መወዳእታ ዓለምን ካልኣይ ምጽኣት ጉይታን ዝተጠቐሰ “ሸዑ ትእምርቲ ወዲ ሰብ (ማለት

መስቀል) አብ ሰማይ ክርእ፡... ንወዲ ሰብ ከአ ብብዙሕ ሓይልን ግርማን ብደበና ሰማይ ክመጽእ ከሎ ክርእይዎ ኢዮም።” (ማቴ.24:30)። እምበኣር አብቲ ግሩም ዝኾነ ካልኣይ ምጽኣቱ አብ ሰማይ ነዚ ምልክቱ ንጥምት ካብ ኮንና ነቲ ምልክት ወዲ ሰብ አብ መሬት ነክብር።

ሽምዓታትን መብራህትታትን

ናይ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ብብርሃና ኢያ እትልል። አብ ጸሎታን አብ ወንጌል እተንበሉን አብ ቅድሚ ቅዱሳት ኣይኮናትን አብ መንበረ ታቦትን አብ ምብራቓዊ ቦታ ብሓፈሽኡ አብ ቤተ መቐደስ ሽምዓታት ትጥቀም። ቤተክርስቲያን ብቐጻልነት ተብርህ ኢያ። ክብ ዝበለ ህንፃ ከአ ኣለዋ ቀንዴል ተባሂሉውን ይስመ... ምስ እቲ ኩሉ ዝሕዞ ትርጉሙ ፕሮቴስታንት ካብዚ ዝተባህለ ኩሉ ዋላ ሓንቲ ኣይጥቀሙን።

ስለዚ ኸአ በዚ ሕጽር ዝበለ ዝቐርብ ጽሑፍ አብ ቤተ ክርስቲያን ብዛዕባ መብራህትታትን ጥበባቱን ክንርኢ ኢና፡ ከምኡ ኸአ እቲ ዝሕዞ መንፈሳዊ ትርጉማት።

፩፡- ንገዛእ ርእሳ ቤተክርስቲያን አብ መጽሓፍ ቅዱስ ቀንዴል ተሰምያ ኣላ። እዚ ኸአ አብ መጽሓፍ ራእይ ተገሊጹ ኣሎ። ዮሃንስ ወንጌላዊ ንጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ አብ መንጎ ሸውዓተ ዝበርህ ናይ ወርቂ ቀንዴላት ረኣዮ። እዚ ኸአ፤ “... እተን ሸውዓተ ቀወምቲ ቀንዴልውን ሸውዓተ ማሕበራት ኢየን።” (ራእ.1:20)።

፪፡- ንቤተክርስቲያን ብሰማይ ንምስላ፡ ምኽንያቱ ንሳ ቤት ኣምላኽ ስለ እንቁጽራ ወይ ከአ ከምቲ መስፈሪኡ ሰማይ። ብግምት ከአ እቲ መጀመርታ ቤት-ኣምላኽ ዝሰመየ ሰብ ናይ እዚ መግለጺ ኢዩ ነይሩ፡ ኣቦና ያዕቆብ ኣቦ ኣቦታት ከምዚ ዝስዕብ በለ፤ “ፈሪሁ ድማ፡ እዛ ቦታ እዚአ ክንደይ ተፍርህ ኢያ። እዚአ ቤት-ኣምላኽ ኢያ እምበር ካልእ ኣይኮነትን፡ እዚኣ ኸአ ደገ ሰማይ ኢያ፡ በለ።”። (ዘፍ.28:17)።

ከምቲ ሰማይ ብከዋኸብቲ እትበርህ ቤተክርስቲያን ድማ ከምኡ ክትመስል ክትበርህ ኣለዋ።

፫፡- ወይ ከአ አብ ቤተክርስቲያን ዘሎ ብርሃን ካብ ናይ ሰማይ መላእኽቲ ወይ ከአ ካብ እቶም ኣቦና ያዕቆብ አብ ቤት ኤል (ቤት-ኣምላኽ) ክወርዱን ክድይቡን ዝረኣዮም መላእኽቲ ዝተወሰደ ኢዩ፡ (ዘፍ.28:12-19)። ንመላእኽቲ ኸአ ብብርሃን ክንምስሎም ንክእል፡ ከምኡውን ብርሃን ተባሂሎም ይሰመዩ። (2ቄረ.11:14)።

፬፡- ወይ ከአ ናይ ቤተክርስቲያን ብርሃን ብቅዱሳን በቶም ጎይታ ከምዚ ዝስዕብ ዝበሎም ንምስሎ፤ “... ብርሃንኩም ኣብ ቅድሚ ሰብ ይብራህ።” (ማቴ.5:16)። አብ ወንጌልውን “ሽዑ ጸድቃን ኣብታ መንግሥቲ ኣቦኣም ከም ፀሓይ ክበርሁ ኢዮም።...” (ማቴ.13:43) ዝብል ቃል ተጠቒሱ ይርከብ። ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከአ ከም (ኣብነት) ብዛዕባ ቅዱስ ዮሃንስ መጥመቕ ንኣይሁድ ከምዚ ዝስዕብ በሎም፡ “ንሱ ዝነድድን ዘብርህን መብራህቲ ነበረ። ንሸኻትኩም ከአ ቦቲ ብርሃኑ ቅሩብ ጊዜ ባህ ክብልኩም ደሌኹም።” (ዮሃ.5:35)።

እምበኣርከስ ቤተክርስቲያን ብመላእኽትን ቅዱሳንን ዝመልአት ካብ ኮነት፡ ብብርሃን ዝመልአት ክትከውን ኣለዋ።

፩:- አምላክ ከአ ብርሃን አይ (1ዮሃ.1:5)። ብመጀመርታን ቅድሚኑ ሹሉ ነገርን አምላክ አብአ ስለ ዝሰፈረ፡ ከምቲ ግብኡ ቤተክርስቲያን ብብርሃናት ዝመልአት ክትከውን አለዎ፡ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስውን ብዛዕባ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “አን ብርሃን ዓለም ኢየ...” (ዮሃ.8:12)።

፪:- ቤተክርስቲያን ብብርሃናት እትበርሃሉ ምክንያት፡ ከም ናይ መራኸቢ ድንኳን ቤተመቐደስን እቲ ቃላታውን ብብርሃን ዝመልአ ንምምሳል ኢየ። ቀንዴላውን ብፍጹም ዘይጠፍእ ኢየ። አምላክ ከአ ንቐንዴል ብጽሩይ ዘይቲ አውሊዕ ንኸብርሃዎ እዘዘ፡ አሮንን ደቁን ከአ ነዚ ጉዳይ እዚ ንዘልኣለም ዘገልግሉ ኮይኖም። ብዛዕባ እዚ ኸአ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “ንሸኻ ድማ፡ እቲ መብራህ ትታት ወርትግ ምእንቲ ክበርህሲ፡ ካብ እተጉድኤ አውሊዕ ንመብ ራህቲ ዝኸውን ጽሩይ ዘይቲ ከምጽሑልካ፡ ንደቂ እስራኤል አገዘም። አብቲ ድንኳን ምርኻብ ብወፃኢ እቲ አብ ቅድሚኑ ምስክር ዘሎ መጋረጃ፡ አሮንን ደቁን፡ ካብ ምሸት ክሳዕ ብጊሓት፡ አብ ቅድሚኑ እግዚአብሔር የዳልውዎ። አብ ደቂ እስራኤል ከአ ንውሉድ ወለዶኦም ሕጊ ዘለኣለም ይኹን።” (ዘጽ.27:20-21)።

እዚ አምላካዊ ትእዛዝ ኢየ፡ እቲ ዝወሰኖ ኸአ አምላክ ኢየ፡ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ “አምላክ ከአ ብርሃን ይኹን በለ። ብርሃን ድማ ኮነ። አምላክ ድማ እቲ ብርሃን ጽቡቕ ከም ዝኾነ ረአየ። አምላክ ከአ ነቲ ብርሃን ካብ ጸልማት ፈለየ።” (ዘፍ.1:3-4)።

፫:- እቲ ብዘይቲ ዝበርህ ቀንዴል ከአ መንፈሳዊ ትርጉም አለዎ፡ ምክንያቱ ዘይቲ ንመንፈስ ቅዱስ ስለ ዘመልክት ኢየ። አብ ምቕባእ ከአ ይጥቀሙሉ ነበሩ፡ ልክዕ ከምቲ ሳሙኤል ንዳዊት ዝቐብእ እሞ መንፈስ አምላክ ዝወረደ (1ሳሙ.16:13) ከምቲ ወንጌልውን ብዛዕባ ቅዱስ ምቕባእ ዝጠቐሶ መንፈስ ቅዱስ ከአ ይወርዶም ነበረ። (1ዮሃ.2:20-27)።

እቲ አብ ቤተክርስቲያን እነብርህ ሽምግታት ከይተረፈውን ካብ ዘይቲ ኢየ ዝሥራሕ። ምእንቲ ሓደ ዝኾነ ምልክት ክህልዎ፡ አብ ቤተክርስቲያን ዘብርህ ቀንዴልውን እቲ ፈትሉ ብዘይቲ ኢየ ዘብርህ።

፬:- ካብቲ ክንግንዘዐ ዘሎና፡ አምላክ አብ ቤቱ ቀዋሚ ቀንዴል ክግበረሉ ከም ዝእዘዘ ኢየ፡ አብቲ ድንኳን ምርኻብ ይኹን አብ ቤተመቐደስ ካብ ጽሩይ ወርቂ ዝተሰርሐ ቀዋሚ ቀንዴል ነይሩ። (ዘጽ.25:31)፣ (ዘጽ.37:17)፣ (2ዜና.4:20)። እዚ ሹሉ ኸአ አምላክ አብ ቤቱ ብብርሃናት ይግደስ ከም ዝነበረ ኢየ ዘርኢ።

፭:- እቲ ቀንዴል ከምቲ ትእዛዝ አምላክ ብዘይምቁራጽ የብርህ ነበረ። ምጥፋእ ቀንዴልን ንምብራህ ዘይምግዳስን ከአ ንአምላክ ምጥላም ስለ ዝቐጽር ዝነበረ ብርቱዕ መቐጻዕቲ ተሰሪ ዑሉ ነይሩ። ብዛዕባ እዚ ኸአ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “አቦታትና በደሉ፡ አብ ቅድሚኑ እግዚአብሔር አምላክና ክፋእ ዘበለ ዝበሩ፡ ንዕኡ ድማ ሓደግዎ፡... መብራህትታቱውን አጥፍኡ፡ አብ መቐደስ ንአምላክ እስራኤል ዕግን አይዓጠኑን፡ ዝሓርር መሥዋእቲ ኸአ አየዕረጉሉን። ስለዚ ድማ ቍጥዓ እግዚአብሔር አብ ልዕሊ ይሁዳን ኢየሩሳሌምን ኮይኑ ኣሎ እሞ፡... ንመሰክሕን ንመደነቕን ንመላገጽን ዝበርም።” (2ዜና.29:6-7)።

እዚ ሹሉ አምላክ አብ ቤቱ ክሳዕ ክንደይ ብብርሃናት ይግደስ ከም ዝነበረ የርእየና።

፮:- ቀንዴል ምብራህ ዓምቑ መንፈሳዊ ትርጉም አለዎ፡ ንቐጻሊ ምድላውን ብዝተኸታተለ ምንቃሕን ንተግባር መንፈስ ቅዱስ ከአ አብ ልቢ ሙዕቋብን የመልክት። ጉይታና ኸአ ብዛዕባ እዚ ምድላው ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሓቕቕኹም ዕጡቕ፡

መብራህቸኹም ብሩህ ይኹን። ንሸካትኩም፣ ጉይትኦም ካብ መርዓ ክገቡ ዝምለስ ዝጸበዩ እሞ፣ መጺኡ ኪሕ ኪሕ ምስ ኣበለ፣ ብኡብኡ ዝሸፍኑትሉ ሰባት ምሰሉ። እቶም ጉይታኦም ክመጽእ ከሎ፣ ነቚሓም ዝረኽቦም ባሮት እቲኦም ብጹኣን ኢዮም።...” (ሉቃ.12:35-37)።

ከምኡ ኸአ ጉይታ ብተን ጥበበኛታት ደናግል ምሳሌ መሰለልና ምኽንያቱ ቀንዴለን ብዘይምቀራጽ ይበርህ ነይሩ። ናይ እተን ዓያኹ ግና ቀንዴለን ጠፊኡ ነይሩ (ማቴ.25:1-12)።

እቲ ኣብ ቀንዴል ዘሎ ዘይቲ ኣብ ልቢ ንተግባር መንፈስ ቅዱስ ኢዩ ዘመልከት፣ ቀጻልነት ምብራህ ከአ ቀጻሊ ምንቃሕን ንልቢ ኣብ ተግባር መንፈስ ሙዕቋብን የመልከት።

፲፩:- እቲ ንግሉ ሰባት ዝበሃል ንብምልእታ ቤተክርስቲያን ውን ዝበሃል ኢዩ። ሰባት ኣብ ቤተክርስቲያን ብርሃናት ክርእዩ እንከለዉ ነቲ ኣብ ውሽጦም ዘሎ ብርሃን ንክዕቅብዎ ይገልጹ ሎም፣ ምእንቲ እቲ ቀንዴሎም ንኹሉ ጊዜ ዘበርህ ከኸውን ድማ ዝተጻለወ ክኸውን ኣለዎ። ቤተክርስቲያን ከምተን ጥበበኛታት ደናግል ዘበርህ ቀንዴል ሓዝካ ክእቶ ከም ዘለዎ ይዝክሩ።

፲፪:- እቲ ኣብ ጊዜ ንባብ ወንጌል ሽምዓ ምብራህና ግን፣ ካብ ንወንጌል ብዘይመብራህቲ ምንባብ ዝሓሸ ኢዩ። ምኽንያቱ ንሱ ቦቲ መዝሙር፤ “ቃልካ ንእግረይ መብራህቲ፣ ንመገደይ ብርሃን ኢዩ።” (መዝ.119:105)። ዝበሎ የዘክረና። ከምኡውን እቲ መዝሙር ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... ትእዛዛት እግዚአብሔር ንጹህ ኢዩ፣ ነዲንቲ የብርሀን።” (መዝ.19:8)።

፲፫:- እታ ቀዳመይቲ ቤተክርስቲያን ካብ ዘመነ ሓዋርያት ኣትሒዛ በዚ መብራህቲታትን ቦቲ ዝሃዐም ምልክታትን ትግደስ ነይራ፤ “ኣብቲ ተኣኪብናሉ ዝነበርና ላዕላይ ደርቢ ብዙሕ መብራህቲታት ይበርህ ነበረ።” (ግብ.20:8)።

፲፬:- ኣብ ቅድሚ ቅዱሳን ነበርህ ሽምዓ ኸአ፣ ኣብቲ ዘመናም ብርሃን ከም ዝነበሩ ንምዝካር ኢዩ። ከምቲ ሽምዓ እናበርህ ዝሓቅቅ ዝነበረ፣ ንላቶም ድማ “ኣብ ዓለም ብርሃናም እናበርህ” ይሓቁ ከም ዝነበሩ የዘክረና።

ዕግን

ፕሮቴስታንት ዕግን ኣይጥቀሙን ኢዮም፣ ከምኡውን ጽንሃህ (መዕጠኒ) የብሎምን። ነዚ ኸአ ሓደ ካብቲ ዝሓለፈ ናይ ብሉይ ኪዳን ኣምልኾ ኢዩ ኢሎም ይቈጽርዎ፣ ምኽንያቱ ኣብ እምነቶም ምልክት ጥራይ ኢዩ።

ኣብዚ እምበኣር ናይ ብሉይን ሓድሽን ታሪኽ ዕግን፣ ክንጠቅስ ንፈቲ።

ንሱስ ምልክት ጥራይ ድዩ ነይሩ ወይሲ ነብሱ ዝኸ ኣለ መንፈሳዊ ተግባር ኢዩ ነይሩ። እምበኣርክስ ከመይ ከም ዝነበረ ክንርኢ ኢና።

፩:- ኣምላኽ ንሙሴ ከምዚ ዝስዕብ በሎ፤ “ዕግን እትዓጥነሉ መሠውኢ ኸአ ግበር።...” (ዘጽ.30:1)።

ኣብዚ እምበኣር ኣምላኽ ሓደ ጽቡቕ ዝኸኣ ሓበሬታ የርእየና። ንሱ ኸአ፣ ዕግን ንገዛእ ርእሱ ከም ዝቐርብ መሥዋእቲ ይቕጽር ስለ ዝነበረ፣ ኣብ መሥዋእቲ ዕግን የቕርብዎ ነበሩ።

፪:- ኣምላኽ ከአ ንመሥዋእቲ ዕግን ኣዝዩ ይግደሱሉ ስለ ዝነበረ፣ ጽንሃህ ብኹሉ ወገኑ ብወርቂ ዝተለበጠ ከኸውን ከምኡ ኸአ፣ ኣብቲ ሙሴ ምስ ኣምላኽ ዝረኸበሉ ቦታ ንመጻሪ ክኸኖ ብወርቂ ዝተሰርሐ ኣኸለልን ብወርቂ ዝተለበጡ ክልተ ኣባትርን

፳፫፡- ብዛዕባ ቀጻልነት ዕጣንውን ኣብ ዘመን ኣይሁድ ከም ዘዋቀረኦ ኣብ ትንቢት ነብዪ ሚልክያስን ዝተጻሕፈ ኣሎ።

ጉይታ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል "... ካብ ምብራቕ ፀሓይ ክሳብ ምዕራብ ሰመይ ኣብ ኣህዛብ ዓቢይ ኢዩ እዋ፡ ኣብ ኩሉ ቦታ ንሰመይ ዕጣን ይጻጥኑ፡..." (ሚል.1:11)። ከምቲ ፍሉጥ ከኣ ኣብ ዘመን ክርስትና ጥራይ ኢዩ ኣብ ማእከል ኣህዛብ (ኣብ ኩሉ ቦታ) ኣምልኾ ዝኾነ። በዚ ኸኣ ኣምላኽ ንዕጣን ሓደ ናይ ክርስትና ክፍሊ ኣምልኾ ገበሮ።

፱፡- ጉይታ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ብዛዕባ ዕጣን ስለ ዝተገደሰ፡ ኣብ ራእይ ዮሃንስ ክልተ ኣብነታት ተጻሕፈ፤

ሀ፡- ብዛዕባ እቶም ዕሥራን ኣርባዕተን ካህናት (ካህናት) ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ "... እቶም ዕሥራን ኣርባዕተን ሽማግሌታት፡ ነብሲ ወክሮም መሰንቆን ዕጣን ዝመልኦ ጽዋእ ወርቅን ሓዞም፡ (እዚ ድማ ጸሎት እቶም ቅዱሳን ኢዩ።) ኣብ ቅድሚ እቲ ገንሸል ተደፍኡ"። (ራእ.5:8)።

ለ፡- ቅዱስ ዮሃንስ ረኢዩይ ራእይ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ "ካልእ መልእኽውን መጻ እዋ፡ ወርቂ ጽንገህ ሓዙ ኣብ መሠውኢ ደው በለ፡ ነቲ ጸሎት ኩሎም ቅዱሳን ኣብ ልዕሊ እቲ ኣብ ቅድሚ ዝፋን ዘሎ መሠውኢ ወርቂ ምእንቲ ክውሸኹ ኸኣ፡ ብዙሕ ዕጣን ተዋህቦ። እቲ ትኪ ዕጣን ከኣ ምስ ጸሎት ቅዱሳን ኮይኑ ካብ ኢድ እቲ መልእኽ ናብ ቅድሚ ኣምላኽ ደየበ።" (ራእ.8:3-4)።

፲፡- ብዛዕባ "እቲ ትኪ ዕጣን ከኣ ምስቲ ጸሎት እቶም ቅዱሳን ኮይኑ ካብ ኢድ እቲ መልእኽ ናብ ቅድሚ ኣምላኽ ደየበ" ዝብል ጥቕሲ ምስ እንዛረብ፡ ህይወት ቤተክርስቲያን ብምሉኡ ዕጣን ኢዩ ክንብል ንክእል።

ኣብ ማኃልዮ መኃልይውን ቤተክርስቲያን ብዕጣን ተመሰለት።

እቲ ኣምላኻዊ ምግላጽ ከኣ ብዛዕባኦ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፤ "እዛ ዓንዲ ትኪ መሲላ፡ ናይ ነጋዶ ክርብን ዕጣንን ኩሉ ዓይነት ቀመማት እትጨኑ፡ ካብ በረኻ እትድይብ ዘላ መን ኢያ?" (ማሃ.3:6)።

፲፩፡- ካብቲ ኣብ ህይወት ቅዱሳን ምስ ታሪኽ ዕጣን ዘጋጠመ ጽቡቕ ነገር፤

ኣብቲ ካህን ዘካርያስ ብተርትኡ ዝጻጥኡ ዝነበረ እዋን (ሉቃ.1:8-11)። መልእኽ ኣብ የማን እቲ መዕጠኒ ደው ኢሉ ተገለጸሉ፡ እዚ ኸኣ ሓደ ካብቲ ንቅድስና እቲ ቦታን ተግባር ዕጣንን ዘመልክት ኢዩ። ብቕዱስ እዚ ቅዱስ ኸኣ ብኣምላኻዊ ምግላጽ ስለ ዝተሰነዩ ኢዩ።

ኣብ ታሪኽ ተርታ ምዕጣን ካህን ዘካርያስ ጉሊሑ ዝርኣ ኸኣ፡ ዕጣን ምዕጣን ነብሱ ዝኸኣለ እምበር ምስ መሥዋእቲ ምሕራር ርክብ ከም ዘይነበሮ ኢዩ።

፲፪፡- ኣገዳስነት ዕጣን ኣብ ክርስትና፤

ዕጣን ሓደ ካብቲ ሰብ ጥበብ ንጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ህያብ ዘቕረቡሉ ኢዩ፡ እዚ ኸኣ ሰብ ጥበብ በቲ ልዕሊ ኩሉ ዝኾነ ክህነቱ ከም ዝኣመንሉ ምልክት ኢዩ፡ ከምቲ ወርቂ ናይ ንግሥነቱ፡ ክርብውን ንስቅያቱ ምልክት ዝኾነ ዕጣን ከኣ ናይ ላዕለዋይ ክህነቱ ምልክት ኮነ።

፲፫፡- ዕጣን ንህዋሳት ዘዕግብን ንነፍሲ ዝምግብን ብዙሕ ትርጉማት ኣለዎ።

ኩሉም እቶም ኣብ ቤተክርስቲያን መጺኦም ዝካፈሉ፡ ሓደ ዝኾነ መንፈሳዊ ዑምቀትን ደረጃ ሓሳብን ንክህልዎም ብግዲ ኣይኮነን... ንኣብነት ህፃናትን እምነት ዘለዎም ተራ ህዝብን፡ ኣብ ሥነ-ፍልጠትን ኣስተምህሮን ግን ዓሚቕ ፍልጠት ዘይብሉም፡ መንፈሳዊ ጽሑፋት ከኣ ዘይተማህሩ ነቲ ዝሰምዕዎ ንባባትን ጸሎትን ስብከትን ብዑምቀት እንታይ ይበሃል ከም ዘሉ ኣየስ ተውዕልዎን ኢዮም። ግን ብዕጣን፣ ብሽምዓ፣ ብሰእልታት፡ ህዋሳቶም ይትንከፍ እዮ ናብ መንፈሳዊ ሃዋሁው ይሰጋገሩ።

ዕጣንሲ እንታይ መንፈሳዊ ትርጉማትን ምስትንታንን ኣለዎ?

፲፬፡- እቲ ካብ ዕጣን ናይ መጀመርታ ዝረኽብዎ ትምህርቲ፡ “እቲ ንህይወቱ ምእንታይ ዘጥፍኦ ኸኣ ክረ ኸብ ኢዩ።” (ማቴ.10:39)፡ ዝብል ቃል ጎይታና ኢዩ።

ህይወት ዕጣን ነዚ ኣብነቲ ኢዩ፡ እታ ጥዑም ሽታ ዘለዎ ክሳብ ናብ ዓንድታት ትኪ እትቐየር ትሓርር። ኣብ ጽንሃህ ከም ሓንቲ ጥሪ ዕጣን ትደልዎ እዮ ኣይትረኽባን፡ ምኽንያቱ ነፍሳ ንኣምላኽ ንምሕራር ስለ ዘቐረበት ኢያ። እቲ ምሕራር ካብ መጥባሕቲ እንሰላ ጥራይ ኣይኮነን፡ ካብ ዕጣንውን ኢዩ። እቲ መጽሓፍ ቅዱስ ንዕጣን ኣብ መሠውኢ ዝቐርብ መሥዋእቲ ገይሩ ምቕጻጻ፡ ዓቢ ትምህርቲ ኢዩ፡ እወ ከመይ ዝበለ ትምህርቲ ትህበና።

ሰብ ንነብሱ ንኣምላኽ መሥዋእቲ ክቐርብ ክንደይ ጽቡቕ ኢዩ። እቲ ካልእ ዝተረፈ መሥዋእቲ ካብ ነብሱ ወፃኢ ኢዩ። እቲ ነብሱ ዘቐርብ ግን እቲ ዝዓበዩ ኣቐርቦት ኢዩ።

ንነብሲ ምቕራብ ከኣ ከም ቀኑሩብ ዕጣን ኣብ ሓዊ ምንባር ይመስል። ብዛዕባ ኣምላኽ ከኣ ዝባላዕ ሓዊ ኢዩ ተባሂሉ ኣሎ

(ዘዳ.4:24)። ቅዱሳን እቶም ከም ጥሪ ዕጣን ንነብሶም ኣብ ኣምላኽዊ ጽንሃህ ዘንበሩ ኢዮም፡ ብፍቕሪ ኣምላኽ ከኣ ሓረሮም።

፲፭፡- እቲ ካልኣይ ትምህርቲ ካብ ዕጣን እንረኽቦ ኸኣ ብዘይምቀራጽ ንላዕሊ ምዕራጉ ኢዩ፤

ዕጣን ብባህሪ ናብ ሰማይ ደኣ ኢዩ ክብ ዝብልን፡ ዘሰፋሕ ፍሕን ዝግሰግሰን፡ እምበር ናብ ታሕቲ ገጹ ኣይወርድን ኢዩ፡ ኣብ ዕርገቲን ምስፍሕፋሕን ድማ ብፍጹም ደው ኣይብልን። ንሸኻ ኸኣ ንዕጣን ርኢኻ እንተ ተኸተልካዮ፡ ብፍቓድካ ይኹን ብዘይፍ ቃድካ ግድን ዓይኽ ናብ ሰማይ ኣቢልካ ከተቐንዕ ኢኻ። በዚ ዕጣን ከዩባተኽ ንህዋሳት ሰባት ንላዕሊ ገጹ ይስሕቦም። ልክዕ ናብ ሰማይ ገጹ ዘቐንዕ ምልክት ኩናት ኢዩ።

፲፮፡- ካልእ ትምህርቲ ዕጣን ከኣ ንሱ ምዑዝ ሽታ ይመስል፤

ስለዚ ኸኣ መጽሓፍ ቅዱስ “ዕጣን ብግዲ ጥዑም ሽታ ዘለዎ ክኸውን ኣለዎ” ይብል። ኩሉ ሰብ ነዚ ዕጣን ምስ ዘሸትት፡ ህይወቱ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ከም ምዑዝ ሽታ ክትከውን ከም ዘለዎ ይዝክር።

ከምቲ መጽሓፍ ቅዱስ ዝበሉ፤ “ግናኽ ነቲ ብክርስቶስ ኩሉ ሳዕ ናብ ዓወት ዝመርሓና፡ ብኣናውን መኣዛ ፍልጠቱ ኣብ ኩሉ ቦታ ዝግለጽ ኣምላኽ፡ ስብሃት ይኹና። ማለት፡ ኣብ ማእከል እቶም ዝድሕኑን እቶም ዝፈልጡን ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ መኣዛ ክርስቶስ ኢና።” (2ቈረ.2:14-15)።

፲፯፡- ሓደ ካብቲ ብዛዕባ ዕጣን ጽቡቕ ምስትንታን፡ ነቲ ኣምላኽ ዝርኣየሉ ዝነበረ ደበና ወይ ግመ የዘክረና፤

ከምቲ ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበሉ፤ “ኣነ ብደበና ኣብ ልዕ

ለ. መክደን መተዓረቂኛ ክርአ ኢየ እሞ።...” (መክደን ታቦት) (ሌዋ.16:2)። በዚ ምክንያት ከአ አብ መጽሐፍ ሊዋውያን “ደቦና ዕጣን” ዝብል ቃል ተጻሕፈ (ሌዋ.16:13)። ብዛዕባ ኣሮን ሊቀ ካህናት ከአ ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “ካብቲ ኣብ ቅድሚ እግዚአብሔር ዘሎ መሠውኢ ጽንፃህ ምሉእ ንህሪ ይውሰድ፡ ካብቲ እተገድድ ምዑዝ ዕጣን ከአ ምሉእ ሕፍኑ ወሲዱ ኣብ ውሽጢ መጋረጃ የእትዎ። ከይመውትሲ፡ ነቲ ኣብ ልዕሊ እቲ ምስክር ዘሎ መክደን መተዓረቂኛ፡ ደቦና ዕጣን ምእንቲ ክኸውሎ ኸእ፡ ነቲ ዕጣን ኣብ ቅድሚ እግዚአብሔር ናብቲ ሓዊ ይግበሮ።” (ሌዋ.16:12-13)።

ኣምላኽ ከአ ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣብቲ መሪሕነት ህዝቡ፡ ኣብ ናይ መሪሕቢ ድንኳን ይኹን ኣብ ቤተመቐደስ፡ ወይ ኣብ በረኻ ሲና፡ ንሱብ ብደበና ወይ ከአ ብግመ ይረኣዮም ነበረ። ኣብቲ መሪሕነት ህዝቡ ኣብ በረኻ ሲና ኸእ፡ ብመዓልቲ ብደበና የጽልሎም ነይሩ። እዚ ኸእ ኣምላኽ እናኣጸለለም ኢዩ ዘመልክት፡ እቲ ደበና እንተ ተበረሰ፡ ኣምላኽ ከም ዘበገሶም ርእዮም ይብገሱ ነበሩ። እቲ ደበና ደው እንተ በለ ኸእ ደው ይብሉ ነበሩ (ዘሁ.9:17)። ከምኡ ኸእ “ካብ ሰፈር ምስ ነቐሉ ድማ፡ ደበና እግዚአብሔር ብመዓልቲ ኣብ ልዕሊኦም ነበረ።” ተባህለ (ዘሁ.10:34)።

፲፰፡- እቲ ክርስቶስ ናብ ግብጺ ዝተሰደደሉ ትንቢት ከአ፡ ብደበና ተባህለ፤ (ኢሳ.19:1)። እቲ ደበና ኸእ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ ዘመልክት ዝነበረ፡ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ናብ ሰማይ ዝዓረገት ደበና ዕጣን ኢዩ ነይራ። ክርስቶስ ኣብቲ ካልኣይ ምጽኣት ብደበና ኢዩ ዝመጸእ (ማቴ.24:30)። ደበና ኣብ ክልቲኡ ሓድሽን ብሉይን ኪዳናት ንህላወ ኣምላኽ ኢዩ ዘመልክት።

፲፱፡- ኣብቲ ምግላጽ ጉይታ (አብ ደብረ ታቦር) እውን ጉይታ ብደበና ከም ዝቐኸበ ንርኢ፤

ኣብቲ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ነቶም ሠለስተ ደቂ መዛሙርቲ ኣብ ዝዛረበሉ ዝነበረ እዋን ከምዚ ዝሰዕብ ተባህለ፤ “ንሱ ክዛረብ ከሎ፡ ደበና መጺኡ ኣገውልበዎም። ናብ ደበና ክኣትዉ ከለዉ ኸእ፡ ፈርሁ። ካብቲ ደበና ድማ፡ እቲ ዝሓረኸዎ ወደይ እዚ ኢዩ፡ ንዕኡ ስምዕዎ፡ ዝብል ድምፂ ወፀ።” (ሉቃ.9:34-35)።

፳፡- ብኸምዚ ኸእ ኣምላኽ ንሙሴ ብደበና የዛርቦ ነበረ። ኣብቲ ኣምላኽ ንሙሴ ዘዛረበሉ ጊዜ ኸእ መጽሐፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሙሴ ድማ ናብ ከረን ደየበ፡ እቲ ከረን ኸእ ደበና ኣገውልበዎ። ክብሪ እግዚአብሔር ድማ ኣብ ከረን ሲና ተቐመጠ፡ እቲ ደበና ኸእ ሹዳሽተ መዓልቲ ኣገውልበዎ። በታ ሻብዐይቲ መዓልቲ ድማ ንሙሴ ካብ ማእከል እቲ ደበና ጸውዖ።” (ዘጸ.24:15-16)።

ልክዕ ከምኡ ኸእ ኣብቲ ናይ ምርኻብ ድንኳን ኣብ ዘዛርቦም ዝነበረ እዋን፡ ደበና ወይ ግመ ይሸፍኖ ነበረ።

፳፩፡- ልክዕ ከምዚ ኸእ ኣብቲ ሰሎሞን ንቤት ጸሎት ዝቐበ ኣሉ ዝነበረ እዋን ንረክብ፡ መጽሐፍ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሽዑ ሰሎሞን፡ እግዚአብሔር ኣብ ጣቓ ከም ዝነበር፡ ኣሉ ኣሎ።” (1ነገ.8:12)።

፳፪፡- ዕጣን ንግመ ወይ ንደበና ኢዩ ዘመልክት እዚ ኸእ ህላወ ኣምላኽ ወይ ፍቕሪ ኣምላኽ የዘክረና። ኣብ መዝሙር (97:2) ካብ መዝሙር ታሽዐይቲ ሰዓት ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ደበናን ጸልማትን ይኸብዎ፡ ጽድቅን ፍርድን መሠረት ዝፋኑ ኢዩ።”

እምበአርከስ ነቲ ካብኡ ክጥቀም ዝደሊ፡ ዕጣን ብዙሕ መንፈሳዊ ትርጉም አለዎ፡ ንሱ ኸአ ብባዕሉ ዝቐመ ሓደ ዓይነት አምልኮ ኢዩ። ምእንቲ ምስ ዝለዓሉ ከይለዓል ምስ ካልእ መሥዋእቲ ዝተአሳሰር አይኮነን።

፳፫፡- አብ መወዳእታ ክንብሎ እንደሊ ኸአ አብ ሓድሽ ኪዳን ሓንቲ ጥቕሲ ኳ እንተ ኾነት ዕጣን ምዕ ጣን ዘትርፍ የልቦን።

“እትሰምዕ እዝኒ ዘላቶ እቲ መንፈስ ንማሕበራት ዝብሎ ይሰማዕ።” (ራእ.2:7)።

ቤተመቐደስን ታቦትን

ፕሮቴስታንት አብ ቤተክርስቲያናም ቤተመቐደስን መንበረ ታቦትን የልቦን፡ እቲ አዝዩ ሓደን ኸአ መሥዋእቲ ስለ ዘየለ ኢዩ። አብቲ ብዛዕባ ምሥጢረ ቍርባን እንዛረበሉ እዋን ብዛዕባ መሥዋእትን ምሥጢር ክህነትን ክንትንትኖ ኢና፡ ሕጂ ግን ዘረባና አብ ብዛዕባ መንበረ ታቦት ጥራይ ክውሰን ኢዩ፤

፩፡- እዚ ብዛዕባ መንበረ ታቦት ዝምልከት ነጥቢ አብ ብሉይ ኪዳን ብብዝሒ ይርከብ። ፕሮቴስታንት ግን ንመሥዋእቲ ክርስቶስ አብ መስቀል ከም ዘመልከት ጥራይ ይርእይዎ እዋ ባዚ እቲ ጉዳይ ተወዲኡ። ስለዚ ኸአ አብቲ ምስኣም እንዝት የሉ ጊዜ፡ ካብ ሓድሽ ኪዳን ጥቕሲታት ሒዝና ክንቀርብ ኣሎና።

፪፡- ሓዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ንሕናስ እቶም ነቲ ድንኳን ዘገልግሉ ካብኡ ክበልዑ መሰል ዘይብሎም መሠውኢ ኣሎና።” (ዕብ.13:10)። እዚ ድንኳን ማለቲ

ኸአ እቲ ናይ መራኸቢ ድንኳን ወይ እቲ ናይ ቀደም ቤተ መቐደስ ማለቲ ኢዩ።

ቅዱስ ዮሃንስ ኣፈወርቅ ኸአ ብዛዕባ እዚ ጥቕሲ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ይዛረብ፤ “ሓዋርያ ጳውሎስ ካብ ምልክት ናብ ቀንዲ ተሰጋጊሩ... ካብቲ አብ ናይ ካህናት ሥልጣን ጥራይ ዝሰረ ደም ክንቈርብ ሥልጣን ረኸብና።”

፫፡- አብ ትንቢት ኢሳይያስ ብፍላይ እኳ አብ ማእከል ምድሪ ግብጺ፡ መሠውኢ ከም ዝርከብ ተነብዩ ኣሎ፡ ከምዚ ዝሰዕብ ድማ ይብል፤ “ቦታ መዓልቲ እቲአ አብ ማእከል ሃገር ግብጺ መሠውኢ ንእግዚአብሔር፡ አብ ወሰና ኸአ ዓንዲ እግ ዚአብሔር ክትከል ኢዩ። እዚ ኸአ ንእግዚአብሔር ጎይታ ሠራዊት አብ ሃገር ግብጺ ምልክትን ምስክርን ክኸውን ኢዩ።... ግብጻውያን ከአ ቦታ መዓልቲ እቲአ ንእግዚአብሔር ክፈልጥዎ ኢዮም፡ ብመሥዋእቲ ሕሩድን መሥዋእቲ ብልዕን ክገልግልዎ... ኢዮም።” (ኢሳ.19:19-21)።

ብርግጽ መሠውኢ ማለት አብ ናይ ክርስትና ዘመን፡ እዚ ናይ ሓድሽ ኪዳን መሠውኢ ማለቲ ኢዩ፡ ምክንያቱ ኣይሁድ አብ ዝኾነ ናይ ኣህዛብ መሬት መሥዋእቲ ኣየቐርቡን ኢዮም ነይሮም፡ ግብጺውን ኣየቐደሉምን ኢዩ ነይሩ። ስለዚ ኸአ እዚ ጳውዲት እዚ ብመዓልታታት ሙሴን ኣሮንን ንፈርኣን ግሉጽ ኢዩ ነይሩ፤ “... ንህዝቦይ ክገልግሉ ይኸድ ሕደን።” (ዘጽ.8:20)። “... ፈርኣን ግዳ ነቲ ህዝቢ ንእግዚአብሔር ክሥውኡ ምሕዳጉ ከይኣቢ፡...” (ዘጽ.8:29)። ፈርኣንውን ብድሕሪ እቲ ናይ ጽንጽያ ክልቢ መውቃዕቲ ናይ መጀመርታኡ ቃል ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ሃብ፤ “... ንእግዚአብሔር ኣምላኽኩም አብ በረኻ ክትሥውኡኡ ክሓድጉም ኢዮ።...” (ዘጽ.8:28)። እዚ ኹሉ አብ ግብጺ መሥዋእቲ ከቐርቡ ከም ዘይክእሉ ኢዩ ዘርኢ።

ግብጻውያንከ መአስ ኢዮም ንአምላኽ ዝፈለጥዎ? መአስ ኢዮኽ መሥዋእቲ ዝነበሮም እሞ ንአምላኽ መሥዋእቲ ዘቐረቡሉ? ብዘይጥርጥር ኣብ ዘመን ክርስትና ኢዩ።

እዚ እምበኣር ኣብ ክርስትና ህይወት መሥዋእቲ እተቐርበሉ መሠውኢ ከም ዘሎ ብሩህ ዝኾነ ጭብጢ ኢዩ።

፩:- አምላኽ ከአ ነዚ መሠውኢ ዝብል ቃል፡ ኣብ ርእሰን ሓሳብን ልቢ ሰባትን ክጸንዕ ስለ ዝደለዩ፡ እዚ ቃል እዚ፡ ኣብ ራእይ ዮሃንስ፡ እቲ ብድሕሪ ኮሎም ሓዋርያትን ተመሃሮን ክርስቶስ ሰማእትነት ምስ ተቐበሉ፡ ኣብ መወዳእታ ቀዳማይ ክፍለዘመን ክርስትና ዝተጸሕፈ፡ ልዕሊ ሓደ ጊዜ ተጠቐሱ ኣሎ።

ወንጌላዊ ቅዱስ ዮሃንስ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ካልእ መልእኽ መጻ እሞ፡ ጽንሃህ ወርቂ ሒዙ ኣብ መሠውኢ ደው በለ፡...” (ራእ.8:3)።

ከምኡውን “ነቲ ሓምሻይ ማሕተም ምስ ፈትሖ ኸአ፡ ነፍሳት እቶም ስለ ቃል አምላኽን ስለቲ ዝነበሮም ምስክርን እተሓርዱ ኣብ ትሕቲ መሠውኢ ርኢኹ።” (ራእ.6:9)።

፪:- መሠውኢ፡ እቲ ብራእይ አምላኽ “ናይ ጐይታና ሥጋን ደምን” (1ቈረ.11:27) ዝተባህለ ቃል ኣብ ቅድሚና ክሳብ ዘሎ፡ ቈይሙ ክኸበር ኢዩ። ኣብኡ ደም ካብ ሃለወ፡ ብግዲ መሠውኢ ክህሉ ኢዩ። ብግዲውን እቲ ኣብ ውሽጡ ንመሠውኢ ዘሥፍር ቤተመቐደስ ክህሉ ኢዩ።

ነዚ ጉዳይ እዚ ብፍቓድ አምላኽ ኣብቲ “ቅዱስ መሥዋእትን ካህን ኣገልጋሊ መሠውኢን” ዝብል ኣርእሱቲ ብዝርዝር ክንዝት የሉ ኢና።

ፕሮቴስታንት ነቲ ኣብ ቤተክርስትያን ዘሎ ሰእልታትን አይ ኮናትን (ኣብ ካቶሊክ ዘሎ ምስልታትውን) አይቅበልዎን። እዚ ኹሉ ኣንጻር እቲ፤ “... ምስልን ሰእሊ ዘበለን ንኣኻ አይትግ በር። አይትስገደሎምን አይተገልግሎምን ድማ።...” (ዘጽ.20:4-5)፤ (ዘዳ.5:8-9) ዝብል፡ ኣብ ካልአይቲ ካብ ዓሠርተ ትእዛዛት ዘሎ፡ ገይሮም ይቈጽርዎ።

ኣብ ሻሙናይ ክፍለ ዘመን ብ 726 ዓ.ም. ኣብ ዘመን ንጉሥሊዮን ሣልሳይ፡ ነዚ አይኮናትን ሰእልታትን ብምቅዋም ኮናት ተላዕለ፡ ድሕሪ ብዙሕ ዘመናት ከአ ሃድአ። ብድሕሪኡ ውን ኣብ ዘመን ፕሮቴስታንት ካብ ዓሠርተው ሓሙሽተን ዓሠርተው ሹዱሽተን ኣትሒዙ ክሳብ እዚ ሕጂ ዘሎናዮ ዘመን ኣሎ።

እቶም ካብ ፕሮቴስታንት ኣኸረርቲ (ቕጥዒ ኣልቦ) ዝኾኑ ኣመንቲ፡ ንአይኮናት ሓደ ክፋል ካብ ኣምልኾ ጣኦት ገይሮም ይቈጽርዎ!

ንአይኮናት ስለ እኽብሮምን ስለ እንስዕዎምን ኣብ ቅድሚኦም ከአ ሽምዓ ስለ እነብርህ ከምኡውን ኣብ ቅድሚኦም ስለ እንሰግድን ይወቕሱና።

ነዚ ኹሉ ኸአ ክንምልሰሉ ክንፍትን ኢና። ቤተክርስትያን አይ ኮናት ክህልዉዎ ዘፍቀደትሉ ጥበብን መንፈሳዊ ጥቕምን ከክርኢ ኢና።

፫:- ኣብ ብዛዕባ አይኮናት መልሲ ኣብ እንህበሉ እሞን እዚ ዝስዕብ ኣብ ግምት ከነእቲ ይግበኣና፤

ሀ:- እቲ ንሶም ዝጥቀሙሉ ጥበብ ቃላት፡ ስለምንታይ ተባሂሉ? እንታይ ኢዩኽ ዕላማኡ? እዚ ኸአ ከምቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ዝበለ፤ “ፊደል ይቐትል” (2ቈረ.3:6) ስለ ዝኾነ።

ለ:- እቶም አብ ጎድኒ እዚ ጥቕስታት እዚ ምስ አስፈርናዮም ትርጉሙ ምሉእ ገዢውን አየኖት ጥቕስታት ኢዮም። አብ ትእዛዝ እግዚአብሔር ድማ ነቲ መንፈስ ኢና እምበር ንፍዴል ኣይኮና እንርኢ። ኣቐዲምና ኸኣ እቲ ዝተቐንጨለ ጥቕሲ ምጥቃም ሓደገኛ ከም ገዢና ብዙሕ መግለጺ ሂብና ኢና።

፩:- ኣምላኽ ስእልታትን ምስልታትን ገዢልከለሉ ምኽንያት እንታይ ኢዩ?

እዚ ቃል ኣምላኽ እዚ ንብሩህ ገዢና ዕላማ ኢዩ ነይሩ፤ “ኣይትስገደለሎምን ኣይተገልግሎምን ድማ” እቲ ዝድለ ካብ ኣምልኾ ኣዝዩ ራሒቕ እንተ ኮይኑ፣ እቲ ትእዛዝ ኣይተግሕሰን።

እዚ ምኽልካል ኣብ ዓሠርተ ትእዛዛት ከም ዘሎ ዘየጠራጥር ኢዩ፣ ኣብቲ ኣምልኾ ግሉት ዝተዘርገሐሉ ኣመንቲ ኸኣ ኣብኡ ኸኸይኣትዉ፣ ዝፍርሃሉ ዝነበረ ዘመን ኢዩ ነይሩ፣ ካልእ ተሪፋስ ዋላውን ኣብ ምህናዕ ዝዛ ዝጥቀሙሉ ገዢና እምንን መንደቕን ምፍሓቕ ኩልኩል ኢዩ ነይሩ፣ ከምኡውን ኣብ ምህናዕ መሠውኢ ከይተረፈ።

፪:- እቲ ንሕና እንርእዩ እምበኣር፣ እቲ ገዢና ስእሊ ወይ ምስሊ ከይቅረጽ ዝእዘዘ ኣምላኽ፣ ንሱ ባዕሉ ንሙሴ (ኣብ መውቃዕቲ ዝነዱ ኣትማን) ከምዚ ክብል ኣዘዘ፤ “እግዚአብሔር ከኣ ንሙሴ፣ ዝነድድ ተመን ንኣኻ ግበር፣ ኣብ ባላ ድማ ሰቕሎ። ክኸውን ድማ ኢዩ፣ እተነኸሰ ዘበለ ናብኡ እንተ ጠመተ፣ ክሓዊ ኢዩ።” (ዘሁ.21:8)። ሙሴ ድማ ካብ ኣስራዚ ተመን ገበረ፣ እዚ ኸኣ ነቲ ትእዛዝ ቍጽሪ ክልተ ኣይጠሓሰን።

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስውን ነዚ ተግባር እዚ ንናይ ሰቕለቲ ምልክት ከም ገዢና ይምህረና። ከምዚ ዝሰዕብ ድማ ይብል፤ “...ከምቲ ሙሴ ኣብ በረኻ ተመን ዝሰቐለ፣ ከምኡ ድማ ወዲ ሰብ ክስቀል ይግባእ ኢዩ።” (ዮሃ.3:4-5)።

፫:- ኣምላኽ ንሙሴ ታቦት ክሠርሕ ኣብ ዝእዘዘሉ እዋን፣ ኣብ ልዕሊኡ ብወርቂ ኪሩቤል ክሠርሕ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ኣዘዘ፤ “ክልተ ኪሩቤል ድማ ካብ ወርቂ ክትገብር ኢኻ። ቀጥቂጥካ ስርሓዮም እሞ ኣብ መኻደን መተዓረቂ ኣብ ክልተ ወገኑ ኣንብሮም። ሓደ ኪሩቤል ኣብ ሓደ ወሰን፣ ካልኣይ ኪሩቤል ከኣ ኣብቲ ካልኣይ ወሰን ግበሮም።... እቶም ኪሩቤል ከኣ ንሓድሕዶም ገጽ ንገጽ መሊሶም ኣኸናፎም ልዕል ኣቢሎም ይዘርግሑ፣ ነቲ መኻደን መተዓረቂ ድማ በኸናፎም ይኸውልዎ። ገጽ እቶም ኪሩቤል ናብ መኻደን መተዓረቂ የብል።... ኣብኡ ድማ ንኣኻ ክግለጸልካ ኢዩ፣ ካብቲ መኻደን መተዓረቂ ካብ መንጎ እቶም ኣብ ልዕሊ ታቦት ምስክር ዘለዉ ክልተ ኪሩቤል እቲ ንደቂ እስራኤል ኢሉ ዝእዘዘካ ኩሉ ክግረካ ኢዩ።” (ዘጸ.25:17-22)። ከምኡ ኸኣ ኮነ።

እምበኣርከስ እዚ ምቕራጽ ኪሩቤል ነታ ኣብ ላዕሊ ኣብ ሰማይ ዘሎ... ዝተቐርጸ ምስሊ ኸኸይገብር እትእዛዝ ትእዛዛ ኣይ ጠሓሰን፣ ምኽንያቱ እቲ ዕላማኡ ንመላእኽቲ ብምስሊ እዞም ኪሩቤል ገርካ ምምላኽ ኣይኮነን...

ብኣንጻሩ ግን እዞን ክልተ ምስልታት ብትእዛዝ ኣምላኽ ተፈጺመን፣ ከምኡውን እቲ ብኣስራዚ ዝተቐርጸ ተመንውን ብትእዛዝ እግዚአብሔር ኢዩ...

፬:- በዚ ሥርዓትዚ ከኣ ሰሎሞን ቤት ጸሎት ምስ ሃነጸ ብቕርጽታትን ምስሊ ኪሩቤልን ገበረ፣ ዓሠርተ እመት ዝቐሙቲ ካብ ዕንጻይቲ ኣውሊዕ ገበረ፣ ንነብሲወከፍ ኪሩቤል ከኣ ሓሓሙሽተ እመት ክንፊ ገበረሉ... ሓደ ዓይነት መልክዕ ሓደ ዓይነት ዓቕን ንኪሩቤል ገበረ... ነቐም ኪሩቤል ከኣ ኣብ ማእከል እቲ ውሻግዊ ቤት ኣስፈሮ፣ (1ነገ.6:23-28)።

፭:- እቲ ጉዳይ ኣብ እዞም ኪሩቤል ጥራይ ኣይተወሰነን፣ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣብ ኩሉ መንደቕ

እቲ ቤት ብዙርያ ድማ ብውሽጥን ብግዳምን፡ ናይ ቅርጺ ምስልታት ኪሩቤልን ሰየን ክፋት ዕምባባታትን ቀረጸ።” (1ነገ.6: 29)። ነቲ ኣፍደገ ኸአ ክልተ ክፋል ገበር፤ “ካብ ኣም ኣውሊዕ ክልተ መዓጹ ገይሩ ድማ ኣብኣን ቅርጺ ኪሩቤልን ሰየን ክፋት ዕምባባታትን ቀረጸ።...” (1ነገ.6:32)። ከምኡውን “ኣብኡ ድማ ኪሩቤልን ሰየን ክፋት ዕምባባታትን ቀረጸ። ነቲ ቅርጺ ብወርቂ ኣዳላዲሉ ለበጦ።” ኣብ (1ነገ.6:35)። ተመልከት...

ብኸምዚ ቤትኣምላኽ ብስእልን፡ ንድፍን ብቕርጽን ዝተሸለመ ኢዩ ነይሩ። እቶም ሰባት ከአ ንኣምላኽ የምልኹ ነበሩ። ነዚ ስእልታትን ምልክታትን ኣየምልኹን፡ ነታ ካልኣይቲ ትእዛዝ ከአ ኣይጠሓሰዋን...

፯፡- ልክዕ ከምኡውን እቲ ታቦትሲ ብካህናትን ህዝብን ነገሥታትን ኣዝዩ ይኸበር እኳ ነይሩ ኢዩ። እዚ ደገል ካብቲ ኣምልኽ ጣኦት ይመስል ኢዩ? መጽሓፍ ቅዱስ ከም ዘዘንተወ ልና፡ ህዝቢ ኣብ ዓይ ምስ ተሳዕረ፡ እቲ ንነብዪ ሙሴ ዝተከአ ኢያሱ ወዲ ነዌ፡ ንሱን ሽማግሌታት እስራኤልን ኣብ ቅድሚ እቲ ታቦት ክሳብ ለይቲ ሰገዱ፡ ንኣምላኽ ከአ ጸለዩ... (ኢያ.7:6)። ኣምላኽ ከአ “ነታ ትእዛዝ ቁጽሪ ክልተ ጢሒስካያ” ኣይበሎን። ብኣንጻሩ ኣምላኽ ደኣ ኣዛረቦ። ንኣካን ወዲ ካርሚ ከቃልያ ኸአ ተኣምራት ገበረ፡ ኣምላኽ ድማ ንዓይ ኣብ ኢዱ ኣሕሊፉ ስለ ዝሃዐ ንገጽ ኢያሱ ክብ ኣበለ።

ኢያሱ ኣብ ቅድሚ ታቦት ኣምላኽ ብምስጋዱ ኣይሓጥአን፡ ምክንያቱ ንኣምላኽ ነቲ ኣብኡ ዝሰፍር፡ ነቲ ካብ መንጎ ኪሩቤል ዝዛረቦ ድኣ እምበር ንታቦትስ ኣይኮነን ዘምልኽ ዝነበረ። ከምኡውን ነብዪ ዳዊት እቲ ታቦት ኣብ ዝተመልሰሉ እዋን ብኹሉ ክብረት ኣብ ቅድሚኡ ሳዕሰዐ (2ሳሙ.6:12-15)።

፰፡- በዚ ሥርዓት ከአ ንሕና ንስእልታት ይኹን ንኣይኮናት ነኸብሮም ድኣ እምበር ኣይነምልኹምን ኢና። ብእኡ ነቶም ዋናታቱ ነኸብሮም፡ ከምቲ ጎይታ ንኣዋርያት ዝበሎም “ዘገልግሊ እንተለ፡ ንዕኡውን ኣቦይ ከኸብሮ ኢዩ።” እግዚኣብሔር ኣዐ ንቕዱሳኑ ዘኸብሮም ካብ ኮነ፡ ንሕናስ ኣይነኸብሮምንዶ?!

፱፡- ልክዕ ከምዚ ቃል እዚ ብዛዕባ መስቀል ንብል፡ እቲ ብዛዕባኡ ኣዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ንሰብ ገላትያ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበሎም፤ “... ቀደም ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ ቅድሚ ኣዲን ቸኹም ከም ሰቓል ኮይኑ ተስኢሉ ነበረ።...” (ገላ.3:1)።

፲፡- ኣሕዋትና ፕሮቴስታንት ኣብዚ እዋን እዚ ንመስቀል ኣብ ኣብያተ-ክርስቲያናቶም ብምስቃል ንሕና ንኣምላኽ ነመስግኖ፡ ዝተጸርበ ቕርጺ ገይሮም ከአ ኣይቈጽርዎን።

፲፩፡- ኣሕዋትና ፕሮቴስታንት ኣብ ናይ ሰንበት ትምህርትታት ብዛዕባ ስእሊ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ መላእኽትን ነቢያትን፡ ንመርከብ ኖኅ ምስ ኩለን እንስሳታትን፡ ንኤልያስ ከአ ካርቲት እናቐለብዎ፡ እቲ መስኪን ኣልኣዛር ከአ እቶም ኣኸላባት ደሙ እናለሓሱን፡... ስእሊ በልዓምን... ስእሊ ሰይጣን ንክርስቶስ ኣብ እምባ እናፈተኖ... ብምዕዳሎም ንሕና ንኣምላኽ ነመስግኖ።

በቲ ኣብ ልዕሊ ሰማይን ኣብ ትሕቲ ምድርን ዘሎ ስእልታት፡ በታ ትእዛዝ ቍጽሪ ክልተ፡ ምጥሓሳ ኣየጨንቆምን...

፲፪፡- ንሕና እቲ ስእልታት ንኣስተምህሮ ታሪኽ መጽሓፍ ቅዱስን ነቶም ኣብኣን ኣብ ታሪኽን ዝተመዘገቡ ጆጋኑ እምነትን ንምግላጽ ዘለዎ ተራ ኣይንርስዕን። ምናልባት ካብ ሰብከታት ወይ ንሰባት ካብ ምስማዕ ጥራይ እቲ ኣይኮናት ኣብ ነፍሲ ሰብ ዝሓድጎ ዑምቀት ኣዝዩ ዝዓበዩ ይኸውን...

ምስናይ እዚ ኹሉ ኸአ ንኣመንቲ ኣብ ምድሪ ምስ መላእኽቲ ሰማይን ኩሎም ቅዱሳንን ብጹኣትን ኣብ ገነት ሠፊሮም ዘለዉን

ተታላሳሰሮም፡ ናይ ውሽጢ ሓያል ድፍኢት ትህበና፡ ብእኡ ገርና ድማ ነቲ ቃል ሓዋርያ ጳውሎስ ክንፍጽሞ ንኸእል፤ “ነቶም ቃል ኣምላኽ ዝገናኹም መራሕተኹም ዘክርዎም፡ መወዳእታ ንብረቶም እናተቋመትኩም፡ ኣስኢር እምነቶም ሰዓቡ።” (ዕብ. 13፡7)።

፲፫፡- ንሕና ንስእልታት ምስ እንኸብር፡ ነቶም እተሳእልዎ ኢና ንኸብር... ኣብቲ ንመጽሓፍ ወንጌል እንሰዕመሉ ጊዜ፡ ነቲ ንመሪሕነትና ኢሉ ትእዛዛት ዝገበና ኣምላኽ ኣብቲ ቃሉ ዘሎና ፍቕሪ ኢና እንገልጽ። ንመስቀል ኣብ እንሰግደሉ እዋን፡ (ከምቲ ሓደ ካብ ኣቦታት ዝበሎ) ነቲ ኣብኡ እተሰቐለ ኢና እንሰግድ። ኣብዚ ኹሉ ኸኣ እቲ “ኣይትሰግዱሎምን ኣይተምልኽዎምን” ዝብል ቃል ብፍጹም ኣይምልከተናን ኢዩ።

፲፬፡- ኣይኮናት ብዘመነ ሓዋርያት ኣትሒዙ ከም ዝነበረ ፍሉጥ ኢዩ። ሓዋርያ ሉቃስ ሰኣላይውን ከም ዝነበረን ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ከኣ ከም ዝሰኣላ ይንገር።

ከምኡውን ኣብ መንዲል ስእሊ ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከም ዝተሳእለ ይንገር። እቲ ንታሪኽ ዝከታተል ከኣ እቲ ዝበርትዕ እምነት ዝነበሮ ዘመን ብኣይኮናት ዝመልኦ ኢዩ ነይሩ፡ ሰባት የኸብርዎ ከም ዝነበሩውን ይንገር፤ እምነቶም ኣይጀኸመን ብኣንጻሩ ዝበርትዕ እምነት ነይርዎም።

፲፭፡- ስለምንታይ ኢና ንክኢላታትን ጥበበኛታትን ዘዳልውዎ ስእሊ፡ ቦቲ ኣብ ነፍሲ ሰባት ዝሓድጎ መንፈሳዊ ስምዒት ምስቲ ሀይወት ቅዱሳን ዘለዎ ተንካፍነትን፡ ንምሕያል መንፈሳዊ ሀይወት ሰባት ከይከውን እንኸልክሎም።

ተገቢ መጽሐፍ እዚ

በስመአብ ወወልድ ወመንፋስ
ቅዱስ ለሃዱ ለምላክ ለሚን

እብ እዚ መጽሐፍ እዚ፡ አብ ክሊ መንፈሳዊ ዘተን ምንጽጻር ት ምህርተ መለኮትን እብ መንገድን እሕዋትና ፕሮቴስታንት ዘሉ ፍል ልዎት ክንዝቲ ኢና፡ ንሱ ሽለይ

- 1- ጥምቀት
- 2- ውርሻ አበው
- 3- ምምላድ
- 4- እኸበሮት ቅድስቲ ድንግልን ዘለ እለ ማውነት ድንግልናእን
- 5- ጾም
- 6- መግዛእቲ ሽሕ ዓመት
- 7- ንሱሓ
- 8- ናይ ቤተክርስቲያን መንገድ ነት

ምስ መእተዊ ንገበኤክ ፍልሊዎት እብ ሥርዓት ቤተክርስቲያን ዘሉና ፍልሊዎት ተጠቐሱ ይርከቡ

- 1- ልማን
- 2- ስእልታትን አይኮናትን
- 3- ክብረት መስቀል
- 4- ናብ ምብረቕ እናረእኻ ምጽላይ
- 5- ብርሃናትን ሽምግን
- 6- ቤተመቐደሳን መገሊቲ ታኮንን

እዚ ኩሉ ዘተ እብ ጥቕሊታ ት መጽሐፍ ቅዱስ ተጥርኪስ ና ኢና እንዛረቡሉ፡ ምኻንያቲ እሕዋትና ፕሮቴስታንት እብ ቃል አብታትን ውርሻ አበውን እይምርኮሱን ኢ ሮም